מיספר 2461 31.10.1984 שנה 49 המחיר 800 שקלים (כולל מע"מ)

עולם הזה

שרשרת הדמים:

רצח וטרור

לוי

רויטל סרי

הקטל החפים מפשע

ג'מאל עבד־אל־רחים

„אמא לא יודעת שאני גומר
את הממרחית כבר בדרך לבית הספר."

הממרחית הכי הכי של עלית

מכתבים

הכיפה של קורפו

האורגיות במישרד־התחבורה (העולם הזה 24.10) – **האם יש חשיבות ליחס לדת?**

כאשר כתבתכם כי החיים האינטימיים של השרים אינם מעניינים את הציבור, אלא אם כן מדובר בשר דתי המנסה להטיל על הציבור מצוות דתיות — צדקתם.

אני כולל בזה גם שר דתי או חילוני המנסה לכפות על הציבור את מיצוות השבת.

למשל: השר חיים קורפו, שהפסיק את טיסות אל על בשבתות ובחגים, ובכך גרם נזק עצום לכלכלת המדינה.

בכל הנוגע לפרשה הזאת, יש להושיב אותו על תקן של „שר דתי", גם אם אינו חובש כיפה.

יעקב ליבני, תל־אביב

● ● ●

קורא עם שיר

בעד ונגד ממשלת שימעון פרס: קורא אחד בפרוזה, קורא אחד בחרוזים.

במשך כמה שבועות הצליח (שימעון) פרס להביא לכמה הישגים שקשה להניח שאנשי הליכוד היו מסוגלים להם: חוזקו מקורות הסיוע החיצוני לכלכלת ישראל והוחל בצעדי־חיסון בעלי אופי פרוגרסיבי — פגיעה בצריכת־יתר, בזיבוז במטבע זר והקשחה עם העשירונים העליונים.

בשעה שדויד לוי מנסה להציג עצמו כנציג המקופחים, יש לשאול מדוע בממשלות בהנהגת כגין־לוי־ארידור התבטאו צעדי־הריסון בפגיעה בסובסידיות למוצרי־יסוד בלבד? האם לא היה מקום לשקול, כבר לפני שנתיים או שלוש, את צימצום ההקצבה לנוסעים לחו"ל? האם לא היה מקום, כבר אז, להטיל הגבלות על יבוא־מותרות?

צבי סניצקי, פתח־תקווה

אני מבכה על חטא/יען כי הצבעתי אמת./ איזו רוח־רפאים ניסכה עלי/כשהחלטתי, לפתע, מספיק ורי/עם שלטון שחדל, מהפך הליכוד/ שהולך לקראת סוף הדרך, לאיבוד.

אם אכן זוהי המציאות/שבתורת ממשלת־האחדות,/אז מוטב לוא קמה ממשלה צרה/על ריצפה מוצקה, עם שרים עשרה....

שמואל ברי־קמא, תל־אביב

● ● ●

מיהו יהודי

לקורא השני יש שאלה הטעונה תשובה.

המיפלגות הדתיות, הציוניות והאנטי־ציוניות, דורשות לתקן את חוק מיהו יהודי. מתעוררת השאלה הקרדינאלית — מיהו יהודי, או מהו יהודי? האם יהודי הוא המניח תפילין בבוקר ומיטענים אחר־הצהריים?

אוסקר השני, תל־אביב

● ● ●

חרפות של אלמוני

קורא מקליפורניה, המסתפק בחתימת שמו הפרטי, אמנם מקבל מן „העולם הזה" חומר למחשבה, אבל גם שש לגדף אותו.

אני לא אוהב שלכם, אבל הכתבות שלכם מכניסות לי חומר למחשבה... בשיחות עם אנשים לא מצאתי עד היום מישהו הלוקח אתכם ברצינות. רוב הכתבים שלכם הם שונאי־ישראל. אם יום אחד יסגרו לכם את המערכת, אף אחד לא יצטער.

דני, ואן־נויס, קליפורניה

● ● ●

זכויות חייל ובעיות נכה

חייל משוחרר טרי, בן 21, יזם הקמת אירגון שידאג לעשרות אלפי חבריו, וחייל נכה שוטח את בעיותיו ה־אישיות.

קבוצת חיילים משוחררים, בראשות חייל משוחרר בן 21, הוגה־הרעיון, החליטה להקים את האירגון לזכויות החיילים המשוחררים. האירגון יערוך אסיפות וכינוסים, ישמע כל חבר ויגבש אמנת־זכויות, תוך התחשבות בהצעת כל חבר.

המעוניינים לקבל פרטים, יפנו לת"ד 22671, תל־אביב, בצירוף שמם וכתובתם.

רוני מתתיהו, חייל משוחרר בן 22, בת־ים

כתבת השער הקדמי:

קורבנות טירוף הדמים

צעיר מופרע מרהיישה, שלקח נשק מופקר של מתנחל ורצח שני סטודנטים שיצאו לטייל, הטיל את המדינה לתוך מערבולת של דמים. רק הובאו לקבורה רוויטל סרי (21) ורון לוי (24), וכבר נפתחה ההסתה הלאומנית, ששיאה במעשה רצח נוסף, של ג'מאל עבד־אל־רחים, (20), שנסע באוטובוס מהעבודה. ענת סרגוסטי ביקרה בביתם של הקורבנות ובביתו של הרוצח הראשון. רוצחי האוטובוס עדיין מסתובבים חופשיים.

10

מילחמת היפהפיות

אניבה (מימין), אשתי הטריה של **אולסי פרי**, ירשה בליבו את מקומה של חבריתו הישראלית תמי בן־עמי (משמאל). עכשיו היא מפתיעה על מסלול־הדוגמנות ומתכוונת לרשת אותה גם בתחום המיקצועי — ולהפוך הדוגמנית מס' 1 של ישראל. 201 הסנטימטרים שלה מיועדים לטובתה.

46

הקופה הקטנה של פרס

שימעון פרס הבטיח לגייס באוצר חמישה מיליון דולר למוסד החינוכי „בית ברל", העוזר במימון מיפלגתו. האם עומד ראש־הממשלה למעוד ולהתלבלך בעסקים אפלים של מימון מיפלגתי, שמהם נזהר כמו אש כל ימיו?

18

נבון בלחץ

מדוע התפרץ יצחק נבון על המנכ"ל שלו, מתי תזכה נאווה ארד להיות סגנית־שר־החינוך ומי ראה דמעות בעיניו של אליעזר שמואלי?

7

הכספות שלא נפתחו

„יצחק מודעי התכוון לפתוח את הכספות הפרטיות בבנקים:" פשטה השמועה במיזנון הכנסת. אבל **אברהם** („אברשה") **שריר**, יריבו של שר־האוצר, הטיל וטו. „אברשה הציל את המרינה:" צחל השר לשעבר פסח גרופר.

14

עניין של לב

אורי אלקיים, רופא לב מקליפורניה, מסביר בראיון מיוחד **להעולם הזה** כיצד אפשר לאתר מחלת־לב לפני שמקבלים התקף. מספר על שיטת הבלון הנפוח. שבאה למנוע ניתוחים מיותרים. וטוען ש־הישראלי מזלזל בלב. פוחד מסרטן – אך ממשיך לעשן.

42

ניקמת גור

***מוטה גור** הוא אומנם שר זוטר, אך הוא גם שר ממורמר. אך הוא מתכונן לנקום בשימעון פרס ולי רשת את מקומו במנהיגות?*

8

ג'מצ'י ברבע מיליון דולר

*250 אלף דולר – זה הסכום שמכבי תל־אביב משלמת עבור שחקן הכדורסל **דורון ג'מצ'י** (בתמונה). סכום זה. הגבוה ביותר ששולם בארץ. יציל את מכבי רמת־גן מפשיטת־רגל.*

32

רחל המרחלת מדווחת:

שירי סבתא

פנינה רוזנבלום נוסעת לאבא, לשיר לו שיר. **סרידה מנשה** (משמאל), הטוענת כי היא אחותה, מגיבה במיריות: „שתשיר גם לי סבתא!" ● **אורי אלוני** עבר לגור בבית גרושה נאה, ובעלה־לשעבר טרעון: „הוא השתלט על הווידיאו שלי!" ● מדוע התגרשה הרופאה הירושלמית, המטיפה לשלום־בית? ● מי העורך־דין שהאשים את אשתו בבגידה עם 17 מאהבים?

49

אונס או שידוך?

המתלוננת טוענת, כי סוחר הנעליים הציע לה שידור. אך במקום זאת אנס אותה במכוניתו. אז למה היא נשארה במכונית אחרי שהציע לה לשכב איתו? שואלים בני־משפחתו. למה היא התלוננה בוכיה לפני ה־שוטר הראשון שפגשה? שואלים אלה שמאמינים לגירסתה.

35

בדרך לפיתוי הגדול

שרון קיצ'ינסקי, ש־קיבלה תפקיד ראשי כ־סרטי־ילדים, היא בת 16, אבל כבר יודעת מה *היא רוצה מהחיים: „הייתי רוצה להיות הבחורה המסתלבטת, כי אני אוהבת לפתות – ולברוח!"*

40

שימי באמריקה

הזמר שימי תבורי הבטיח להתחיל קאריירה חדשה, והוא מקיים: השבוע כשזכה בהכרה מימסדית בארץ. כבר עשה את צעדיו הראשונים בניו־יורק.

50

המלשין הממשלתי

***יעקב שץ**, מנהל מרכז־ההסברה במישרד ראש־הממשלה, אינו מסתפק בפירסום הכזבים של אריק שרון על מלחמת־לבנון. הוא עסוק בהלשנה על אחד מעובדיו, שהוא בעל דיעות אופוזיציוניות.*

22

לא לאימונים בלבד

האימונית (טרנינג) הופכת ללבוש הלאומי: היא טובה לכל שעות היום והלילה לכל בני המישפחה, והיא שווה כ־כל נפש. גברית ונשית.

28

המדורים הקבועים:

מיכתבים	3
זה היה העולם הזה שהיה	4
קורא יקר	5
בלונים	5
תשקיף	6
במדינה	7
הנדון – עופות קפואים	9
עלי דסנה	14
יומן אישי – ידיים שבורות	15
אנשים – שפירא מכופף הכיסאות	16
מה הם אומרים – יעקב ארנון, לסלי סבה, פינחס גולדשטיין, נתיבה בן־יהודה, לימור פרידמן ואבא אבן	20
שידור – המילואים של אליעזר פני־גיל	24
זה וגם זה	25
לילות ישראל – יפה ירקוני בתל־אביב וגמל בהרצליה	26
חלון ראווה	28
קולנוע	31
תשבצוסן	36
הוריוסקופ – מזל עקרב	37
מיכתבים לרותי – סיגלית ניסן	38
אתה והשקל	39
רחל המרחלת על כל העולם	48
תמרורים	50

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

בגיליון "העולם הזה", השבוע לפני 25 שנה, הגישה הכתבה המרכזית, "חידון בחירות 1959", אפשרות במעט־מדעית לקבוע את הרשימה שעבורה יצביע הקורא, לפי התשובות שיתן על 20 שאלות, שעמדו ברומו של עולם לקראת הבחירות לכנסת החמישית. מן השאלה "האם הכנסת הבאה צריכה לכלול הרבה יותר מבני עדות המיזרח?" עד לשאלה "האם יש לבטל את גיוס־החובה של הבנות (לצה"ל)?" ● הכתבה "המלך ואני" סיפרה על קורותיה של אשת מזמחה ישראלי בניגריה, אשר נפגשה באורומלופי, מלך חבל אידיבאיגבו, רקדה בחצר־מלכותו, בדיוק כפי שגולדה מאיר רקדה, בעת ביקורה שם, שנה קדם לכן, עם הכושים בגאנה השכנה ● בכתבה "נחמד, לא איי־איי־איי" סופר על תצוגת־האופנה הראשונה לקראת עונת־החורף 60' (חליפות סרוגות וכמה חליפות עם זאקטים עד אחרי הבירכיים) ● שער הגיליון: קביית־ הבחירות. שעליה מוסיעים מנחם בגין של חירות, דויד בן־גוריון של מפא"י ויגאל אלון של אחדות העבודה.

תה ועוגות עם דולצין ★
שירים ושורות עם חוסיין

"העולם הזה" 1153
תאריך: 31.10.1959

בחירות

סקס־אפיל במיספרים

מודעות בעיתונים, כרזות־רחוב והזמנות פרטיות שנשלחו בדואר, הזמינו את הבוחר לבוא למקום פלוני כדי לשמוע את דברי הנואם אלמוני על בעיות־השעה. כתבי העולם הזה בחרו שש מתוך 24 אסיפות שהתקיימו בתל־אביב לברדה, בסוף שבוע זה, ואשר היה בהן כדי לספק תמונה של מאמץ־השיכנוע המיפלגתי ב־שעה ה־11 לפני פתיחת הקלפי.

על מה שראו ושמעו דיווחו כתבי "העולם הזה":

הגברת רוזנבאום קיבלה את פניי בלבביות. "בבקשה," אמרה, ללא הפתעה, והובילה אותי לטרקלין ביתה שברחוב ברדיצ'בסקי 25, בטרקלין ישבו באותה שעה ארבע נשים. "אה, איזו הפתעה. יש גם גבר."

הארבע חיכו להופעתו של ליאו דולצ'ין, חבר הנהלת הסוכנות היהודית, שהיה צריך להרצות מטעם מיפלגת הציונים הכלליים. מדי רגע נוספו אורחות נוספות.

סובר, סכריז ופיחות. דולצ'ין הגיע. גבר אהוד מאוד, בעל הופעה מקסימה של סניור מכסיקאי. הוא חייך לגברות בביטחון של מרצה מנוסה. הוא כבר הופיע ביותר מ־80 מסיבות־הסברה כאלה, מאז פתחו הציונים הכלליים את מערכת־הבחירות שלהם. "את הפגישה הראשונה ערכנו בבית מר לבנון (חיים לבנון, * מאז שינה את שמו הפרטי לאריה, וגם הגרש נשמטה מעל הצדי.

אז ראש עיריית תל־אביב)," הסבירה הגברת רות אלטבואר, האחראית לענף זה של הסברה. "היו אסיפות של 40־50 ואפילו 80 נשים."

הן התחילו בזה עוד בחודש מארס, זמן רב לפני ששימעון פרס הקים את חוג הנשים הבוחרות שלו. "פרס?" התערב כאן יצור צעיר ונאה. "הרבה רעיונות העתיקו מאיתנו." לזיוה קישון, פעילה (מאוד) בציונים הכלליים, מורה שזה עתה חזרה משליחות של שנה וחצי בבראזיל, היו דיעות מאוד מסויימות: "אנחנו עוסים בשקט, והם ברעש. זה ההבדל ביניהם."

העשיה בשקט החלה, בנוכחות 14 נשים. הגברת רוזנבאום נעימת־ההליכות הגישה תה ועוגות ("תודה, בלי סוכר, הבאתי איתי סכרין") וליאו דולצ'ין הפעיל את קיסמו. היה לו יתרון אישי לא מבוטל: אין הוא מועמד, לא לכנסת ולא לעיריה. הוא הגיע לפני שלוש שנים ממכסיקו, ואינו מחפש קאריירה מדינית בישראל. גם להתעשר אינו מבקש. יש לו מספיק.

הוא איש כלכלה. ועל כן בחר לדבר על כלכלה. מיבצע לא קל: לדבר על גירעון, ייבוא, ייצוא, מיליונים, מיליארדים, מילווה ומאזן־תשלומים. אבל הוא עשה זאת בהירות כזו, בחן כזה, שהמיספרים קיבלו זוהר סקס־אפילי ממש. הוא הסביר מדוע לא יכול הסוציאליזם להבטיח התפתחות כלכלית ומשיכת עולים והון מערבי בעשור השני (למדינה). יש שאלות?

"כן. מה יהיה עם הפיחות?"

דולצ'ין הסביר מה יהיה עם הפיחות.

ספרים

מה שיש ומה שאין

את אשר בחרתי (אנתולוגיה לשירה הישראלית, בעריכת יונה דויד. הוצאת הדר. 288 עמודים) הוא קובץ של שירים ושורות מחורזות, המאפשר למשוררים ישראליים ולכאלה הידועים כמשוררים ישראליים, לומר את מה שיש להם ומה שאין להם לומר בתחום השירה הישראלית.

65 שמות שונים, החל ביעקב פיכמן, יליד בלצי, בסרביה (1881), ואסתר ראב, ילידת פתח־תיקווה (1899) וכלה בראשד חוסיין, יליד מוסמוס (1936) ודליה רביקוביץ, ילידת רמת־גן (1936), התבקשו על־ידי עורך המאסף לבחור את שירם האהוב ביותר עליהם ואם אפשר, לנמק מדוע בחרו בו.

התוצאה: מבול של שירים, השרים כמעט על כל דבר שבעולם — החל מרבי לוי־יצחק מברדיצ'ב (זלמן שניאור) ועד רחובות פאריס (חיים גורי) וגיטו וילנה (אבא קובנר) — חוץ מעל נושאים ישראליים. היחידי ששירו עוסק בנושא ישראלי מודגש, הוא דווקא המשורר הערבי שבחבורה, ראשד חוסיין, השר על אחיו גאזי ש־המוות: אלילו זה המטורף הרפיפע פתע: לפני שנים עשרת בא, ויתייצב בפתח. ולעת לכתו, וילך גאזי, הוא אחי, איתו."

דולצין
במיסדר אבירי־הגריל

הנהלת יד חיים וייצמן. חבר הנהלת בית־התפוצות. חבר הנהלת התיזמורת הפילהרמונית וגם נשיא הכבוד של בית שלום־עליכם בתל־אביב. וזה רק אפס קצהו.

זרח בלאווי, ירושלים

● ● ●

על עלבון, צער ומנת־מישכל

הקוראת פריאל מבקשת לשתף את הקוראים בתחושותיה אחרי צפיה בתוכנית טלוויזיונית.

בתום הקרנת עוד פרק בסידרה אנשים במילואים חשתי תחושת עלבון וצער. עלבון על כך שהנהלת הטלוויזיה, מתייחסת למנת־המישכל של הצופה הממוצע כאל מנת־מישכל של אימבציל. צער על כך, שקרוב לוודאי לא יחול שינוי ברמת התוכניות של הטלוויזיה.

רחל סריאל, רמת־גן

● ● ●

מה שמו האמיתי של האדון פביאן?

לקוראת רבינא יש בעיה עם שם־המישפחה של הזולת.

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

הנני נכה צה"ל, חסר־כל ובמצב כלכלי קשה מאוד. אני פונה אל הציבור לסייע לי, אם בכסף, אם בצורה אחרת, כגון מוצרי־בית, מזון, ביגוד וגם אשמח לקבל או לרכוש בזול טלוויזיה ציבעונית (אפשר משומשת וישנה).

כמו כן אני מעוניין לגור אצל קשיש/ה חינם, או תמורת תשלום סימלי, ואני מוכן להשגיח ולעזור לקשיש/ה.

נא לפנות אל חיים, ת"ד 46385, חיפה.

חיים, חיפה

● ● ●

גם זה וגם זה וגם זה

קורא מאיר את אריה דולצין (העולם הזה 24.10) **מ־16 זוויות נוספות.**

זה נכון שאריה דולצין נהנה מאוד לחלק מתנות מקרן יו"ר הסוכנות, אבל, האמינו לי, שעור יותר הוא נהנה מתיאורי־הכבוד שאותם אסף, במשך 28 שנותיו בארץ, ורק את חלקם אני מביא להלן:

דולצין הוא אזרח כבוד של רמת־גן, רחובות, אשקלון, נצרת עילית, קריית־מוצקין וכרמיאל ויקיר המועצה המקומית דליית אל־כרמל; הוא גר ברנור בבנק־לאומי־לישראל וגוברנור של מועצת־הנגידים של קרן־היסוד; הוא חבר־כבוד בחבר־הנאמנים של האוניברסיטה העברית, חבר הנהלת אוניברסיטת תל־אביב, חבר בחבר־הנאמנים של אוניברסיטת חיפה, חבר

לוקוב והר־שפי
גברת בחתונה

אותו. בתעודת־הזהות כתוב מירי בלוך. זה, כפי שהיא מסבירה, בשביל הרשויות.

● ● ●

נא לדייקו

קוראים מגיבים על זיהויים בהעולם הזה.

הצייר בתצלום (העולם הזה 3.10) הוא אכן יורם לוקוב. אבל הגברת לצידו איננה אשתו. הגברת היא חנה הר־שפי, בתו של אבר'מלה (לוי), המציל. והתמונה צולמה בחתונתה של חנה.

חיים אבן־חן, תל־אביב

ברצוני להעיר כי פרט לכתיב הנכון של שמי, אשר שורבב לעיתון (העולם הזה 24.10) ללא ידיעתי, כל הפרטים האחרים הם חסרי־שחר.

רמי אושה, ירושלים

● *הערתו של דובר מישרד־התיקשורת אושה מתייחסת לידיעה על הדחתו הצפויה מתפקידו על־ידי שר־התיקשורת החדש, אמנון רובינשטיין.*

● ● ●

גם ויסקי, גם סקוטי

אסור לשכוח עובדות חשובות.

סיפרתם על מאני שינוול, שהגיע לגיל מאה, וגם הספיק להיות שר־הגנה יהודי בממשלת בריטניה (העולם הזה 24.10). אבל למה לא הזכרתם כמה הוא אוהב ויסקי עד עצם היום הזה?

הסיבה היא, אם לא ידעתם, כי שינוול ייצג תמיד, בעשרות שנותיו בפרלמנט הבריטי, רק איזורי־בחירה סקוטיים.

גידעון גוטמן, גבעתיים

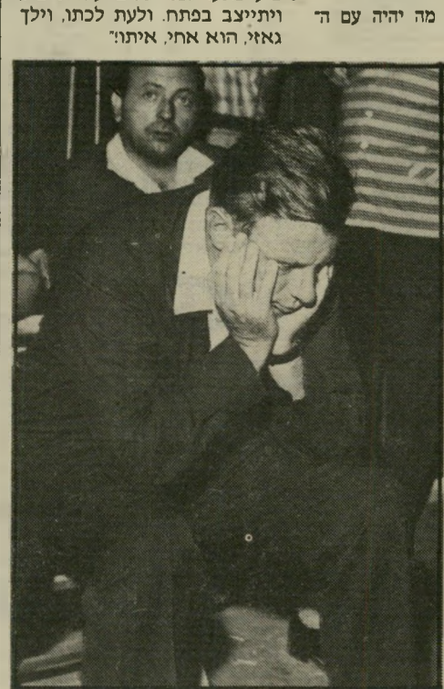

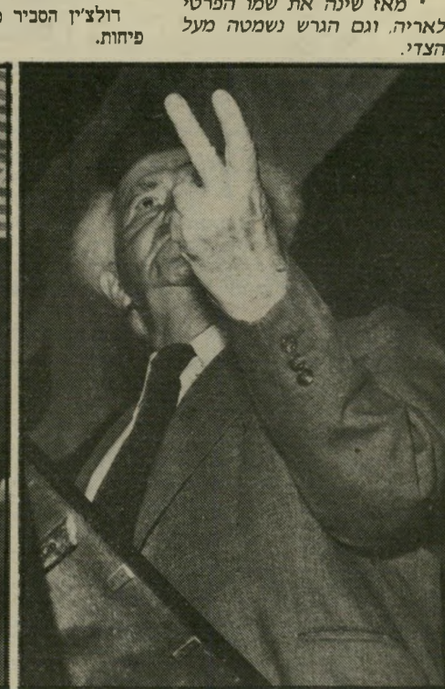

בי־ג'י ער, טדי ישן כבר אז, לפני 25 שנה, עוד בהיותו מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה (ושמונה שנים לפני שנבחר כראש עיריית ירושלים) גילה טדי קולק (משמאל) את כישרונו לחטוף תנומה בכל הזדמנות. אז זה היה בעת נאום של בן־גוריון באסיפת בחירות.

העולם הזה
בלי משוא פנים

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך־מישנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שגיא ♦ עורכי כיתוב: ענת ישראלי וגיורא נוימן ♦ צלמי מערכת: ציון צפריר ענת סרגוסטי וציפי מנשה ♦ עורך דסק: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זברוני ♦ המו"ל: "העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: "הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב ♦ הפצה: "גד" בע"מ

פינת ר.

השבוע בינם העורך של אחד הצהרונים את עובדיו, ובישר להם שהוא עומד לפטר 40 מהם.

זהו ביטוי בוטה לתופעה שרמזתי עליה בשבוע שעבר במדור זה: המשבר החמור, המסכן את עצם קיומה של עיתונות חופשית בישראל.

בשבוע שעבר עמדתי בעיקר על הבעיות של העולם הזה. ועל תוכניותינו להיערכות לקראת תקופה קשה, שבה נוכל לסמוך רק עליך — הקורא — להבטחת תיפקודו התקין של שבועון לוחם זה.

הפעם ברצוני לעמוד על תופעה רחבה יותר, הנוגעת לכל העיתונות במדינה.

סכנה לקיום העיתונות

עיתונות חופשית היא עיתונות בלתי־מיפלגתית.

איני פוסל את קיומם של ביטאונים מיפלגתיים, אך ברור כי לא הם יבטיחו את חופש־העיתונות בחברה הדמוקרטית. בעניין זה כבר אמר הציבור הישראלי בדור האחרון את דברו: הוא התרחק מעיתונים מיפלגתיים ומיפלגתיים־למחצה, ופנה לעבר עיתונים בלתי־תלויים.

עיתון מיפלגתי יכול לעבור תקופה קשה מבלי להיפגע. מיפלגה או מוסד המקיים ביטאון כדי להפיץ את דיעותיו ברבים פשוט יצטרך לשלשל את ידו עמוק יותר לתוך כיסו. כזה מצבו של דבר. השייך להסתדרות, ושל הביטאונים המיפלגתיים המובהקים.

אך לא כך מצבם של הצהרונים — ידיעות אחרונות, מעריב וחדשות, של הבוקרון הארץ ועיתונים נוספים.

כל אלה היו תלויים במידה רבה בפירסומת המיסחרית. המודעות כיסו בין חצי לשני־שלישים של תקציבם.

מאז ראשית השנה נהרס ענף הפירסום בארץ. הפירסומת המיסחרית הצטמצמה במידה המתקרבת לחיסול גמור. תחילה קיוו כי זוהי תופעה זמנית, שתחלוף במהרה, אחרי שתעבור התבהלה הראשונה של המשבר הכלכלי. "המפרסמים פשוט אינם יודעים איפה הם חיים," אמרו במיקצוע. "כשיתברר המצב, הם יחדשו את הפירסום."

היו גם שציפו לגאות בענף זה. "במצב של משבר, כאשר הלקוחות אינם רוצים להוציא כסף, יצטרכו המפרסמים להגביר את הפירסום," נטען.

אך בינתיים חלפו חודשים רבים, ואין שום סימן להתאוששות ענף הפירסום. המפרסמים חדלו לפרסם את סחורותיהם ושרותיהם. מצב התבהלה נמשך, והפך מצב־קבע. גם האופטימיים ביותר סבורים כי יעברו חודשים רבים עד שהמצב יחזור לקדמותו. והפסימיים יותר מצפים לחורבן של שנים.

כל זה קורה כאשר הוצאות־הייצור של העיתונים קופצות אל על. לא זה בלבד ששכר־העבודה בעיתונות גדל, בעיקבות האינפלציה, כמו בכל ענף אחר במשק, אלא שההוצאות המיוחדות לעיתונות — הנייר ושאר העלויות — הן דולאריות.

פירוש הדבר שכמעט כל העיתונים בארץ מפסידים עתה כסף. יש לחשוש מפני סגירתם של כמה עיתונים, ואילו האחרים יילחמו קשה על עצם קיומם.

טיפוח תאוות־הצריכה

מצב זה ידוע כבר מזה כמה זמן, אך משום־מה העדיפו העיתונים לשתוק.

הם נהגו כך מתוך בושה מוזרה. כאילו מצב זה אינו נאה ואינו יאה. רק השבוע החליטו המו"לים של העיתונים היומיים לפרסם הודעה זהירה, הרומזת על הקשיים החמורים שהם נתונים בהם.

במיוחד הופנה זעמם לעבר הפירסומת הזוחלת בטלוויזיה הממלכתית, הנוגסת בתקציבי־הפירסום הזעומים שעור נותרו במשק. הם גם חוששים, בצדק רב, מפני התוכניות להקים ערוץ שני. האמור להיזון כולו מפירסום מיסחרי. בנסיבות של היום, רעיון זה הוא כה אווילי, עד שהוא גובל בטירוף. לא זה בלבד שהוא עלול לקבור תחתיו את רוב העיתונות החופשית במדינה, אלא שהוא ידרבן וימריץ את הצריכה הראוותנית של הציבור בארץ, בדיוק בשעה שהכל שואפים לצימצום הצריכה. טלוויזיה מיסחרית, הניזונה מפירסומת, תהווה מכשיר כביר לטיפוח תאוות־הצריכה של הציבור. למרות זאת מתייחס שר־התיקשורת, אמנון רובינשטיין, אל תוכנית זו כאל בבת־עיניו.

אך בעיית הטלוויזיה היא עדיין רחוקה. הסכנה לעיתונות חופשית, שבלעדיה אין הדמוקרטיה יכולה לתפקד, היא מוחשית ומיידית. אם הציבור לא יתעורר לחומרת המצב, ואם העיתונות עצמה לא תעלה בעייה זו באומץ ובגילוי־לב על סדר־היום הציבורי, עלול להיווצר מצב שיסכן את קיומה של רוב העיתונות היומית במדינה.

אמנון נ. שחק

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

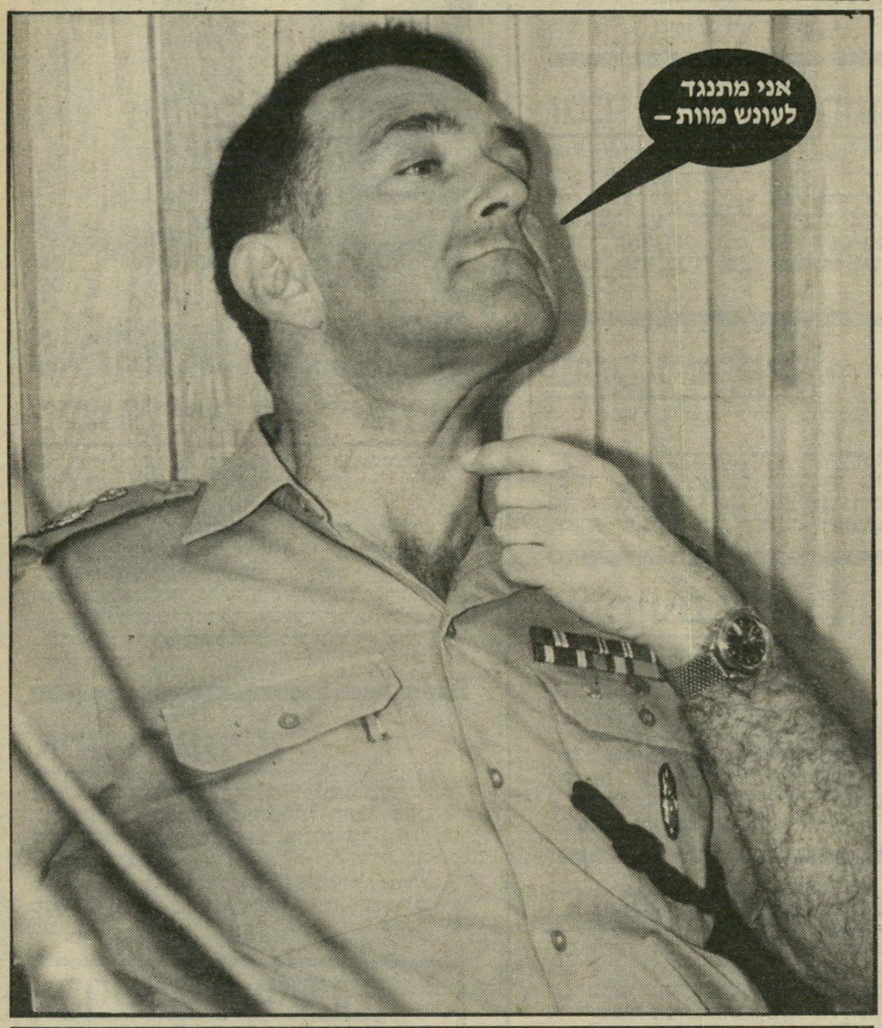

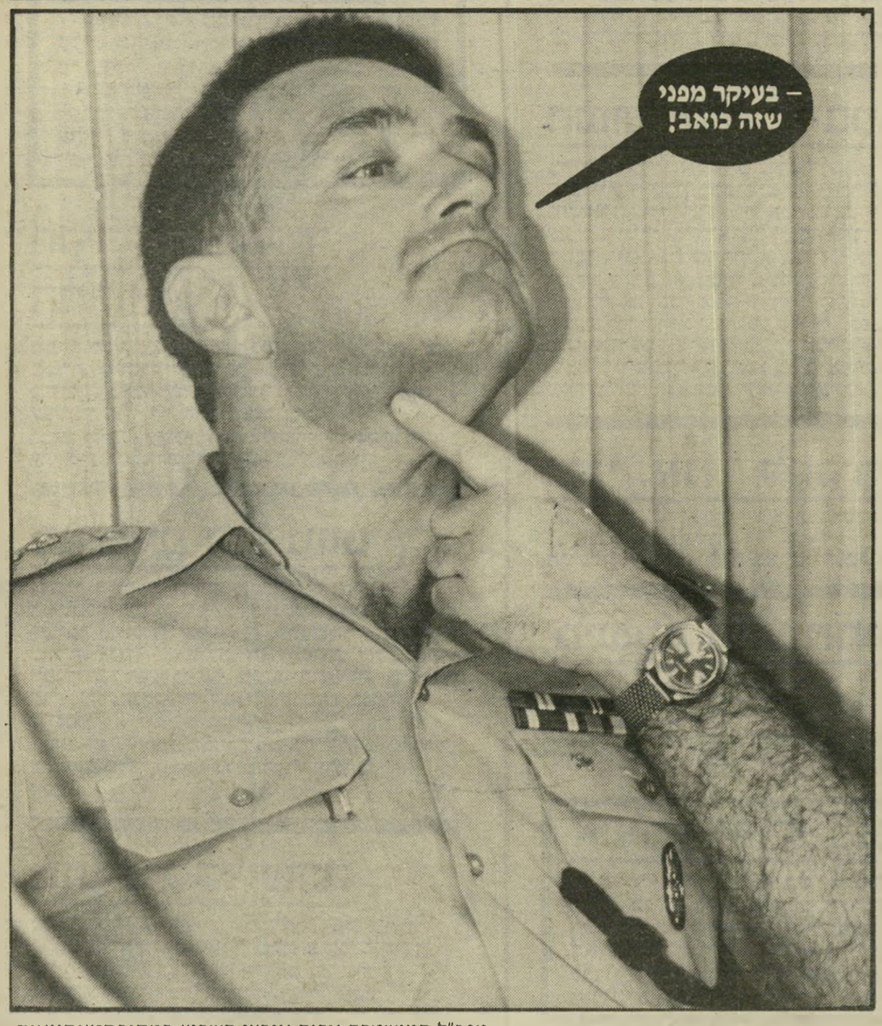

מפכ"ל המישטרה אריה איבצן השבוע במסיבת־עיתונאים

דו תשקיף

סימני מחח אצל מודעי

ראש הממשלה, שימעון פרס, ביקש משרי מיפלגת־העבודה ויחד להימנע מלתקוף את שר־האוצר יצחק מודעי. פנייה דומה היתה אל ראשי ההסתדרות.
הגירסה הרשימית המופצת היא שיש לשמור על „שקט תעשייתי" ביחסים עם הליברלים, כחלק מההידברות איתם על שיתוף־פעולה בממשלה צרה, בלי חרות.
הסיבה האמיתית לדאגתו של פרס היא מצבו הערעין של שר־האוצר. מודעי, הנתון עתה בשלב קריטי בתפקידו, מתנהג בצורה המעידה על המתח הרב שבו הוא מצוי באחרונה.

אכזבה מקיסר

צמרת מיפלגת־העבודה מאוכזבת מעמדותיו של מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, כפי שהן באות לידי ביטוי בשיחות על עיסקת־החבילה.
מאחורי גבו הזכיר שר כלכלי בכיר שקיסר לא נבחר מעולם לתפקידו אלא מונה על־ידי קודמו, ושכדאי לו לזכור עובדה זו.

כהנא נגד שפירא

מאיר כהנא ממשיך ב„ביקוריו" במיפעלים באיזור חדרה, המעסיקים פועלים ערביים.
ממישטרת חדרה הוא קיבל רישיון לערוך הפגנה ביום הרביעי השבוע מול שערי מיפעלי השטיחים של ח"כ אגודת ישראל, אברהם שפירא, באור־עקיבא.

חקירה במישרד התיירות

מבקר־המדינה יתבקש לבדוק התערבות של צמרת מישרד־התיירות ברכישת מפות מחברה מיסחרית, במחיר גבוה יותר מזה שהוצע על־ידי חברה מתחרה.
המפות הופצו בלישכות־התיירות האיזוריות של המישרד. עתה מתנהל משא־ומתן לרכישת מפות נוספות.

ממתינים לברגשטיין

חוקרי היחידה הארצית לחקירות־הונאה, המטפלים בתיק יעקב לוינסון, ממתינים לשובו מלונדון של חיים ברגשטיין, מי שהיה מנהל הפעולות האירופיות של „בנק הפועלים", שעזב את הבנק בתחילת החקירה של ועדת־החקירה הפנימית נגדו ונגד לוינסון.
בקרוב יחליט תת־ניצב בנימין זיגל מה יעלה בגורל התיק, אחרי שתושלם חקירתם של ברגשטיין ודמות־מפתח נוספת.

מתיחות בלישכה

סימנים ראשונים של מתיחות בין עובדי לישכת ראש־הממשלה כבר פרצו החוצה.
מזכיר הממשלה, יוסי ביילין, מואשם בכך שהביא לראש־הממשלה יועץ לענייני־תיקשורת, ששימעון פרס אינו מכירו כלל. ראש לישכתו של פרס, בועז אפלבאום, מואשם בהתנהגות של איפה ואיפה כלפי הפונים ללישכה. מכיוון שהמותקפים ישיבו מילחמה שערה, צפוי בלישכה מתח רב. שיעיב על עבודתה התקינה.

זנבר ל„חברת חשמל"

שר־האנרגיה, משה שחל, כבר החליט על החלפת יושב־ראש מועצת המנהלים של חברת החשמל, עמוס פרושן, שהיה מינוי של השר הקודם, יצחק מודעי.
המועמד בעל הסיכויים הרבים ביותר, ששמו הוזכר באחרונה פעם אחר פעם בפורומים שונים, הוא נגיד „בנק ישראל" לשעבר, משה זנבר.

שחל למכסיקו

השבוע ייצא משה שחל לביקור עבודה במכסיקו בענייני נפט.
בכירים במישרד־האנרגיה הזהירו אותו מפני נפילה בפח שעשויים לטמון לו מתווכים מקומיים. וביקשו ממנו שילמד היטב את דוחות הנסיעה של קודמיו לדרום־אמריקה.

ממתינים לדוח הבנקאיות

עשרות מאוכזבי המניות הבנקאיות ממתינים בדריכות לפירסום דוח מבקר־המדינה בעניין נפילת המניות.
חלקם אף סנה לעורכי־דין, כדי להתבונן להגשת תביעות מישפטיות נגד הבנקים, אחרי פירסום הדוח, אם זה לא יחמיא למערכת הבנקאית.

התעשיינים נגד הנגיד

ראשי התעשיינים יגייסו את שר־התעשיה־והמיסחר נגד בנק ישראל והנגיד עצמו.
הם יבקשו מאריאל שרון שיעמיד במקומו את הד"ר משה מנדלבאום, ושזה יחדל לדאוג לריווחיות הבנקים המיסחריים על חשבון גובה הריבית הריאלית שמשלמים מיפעלי־התעשיה.

השוק יוצף בנובמבר

בחודש הקרוב אמורים להיסחר תוכניות־חיסכון בסכומים של יותר מ־50 מיליארד שקל. תוכניות אלה הוצעו לפני שלוש שנים על־ידי שר־האוצר יורם אריזור, במיסגרת הטבות יוצאות מן־הכלל, שניתנו אז לחוסכים.
הבנקים עושים מאמצים רבים להניע את החוסכים להמשיך ולהשקיע את הכסף בבנק, אך ראשי המערכת הבנקאית מודעים לכך שהרוב המוחלט יוציא את כספו מן הבנקים.
בתוצאה מכך צוסים שיגדל הביקוש לדולר השחור, ושבסוף רב ייצא על מוצרי־צריכה.
פירושו של דבר: מאיץ אינפלציוני נוסף.

נהגי „אגד" לחקירה

עשרות נהגי „אגד" בצפון הארץ זומנו השבוע למישטרת־חיפה לחקירה.
הנושא: חשד למירמה בצרכניה של „אגד".

מישפט המצותתים — בקרוב

בשבוע הבא ייפתח בחיפה מישפטם של אליהו יפה, מנכ"ל חברת ניצבא, ושני עובדי־אגד אחרים, הנאשמים בציתותים שלא כדין לטלפון של חבר ועדת־הפיקוח בקואופרטיב, יהושע פרן.
מואשם רביעי בתיק, ח"כ („יחד") שלמה עמר, לא יופיע בבית־המישפט, משום שמאז שהושבע כח"כ הועבר כתב־האישום נגדו לטיפולו של היועץ המישפטי לממשלה, שיחליט אם לבקש את הסרת חסינותו.

מוטל"ה נדרש לשתוק

הנהלת הפועל תל־אביב דרשה ממאמן הבדורגל של הקבוצה, מרדכי („מוטל"ה") שפיגלר שיגזור על עצמו שתיקה ויתנזר מהתבטאויות פומביות, עד שהקבוצה תיחלץ מאיזור הקו האדום של תחתית הליגה הלאומית.

מאות עצורים עד תום ההליכים

נציבות שירות בתי־הסוהר תגיש לשר־המישטרה, חיים בר־לב, דוח מיוחד על התפוצצות אוכלוסית העצירים והאסירים בבתי־הכלא.
במרכז הדוח נתון סטטיסטי מדהים: בחודשיים האחרונים נעצרו מאות אנשים על־ידי בתי־המישפט ברחבי הארץ עד לתום ההליכים.

גביש ל„אליאנס"

מנכ"ל כור, ישעיהו גביש, מתערב אישית בנעשה במיפעל הצמיגים החדרתי, אליאנס.
הוא העביר מתפקידו את יושב־ראש מועצת־המנהלים של החברה, יוסף לוי, ונכנס לתפקיד במקומו.

פירסום עצמאי ל„מיפעל הפיס"

החל בחודש זה מפעיל „מיפעל הפיס" יחידת־פירסום עצמאית, שלא תיעזר בשירותיו של מישרד־פירסום.
בראש היחידה יעמוד הדובר, מנחם דותן, והיא תשמור על כמות־פירסום זהה לזו של השנה הקודמת.

שליו סירב להנחות

עובד הטלוויזיה מאיר שליו סירב להנחות תוכנית חדשה „ארץ אריץ", שתעלה בקרוב על המירקע. התוכנית עוסקת בנופי אריץ־ישראל.

הצלחה לקלקא בחו"ל

הקבלן התל־אביבי נחום קלקא זוכה להצלחה גדולה בארצות־הברית. הוא בונה בניו־יורק ובלוס־אנג'לס, בשיתוף עם קבלנים אמריקאיים גדולים.
קלקא, חבר תנועת החרות, יצא את הארץ אחרי ששמו הוזכר כמי שהבריח עשרות אלפי דולארים לשווייץ, באמצעות ישראל זילברברג. הוא היה אמור להעיד במישפטו של זילברברג אך הוא יצא לפני כן לחו"ל לטיפול רפואי, על־פי גירסתו, ומאז לא שב ארצה. למרות המרחק הרב, ממשיך קלקא לשמור על קשר יום־יומי עם מישרדו בתל־אביב.

„מועצת הגליל" מתפצלת

מועצת הגליל, גוף המאגד את כל ראשי הישובים היהודיים בגליל, שבראשו עומד ראש עיריית נצרת עילית, מנחם אריאב, מתפצל.
ראשי ישובי אצבע־הגליל, המתנגדים לאריאב, שהוא איש מיפלגת העבודה, ייסדו בקרוב את „מועצת אצבע־הגליל".

אוצרות טבע בנגב

איזור עשיר במחצבים נתגלה באחד רינה בנגב ליד אחד משדות־התעופה החדשים של חיל־האוויר, שהוקמו בשנים האחרונות. הגילוי ישנה את יחס הממשלה לבדווים המתגוררים במקום. עתה צפוי חידוש המאבק לפינויים בכל מחיר.

העם

בוכרה פי־ל־מישמיש

איש אינו יכול להתלונן שיש במדינה אף יום משעמם אחד: עיסות קפואים, חטיפת תינוק, רצח וטרור־נגדי

הפולקלור הישראלי התעשר השבוע בכמה פרשות חדשות.

תחילה בא „ליל העופות הקפואים". בלילה נמסר כי מחירם כמעט הוכפל, בבוקר הסתבר כי ההעלאה בוטלה. איש לא ידע להסביר מה קרה, איך קרה ומדוע קרה. רק דבר אחד הובהר בצורה חותכת: לראשי הכלכלה אין מושג מה הם עושים. בצמרת ההנהגה הכלכלית שוררת עתה אנרדלמוסיה מוחלטת, המשקפת היטב את התבהלה השוררת בכל מערכות המשק.

אחר־כך באה „פרשת המטפלת". צעירה ירושלמית מופרעת נעלמה יחד עם התינוק שנמסר להשגחתה. המדינה עמדה על הרגליים, ולבסוף נמצאה המטפלת בבית ידיד ערבי בשכונת שר־עפאת.

לרגע היה נדמה שהנה מתפתחת עוד פרשה לאומית, ושייווצר עוד גל של היסטריה גיזענית. אך סכנה זו הוחנקה באיבה, כאשר מיהרה המישטרה להסביר שהמישפחה הערבית אינה מעורבת בעניין כלל.

אחר־כך בא מעשה־הרצח של איר־גון־הטרור היהודי, שנועד — כביכול — לנקום את מעשה־הרצח של פושע ערבי מופרע (ראה עמודים 10-13).

היה מכנה משותף אחד לפרשת המטפלת ולפרשת הרצח בכרמיאן. המטפלת כבר חטפה בעבר תינוק שנמסר לטיפולה — אך הדבר לא הפריע לה לקבל שוב עבודה כמטפלת. האיש החשוד ברצח בכרמיאן היה ידוע לשרות־הביטחון כאדם מופרע, שחזר לא מכבר מירדן, שם ריצה עונש־מאסר ארוך בעוון מעשה־תקיפה. הדבר לא הפריע לו לקבל עבודה כשומר במוסד יהודי, שם סחב נשק טעון.

הברדק חוגג.

לוחות יוניים. הפרשות עזרו להסיח את הדעת מן הבעיות המכריעות של המדינה: הכלכלה ולבנון.

המשבר הכלכלי המשיך להתגלגל במירדרון. ממשלת־האחדות־הלאומית, שהוקמה כדי לשים לו קץ, איבדה כל שליטה עליו. ברור עתה לגמרי כי ממשלת־האחדות הוקמה לנוחיותם של עסקני־המיפלגות, וכי המשבר הכלכלי שימש רק כתירוץ לכך. חודש וחצי אחרי הקמתה, עריין לא היתה לממשלה כל תוכנית שהיא (ראה הנדון).

כאשר דיבר השבוע שר־הביטחון, יצחק רבין, על פרשת־לבנון, הסתבר שאין גם כל כוונה לצאת בקרוב מן הארץ המקוללת. מדברי השר הסתבר כי לוח־הזמנים המינימלי לנסיגה עולה על שנה — שלושה חודשים להשגת הסכם, תישעה חודשים ליציאת הסכם, אם יושג. על פי התנאים שהציב השר לסורים וללבנונים, ברור כי גם זהו חלום באספמיה. אם לא יהיה עליה לחץ מבחוץ, תישאר ישראל בגיאהדריגה במשך שנים.

לרומאים הקדמונים היה ביטוי לסוג כזה של תנאים. כאשר רצו להגיד שמשהו לא יקרה לעולם, אמרו AD CALENDAS GRAECAS („עד לראש־החודש היווני"). בלוח־השנה של היוונים לא היו קיימים ראשי־חודש, בניגוד ללוח הרומי.

לערבים הפלסטיניים יש לכך ביטוי פשוט יותר: „בוכרה פי־ל־מישמיש" — מחר יהיה מישמש.

הפגנות

כמה זה „מאה"?

„היום נגד ערבים, מחר נגד מאריקאים יפולנים, מחרתיים נגדך!"

נסיונו המחודש של מאיר כהנא להפריע להצגת הסרט המצטיין מאחורי הסורגים הפעם בקולנוע רון בירושלים, נחל שוב כישלון חרוץ. דווקא בעיר הכי־לאומנית בישראל התקשה הגיזען להביא להפגנה שלו, בשעות השיא של מוצאי־שבת, יותר מ־25 מפגינים. לעומתם ריכזה תנועת אזרחים נגד גיזענות אלף מפגינים נגד, שמנעו מכהנא כל סיכוי מלסכן את הצגת הסרט.

כהנא פעל לפי מתכון ברוק. כאשר הוצג בברלין הסרט במערב אין כל חדש שהיה בעל מגמה פאציפיסטית. ריכזו הנאצים רבבות מאנשי פלוגות־הסער שלהם כדי למנוע את ההקרנה.

(המשך בעמוד 8)

דמעות בעיני המנכ"ל

הישיבה של הנהלת מישרד־החינוך היתה מתוחה במיוחד. סגל הפקידות הבכיר דיווח בחומרה רבה על ההשלכות הקשות של קיצוצי האוצר במערכת־החינוך. נשמעו נבואות־זעם על עתיד מוסדות חינוך, על פיטורי מורים, על יצירת מוקדים חדשים של נוער עזוב — אפילו על עתיד המדינה כולה, המקריבה את צעיריה על מולך הכלכלה.

כולם סברו שהישיבה תימשך אל תוך הלילה. אלא שבשעה 22.30 בדיוק הציץ המנכ"ל אליעזר שמואלי בשעון, הבזיק לעומת השר שלו את חיוכו הירושלמי הנעים, והודיע שהגיע הזמן להפסיק. „נמשיך מחר," הפטיר שמואלי, „השעה כבר מאוחרת."

תגובת השר הספה כבר לחלק מהפולקלור החדש במיסדרונות מישרד החינוך בירושלים

מכריהם. הנשיא־לשעבר נבון והמנכ"ל שמואלי הם חברים־מנוער, בני משפחות ספרדיות מכובדות מירושלים, קרובים בדעות, קשובים לאותה מוסיקה. מטפחים את אותה תרבות.

מינויו של נבון לתפקיד שר־החינוך גרר תגובות של שימחה קולנית, פומבית, מצד שמואלי. כבר אז נמצאו לשונות רעות, שהאשימו את המנכ"ל בחוסר־כנות. „שמואלי הפך איש של זבולון המר," אמרו, „והוא יודע שצפויים לו ימים קשים עם נבון."

כל זה לא מנע מנבון ומשמואלי להתראיין במקומונים ירושלמיים, והשמאלץ על ימ־נעוריהם העליזים נדף ונזל מכל העברים. התדמית על ידידותם העמוקה של השניים נקלטה היטב.

שמואלי היה האליבי הניצחי של המר, חרף קירבתו רבת השנים לתנועת העבודה. המר, שהתמסר בכל מאודו למישרד־החינוך, ראה בשמואלי בן־ברית מעולה לכל מאמציו להחדיר את „ערכי היהדות" לבתי־הספר. את התוצאות אפשר לראות באהדה העצומה של בני־הנוער לרעיונות הרב כהנא ולארגון הטרור היהודי.

שמואלי סייע להמר להציף את אגפי מישרד החינוך באנשי המפד"ל, רובם ככולם הרבה יותר לאומניים מאשר השר עצמו. אישיותו הנעימה של שמואלי, הופעותיו המכובדות בוועדת־החינוך נוכח התקפותיה הקשות (והמוצדקות) של ח"כ אורה נמיר, חיפו על המהפכה האמיתית שביצע המר במערכת־החינוך. שהיא בכיה לדורות לכל ישראלי חילוני ושפוי.

שמואלי היה האליבי הניצח של המר, ועזר לשר שלו לעצב תדמית מצויינת כשר־חינוך „פתוח וסובלני, הדואג לכל הנוער, ולא רק לדתיים."

אנשי חינוך חילוניים, ובעיקר מורים שנתקלו בתוצאות עבודתו של המר בשטח, התריעו רבות נגד הזיווג המר־שמואלי.

ברוך כלל לא זכו המתלוננים להקשבה רבה, חרף הסיוע החשוב שקיבלו מח"כ אורה נמיר. להמר היה די שכל להעזר גם בדובר חילוני — מפא"יניק־מוכשר, ישראל כהן, שבנה בכלי־התיקשורת את „המר הנאור", והבליט מאוד את שותפותו של השר עם המנכ"ל שמואלי.

כל העובדות האלה היו ידועות היטב לנבון טרם כניסתו לתפקידו במישרד־החינוך, והכשירו את הקרקע ליחסי החשרנות והיעדר האמון בין השניים.

קורבן ראשון

הישקע כלפי שמואלי מהווה רק את קצה הקרחון של תיסכולו העצום של נבון. היסוסיו להיכנס לפוליטיקה בשנה שקדמה לבחירות לכנסת ה־11, הוויתור הטיפוסי שלו על ההתמודדות עם שימעון פרס, פגעו מאוד בתדמיתו. לכך נתלוותה גם ההילה הלא־סימפטית שלו, שאין הוא רואג לאנשיו.

הירושלמי יעקב גיל מייהס לנבון, ובצדק, את אי־בחירתו לכנסת. מזכיר המחוז, עוזי ברעם, כועס בשל דחיקתו של גיל, ושיבוצו שלו־עצמו רק אחרי ח"כ אליהו שפייזר.

בעצם הימים האלה מנסה נבון, ולעת עתה ללא הצלחה יתרה, לצרף אליו את ח"כ נאווה ארד כסגנית־שר. לנבון מחוייבות עצומה כלפי ארד, שהצטרפה לברעם בתמיכה בלתי־מסויגת במועמדותו לראשות־הממשלה. ארד היא גם אשה דינאמית ומוכשרת, שיכלה לסייע רבות לנבון במישרד הקשה והמסובך שעליו הוא מופקד.

עד כה נכשל נבון בכל מאמציו להביא את ארד למישרדו. ראש־הממשלה, שהיה לפני הבחירות כל־כך קשוב לכל רצונותיו של נבון, מגלה לפי שעה אדישות רבה לנושא הסגנות.

נבון חש את עצמו מקופח מכל הבחינות. מעמדו בממשלה אינו כה מרכזי, כפי שקיווה רק לפני חודשים ספורים. התואר „סגן ראש הממשלה" הוא כמעט ריק מתוכן. ברור לכל שיצחק שמיר הוא מס' 2. מישרדו החשוב, כספק שירותים חברתיים מדרגה ראשונה, צורך כסף רב. לכן הוא גם מטרה עיקרית לכל מגמת הקיצוצים של מישרד־האוצר.

נבון חרד בכנות לגורלה של מערכת־החינוך. אבל גם חושש, וזה לגיטימי, שדווקא בתקופת כהונתו תתמוטט, או לפחות תסבול נזקים כבדים.

נבון ייאלץ לנצח על פיטוריהם של אלפי מורים, מדריכים, יועצים, פסיכולוגים ואנשי־חינוך אחרים, ולשאת בתוצאות הנזק לדורות שייגרם לנוער בישראל. אחרי התהילה הגדולה שבה זכה כנשיא מצויין ופופולארי, הוא מתנסה עתה במלאכה אפורה, יום־יומית, מרגיזה ומתסכלת, במציאות

השר נבון
„אני אמשיך לבדי"

מדינית־כלכלית גרועה ביותר. הוא כאילו לכוד במערכת מכלה כל יושביה.

נבון מודע היטב לעובדה שראשות־הממשלה היא כיום ממנו והלאה. מעמדו של שר־הביטחון יצחק רבין בעליה מתמדת, ועל פרס מאיימים עתה אנשים מחוץ ל„כנופיית ה־ארבעה".

שמואלי הוא רק קורבן ראשון, אבל לא מיקרי, של הלוך־רוחו הקודר של שר־החינוך.

חיים ברעם ■

מנכ"ל שמואלי
„אתה יכול ללכת הביתה!"

הכל נדהמו: השר גער במנכ"ל שלו בנוכחות העובדים!

במנכ"ל בגערה רמה, כמעט בצעקה, והודיע לו ש„אם אתה עייף, אתה יכול ללכת הביתה. אני אמשיך לנהל את הישיבה בעצמי!" עדי ראיה ושמיעה טענו, שבעיני שמואלי ניקרו דמעות, אבל הוא שמר על פרופיל נמוך. הישיבה נמשכה, והדיה מתגלגלים לא רק במעגלי רכבת־החינוך, אלא גם במיסדרונות־הכנסת.

התקרית בין השניים הרהימה את

מוטה רץ למנהיגות

ש"ר־הבריאות מוטה גור (54) סיים, כנראה, את הפרק הלא־נעים של ליקוק־הפצעים אחרי לילי־הברווזים הפרטי שלו, לפני יותר משלושה חודשים. פירסום תוצאות הבחירות לכנסת ה־11 וההלם שיצר ההישג העלוב של המערך שיחררו הרבה אוויר מהבלון הנפוח של גור. רבים ראו בו עד אז מועמד עתידי

למוטה גור היתה לפחות תכונה רעננה אחת, שחיזקה מאוד את תביעתו לכתר: השאפתנות שלו היתה גלויה, כנה, ונעדר ממנה הגורם המחליא של ההתחנחנות. "קב־לת דין־התנועה", וכל שאר מאפייני הצביעות, שכבר הפ־כו למסורת בתנועת־העבודה.

הטיעון הזה. גור היה אומנם חדש יחסית בזירה הפוליטית, ואיש מעט־קניה בכירים של המיפלגה לא ראה בו את גיבור חלומותיו. אלא שגם המועמדים האחרים, חברי כנופיית־הארבעה, לא הלהיבו את הדמיון. מוטה גור חשב לתומו — ולפני שישה חודשים היו הרבה שותפים להלוך־רוח כזה — ששלושת ראשי־המיפלגה ינטרלו איש את רעהו, כך שלקראת הבחירות לכנסת ה־12 הוא יוכל לנהל מערכה מוצלחת, ולהיות מס' 1.

סוסת־עבודה אידיאלית

יצאות הבחירות היכו בגור במלוא העוצמה האפשרית. "האבא של עזית" (כפי שכינו אותו בצה"ל, בזכות סידרת הסיפורים הרי־מטופשת שלו על "עזית הכלבה הצנחנית") בלט מאוד כראש מטה־הבחירות, והיה מקבל אשראי גדול על הצלחה אפשרית. עתה תבעו ממנו את ליטרת־הכשר עבור הכישלון.

דובריו הזריזים של פרס, ובראשם יוסי ביילין ובועז אפלבום, הבינו היטב שיו"ר־המיפלגה עלול לסבול קשות כשל המפלה. רבים במיפלגה ומחוצה לה הזהירו, שפרס הוא "רעל אלק־טורלי". עתה זכתה האזהרה הזאת לא־שור ברור מאין־כמוהו. ירידה בשלושה מנדטים למערך, אחרי בזיונות הליכוד בלבנון ובכלכלה, היתה תבוסה, כמעט כמו ב־1977.

ביצועיזם הרס"יסטי הוא אנטי־אינטלקטואלי מעיקרו. אנשים כמו פרס, גד יעקבי ועוזריהם אינם מסוגלים לני־תוח פוליטי־חברתי של ממש. הם סבורים שלכל בישלון יש בהכרח סיבה אירגונית־מינ־הלית־תיסקודית. אם המערך נכשל, אין לתלות את הקולר בתהליכים שנוצרו מ־17 שנות כיבוש, אלא "לחפש" את יו"ר מטה־הבחירות — מה גם ש־הוא איש שאסתן, המאיים על פרס.

כמו בכיתה א', פשוט העמידו את גור בפינה. בחודשיים שעברו מאז יום הבחירות, הוא נושל מהנהגת המיפלגה. גור לא נטל חלק במגעים הקואלי־ציוניים, נעלם מהכותרות.

הרגליים, להציל את עורו ולגלגל את הליכלוך על מישהו אחר. בעבר טירפד את מי שהיו מעליו — לוי אשכול ויצחק רבין — עתה הוא מטפל בקטנים ממנו. הקורבן הנוכחי הוא מוטה גור."

הטיפול במוטה היה בדרך של השפלה פומבית. משקיפים אובייק־טיביים טענו, שמוטה ניהל את מטה־הבחירות בהצלחה רבה. מבחינה אירי־גונית עבד מטה־המערך בצורה חסרת תקדים בפוליטיקה הישראלית.

גור נבחר כשעיר־לעזאזל משתי סיבות: ראשית, להציל את עורו של פרס. שנית, שילטון האסכולה הרפ"ס־טית במיפלגה יצר נטיה ברורה לחפש עילה אירגונית לכישלון הפוליטי.

גור ברמטכ"ל, בפגישה עם סאדאת וכמנהיג העבודה
מדוע זקוק שר־הבריאות ליוצץ מדיני?

לתפקיד ראש־הממשלה, ולא במיקרה. מיפלגת־העבודה סבלה לפני הבחירות ממשבר־מנהיגות חמור. שני היריבים הניצחיים, שימעון פרס ויצחק רבין, נמאסו על כל העסקנים שלא במנו עם החוג הקרוב שלהם.

הנשיא־לשעבר, יצחק נבון, חשף סוף־סוף את אישיותו האמיתית כאדם פוליטי, ומטבע הדברים שעורר אכזבה רבתי. פשוט לא היתה שם אישיות כזאת.

בעיקר מאז ימיה של גולדה מאיר.

גור, צבר בן־דרחובות, מחוספס כמו רוב בני המושבות הוותיקות, לא גרס מעולם שעליו להצטנע כדי להצליח. הוא אמר לכל מי שהיה מוכן לשמוע, שיש ברעתו להיות ראש־ממשלה בישראל, במוקדם או במאוחר, ושאין הוא נופל במאומה משאר המועמדים לכבודה במיפלגתו.

רק מעטים היו מוכנים להתווכח עם אנשי פרס עשו כמיטב יכולתם ליצור בציבור תחושה, שהאשמה נעוצה במוטה גור. בעיקר השתקפה המגמה הזאת בסידרת הכתבות של העיתונאי שלמה נקדימון בידיעות אחרונות. מקורביו של גור דיווחו להעולם הזה. שאנשי־פרס "השתילו" בגוף הכתבה חומר רב, שנועד לפגוע בראש־המטה. "כולנו מכירים את התו־פעה הזאת", אמר אחד מהם להעולם הזה. פרס תמיד מצליח ליפול על

את מקומו תפסו כוכבים חדשים כמו חברי־הכנסת רפי אדרי ועוזי ברעם. שני אלה עשו ימים כלילות כדי להקים עבור פרס ממשלת "אחדות לאומית", רק כדי לטעום גם הם מבוגדנותו המסורתית של מנהיגם. עתה, משהושלמה מלאכת המרכבה, שלח פרס את גור למישרד־הבריאות, כדי למנוע ממנו ליצור מוקד אופו־זיציוני בתוך המיפלגה.

(המשך בעמוד 44)

במדינה

(המשך מעמוד 7)

המישטרה הפרידה בין שתי הקבו־צות ודאגה להקיף אותן במיכלאות. היא ריכזה כוח גדול, שהציל את אנשי־כהנא, שנראו נפחדים ועלובים למראה.

בקרב המפגינים נגד הגיזענות נראו בני־נוער רבים, בעיקר חברי הצופים והשומר הצעיר, שהגיבו בקולי־קולות על כל מילה שנשמעה מכיוון אנשי כהנא.

ההשתתפות הרבה של תיכוניסטים היתה מעודדת מאוד. מדריכים בצופים ובתנועת השומר הצעיר סיפרו שהם השתמשו בהפגנה של כהנא כדי להע־ביר לחניכים פעולות נגד הגיזענות, ולהשוות בין תופעת "כך" ובין הנא־ציזם.

לעצור אותם! חברי תנועת אזרחים נגד גיזענות חילקו לקהל כרוז קצר ובהיר:

"לא לגיזענות!

"כהנא וחבורתו לא אוהבים את הסרט מאחורי הסורגים. ולכן הם רוצים למנוע ממך לראותו.

"מדוע?

"כי הסרט מציג אפשרות של שיתוף־פעולה בין יהודים לערבים.

"כך זה מתחיל:

"היום — נגד ערבים

"מחר — נגד "מרוקאים" ו"פול־נים".

"מחרתיים — נגדך אישית, אם לא תסכים לדעותיהם הגיזעניות.

"יש לעצור אותם!

"אזרחים נגד גיזענות."

דיווח שיקרי. הכרוז הזה הרשים ירושלמים רבים, שעמדו בתור לראות את הסרט, גם מבלי שיהיו להם דיעות פוליטיות מגובשות בזכות השלום.

רק כתב־הטלוויזיה, אורי כהן־אה־רונוב, הרגיז מאוד את האנטי־גיזענים. במהדורת־החדשות המאוחרת בטלוויז־יה מסר כי רק מאה הפגינו נגד "עשרות אנשי כהנא". בכך יצר הכתב, הידוע כאיש־ימין, "איזון" מיספרי בין שתי הקבוצות.

הדיווח הזה היה שיקרי לחלוטין.

מיפלגות
לקצץ ולהישאר בחיים

זה היה חידוש: מיפלגה פירסמה תוכנית כלכלית דווקא אחרי הבחירות

בעיני רבים, הרשימה המתקדמת לשלום היא תנועה המטפלת בנושא אחד בלבד: מציאת פיתרון לסיכסוך הישראלי־הפלסטיני. השבוע יצאו ראשי הרשימה להפריך דיעה זו. הם עשו מעשה חסר־תקדים: במסיבת עיתונאים בתל־אביב הגישו תוכנית שלמה ומפורטת לפיתרון הבעיה הכלכלית של ישראל.

בדרך כלל ממציאות המיפלגות תוכניות כאלה רק לפני הבחירות. כאשר הזכירו השבוע לשימעון פרס את תוכנית המערך, השיב באופן ציני: "זה היה לפני הבחירות. עכשיו אנחנו אחרי הבחירות!"

הרשימה המתקדמת היא עד כה המיפלגה היחידה שפירסמה תוכנית כזאת אחרי הבחירות. היא התכוונה לכך ברצינות.

השומן של צה"ל. המיסמך, המשתרע על עשרה עמודים והכולל שישה פרקים, הוכן על־ידי ועדת־מומחים, שכללה כמה בעלי־נסיון יתרונים. ביניהם: הד"ר יעקב ארנון, מי שהיה מנכ"ל האוצר בתקופת שרי־האוצר לוי אשכול ופינחס ספיר, כשה־אינפלציה היתה בגובה של ארבעה אחוזים ("לשנה! לשנה!" הוא נוהג להדגיש); והאלוף־במילואים מתתיהו פלד, שהיה ראש אג"א ויועצו של שימעון פרס לענייני חימוש.

סיכום התוכנית: לקצץ מיליארד דולר מתקציב־הביטחון, לגבות 1.5 מיליארד נוספים בצורת מיסים, ולהו־סיף לתקציב חצי מיליארד לשיקום כלכלי. החיסכון נטו: שני מיליארד דולר.

(המשך בעמוד 14)

הנדון:

זה פשוט לגמרי: שלום או אבטלה, פשרה או רעב

עופות קפואים

ד**מילחמה, כך אמר** צרפתי חכם, היא עניין רציני מדי מכדי להשאירה בידי הגנרלים.

את זה כבר למדנו מנסיוננו.

הכלכלה, כך צריך לומר ישראלי חכם, היא עניין רציני מדי מכדי להשאירה בידי הכלכלנים.

את זה אנחנו לומדים עכשיו.

קל וחומר, כאשר אנחנו עוסקים בנושא שהוא שילוב של מילחמה וכלכלה.

כאן אסור לנו לסמוך על איש מהם — לא על הגנרלים, לא על הכלכלנים, ולא על הגנרלים המכולכלים.

הענייו כלי־כך רציני, עד שאסור לך לסמוך אלא על השכל הישר שלך.

■ ■ ■

ה**ייתי מציע** לך להפעיל את השכל הישר שלך קודם כל לגבי שאלה שבוודאי מטרידה אותך, כמונו:

איך זה יכול להיות שלאיש אין תוכנית כלכלית?

יש בארץ 500 כלכלנים מרופלמים ומוכשרים. אין ביניהם שניים המסכימים זה עם זה על סיבות המחלה ועל התרופה.

כולם מתיימרים להיות בעלי תוכניות, וכל אחד מהם כותב ונואם ומתראיין עליהן, וכל התוכניות סותרות זו את זו.

אך תוכנית אין.

הוא הדין לגבי הפוליטיקאים. ערב הבחירות ניפנף כל אחד מהם בתוכנית כלכלית, ומאז הבחירות הם כועסים עליך כאשר אתה מזכיר להם את תוכניותיהם. כשאתה מוציא מפיך את המילה תוכנית, הם מעוותים את פניהם ומעקמים את אפם, כאילו השמעת מילה גסה.

אבל הרי לא כל הפוליטיקאים מטומטמים. יש ביניהם בעלי רמת־אינטליגנציה בינונית סבירה, וגם אחדים שהם בהחלט חכמים ומביני־ענייו.

אם כן, איך זה יכול להיות שבכל החבורה הזאת אין איש המציע תוכנית אמיתית, ברורה ומובנת, הפותרת את הבעיה — ולוא גם תוך שנה או חמש שנים?

מדוע כל החברה הזאת של פוליטיקאים, בירוקראטים וכלכלנים, יורשי הגניוס הכלכלי היהודי, אינם מסוגלים אלא להמציא את „ליל העופות הקפואים"?

■ ■ ■

ה**שכל הישר** יגיד לך, שהסיבה לכך אינה יכולה להיות העדר מיומנות, חוסר שכל או סתם טיפשות.

מוכרחה להיות סיבה עמוקה יותר.

אתה יכול להתפתות לפטור את העניין במליצה פשוטה, כמו: „זה הכל פוליטיקה:"

בוודאי שזה הכל פוליטיקה. אך מדוע הפוליטיקה מונעת פיתרון, מונעת תוכנית? הרי הגיוני יותר לחשוב שכל אחד מן הכוחות הפוליטיים יהיה מעוניין להמציא פיתרון אמיתי, כדי להתהדר בו ולהוכיח לציבור שהוא־הוא הכוח הגואל, שהביא את הישועה?

מוכרחה להיות סיבה פוליטית המונעת זאת.

כלומר: התרופה למחלה צריכה להיות כזאת שלא כדאי להם לפוליטיקאים, לדעתם. לדבר עליה בגלוי, או אף לחשוב עליה בסתר, מפני שהיא תהרוס את הקאריירה שלהם.

כך אומר השכל הישר.

וזוהי גם האמת.

■ ■ ■

ל**ש תועלה** ישראלית. המשותפת כמעט לכל הישראלים.

זהו מעין קצר של השכל הישר.

מנוי וגמור עם הישראלי להפריד הפרדה מוחלטת בין שני דברים, שהם שני הצדדים של מטבע אחד:

באשר מדברים על „מדיניות החוץ והביטחון" — שוכחים את הכסף.

באשר מדברים על הכסף — שוכחים את „מדיניות החוץ והביטחון".

נאמתי כבנסת אלף נאומים, וחלק גדול מהם היו מוקדשים לנושא זה. בכל פעם היתה לי ההרגשה שאני מדבר אל הכותל המרשים, שמאחורי רוכן־הנואמים. התגובה היתה תמיד נועמת. חברי־הכנסת — חברי כ ל הסיעות — הגיבו בנוסח: „עכשיו מדברים על מדיניות הביטחון, מה אתה בא ומקשקש על כלכלה?" או: „עכשיו מדברים על כלכלה, מה אתה מבנים כאן ענייניים של מדיניות חוץ וביטחון?"

לפעמים זה נאמר בהבעות־פנים, לפעמים בהערות ידידותיות, לפעמים בקריאות־ביניים נרגזות. לפעמים זה נאמר גם ברחמנות: „המוח שלך עובד רק על נושא אחד: לא חשוב מה הנושא העומד על סדר־היום — אתה מדבר על מילחמה ושלום."

ואני, לבושתי, הודיתי. אכן, הנושא שעמד על סדר־היום היה כלכלי, ואני דיברתי על מילחמה ושלום.

איש לא רצה לשמוע. הרי זה לא עמד על סדר־היום.

■ ■ ■

ה**הפרדה בין** שני הנושאים האלה היא שהביאה להתמוטטות הכלכלה הישראלית.

זה היה בלתי־נמנע. זה היה צפוי מראש.

אחדים מאיתנו דיברו על כך במשך השנים, עד שהיינו בעיני הבריות כתוכים.

הפלא אינו שהמשק הישראלי קרס תחתיו והתמוטט. הפלא הוא שהתמוטט ר ק ע כ ש י ו.

כי אלה הם חוקי־ברזל.

המדיניות עולה בכסף.

הכסף הולך אחרי המדיניות.

הכלכלה הלאומית אינה דבר העומד לפני עצמו. הכלכלה אינה

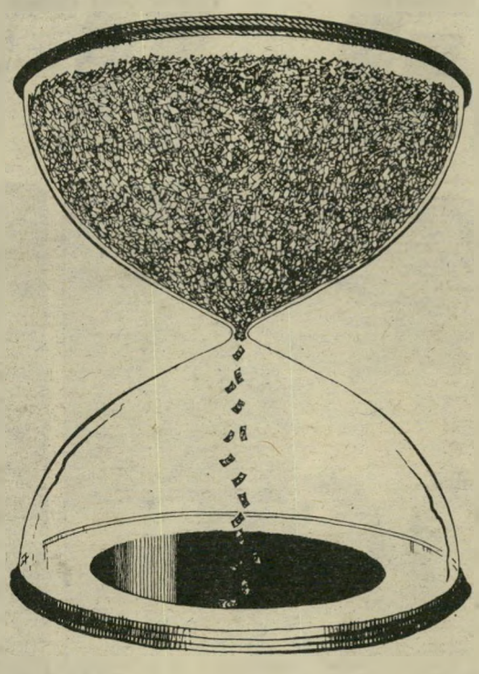

אלא השתקפות המדיניות הלאומית והחברתית במונחים כלכליים. היא הראי של המדינה.

לכן זה מגוחך לדבר על הכלכלה, מבלי לדבר על המדיניות המתבטאת בה.

מה תגיד על אדם המגלח או המאפר את הראי, תחת לגלח או לאפר את פניו, המשתקפות בראי?

■ ■ ■

ד**ה נכון** לגבי כל מדינה. אך זה נכון שיבעתיים במדינה שבה בולע תקציב־הביטחון הגלוי והסמוי את חלק־הארי של תקציב־המדינה, שהגיע למימדים מיפלצתיים.

מה שקרה למדינת־ישראל, ביחוד מאז 1967, הוא דבר פשוט, שהשכל הישר יכול לתפוס אותו בנקל:

קיבלנו על עצמנו משימות שאינן לפי כוחותינו.

כל אדם יודע, מנסיונו האישי, שאם ינסה לחיות כמו רוטשילד בעודו מקבל משכורת של פקיד־דואר, יגיע בסופו של דבר לבית־הסוהר או לפת־לחם.

אם יאכל אדם פי כמה וכמה יותר מכפי שגופו יכול לעכל, הוא יגיע לבית־החולים או לבית־הקברות.

אם מציבה מדינה לעצמה יעדים מדיניים וצבאיים שהם בהרבה מעבר ליכולתה הכלכלית, היא מגיעה להתמוטטות ולחורבן.

וזהו בדיוק מה שקרה למדינת־ישראל.

היעדים הלאומיים שלה תפחו משנה לשנה, בלי כל פרופורציה. היו שעזרו לה בכך. המצב הבינלאומי. היחס של ידידיה והחולשה של אויביה גרמו לכך שלא עמד עוד מיכשול רציני בדרך להגשמת יעדים פנטסטיים.

כמו ילד, המוצא את עצמו לבדו בחנות של ממתקים, היא לא יכלה להסכיק לזולל, עד שמתהסכים בני־מעיה.

להילחם. לכבוש. לספח. להתנחל. להחזיק את „הצבא הרביעי בגודלו בעולם". להקים אימפריה של תעשיות־נשק. לפתוח במילחמה כדי לכונן „סדר חדש" בארץ שכנה. להיות „מעצמה מרחבית". להתגרות במעצמות־על.

עכשיו הילך מוטל על הארץ ומקיא את נישמתו.

■ ■ ■

ה**סרוסיורים לכלכלה** והפוליטיקאים מתרוצצים עכשיו כמו ג'וקים מסוממים בבקבוק (קופירייט רפאל איתן) מפני שאין להם העוז או השכל לדבר על הנושא הפשוט הזה: שיש להתאים את היעדים הלאומיים ליכולת הכלכלית.

מכאן „חוסר התוכנית". מכאן אובדן־העצות. מכאן הרושם שאיש „שם למעלה" אינו יודע מה הוא עושה. מכאן ליל העופות הקפואים.

אם להשתמש ברוגמה שהעליתי אותה לא־פעם: מדינת־ישראל דומה למנוע של פולקסוואגן. שהרכיבו עליו גוף של טנק מרכבה.

צריכים להקטין באופן דראסטי את המורכב על המנוע — ובה בשעה לעבוד, בשקידה וביעילות, כדי להגדיל בהדרגה את כוח־המנוע.

זוהי כל התורה על רגל אחת. בשביל זה אין צורך ללמוד כלכלה במיכללת הארווארד. בשביל זה די בהחלט בשכל הישר.

■ ■ ■

ב**ני עיירות־הפיתוח** כבר למדו שצריכים להפסיק את ההתנחלות. אם רוצים להציל את עיירות־הפיתוח.

אם תיפסק ההתנחלות בליל, זה לא יהיה בגלל המחאות של מחנה־השלום הרופס. אלא בגלל זעמם הגובר של מצביעי־החית, חסידי ארץ־ישראל השלמה, תושבי עיירות אלה.

זהו שיעור ראשון בכלכלה נכונה — שיעור שאינו נלמד בחוג לכלכלה של האוניברסיטה העברית בירושלים.

וזוהי רק ההתחלה.

■ ■ ■

מ**דינת־ישראל** אינה יכולה לשאת במעמסה הכבירה של צבא. העולה על זה של מדינות עשירות. הגדולות ממנה פי עשרה.

יש לקצץ את תקציב־הביטחון — לא בעשרות מיליונים, לא במאות מיליונים אלא במיליארד דולר ויותר — לאלתר.

לשון אחרת: יש להוריד את צה"ל לדרגת כוח המסוגל להגן ביעילות על המדינה, מול פני אוייב פוטנציאלי מצוי. לא פחות, ו ל א י ו ת ר.

לקצץ את סדר־הכוחות, לקצץ את החימוש, לקצץ את כל הפרוייקטים השאפתניים של מעצמת־על, לקצץ את כל הפונקציות שאינן שייכות לצבא החל בכלי־התיקשורת הצבאיים וכלה ברבנות ובחקלאות.

תועמלנים זריזים יצרו בארץ מיתוס של תעשיית־נשק. מספרים על ייצוא גובר, על הישגים פנטסטיים המתבטאים בכל ענפי הטכנולוגיה, וכו'. אבל כל התישלובת האדירה הזאת פועלת במחשכים, אינה כפופה לשום פיקוח של ממש, ואין העיתונות והכנסת מסוגלות כלל לחשוף את המתרחש בה.

אני מעז להינבא שבאחד הימים יתברר שזוהי אימפריה שיקרית, המבוזבזת הון עתק, ושתשואותיה האמיתיות, בערכים ישראליים, אפסיות.

זה נוגע למטוסים, לטנקים ולהרבה נושאים אחרים, שמהם קולח רמנו הכלכלי כמו מעורק פתוח.

המעצמה הטכנולוגית מס' 1 בעולם — יפאן — אינה מייצרת נשק ואינה מחזיקה צבא הראוי לשמו.

כמו חיה אגדתית שתפסה את זנבה בפיה ומת־חילה לאכול את עצמה, כן בולעת המדיניות שלנו את המדינה.

משאבים כבירים — כסף וכח־אדם — מבוזבזים על החזקת צבא כביר, מנופח ובלתי־יעיל, על המילחמה בלבנון, על הקמת תשתית לסיפוח השטחים הכבושים.

התיאבון גדל עם האכילה. והאכילה גדלה עם התיאבון. המדינה השתגעה. הלאומנות והגזענות חוגגות — וכל זה עולה כסף, כסף, כסף.

שימעון פרס אינו יכול להגיד זאת, מפני שהוא כלוא בממשלת־האחדות. יצחק רבין אינו אומר זאת, כי שום שר־ביטחון אינו מקציץ את הצבא. הכלכלנים אינם אומרים זאת, מפני שהם „עוסקים רק בכלכלה". את העניינים המריניים הם „משאירים לדרג המדיני".

כשם שבני אופקים ושדרות שמים קץ להתנחלות, כן ישימו בני שכונת־התיקווה הלאומניים מחר קץ לטירוף הלאומני של המדינה. כי האלטרנטיבה היא רעב.

■ ■ ■

צ**ריכים להגיד** זאת בצורה ברוטאלית וחד־משמעית. צלפני המדינה עומדת ברירה: התאברות כלכלית או שינוי היעדים הלאומיים.

בצורה פשטנית, אך נכונה: שלום או אבטלה, פשרה או רעב.

אין זאת אידיאולוגיה. אין זאת תיאוריה מופשטת. זוהי חוכמת־חיים פשוטה.

רגע האמת מתקרב במהירות מסחררת.

וזוהי האמת של רגע האמת.

דאוירה בבית מישפחת לוי בהרצליה כבדה. בסלון המרווח יושבים בני מישפחתו הקרובים של רון, ומולם מתחלפים בתדירות גבוהה חבריו הנאמנים, הבאים להביע את צערם ותנחומיהם למישפחה השכולה. רות, אמו של רון, יושבת על הספה החומה בשילוב רגליים ומעשנת בשר־

נימר עבד־רבו רצח שני צעירים יהודיים בכרמיזאן

שרת. עיניה פקוחות בצמא לשמוע עוד ועוד סיפורים על בנה, שאיננו.

שעת־ערב בשכונת בית־הכרם ב־ירושלים. בבית קטן ברחוב מלא ירק, מודעת אבל גדולה על קיר הכניסה לבניין: „אבלים על מותה של רוויטל סרי." שעת התפילה. הדירה מתמלאת תמונה ציבעונית גדולה של ג'מאל עבד־אל־רחים. הכל יושבים בשקט ומעיפים מדי פעם מבט של כאב וצער אל תמונתו של הבחור הצעיר שאיננו.

בית קטן בדהיישה. קירותיו צבועים ירוק מתקלף. אין עליהם תמונה. על ספה מהוהה בצד החדר יושבת אשה במיטפחת לבנה לראשה, ולידה גבר בכופיה לבנה. שני חדרים בבית הקטן במחנה־הפליטים, 17 נפשות מתגוררות בהם. בנם, נימר עבד־רבו יושב בבית סוהר. לפני כמה ימים רצח באכזריות, כך החשד, שני צעירים חפים מפשע — את רון ואת רוויטל.

■ ■ ■

ביום השני בצהרים נסעו רון (23) ורוויטל (21) במכונית סוזוקי קטנה לטיול. היה יום בהיר. השמיים היו כחולים והשמש זרחה. הם נסעו לכיוון מינזר כרמיזאן, משם לא חזרו.

נימר עבד־רבו (22) התחיל לעבוד שבוע קודם בחברת־שמירה בירושלים. כשומר בלתי־חמוש. ביום השישי גילה נימר נשק באחד

פחתו כי המישטרה תבוא בקרוב לקחת אותו. בגלל הרובה שבר־שותו. הוא אמר להם כי התקשר למישטרה והם בדרך. ואכן, זמן קצר אחר־כך באו כוחות־הביטחון לבית הקטן שבמחנה־הפליטים ולקחו את נימר למעצר.

רון ורוויטל הובאו לקבורה – הוא בהרצליה, עיר הולדתו, והיא בירושלים.

■ ■ ■

נסעתי למחנה־הפליטים דהיישה. מאחורי שער־ברזל חלוד ישנו בית קטן בן שני חדרים עלובים. הקירות צבועים בצבע ירוק מתקלף, אין עליהם כל קישוט. שלוש ספות מהוהות, שולחן קטן וכמה כיסאות. ארבעה אחים וארבע אחיות. חלקם נשואים, רובם מתגוררים בבית הקטן, 17 נפשות בסך הכל.

נימר. החשוד ברצח, סיפרו לי בני מישפחתו, נסע לפני ארבע שנים לירדן כדי לעבוד. זמן קצר אחרי שהגיע לשם הסתבך בקטטה, תקף אדם בצורה חמורה, הועמד לדין ונדון לחמש שנות

שרשרת הדמים

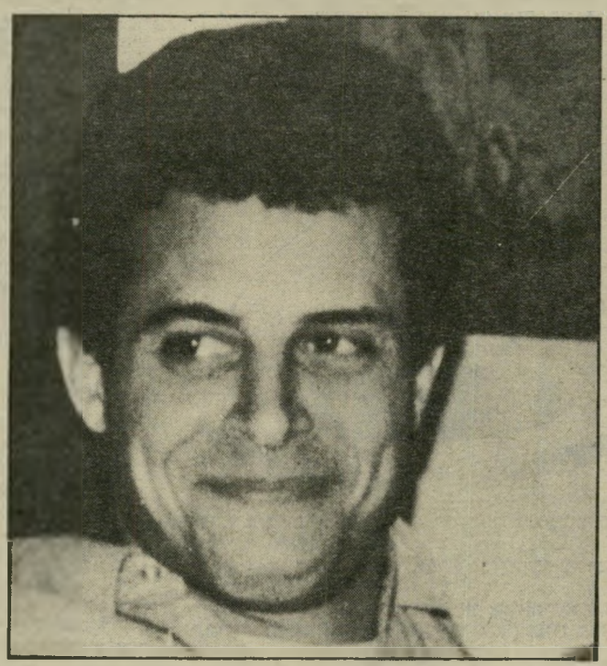

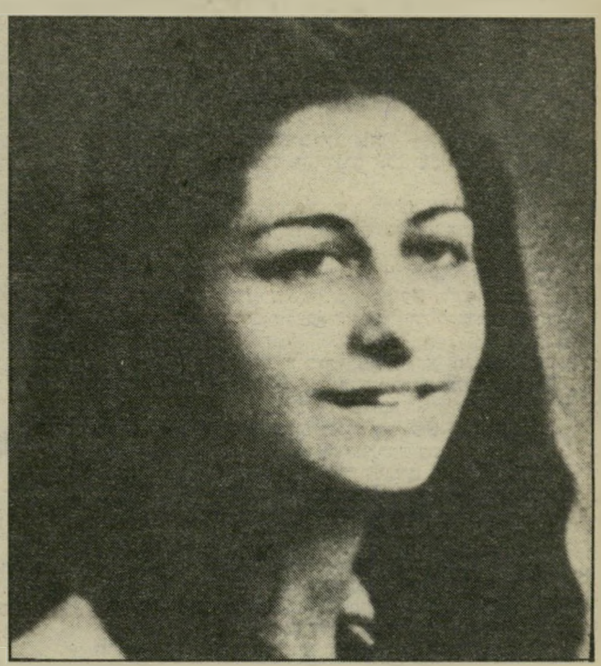

רצח רון לוי ורוויטל סרי שימש אות לחידוש הטרור היהודי

מאסר. אחרי שקיצרו שליש מתקופת מאסרו, בא נימר לגשר־אלנבי וביקש להיכנס, לבקר את מישפחתו בגדה המערבית. שילטונות־הביטחון נתנו לו רשיון שהייה לשלושה חודשים.

במשך חודשיים עבד בחברת המים מקורות. ושבוע לפני הרצח התחיל לעבוד בחברת השמירה.

גם שני אחיו הבוגרים של נימר עבדו בחברת מקורות. אך מייד למחרת הרצח, כשנודעה זהותו של הרוצח, הודיע להם מנהל־העבודה כי אינם יכולים להמשיך לעבוד, מכיוון שהם אחיו של נימר.

אמו של נימר, אשה נאה בשימלה רקומה, ישבה בפינת החדר על הספה. „בעל הרובה, זה שהפקיר אותו," אמרה בכעס ובכאב רב, „הרג שלושה אנשים: שניים זיכרונם לברכה והשלישי הבן שלי. הוא הולך לבית־סוהר וכאילו הוא מת."

האם לא ידעה מה עשה בנה ומה הוא מתכנן. היא, למעשה, כמעט שלא הכירה אותו. „הוא היה בא הביתה לאכול והיה מבקש כסף. היה מספר לי שהוא עובד בכל מיני מקומות. אני לא יודעת בדיוק במה.

„ביום השלישי בבוקר פתחנו את הרדיו ושמענו חדשות בקול־ישראל בערבית, שם פיתאום הבנו שהבן שלי רצח שני אנשים, שני יהודים.

„אני לא מסכימה עם מה שהבן שלי עשה," היא ממשיכה בכאב ומרגישה: „אני אומרת להורים של הבחור והבחורה הצעירים שאנחנו איתם באבל שלהם. אנחנו מצטערים בשבילם. אנחנו כואבים את מותם."

ביום השבת לא ידעו בני מישפחת רבו אם יבואו כוחות־הביטחון להרוס להם את הבית הקטן. כך נהוג בדרך כלל במיקרים כאלה — הבן נתפס ומועמד לדין והמישפחה נזרקת לרחוב וביתה נהרס.

אביו של נימר חולה־לב ואינו עובד

החדרים של חברת־השמירה. מתנחל איש קריית־ארבע, שיצא לחופשת סוף שבוע, השאיר את רובהו המשוכלל באחד החדרים, ונימר שם עליו את ידו. באותה הזדמנות הוא גם גנב כסף מן הכספת של החברה. אחר כך הזעיק את המישטרה וסיפר שהותקף. הוא נסע לבית הוריו. אכל, אמר למישפחתו כי הוא חוזר לעבודה ונעלם.

ביום השני בצהריים, כפי שמתברר מן השיחזור שעשתה המישטרה, רצח נימר את שני הצעירים. הוא ציווה על רוויטל לכפות את רון, אחר כפת את ידיה שלה. הורה להם לשכב על הארץ, כיסה ראשם בסמרטוטים וירה כדור בראשו של כל אחד מהם.

אחרי הרצח חזר נימר לבית הוריו שבדהיישה, והודיע למישכבר כמה שנים. אחיו הגדולים פוטרו השבוע מעבודתם. הם סרבו להצטלם, כדי שלא יכירו אותם כשילכו לחפש עבודה אחרת.

„למה כוחות־הביטחון לא חיפשו את הנשק במשך כל הימים האלה, מאז שנעלם?" אמר דודו של נימר. „איך לא בודקים שהנשק איננו? איך הוא, שיש לו תעודות שאינו שפוי, יכול להניח

אדם — חבריה הקרובים של רוויטל נכנסים פנימה כשהם מניחים כיפה על ראשם — שכנים מן הדירות הסמוכות, חברים וקרובי מישפחה.

הסימטה הצרה שליד הבית בכפר סעיר אינה סלולה. שעות אחרי־הצה־

ג'מאל עבד־אל־רחים נרצח בשעה שנסע באוטובוס הביתה

ריים. הדרך מלאה אנשים, רובם גברים בחליפות כהות ובכופיות לבנות. סמוך לבית קטן נפרשה יריעת־אוהל גדולה, ומתחת לה יושבים עשרות גברים. על עמוד־עץ המחזיק את היריעה תלויה

מאת
ענת סרגוסטי

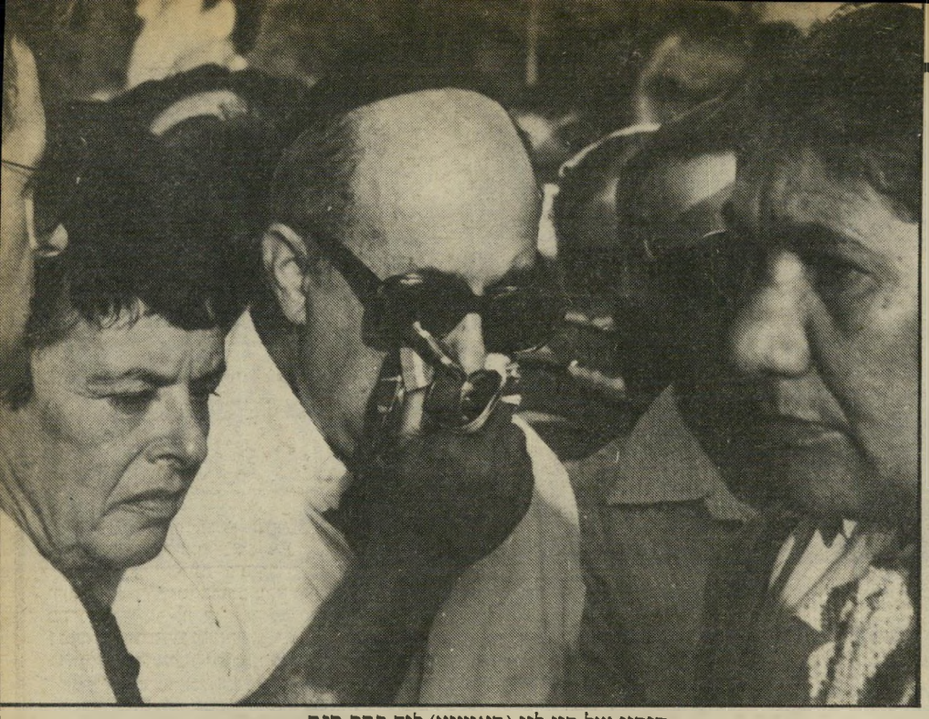

הוריו של רון לוי (באמצע) ליד קבר בנם
מגנים רצח חפים מפשע

ידו על נשק? איך בעל הנשק משאיר נשק מופקר? איך לא באו הנה לחפש את הנשק, הרי ידעו שהוא עובד שם? „הוא הרי משוגע. לו לא היה משוגע, היה הולך למישטרה ומספר להם שהוא רצח שני אנשים?

דלת הדירה של מישפחת סרי האבלה היתה ביום השבת סגורה. „לא בשבת." אמרו לי כשפתחו את הדלת. „תבואי מחר, אבל לא בין השעות 2 ל־4 אחרי הצהריים."

תקליט רוק

על הקיר בחדר של רון לוי, בבית הוריו בהרצליה, היה תלוי תצלום ענק: תצלום של חייל במדי־קרב, עם כובע גרון ומשקפי־שמש כהים. „זה תצלום שצילם אחד החברים של רון בצבא," אמרה אמו. „הוא אהב את התצלום הזה, כי הוא מייצג את רון כפי שהיה בצבא: חזק, נחוש, אמיץ."

רון לוי וחברתו אירים
אהב את החיים

כשהוא קורס בשניה שבה נפגע על־ידי הכדור שהרג אותו. זהו תצלום אמיתי מפורסם של רוברט קאפא, שצולם בימי מילחמת־האזרחים בספרד. מעליו היתה כתובה מילה אחת באנגלית, באותיות גדולות: למה?

רון לוי כבר איננו, וגם התצלום כבר אינו תלוי על הקיר. „זה היה הדבר הראשון והיחידי ששינינו בחדר של רוני אחרי האסון," אמרה השבוע רות, אמו.

יום לפני שעזב את הבית בדרכו לירושלים, ולא שב עוד, אמר רון: „אמא, תסתכלי על הפלקאט הזה: הוא אומר הכל! לא צריך שום נאומים!"

כשבאתי לביתה של מישפחת לוי, לא היה סני, האב, בבית. „הוא יצא לכמה שעות להירגע," אמרו, כשנכנסתי לסלון המרווח.

אמו של רון ישבה על הספה החומה כרגליים משוכלות ועישנה סיגריה. דוברמן צעיר ושחור התרוצץ בבית, נבח בכל פעם שהגיע מישהו.

רון, שבבית קראו לו רוני, נרצח באכזריות, והם מדברים ומספרים עליו בחום, באהבה, בהרבה כאב.

„הוא היה בחור מבריק," אמרה רות בעיניים נוצצות. „היה בחור נבון ופיקח. הוא סיים בהצטיינות את בית־הספר אליאנס והתגייס לצבא. שם היה פקח־טיסה בחיל־האוויר. גם בזה הצטיין מאוד. הוא היה בחור שקט ושקול, ומאוד אחראי. הוא הקרין ביטחון וסמכותיות, ואלה לא סתם מילים. זה באמת היה ככה. כל אחד ידע את זה וחש את זה. למרות שהיה בצבא רק סמל, היה עושה לעיתים קרובות עבודה של קצינים."

רון שירת בבסיס של חיל־האוויר. את הסיפורים עליו ועל נפלאותיו כפותר בעיות וכמנהיג של החיילים שמעו ההורים מחבריו רק עכשיו. מעולם לא התפאר במעשיו, מעולם לא השוויץ. היה שקט ומסוגר. רק עכשיו, אחרי שנלקח בצורה טראגית כל־כך, באים חבריו לבקר ומדברים על רון.

החברים באים ויושבים ומספרים, והמישפחה שותה את הסיפורים בצמא. „היה לו חוש־הומור מאוד מיוחד," סיפרו השבוע, „אנחנו מעולם לא היינו משתעממים בחברתו.

„הוא הגיע להישגים בחיל־האוויר בתקופה קצרה, והיה עושה דברים שקצינים ותיקים ממנו לא ידעו לעשות. היו מיקרים שהיו מזעיקים אותו במיוחד לכל מיני משימות, כי הוא ידע תמיד להחליט את ההחלטה הנכונה בתוך שניות ספורות. הוא הצטיין בכל דבר שעשה."

רון שוחרר לפני שנתיים. את יום הולדתו האחרון, ה־23, חגג לפני חודש, כשהיה בחופשת־לימודים מן האוניברסיטה. ליום הולדתו האחרון ביקש מדודו, ישראל אלכסנדר, שייקנה לו את האלבום האחרון של להקת דיאר סטריט, להקת רוק. „הוא הערין מוסיקה. העריך פשטות וגאוניות," מספר דודו.

רון היה בחור מלא־חיים. אהב מאוד ספורט, שיחק הרבה כדורסל. היה תמיד בתנועה, עם חברים.

וגם חברות היו לו הרבה. „הוא לא חיזר מעולם אחרי הבחורות. הן חיזרו אחריו. הוא היה רון־ז'אן כזה, גבוה ונאה," אומרת אמו וקמה ממקומה. היא ניגשת לכוננית־עץ בקצה השני של החדר, ומורידה מעל המדף העליון קובץ של תמונות אחרונות של רון.

בחור נאה, בעל שיער כהה וחיוך של אושר בעיניים. נראה יושב על אומנים גרמו לו חלחלה. אפשר לומר בשתי מילים שהיה נגר קיצוניות, בצד שלנו ובצד שלהם. מימין ומשמאל.

„הוא אמר שלא הוא האיש שיפתור את הבעיה, אבל חשב שאם יתנו לפלסטינים מדינה משלהם, אולי כך תיפתר הבעיה.

„הוא מאוד הערין את אמנון רובינשטיין, ולכן הצביע בשבילו. מה שקסם לו אצלו היה השמירה על הדמוקרטיה, שינוי שיטת־הבחירות והשיוויון.

„הוא החשיב מאוד ערכים של זכויות־אדם ושיוויון וחרויות־הפרט. היתה לו אידיאולוגיה של הפרט, ופי־תרון מדיני ולא צבאי לבעיות."

בני־מישפחתו של רון מדברים בי־חד, אמו, דודו ואחיותיו. הם רוצים להספר, ולצידו בחורה חייכנית. השניים נראים מאושרים ומשועשעים.

„זאת אירים, החברה של רוני מזה שנתיים וחצי," מסבירה רות. „היא מקיבוץ גלילי־ים שליד הרצליה. הם הכירו בצבא, ומאז הם חברים טובים."

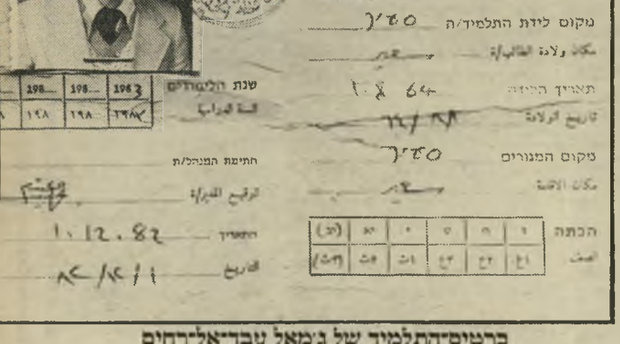

כרטיס־התלמיד של ג'מאל עבד־אל־רחים
הלוויה באישון לילה

„שכהנא לא יכנס!"

בדעותיו היה רון ליברלי. „הוא לא היה משלום עכשיו. אבל לפעמים תמך בהם. החיים היו חשובים לו מכל." אומרת אמו.

„בבחירות האחרונות הוא הצביע שינוי. הוא הודהה עם הדיעות שלהם. הוא היה מודע לבעיות שיש בארץ, היה מודע לזה שלעם הפלסטיני יש זכות, ושצריך להחזיר להם שטחים. הוא אמר שאי־אפשר לתת להם את כל הזכות בארץ, כי זה מסוכן, אבל צריך לפתור את הבעיה בדרך מדינית. „כהנא וגושי בהיר שרון לא היה שמאלני קיצוני, ולא היה ימני קיצוני. הם חוששים שמא, בעתיד, ינצלו גופים קיצוניים את שמו ואת האסון שלו למטרות שלהם.

„אנחנו לא רוצים שרוני יהיה הדגל של אנשי־כהנא. רוני לא רצה להיות דגל של אף אחד, ובטח לא של כהנא. לפני הבחירות הוא ראג והתעניין איך אפשר לעצור את כהנא, שלא ייכנס לכנסת."

גם כאן, בביתו של רון לוי, מדברים חבריו על מחרלים חמורים של כוחות־הביטחון: „צריך לחקור את עניין הנשק שהסתובב אצל הבחור הזה במשך ארבעה ימים," אומר חברו של רון. „צריך לחקור את חברת־השמירה, שמעסיקה אנשים כאלה. המישטרה, בעל־הנשק וחברת־השמירה צריכים גם הם לעמוד לדין."

„וכמובן," מוסיפים בני מישפחתו. „נבזי מצידם של אנשי הוועד לסולי־

נסיון אחרון להחייאת ג'מאל עבד־אל־רחים ליד האוטובוס הפגוע
צריך לחיות ביחד

מישפחת החשוד־ברצח נימר עבד־רבו
„אנחנו מצטערים בשבילם"

מישפחת הנרצח ג'מאל עבד־אל־רחים
„לא באו לנחם"

(המשך מעמוד 11)

דריות עם אוניברסיטת ביר־זית שגינו את הרצח אבל אמרו שלא צריך לטייל בשטחים הכבושים. זה נבזי לעשות כזה דבר, להגיד כאלה דברים על רון, שנכנע לתעמולת המתנחלים. הוא לא היה בעד ההתנחלויות והטיול שלו לא היה פוליטי."

„רוני אהב את החיים ואהב לחיות," אומרת רות ומדליקה סיגריה. „הנחמה היא שזה היה בחור שידע ליהנות מה־חיים וידע לעזור לכולם. תמיד היה במצב־רוח טוב, מעולם לא ראינו אותו בדיכאון."

באותו הערב, אחרי שנודע על ה־פיגוע המתריד באוטובוס הערבי, הד־דרזו הוריו של רון לוי לגנות כל רצח של חפים מפשע.

„לא איכפת לי"

משם נסעתי לביתם של בני מישפחת סרי בירושלים. השעה היתה אחרי ארבע, הערב כבר התחיל לרדת. ברדיו הודיעו על הרוג ועשרה פצועים בפיגוע באוטובוס. דלת־הדירה היתה פתוחה, בפנים היה ציבור גדול של אנשים. קולות־תפילה נשמעו מן הרחוב למטה.

בפתח הדירה פגשתי אדם חבוש כיפה לראשו, דודה של רוויטל. „ההו־רים לא רוצים לדבר עם העיתונות," אמר לי, כששאלתי אם אפשר להיכנס פנימה. הסברתי לו שאני רוצה את תגובתם על כך שאנשים כמו לוויינגר וכהנא משתמשים וישתמשו בשמה של בתם כדי לומר כל מיני דברים מחרי־דים וגזענים. „שיגידו:" הזדרז לומר לי בכעס.

שאלתי אם הוא נמנה עם אנשי כהנא. „עכשיו אני כהנא!" אמר בכעס, „ואני אוהב את גוש־אמונים."

בחור צעיר, חבוש כיפה לראשו, יצא מן הדירה ואמר: „תבואו ביום שלישי אחרי־הצהריים להפגנה מול הכנסת?" הדוד ענה שכן. הכוונה לעצרת פולי־טית שמארגנת תנועת התחיה, תוך ניצול זיכרם של שני הצעירים ש־נרצחו.

הבחור הצעיר נעלם, ואני המשכתי לשאול את הדוד אם לא איכפת לו שבשם רוויטל רוצחים סתם אנשים חפים מפשע. „לא איכפת לי!" הפטיר בכעס.

בתוך הדירה המשיכו להתפלל. אנשים המשיכו לצאת ולהכנס, שכנים, חברים וקרובי־מישפחה. רוויטל כבר איננה.

■ ■ ■

באותו היום נפגע האוטובוס הערבי במרכז ירושלים. טיל לאו נורה לעבר האוטובוס ופגע בגגו. אדם אחד נהרג ועשרה אחרים נפצעו, שניים מהם באופן בינוני. שמו של ההרוג נודע כבר באותו הערב: ג'מאל עבד־אל־רחים, בן 20, בן הכפר סעיר שבנפת חברון.

אנאטומיה של רצח

רפרולוג היה בחברון. שם התכנס בשימחת־תורה מחנה הימין הקיצוני, כשהמטרה ה־מוצהרת היא להביע הזדהות עם נאשמי איר־גון־הטירור היהודי – דבר שהוא עבירה פלילית וביטחונית חמורה לפי חוקי ישראל.

היו שם אנשי הימין הקיצוני על כל גווניהם: נאצים כמו מאיר כהנא, פאשיסטים כמו חיים דרוקמן ואליעזר ולדמן, אנשי גוש־אמונים כמו משה לוינגר. על כולם ניצח איש־הדמים אריאל שרון, גיבור צברה ושאתילא, המתכונן לרכוב לשילטון על גלי ההסתה הלאומנית (העולם הזה 24.10).

בכנס שערורייתי זה של שוחרי־טרור וחסידי־רצח קרא שרון ברכה מטעם ממשלת־ישראל. איש לא הסמיך אותו לכך, אך בחבורה העלובה של הפוליטיקאים, המתקראת ממשלת־האחדות־הלאומית, אין עוד איש המעז להתגרות באריאל שרון. מוראו נפל על כולם.

למחרת היום היה ברור לכל שיש עכשיו גיבוי ציבורי חזק לטרור היהודי.

● פרק א': הרצח

באווירה זו התפוצצה, כאילו הוזמנה מראש, ה־פצצה של הרצח הכפול בכרמיזאן.

היה זה רצח נתעב. שני הנרצחים הצעירים, בני ישראל היפה, נהרגו על לא עוול בכפם. הרוצח היה, בלי ספק, פושע סאדיסטי, שפעל מתוך תאוות־רצח סתם.

כבר בשעת הגילוי היה ברור כי החשוד־ברצח הוא גבר מופרע, שאינו שייך לשום גוף מאורגן.

העידה על כך שיטת־הביצוע והדרך שבה הוא נתפס. למעשה, הוא הביא בעצמו לתפיסתו על־ידי שורה של מעשים מטופשים, המתאימים לשיכלו של ילד או פסי־כופאתי. לא מכבר ישב איש זה בכלא הירדני, בעוון תקיפה חמורה.

הסתבר שקדמה לרצח שורה ארוכה של מחדלים מצד מוסדות־ביטחון ישראליים, שגרמו לכך שאיש כזה, מופרע ומעורער בנפשו, יוכל לשמש כשומר במוסד ירושלמי, ולשים את ידו על נשק קטלני. יתר על כן, אחרי שנגב את הנשק עברו ארבעה ימים לפני שהפעיל אותו – וארבעה ימים אלה לא נעשה דבר לאתר אותו.

עד כאן לא היתה למעשה משמעות פוליטית מיוחדת. אדם מופרע הרג שני צעירים חפים־מפשע. פשע־מסוג זה קורה מדי פעם בישראל וגורם לכאב ולאבל עמוק.

הפעם זה התגלגל אחרת – והדבר מעיד על מה שמתרחש עתה במדינה.

● פרק ב': ההסתה

בייד עם היוודע הרצח, נכנסה לפעולה מכונה גדולה של הסתה. בראשה התייצבו כלי־התיקשורת הממלכתיים.

איש לא אירגן את ההסתה הזאת. העובדה שהיא פעלה בצורה כה מתואמת, מבלי להיות מאורגנת מראש או מלמעלה, מעידה על הסכנה האיומה המאיימת עתה על המדינה מבפנים.

בלי־שמץ של הוכחה או הגיון, החלו כלי־התיקשורת הממלכתיים מפיצים סיפורי־בדים על השתייכותו של החשוד־ברצח לאירגון פוליטי. הטלוויזיה הודיעה שהוא שייך לפת"ח. כלי־התיקשורת סיפרו כי המעשה בוצע „כמיבחן קבלה" לאירגון זה.

לא היו לכך שום תימוכין. שום אירגון פלסטיני לא קיבל על עצמו את האחריות לרצח – למרות שבכל מיקרה כזה מזדרז אירגון אחד, ולפעמים אף אחדים, להתפאר במעשה־פיגוע.

בידי המישטרה לא היתה אלא הפיתקה הילדותית, שהשאיר החשוד־ברצח במקום עבודתו. ושבו הזכיר את השם פת"ח. פתק זה היה בעליל מעשה־התפארות ילדותי, ועל כך העידו עצם כתיבתו והשארתו במקום.

(כלי־התיקשורת. שהמציאו את הסיפור על „מיבחן הקבלה לפת"ח", לא פירטו לאיזה פת"ח הם מתכוונים. כרגע יש לפחות שלושה אירגונים המתהדרים בשם זה: פת"ח האמיתי, בהנהגת יאסר ערפאת; פת"ח הטרוריסטי של אבו־ניד'אל; פת"ח של פורשי אבו־מוסא.)

אנשי הימין הקיצוני, חסידי הטרור היהודי, לא פיגרו אחרי הודעות אלה אלא בכמה דקות. על המדינה ניתך מטר של הודעות־הסתה, שהתבססו כולן על ההודעה השיקרית של כלי־התיקשורת. סיפור־הבדים על „מיבחן הקבלה" ועל פעולת „אירגוני־המחבלים" התקבל כעובדה מוכחת. משתתפי כינוס־הטרור החברוני מיהרו לתבוע עונש־מוות, אמצעי גמול, יד קשה, ומה עוד.

בהזדמנות זו יצאו מחוריהם כל הטיפוסים המופרעים, הצצים אחרי כל מעשה־פשע כזה כמו פיטריות אחרי הגשם, ותובעים הנהגת עונש־מוות. גל כזה סוחב עימו אנשים הנוחים להידבק בהיס־טריה ציבורית. הפעם הצטרפו לשוחרי־התליינות אנשים כמו דן בן־אמוץ, איש־שלום בדימוס, מח־בר המאמר הראשי בעיתון „ג'רוסלם פוסט," ועוד.

מוסדות־הביטחון עמדו מול גל זה בצורה איתנה. הראויה לציון. שר־הביטחון ושר־המישטרה, הרמטכ"לים־לשעבר יצחק רבין וחיים בר־לב, דחו שניהם את רעיון עונש־המוות. כוחות־הביטחון אף הכירו בעובדה שלא היה זה פיגוע מטעם אירגון כלשהו, ועל כן לא ביקשו להרוס את בית־המישפחה במחנה־הפליטים דהיישה. מאידך, לא העז איש להתייצב בפה מלא מול גל ההסתה ולהפריך את השקרים.

כלי־התיקשורת, ששפכו שמן על המדורה, לא עשו דבר כדי לכבות את הדליקה המתפשטת. לשיא הגיעה מהדו־רת־חדשות של הטלוויזיה, שהתלוננה על כך שאירגוני־שלום אינם מוחים על הרצח. באותה מהדורה נגנזה הוד־עת־גינוי תקיפה של הרשימה המתקדמת לשלום, שהיתה מונחת לפני העורכים.

אחרי כמה ימים היתה האווירה מחוממת די הצורך, כדי לאפשר את ביצוע הפשע הבא: הרצח באוטובוס.

● פרק ג': הטרור

ברור כי הפיגוע באוטובוס הערבי לא בוצע על־ידי פושע מופרע מבודד, כמו הרצח בכרמיזאן. המעשה נושא את סימני־ההיכר הידועים של אירגון־מחבלים יהודי מיומן.

כאשר נעצרו חשודי־המחתרת, העומדים עתה לדין, היה ברור כי חלקים גדולים של אירגון־הטרור של המתנחלים נשארו בחוץ. במהלך החודשים שעברו מאז התברר שכמעט כל המתנחלים מתייצבים מאחורי פעולות־הטרור ומצדיקים אותן.

מתנחלים אלה, והציבור התומך בהם, מצויידים בנשק למכביר. הם נהנים מתמיכה פוליטית־צי־בורית רחבה, המקיפה כיום סיעות בכנסת, אנשי־רוח ומוסדות־חינוך, אישי־ציבור רבים ואף שרי־ממשלה.

בתנאים אלה קל לגייס מתנדבים חדשים לביצוע פעולות־טרור נגד הערבים. אין ספק שיש עכשיו אלפים רבים של צעירים בארץ המוכנים לבצע פעולות־זוועה מעין אלה, ונהרואים בכך שליחות לאומית. היחס לחשודי־המחתרת בבית־המישפט ובכלא בוודאי עוזר לשכנע אותם כי הממשלה שותפה לדיעה זו. לפחות בחצי־לב.

כאשר יש ציבור אוהד, מימסד פוליטי מחפה, אלפי מתנדבים־בכוח, מאגרי־ענק של נשק, אירגונים המוכנים לפעולה ומנהיגים שאפתניים, המבקשים להגיע בדרך זו לשילטון – הופכים מעשי־טרור כאלה כמעט לבלתי־נמנ־עים.

הסכנה שבמעשים אלה חורגת בהר־בה מן הזוועה עצמה. יש כאן הרס מדינת־החוק, הפיכת המדינה לשטח־הפקר בנוסח המערב הפרוע או לבנון. מעבר לזה מתגבשת והולכת סכנה נוראה, המאיימת על המשך קיומו של המישטר הדמוקרטי.

אירגון־הטרור היהודי – או אירגוני־הטרור היהודיים – הם בעלי השקפת־עולם ידועה ומגו־בשת, הדוגלת בחיסול הדמוקרטיה החילונית והקמת דיקטטורה דתית־פאשיסטית.

צבירת הכוח הפוליטי והצבאי במיגזר זה של הציבור היא סכנה חמורה, העולה בהרבה על כל הסכנות החיצוניות האורבות כיום למדינה.

מול סכנה זו עומדת ממשלה רופפת, מגמגמת, משותקת, אשר יכולת־השליטה שלה נופלת אף מזו של רפובליקת־ויימאר בימיה העלובים ביותר.

אורי אבנרי ■

מישפחתו וחבריו של עבד־אל־רחים באוהל־האבל ליד ביתו
כל הדרכים נחסמו

„ההתקפה על האוטובוס," נכתב בפתק שהיה מונח ליד משגר הטיל, „היא נקמה על הרצח של שני הסטודנטים היהודיים ליד מינזר כרמיזאן."

ביום השני בבוקר הודיעו ברדיו כי כל הסטודנטים של אוניברסיטת בית־לחם, 900 במיספר, הסתגרו בתוך האוניברסיטה והם מיידים אבנים לעבר מכוניות על הכביש הראשי לעיר.

■ ■ ■

הדרך לחברון היתה זרועה בחיילים ובאנשי כוחות־הביטחון. הם הוצבו בכל המקומות הרגישים, בעיקר ליד מחנה הפליטים דהיישה, כשהם חבושי קסדות ונישקם דרוך בידיהם. חלקם נשאו אלות.

הכביש הצר המוביל אל הכפר סעיר ממיזרח לחלחול היה שקט. רק ילדים קטנים התרוצצו עליו והסתכלו בעניין במכונית הישראלית הנוסעת.

כמה מאות מטרים אחרי חלחול, באחד העיקולים של הכביש, היה מחסום של צה"ל. „לאן?" שאלו אותי החיילים, וכבר היה ברור לי שלא יניחו לי לעבור. לסעיר, אמרתי. „מצטערים, אין מעבר," באה התשובה הצפויה.

האוטובוס הפגוע ליד בריכת־הסולטאן
נקמה על רצח הסטודנטים

הם־הסבירו לי הכפר אינו נתון בעוצר, אבל ההוראה היא לא לתת לזרים כנס לאיש פרט לתושבי הכפר עצמו, בעלי תעודות־זהות שבהן השומה הכתובת סעיר.

לא היה טעם להתווכח. חיילים במחסומים בדרך כלל משחקים ראש קטן, הם רק מבצעים הוראות, אינם יודעים את ההסבר להן.

שלא לציטוט הסבירו לי, שבבוקר היו התקהלויות בכפר וכי האווירה שם מתוחה מאוד, והצבא מעריך שלא להכניס אנשים זרים, כדי שלא ללבות את הרוחות מחשש שיקרה משהו.

חזרתי על עיקבותיי ונסעתי לבית־לחם.

לצלם „כאילו"

כל הדרכים המובילות לאוניברסיטת בית־לחם נחסמו. חיילים ושוטרי מישמר־הגבול עמדו בכל פינה, כשהם מחזיקים בנשק חם וברובים לירי גאז מדמיע. ליד הכניסה הראשית לבניין המיכללה היו שני מחסומי אבנים גדולות. הכביש כולו היה זרוע אבנים שהשליכו הסטודנטים מתוך הבניין. דגל פלסטיני, בציבעי ירוק־אדום־שחור־ולבן, התנופף מעל שער־הברזל הסגור. מכשירי־הקשר בג'יפים הצבאיים טיירטרו ללא הרף. מפקדים בדרגות שונות התרוצצו אנה ואנה. חיילים רצו מצד לצד. כשהם מקבלים פקודות שונות.

בבוקר ירו החיילים גאז מדמיע לעבר חלונות הבניין היפה. בשעת־הצהריים היה שקט יותר. מצד אחד של הבניין טיפסו שוטרי מישמר־הגבול על סולם גבוה ועלו על גגו של בית סמוך. מטר של אבנים קיבל את פניהם על הגג. החיילים, שקיבלו כנראה פקודה שלא לירות, ניסו להסתתר מאחורי פינות־הבית. חלקם ניצלו את ההפוגות בין האבנים כדי לזרוק אותן בחזרה לעבר הסטודנטים.

שמועה עברה כאילו עומדים החיילים לפרוץ פנימה לתוך המיכללה, אך זו היתה רק שמועה. משא־ומתן ארוך התנהל במשך כמה שעות בין מפקדי הצבא באיזור ובין רקטור האוניברסיטה. לבסוף הושג סיכום: החיילים יעזבו את המקום והסטודנטים יתפזרו בשקט מתוך הבניין ויפנו אותו.

„תפנו את הכוחות," הורה מישהו בקשר, „שהחיילים ילכו אחורה. וכשהם ייצאו מן הבניין, תצלמו אותם במצלמה שלנו."

„אבל המצלמה מקולקלת!" הזדעק קול אחר ברשת.

„אז תעשה כאילו אתה מצלם," ענה הראשון בכעס, „רק כאילו!"

לבסוף הושג פיתרון: אנשי התיקשורת הרבים שנכחו במקום והחיילים נסוגו מעט אחורה, שערי האוניברסיטה נפתחו והסטודנטים זרמו החוצה בדרכם הביתה. איש מהם לא נעצר, כך אמרו, לפחות לא בשעת יציאתם מן האוניברסיטה.

כשנגמר אירוע זה, שהיה השלישי בסידרה השבוע, הודיע מפקד המרחב כי המחסום בכניסה לכפר סעיר הוסר ואפשר לנסוע לשם.

הישראלים הראשונים

מן רב של גברים עמד בכניסה לבית האבלים בכפר סעיר. בתוך אוהל גדול, שנפרש ליד הבית, הצטופפו רבים אחרים. כמה צעירים לקחו אותנו לבית סמוך, שריצפתו מכוסה שטיחים ומיזרנים, ושם סיפרו לנו את מהלך העניינים.

„אני נסעתי במכונית שלי בירושלים ליד שער יפו," סיפר בחור בשם סעדי. „פיתאום ראיתי את הפיצוץ באוטובוס. ידעתי שזה האוטובוס של הכפר. מייד נסעתי הנה, לסעיר, והודעתי לאנשים. נסענו כולנו לחברון, כדי להתקשר לבית־החולים. בכפר אין טלפון. שם הודיעו לנו שיש שמונה פצועים בבית־החולים מוקאסד, שניים בהדסה וכי אחד נהרג.

שבע מכוניות מן הכפר נסעו לירושלים ושם, במגן דויד אדום, אמרו לנו שנוכל לראות את הגופה במישרדים של חברה קדישא. לא ידענו מי נהרג.

„נסענו לחברה קדישא והגענו לשם בסביבות 10 וחצי בלילה. שם נודע לנו שג'מאל נהרג. בני־המישפחה שלו נסעו למיגרש־הרוסים, למישטרה, כדי לשחרר את הגופה. הם חיכו שם שעה ארוכה עד שהשוטרים קיבלו אישור מן המימשל הצבאי בחברון, ורק אחרי חצות נתנו לנו את הגופה.

„יצאנו משם ונסענו לכיוון חברון. הצבא בא לקראתנו, והחיילים אמרו לנו שהם ילוו אותנו לחלחול. התעכבנו שם, והמושל הצבאי אמר שאנחנו צריכים לקבור אותו מייד.

„ביקשנו ממנו לערוך את הקבורה בשבע בבוקר, כדי שנוכל להכין את הגופה ולהתפלל וכדי שנוכל לערוך הלוויה מכובדת. הוא הסכים. אבל כשהגענו לכפר, היה שם מפקד יותר בכיר והוא אמר שאינו מסכים לדחות את ההלוויה, ושאנחנו צריכים לקבור אותו עד השעה 4 וחצי בלילה. הוא גם הסביר לנו, שאסור שיהיו בטקס הקבורה יותר מחמישה אנשים, בני המישפחה הקרובה של ג'מאל."

■ ■ ■

ג'מאל נקבר באישון לילה, כמו בגניבה. אנשים רבים מקרוביו וחבריו מן הכפר הלכו במסע הלוויה. צבא לא היה בכפר.

ג'מאל למד שפה וספרות ערבית במיכללה בחברון. בימים אלה היה בחופשה מן הלימודים. והלך לעבוד בבית־הדפוס של האוניברסיטה העברית בירושלים. שלושה ימים עבד ולא עוד. טרוריסטים קטלו את חייו הקצרים.

איש מאנשי המימשל והשילטון לא בא לנחם את מישפחתו השכולה של ג'מאל. עד היום השני השבוע, איש מהם לא שלח תנחומים. „אתם," אמרו לנו אחד הצעירים בכפר, „הישראלים הראשונים ש־באים לכאן."

■ ■ ■

„אי־אפשר להמשיך כך," אמר אחד מחבריו של ג'מאל. „אנחנו ואתם צריכים לחיות פה ביחד, לחיות ולא להרוג אחד את השני. הלוואי שיהיה שלום ונגמור עם כל הבעיות.

כשרצינו לנסוע משם בחזרה, התנדבו כמה צעירים ללוות אותנו ברגל, כדי שהילדים הקטנים לא ישליכו עלינו אבנים. בסימטאות צרות ובלתי־סלולות של כפר ערבי נידח, חסר־חשמל, נסעה מכונית ישראלית, ומכל צדדיה בחורים צעירים בני הכפר, שומרים שלא יאונה לנוסעיה כל רע.

ענת סרגוסטי ■

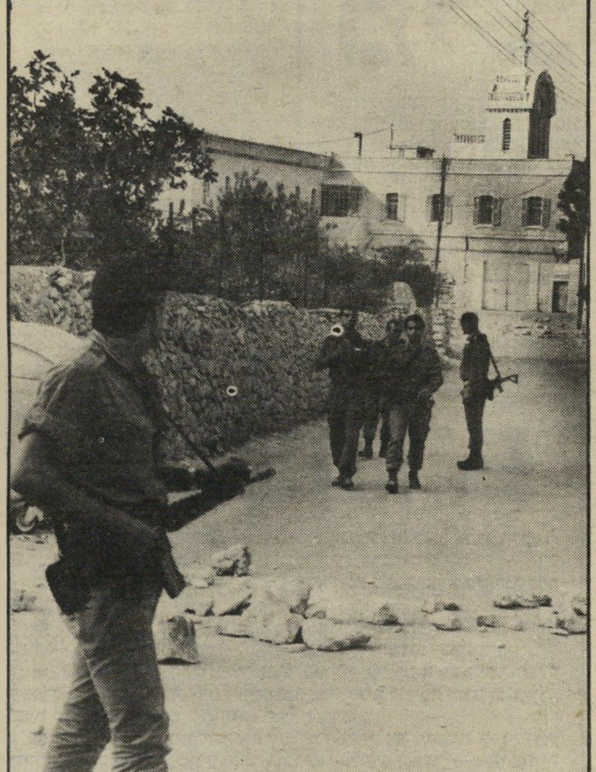

מישמר צה"ל ליד מיתרס־אבנים במיכללת בית לחם
„אז תעשו כאילו!"

פני הדפנה

לפתוח את הכספות?

היה זה, ללא ספק, שבוע התרגולות, הברווזים, ושאר בעלי־הכנף. ביום השלישי, בעוד כולם מלחשים במיסדרונות הכנסת על ההתייקרויות הצפויות בלילה («תרוצי למלא בנזין: את כל המיכל!» הורה לי בדחיפות אחד משרינו בשעות הערב ה־מוקדמות) פשטה בהלה ש־עומדים לפתוח את הכספות!"

הרעיון, אגב, אינו מקורי. הוא הועלה בעבר על־ידי נביא־הועם, **יגאל הורביץ**, כשכיהן כשר־האוצר, ונת־מך על־ידי חבר־כנסת אחד בלבד: אורי אבנרי.

השמועה עשתה לה כנפיים, והיכתה את שומעיה בתדהמה. צריך לזכור ששר־האוצר הנוכחי הוא הבכיר במיפלגה הליברלית, ורעיון כזה אינו עומד בדיוק בקנה אחד עם האידיאלים הליברליים. אם קיימים עדיין כאלה.

"זוהי חדירה נוראה לפרטיות!" רגז חבר־כנסת, שהתחנן לפניי: "את חייבת — פשוט חייבת — לברר את העניין!" לדרישתו היו שותפים נוספים. אדם בכיר במנגנון־הכנסת השביע אותי: "אם את מגלה משהו, תודיעי לי בזמן!"

חקירה קצרה הבהירה שכל האישים שעימם דיברתי על הנושא — **גד יעקובי, עדי אמוראי, אברהם שריר, פסח גרופר** ושרים אחרים שהתחננו ממש להישאר בעלום־שם — התייחסו לענין כ„בדיחה", בדיחה גרועה לטעמי.

מסתבר שפסח („פייסי") גרופר, שחזר השבוע ברעש והמולה מספרד, התחבק ממושכות עם יריבו משכבר הימים, אברהם („אברשה") שריר (גרופר משתייך ערין לקבוצת־מודעי).

ההסתודדות האינטימית עוררה חשד בקרב חברי־כנסת מסיעות שונות.

בתום ההסתודדות סיפר פייסי, בסיגנונו הרועש והעסיסי, „איך אברשה הציל את המדינה!"

איך?

„מודעי רצה לפתוח את הכספות, ואברשה התנגד, וכך — ניצלנו!"

גרופר המשיך לצחוק, אך דבריו הצחיקו פחות את שומעיו.

„מה לשריר ולאוצר?" לא הבנתי. את פשר הפאניקה סביבי. „את לא מבינה כלום!" פסק ח"כ מאוכזב. „שריר הוא יריבו העיקרי של מודעי במיפלגה הליברלית. הוא האיש שמודעי חושש ממנו יותר מכל. בואי נאמר שמודעי רצה לבצע צעד דראסטי, ופחד מהתגובות בציבור ובמיפלגה. קודם כל. הלך להיוועץ בשריר." „אבל שריר לא היה בארץ!" המשכתי שכתי שלא להבין. הח"כ המבוהל התייאש מחוסר הבנתי ונטש.

שריר וגרופר, לעומת זאת, הזהירו אותי, כמה שעות אחרי לילי־התרנגולות, שלא ליצור לילי־ברווזים. ואילו מודעי מכחיש את הסיפור מתחילתו ועד סופו.

בכל זאת, כמה תופעות הטרידו את מנוחתי:

● שר בכיר בממשלה טען באוזניי ש„זו הפעם הראשונה שאני שומע מזה!" בעוד שח"כ מוטרד דיווח לי ששאל את אותו שר בנידון יומיים קודם לכן, ותגובתו היתה פחות בוטחת: „היום זה לא עלה על סדר־היום ברגעים שאני נכחתי..." התפתל.

כמה שרים וחכ"ים, שחשבו שזו „בדיחה", האיצו בי לפרסם זאת כבר־וזו: „מה שבטוח — בטוח!" „אני מייעץ לכל חבריי לשים את הכסף בבלטות..." אמר לי בקריצה אחד מח"כינו. והוא, אכן, מייעץ זאת השכם והערב. במו אוזניי שמעתי.

● ההבלה שאחזה בחלק מהאנשים שעימם דיברתי, ברגע שהעליתי את הנושא, חרגה מההתייחסות הראויה לבדיחה תפלה.

אין לי מה לייעץ לקוראים הנבונים, אלא לקרוא בין השורות של קטע זה, לקרוא היטב את הקטע הבא — „מי בחו"ל?" — להיזכר בליל־התרנגולות ולקוות לטוב.

האם העלה או לא העלה מודעי את הרעיון לפתוח את כספות האזרחים?

אחד משרי־הממשלה אמר: „אני שומע לראשונה על רעיון הכספות!" אך חבר־כנסת העיד שלא רק ששאל אותו על כך יומיים קודם לכן, אלא גם קיבל תשובה „מאוד דיפלומטית!"

חידת השבוע: לשובו של מי מחכה מודעי, כדי להגיש נגדו תביעת־דיבה?

יש! סוף־סוף, מצאו לבני שליטא ג'וב: יו"ר ועדת פניות הציבור!

מי בחו"ל?

כן לציטוט, לא לציטוט: העיקר הוא ששר־המישפטים **משה ניסים** חושב ששר־האוצר **יצחק מודעי** הוא לא מאוזן במיוחד, הפכפך.

ביום השלישי הסבו סביב שולחן אחד במיזנון־הכנסת המושמץ — יצחק מודעי, חברי סיעתו — **שרה דורון ואלי קולאס**, והעיתונאי שפירסם את ההשמצה — **יהושע ביצור**.

הדו־שיח, שהתנהל סביב השולחן, עשוי לשפוך אור על „הכפשתו של ניסים", כפי שכינה זאת אחד ממקורבי מודעי.

מודעי (לביצור): „מדוע פירסמת זאת?"

ביצור (בטון של תלמיד נזוף): „א... זאת היתה חובתי... לא?"

מודעי: „לא היית צריך לפרסם זאת! אתבע אותו על דיבה! (פאוזה) כשהוא יחזור מחו"ל..."

קולאס: „את מי תתבע דיבה? מי בחו"ל?"

מודעי (בפליאה): „מי בחו"ל?"

דורון: „אבל יצחק, אתה אמרת כרגע שמישהו שוהה בחו"ל, ושתתבע אותו על דיבה לכשיחזור ארצה..."

קולאס (מנסה לעזור): „**גידעון סת** בחו"ל: אותו אתה רוצה לתבוע על דיבה?"

מודעי (משתומם): „מה פיתאום?" (צריך לזכור שפת הוא בן־בריתו הטבעי של מודעי).

ביצור (בקוצר־רוח): „אז למי אתה מחכה שיחזור מחו"ל? אולי **לאריה דולציץ**?"

מודעי (בפיזור): „כן, כן, דולצין נמצא בחו"ל."

כל השותפים לתרגיל מאלף זה בתיקשורת נשמו לרווחה.

מקץ כמה שעות, כשנסעתי לי להנאתי, דלקה אחריי מכונית מהודרת. כמובן שנדלקו אצלי כל נורויות האזהרה. הבטתי בראי, ואת מי גיליתי, לתדהמתי, אם לא את עיניו התכולות־צוחקות של אריה דולצין?

שדכנית בכנסת

„רוצי מהר למיזנון החכ"ים!" יעץ לי ברחיפות איש־מנגנון הכנסת, „הכנסתי לשם מישהי שעשויה לעניין אותך..."

לא, זאת לא היתה **סנינה** אלא **הלנה**. השדכנית שהפסידה ממישקלה, איבדה צלע, שינתה תיסרוקת ועברה שינויים נוספים, שדווחו בפרוטרוט לציבור הרחב. כל זאת תוך כדי מישפט־הדיבה שהיא מנהלת מזה חמש שנים נגד הטלוויזיה. הלנה ניצחה, וככת היא מבצעת תהלוכות־ניצחון ברוב־עם ופירסום.

הסתבר (לסקרנים הרבים) שהלנה עם־רם לא הוזמנה לפגוש חבר־כנסת

עם־רם
אטרקציה

(„מי? מי?" שאלו במיזנון־הכנסת בבוקר היום הרביעי, היום שבו העלה הח"כ עולם הזה את אותה שאלה לגבי השר שוחר־האורגיות) אלא באה לסעוד עוד עם עיתונאי, והוכנסה אחר־כבוד למיזנון. „בשביל האטרקציה," הוסבר לי.

ואטרקציה היא אכן היתה. במחשוף שעליו תלויים כל הנכסי־דלא־ניידי שלה, ריחפה הלנה משולחן לשולחן, הצמידה את ידה עדויית־התכשיטים לליבה, ושיננה ברגשנות: „אומנם ירדתי מהארק. כל אחיי ירדו ממנה, אבל ליבי, ליבי נותר פה..."

יש!

סוף־סוף נמצא לחבר־הכנסת **בני שליטא** (ליברלים), שאינו יורד מהכותרות, ג'וב: ולא סתם ג'וב, אלא עם תואר — יו"ר!

שליטא נבחר ברוב קולותיהם של **פינחס גולדשטיין ואלי קולאס** כיושב־ראש ועדת־פניות־הציבור.

ועדת־תלונות־הציבור, כך הסתבר לי מהצמד־חמד גולדשטיין את קולאס, היא „ועדה חשובה מאוד: אפילו מעניינת. בעבר כיהן בראשונה **צבי רנר** הנצחי. אויש," נזכר לפתע גולדשטיין, „גם **שרה (דורון)** עמדה בראשה בטרם הפכה לשרה!"

בעוד אלה משכנעים זה את זה בחשיבות התפקיד והעניין שבו (השם המדוייק של התהליך הוא: אוטו־סוגסטיה) הצטרפו אנשים נוספים לחבורה. „תכירו: זהו יו"ר ועדת החוקה (קולאס), מנהל הטלוויזיה **(טוביה סער)**, יו"ר ועדת־פניות־הציבור..." הצגתי את הנוכחים זה לזה בשלל תוארייהם וכיבודיהם.

„לא ידעתי שיש בכלל ועדת־תלונות־הציבור..." קילקל לנו סער הנבון.

אולם בשלב מאוחר זה, שום־דבר לא יכול היה להרוס את מסע־ההכתרה. שליטא, ששוכנע במשך ערב שלם בחשיבות העניין, שלף את הקמיע שלו — רשימה עיתונאית, המצדיקה את מעלליו בשבועות האחרונים, ושאיננה משה מכיסו — ופתח בהסבר מייגע של תפקידו החדש: „ואת ועדה מוכרת... תפקיד חשוב...

במדינה

(המשך מעמוד 8)

טען פלד: קיצוץ כזה בתקציב הביטחון לא זה בלבד שלא יחליש את צה"ל, אלא יחזק אותו, מפני שהוא חותך את השומן. „לתוכנית כזאת יכולים להסכים יונים וניצים. חסידי ארץ־ישראל השלמה ומתנגדיה," טען פלד (ראה הנדון).

בין הקיצוצים:

● קיצור שרות־החובה משלוש שנים לשנתיים וחצי,

● קיצוץ דראסטי בשירות־המילואים, והגבלתו ליחידות מיבצעיות בלבד,

● צימצום צבא־הקבע בהתאם לכך,

● הפסקת פרוייקט הלביא,

והפסקת ייצור דגמים נוספים של הטנק מרכבה ושל סטי"לים,

● צימצום הרבנות הצבאית,

● ביטול הנח"ל וישיבות־ההסדר,

● מכירת שק"ם.

כל זה נוסף על הסעיפים הנובעים מן הגישה הפוליטית של הרשימה: יציאה מיידית מלבנון בלי־תנאי, הפסקת כל השקעה מעבר לקו־הירוק, ובכלל זה משכנתאות למתנחלים.

עשירים אינם משלמים. אר־נון, מצידו, הציע רפורמה רדיקלית במערכת־המיסים (ראה מה הם אומרים). בין השאר:

● ביטול ההקלות לפי חוק עידוד השקעות הון. ביטול חוק אלסינט. ביטול הטבות־מיסוי לבעלי־ניירות־ערך. ביטול הפטור ממס ריווחי־הון בבורסה והגבלת המס על דיווידנדים.

● אי־הכרה במשכורות של יותר ממיליון שקל לחודש כהוצאה עסקית.

כל אלה באו להעביר חלק מן

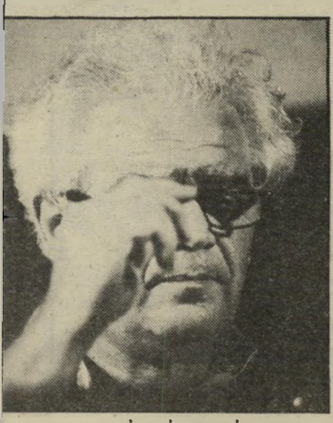

אלוף (מיל') פלד
לצמצם את שרות־החובה

העומס אל החברות הגדולות והשכבות העשירות. הפטורות כיום למעשה מתשלום מיסים. חוץ מזה הציע אר־נון — מי שהיה גם יו"ר חברת־החשמל — לבטל כליל את פרוייקט תעלת־הימים וללוותר על הרעיון לבנות כורים גרעיניים.

לעומת זאת מציעה התכנית להקים חברה ממשלתית, בעלת הון של 500 מיליון דולר, כדי להקים מיפעלים אשר יקלטו את מפוטרי מערכת־הביטחון.

הצעות אחרות בתוכנית:

● לבטל את ההפליות בין יהודים וערבים לגבי קיצבות־ילדים (קי"ז), ולתת במקומן לכל משוחרר־צה"ל מעל נק חד־פעמי בערך של 3000 דולר.

● להעניק לכל אזרח בן 65 מעמד של „אזרח בכיר", אשר יזכה את בעליו בהנחה של 50% בכל השירותים הציבוריים.

שרות לאומי לערבים. יתכן שאת הפצצה האמיתית השמיע במסיבה ח"כ מוחמד מיעארי: הוא העלה את הרעיון שצעירים ערביים ישרתו במיסגרת של שירות חברתי, שיהיה מקביל מבחינת הזמן לשירות בצה"ל, כדי לסלק כל תירוץ לאפליה.

התנאי: שהמיסגרת תנוהל על־ידי גוף שבו יהיה ייצוג מלא לאזרחים הערביים, ושהשירות יהיה במקום המגורים של המגוייס, כדי ששירותו יהיה לטובת הקהילה שלו.

צימצומים

אז מגבאים לנו שהמדינה עומדת לפשוט רגל או יד. לאור המצב הקריטי, דורשים נבחרינו שנהדק את החגורה ונכריז על צ־ים־צ־ים־ים!

הם (הנבחרים) כמובן נותנים בראש ובראשונה דוגמה. אלא מהי הנה כמה דוגמות:

● השר הממונה על האנרגיה שלנו, **משה שחל**, התלונן השבוע: „ירדתי רמה — מהמרצדס (הפרטית) לוולוו. ועכשיו — לפז!..." האין זו הקרבה?

● **שרה דורון** התלוננה השבוע באוזניי על תנאי החכ"ים, ותבעה לשפרם. מה עושים? מקימים ועדה. במחשבה שניה הוסיפה דורון ש־במובן, ישנם תנאים בלתי־מוצדקים כגון: הטיפול הרפואי."

● **אורי סורת**, מנכ"ל רשות־השידור, מהדק את החגורה. ליתר דיוק הודיע כוכב: ממלון הילטון (חמישה כוכבים) לאלוהים ישמור — מלון מוריה (ארבעה כוכבים בלבד!)

אגב, מחיר לילה במוריה יקר מהמחיר בהילטון. אבל מה לא עושים גדולי־האומה כדי להראות דוגמה לאיש הקטן?

מסוכן, אכזרי ויהיר

בשנים האחרונות לחייו היה נתן אלתרמן האליל התורני של חסידי ארץ־ישראל השלמה. ער היום מעלים המתנחלים את שמו

אלתרמן

על נס בכל הזדמנות — גם בכינוסים המוקדשים לתיפארת אירגון־הטרור שלהם.

חיים ברעם הזכיר לי שאל־תרמן אמר בשעתו את דעתו על הטרור היהודי בלשון שבוודאי לא תנעם לחסידי הטרור של היום. ב־4 ביולי 1947 כתב אל־תרמן שיר שבו תקף מי שהגן אז על מבצעי פעולות־הטרור, מכי־וון שהם „יהודים לאומיים". כל מילה בשיר זה נכונה שיבעתיים ביום.

תחת הכותרת „הנימוק הפ־סול" כתב אז אלתרמן:

הליסטים הממשיך במסע ללא רסן
ויורק על כל סייג
בפיות אקדחים
וידו השחורה מעלינו נפרשת
הוא אחי.

ולכן – כך אומרים לו – ימשיך נא במלאכת
אל נרגז, נעמוד מרחוק
ובגמרו להרוג איש נקי, תנהו לכת
חובתנו לראות נבלה
ולשתוק.

או לכל היותר לשדלהו בנחת,
אך לתפוס בו בזרוע –
חלילה וחס.
הוא אחי. במלים אחרות, הנה ככה
הוא פושע! אבל ממוצא מיוחס.

כן, יכול הישוב להגיד: אין בי כוח
לעצור את שרירות מסעם במחי־יד
כי כבלים על ידי
ומחוץ אין מנוח
ולכן – בזהירות, במחתרת, בלאט.

רק שיקול שכזה יש לו ערך קובע
(ואף הוא – לא תמיד הוא חשבון מיבטחים)
אבל חטא הוא לפסוק:
אם אחי הפושע
לא אנוע... כי „אל מילחמה באחי".

הנימוק הלזה
יימחה נא מלוח!
יחפשו לו סוגדיו הצדקות אחרות!
הנימוק הלזה
מהו? שער פתוח
לשחיתות ציבורית הנותנת פירות!

אם אחיך הם – זו חובתך שיבעתיים!
במישחק האדום,
בו ניגר גם דמם,
הבושה היא לשמור על נקיון הכפיים –
החובה היא: לקום!
עימהם או נגדם!

כי ישנה מילחמה! שמה: מילחמת הכרח
בליסטים מסוכן, אכזרי ויהיר –
עוד הערב, אולי,
שוב יאיר הירח
את הדם הנקי שישפוך הוא בעיר!

שתי ידיים שבורות

הסרט של פול ניומן על שחקן־הבילי־ארד המיקצועי, ששודר לפני שבועיים בטלוויזיה הישראלית, הזכיר לי פרק מחיי.

לא, מעולם לא הייתי יפה כמו פול ניומן, ומעולם לא שיחקתי ביליארד. גם לא סנוקר או פול. איני מבין אף את כללי המישחקים האלה. מנפרד כץ ניסה פעם להסבירם לי, על גבי שולחן־המישחק העומד באמצע הטרקלין בדירתו בהמבורג, אבל גם הוא נכשל. זה היה מסובך מדי למוח שלי.

בסרט מתחזה ניומן כשחקן־חובב. הוא מפיל בפח חובבנים אחדים ולוקח מהם את כספם, בנצחו תמיד במישחק המכריע. כשהתרמית שלו מתגלה, מתנפלים עליו החובבנים הנזעמים ושוברים לו את האגודלים בשתי ידיו.

הוא נמלט לדירת אשה. זו מטפלת בו במסירות עד להחלמת ידיו, וכך נולדה האהבה. וזה הזכיר לי. באחד הלילות ברצמבר 1953 יצאתי ממישרד־המערכת בשעה מאוחרת, כדי לנסוע לפגישה עם חיילת בשם רחל. הספקתי להיכנס לג'יפ שלי, כשהתנפלה עליי קבוצה מאורגנת של כארבעה צעירים, מזויינים בידיות של טוריות, וניסו להוציא אותי מתוך הג'יפ הסגור. לפני כן הנחיתו מהלומה על ראשו של שלום כהן, שנלווה אליי במיקרה, והוציאו אותו מכלל פעולה.

איני יודע מה היתה כוונתם של המתנפלים — האם לחטוף אותי, לשבור לי את העצמות או גרוע מזה. הם לא הצליחו להוציא אותי מהג'יפ. התגוננתי כמיטב יכולתי. שכנה שראתה במיקרה את המתרחש זעקה חמס, קבוצה של צנחנים בהנהגת ירמי בורדנוב המנוח (דמות ידועה מאוד אז) רצה אלינו, והמתנפלים ברחו. הם לא נלכדו מעולם. ההנחה היא שהתקרית היתה קשורה במאמר שהופיע כמה ימים לפני־כן בהעולם הזה, שבו מתחתי ביקורת קטלנית על מעשה־הזוועה שביצע אריאל שרון בכפר קיביה, בפקודת משה דיין.

התוצאה היתה שנשברו לי האצבעות בשתי ידיי. הוזעק למקום אמבולנס שהוביל אותי לבית־החולים הדסה ברחוב בלפור.

זה הצד שלי. היה צד שני.

החיילת, שעימה הייתי אמור להיפגש, המתינה לי במקום

המיועד. כשלא הופעתי, סברה שהתעכבתי בעבודה והחליטה לגשת למישרד המערכת, שלא היה מרוחק ממקום־הפגישה. כשהגיעה לשם, ראתה ברחוב התקהלות של אנשים נרגשים, שדיברו על התנקשות. ביניהם היו גם חברי המערכת שלנו. כששאלה עליי, אמרו לה: „רק עכשיו לקחו אותו באמבולנס. זה היה הוא שהתנפלו עליו."

רחל מיהרה לבית־החולים, כשהיא דואגת לחיי, ונרגעה רק כאשר אמרו לה שם שאין בעיות, רק שתי ידיים שבורות.

גרתי אז לבדי בצריף ישן ברחוב הירשנברג בתל־אביב. התעוררה השאלה איך אעבור את השבועות הקרובים, כשאיני יכול להשתמש בידיי. רחל התנדבה לגור אצלי, כדי לעזור לי להתקלח, לאכול ועוד ועוד.

ההמשך כמו אצל פול ניומן. רק הסוף היה שונה. אחרי שגרה איתי כדי לסעוד אותי, לא היתה סיבה להיפרד לאחר־מכן. חיינו חמש שנים בחטא, ואז נישאנו.

אגב, פרשה זו חזרה על עצמה כעבור 18 שנים. ברצמבר 1975, ביום השנה למיקרה הראשון, חזרה רחל הביתה מעבודתה בבית־הספר. בחדר־המדרגות ובמעלית ראתה שלוליות של דם, והתרגזה על כי השכנים אינם דואגים, אחרי שהם קונים בשר, שהדם לא יטפטף בבית. בהגיע המעלית לדירתי, ראתה רחל שהדלת פתוחה, והרבה אנשים ממלאים את הדירה — שכנים, שוטרים, חובשים ועוד. אני שכבתי על הארץ.

היא הספיקה בקושי לשמוע שמישהו ניסה להתנקש בחיי, כשהגיע האמבולנס. הפעם היא נסעה איתי לבית־החולים.

אני מקווה שזה לא יהפוך למינהג.

בת הרופא

יכול מישהו לשאול: אותה חיילת, רחל, שהיתה לך פגישה איתה, איך הגעת אליה?

לפני כמה שבועות פנתה אליי אחת העיתונאיות הרבות, העוסקות בהצגת שאלות כאלה, ושאלה אותי: איך היכרת את אשתך?

לא היה לי חשק להשיב לה, מפני שזה סיפור ארוך. אז שתקרא זאת להלן.

ב־1946 פירסמתי, יחד עם כמה חברים, כתב־עת רעיוני בשם במאבק. שהיכה גלים רבים בארץ. התיזה המרכזית שלו היתה שהיישוב העברי בארץ מהווה אומה חדשה ונפרדת, במיסגרת העם היהודי. האומה החדשה תשתלב במרחב השמי ותנהיג אותו לקראת השיחרור. דיברנו על תרבות עברית חדשה, בת־הארץ. פולחן־הצברים צמח במידה רבה מתוך ביטאון זה.

(רבים בילבלו בין גישתנו ובין תורת הכנענים, מפני שהיו כמה תכונות משותפות. אך לא הייתי מעולם כנעני — לא ביחס ליהודים, לא ביחס לערבים.)

כדרכן של קבוצות רעיוניות קטנות, היינו נפגשים גם במסיבות חברתיות מאולתרות, שערכנו בבתי החברים. אחת המסיבות האלה נערכה בחדרה של חברה, שגרה כדיירת בביתו של רופא תל־אביבי. אני זוכר במעורפל שלרופא היתה בת קטנה, שריחפה איכשהו בשולי המסיבה. מכיוון שהתקרבתי אז ליום־הולדתי ה־23, ובתו של בעל־הבית היתה רק ילדה, לא שמתי לב אליה. בוודאי לא חלמתי שתהיה אי־פעם אשתי.

חמש שנים לאחר מכן, כשהייתי כבר עורך העולם הזה, עלה על דעתי שכדאי לעשות משהו כדי להנהיג בארץ פירסום מיסחרי מודרני. בימים ההם לא היו כמעט מודעות ואותן שהיו — היו מתחת לכל ביקורת. החלטנו להכין כמה מודעות לדוגמה ביוזמתנו, שתכוכבנה בהן כוחות צעירות ויפות — רעיון מהפכני אז.

עורך מדור־הקולנוע שלנו היה ידידי מיכאל („מיקו") אלמז, שיישר אז תיאטרון חצי־מיקצועי בשם זירה. בתיאטרון כזה יש תמיד המון צעירות יפות. ביקשנו אותו לגדב לנו צעירה כדי לצלמה במודעות־לדוגמה על שפת־הים. הוא הביא חיילת בשם רחל. לקחנו אותה לשפת־הים, צילמנו מה שצילמנו, ואחר־כך התגרבתי, כג'נטלמן אמיתי, להביאה הביתה. רכבתי אז על אופנוע כבד. הושבתי אותה מאחור, ובחול הים התהפכנו. לא היו נזקים לנפש ולמכונה. הפקדתי אותה בשלום בביתה.

אחר־כך ערכנו את „מיבצע חלום". הבטחנו לאפשר לכמה קוראים להגשים את תשוקותיהם הנסתרות. בין השאר רצינו לאפשר לחיילת, שאינה באה מבית עשיר, לבלות סוף־שבוע במלון המהודר ביותר שהיה אז בארץ — השרון בהרצליה. מיקו הציע שוב את אותה החיילת, רחל. לקחנו אותה לאותו מלון וצילמנו אותה כשהיא מתפנקת בחדרה, בחדר־האוכל, במועדון־הלילה ובשפת־הים.

לכך היו שתי תוצאות:

ראשית, באתי בשבת לשפת־הים כדי לראות איך מבצעים את המלאכה. היתה איתי בלה, אלמנת־מילחמה ממוצא רוסי, בעלת עיניים נהדרות והרבה מאוד נפש. נכנס לה לראש שאני מפלרטט עם החיילת. היא נטשה אותי.

שנית, הסתבה לא מצאה חן בעיני הרמטכ"ל (ינאל ידין), שהיינו מסוכסכים עימו. כתוצאה מכך הועברה החיילת העברה־עונש לקסטינה. רופא צבאי רחום עצר את התהליך, והיא הועברה למישרד ליד תל־אביב, כך שיכלה להמשיך ולהשתלם בהוראה.

כעבור כמה חודשים פגשתי את החיילת הזאת שוב, לגמרי במיקרה. התיאטרון של מיקו הציג מערכון שכתבתי על שועלי שימשון (סיפור־אהבה שהתבסס על אחד מפירקי סיפרי, בשדות פלשת 1948), ובאתי להצגת־הבכורה. אותה חיילת באה לשם בחברת בחור. בהפסקה שוחחנו, והשיחה התגלגלה לגילי. הייתי כבר בן 28, אך נראיתי כבן 20. (ואת היתה קללה שרדפה אחרי בכל ימי נעוריי: כשהייתי נער נראיתי כילד, כשהייתי כבר גבר צעיר נראיתי כנער.)

התערבנו על גילי. על מה מתערבים? על נשיקות, כמובן. זכיתי בשש. קבענו פגישה כדי לפרוע את החוב.

נפגשנו כמה פעמים, הגענו באופנוע לכמה פינות־נוי בארץ (אני זוכר במיוחד את הגיבעה המיוערת מעל לעין־כרם). באחד הימים קבענו פגישה בדיזינגוף...

ההמשך לעיל.

מילחמת ק' בק'

או: אליה וקוץ' בה

לפני שלושה שבועות שידר הרדיו ביום אחד שתי ידיעות שנגעו לשני יהודים.

בניו־יורק התנפל ראש־העיריה, אדוארד קוץ' (שמו האמיתי קוז, כלומר טבח בגרמנית), על דיפלומט אוסטרי. הוא האשים את אוסטריה בקיום יחסים עם אירגון־המרצחים אש"ף, וייסר את האיש על תמיכה בטרור הבינלאומי וכו' וכו'.

הדברים נאמרו בפומבי, ונועדו, כמובן, לעשות רושם על היהודים בעיר היהודית הגדולה בעולם (יש הקוראים לה JEW-YORK). מי שרוצה להיב־חר בניו־יורק, מוטב לו להח־ניף ליהודים תמימים אלה.

קרייסקי

באותה השעה עצמה שהה ברונו קרייסקי, הקאנצלר־לשעבר של אוסטריה, בדמ־שק. הוא ניהל שם משא־ומתן מפרך על שיחרור השבויים הישראליים, המוח־זקים בידי אירגונו של אחמד ג'בריל, שהוא סוכן סורי לכל דבר. קרייסקי עבר לא־מכבר ניתוח קשה בכליות (הושתלה לו כיליה שלי־שית) ומסע זה אינו קל לו.

מי משני האנשים האלה הוא יהודי טוב יותר? ק' האמריקאי, המנגן על הריעות הקרומות הפרימיטיביות ביותר של בוחרי היהודיים, למען רווח פוליטי ואישי — או ק' האוסטרי, המסכן את בריאותו כדי לשרת עניין, שאינו יכול להניב עוד שום תועלת אישית או פוליטית בשבילו?

אנשים

מדוע מחליפים את כיסאו של אברהם שפירא
ואיזו הפתעה ציפתה לניצב אברהם תורגמן

■ לפני חמש שנים קיבלה **עידית**, אשתו של ח"כ העבודה **מיכה חריש**, מתנה: שעון־יד מקסים. אבל היא לא ענדה אותו אלא נעלה אותו בתוך הארון. רק באחרונה היא הוציאה אותו לאור השמש והחלה לענוד אותו. הסיכה נעוצה בזהותו של מעניק השעון. בשנת 1979 שהו חריש ו**שימעון פרס** במארוקו וניפ־גשו עם המלך **חסן**. בתום ה־פגישה, שהתקיימה בשעת לילה מאוחרת, מסר חסן לחריש שעון־יד עבור אשתו. במשך שנים נשמרה עובדת הפגישה המשו־לשת בסוד גמור, ועידית לא היתה רשאית לענוד את השעון. רק באחרונה, מאז שלפגישה זו ואחרות ניתן פומבי, היא יכולה ליהנות סוף־סוף מהמתנה.

■ **גידעון בן־ישראל**, אחד הנאבקים על כס מזכ"ל העבודה, עובר שעות נוספות כדי להבטיח את הצלחתו. בכל פורום שהוא מופיע הוא משתדל לדבר בשפה המובנת בו. כשנאם לפני גימל־אים על סגולותיו מול שני יריביו החזקים, חריש ו**עוזי ברעם**, אמר בן־ישראל, בן ה־62: „מי הם אלה שני המועמדים מהמישמרת הצעירה?" חריש הוא בן 48 וברעם מבוגר ממנו בשנה אחת. כשהופיע בן־ישראל לפני אנשי דור־המשך, שהם בני גיל־הביניים, אמר: „שלושת המועמ־דים המרכזיים שייכים לדור ההמשך." וכאשר הוא נאם לפני תחילת מהדורת מבט, מלווה ביועצו לענייני־תיקשורת, **נחמן שי**. הוא צפה במהדורה לצד מראיניו, מבלי להוציא הגה מפיו. כשהחל השידור, הוא הופ־תע כשהשאלה הראשונה היתה בעניין מחירי העוף־הקפוא. גם אחרי השידור הוא מיעט לדבר ועזב במהירות את האולפן. במהלך התוכנית הוא העיף כל הזמן מבטים לעבר המוניטור, כדי לראות איך הוא נראה במסך.

■ בעת הדיון המדיני על הודעתו של פרס ישבו סביב שולחן־הממשלה, במרחק מה זה מזה, השרים **יצחק מודעי**, **דיוד לוי** ו**רבין**. מודעי העביר ללוי פיתקות באופן ישיר, ואילו לוי נעזר בשירותיו של רבין כדי להעביר את פיתקותיו.

■ בוועדת־הכספים של ה־כנסת התקיים דיון על תמיכת ותיקי רפ"י, אמר להם: „סוף־סוף המעגל נסגר. **חיים הרצוג** הוא נשיא, פרס הוא ראש־הממשלה, **יצחק נבון** הוא שר בכיר וסגן ראש־ממשלה ולהשלמת התמו־נה יש לבחור בגידעון בן־ישראל כמזכ"ל המיפלגה."

■ החל משעות־הצהריים של יום הרביעי האחרון ישב שר־הביטחון **יצחק רבין** לצד עוזריו וניסה לנחש מה יהיו השאלות שיישאל בתוכנית מוקד, שהוא היה אורחה באותו הערב. רבין בא לאולפן לפני הממשלה במכוניתו של **אברהם שפי־ראי**. „עדיף להוציא את הביצים ולהכניס את העוף," כשהוא מת־כוון לעדיפויות התמיכה הממ־שלתית. העיר לו ח"כ מפ"ם **יאיר צבן**. „אם כבר, אז אולי כדאי לתלוש את הביצים."

■ ישיבות ועדת־הכספים ב־תל־אביב נערכות באולם המרווח של הבנק לפיתוח התעשיה בבית אסיה. הח"כים יושבים על כיסאות מתכת בעלי עיצוב חדשני, שאינם נשענים על ארבע רגליים, כמקובל, כי אם על מיסגרות מתכת בצורת האות האנגלית Z. שפירא כבר הצליח לקמט שני כיסאות כאלה, בגלל מימדי־גופו. מינהלת בית אסיה תביא לישיבה הבאה של הוועדה כיסא סטנדרטי מעץ, שישמש את ישבנו של איל־ההשטיחים.

■ ומכיסא לכיסא באותו נר־שא. שר־האנרגיה **משה שחל** הוציא מחדרו את כיסאו של קודמו, מודעי, והביא מביתו כורסא עתיקה, מרווחת, בעלת פיתוחי־עץ מגוונים.

■ ח"כ הליברלים **יצחק** („זיגי") **זייגר** נשאל מהי לדעתו התוכנית הכלכלית העדיפה לפיתרון בעיות המשק. „בכל פעם שמישהו מציע תוכנית הבראה," אמר זיגי, „הוא גורם להחמרת המצב. עדיף שלא יציעו כלל."

■ בדיון על נאומו של פרס בכנסת היו דבריו של ח"כ שינוי **מרדכי וירשובסקי** תוק־פניים עד מאוד. הפסיקו אותו שני ח"כים מהליכוד. שאל אותו **מאיר שיטרית** מחרות: „האם אתה מהקואליציה?" החרה הח־זיק אחריו **אריאל ווינשטיין** מהליברלים: „אולי תגיד מילה טובה על חברך בממשלה, **אמנון רובינשטיין**."

■ דווקא ח"כ מפ"ם **ויקטור שם־טוב** הגן על הממשלה, בפני נאום ביקורתי של ח"כ הקואליציה **מיכאל דקל** מ־חרות. שם־טוב ניסה להוכיח למושבניק מנורדיה שממשלתו של פרס מבצעת את מצע... הליכוד.

■ ח"כ הרשימה המתקדמת לשלום **מתי פלד** בירך בנאומו את קודמו על הדוכן, ח"כ חרות **יהושע מצא**, שנשא את נאום הבתולין שלו. פלד העלה על נס את פעילותו למען ירושלים. הזכיר לו ח"כ ר"ץ **יוסי שריד**, שמצא פעל בעיקר למען קבוצת הכדורגל בית"ר ירושלים.

■ המראיין **יעקב אגמון** הצליח להוריד בחודש אחד 12 קילו ממישקלו — מנהל תיאטרון בית־ליסין אוכל רק כוס וחצי אורז ליום. כשנשאל איך הוא מתגבר על ההזמנות לארוחות במיסעדות, ענה אגמון: „פעם בארבעה ימים אי־אפשר להשמין מכך שמישהו אחר משלם וזה לא על חשבוני."

■ חבלן המישטרה **סולימן חירבאווי**, שנפצע קשה והת־עוור כשניסה לפרק מיטען־חבלה ליד מכוניתו של **איבר־הים א־טוויל**, ראש עיריית אל־בירה לשעבר, החל להנעים את שעות־הפנאי שלו. חירבאווי, המשמש מאז שיצא מבית־החו־לים כמרכזן במישטרת מרחב הגליל, לומד מוסיקה ונגינה באקורדיון, אצל מורה בעכו.

■ האסטרולוגית **מרים ת־מיר** יצאה לקניות במרכז ירו־שלים והתעכבה לרגע בחלון־ראווה של חנות למיכסי בעלי־חיים. „ראיתי בחלון כלב. הוא הביט בי, אני הבטתי בו ולא יכולתי לשוב הביתה בלעדיו," אמרה. תמיר, שהיא גם גרפו־לוגית, קוראת בקלפים ובכף־היד, לא התאפקה, נכנסה פנימה, שילמה 200 דולר ושבה הביתה עם הכלב האפור הקטן. כש־טילפן אליה בעלה לשעבר ושותפה הנוכחי לחיים **אברהם** („תורג'י") **תורגמן** לשאול מה שלומה, היא סיפרה לו על חילופי־המבטים בינה ובין הכלב. „אני מקווה שלא קנית אותו," העיר לה מפקד המחוז הדרומי של המישטרה. „הוא כבר בבית," גילתה תמיר לתורג'י, שאינו חובב בעלי־חיים. אבל מאז שהכלב הקטן בביתם, התמלא ניצב תורגמן בדאגה לכלב. כשהוא מטלפן הביתה הוא שואל קודם כל לשלומו של הגור, אם הוא אכל ואם הוציאו אותו לעשיית צרכים.

■ ראש עיריית רמת־גן **אורי עמית** הודיע בישיבת מועצת־העיריה שהוא רוכש מכונית חדשה מסוג וולוו. אנשי הליכוד באופוזיציה מיהרו להכין כרוז נגד הביזבוז, והעבירו אותו לעיריה כדי שעובדיה יתלו את

פסח גרופר מדליק לכתב הטלוויזיה ניסים מישעל. זמן קצר לפני פתיחת ישיבת הנהלת המיפלגה הליברלית, שהתכנסה לדון בעתיד השותפות עם חרות. גרופר הוא מראשי התומכים בפילוג, משום שהוא מקווה שבממשלה צרה הוא יזכה להיות סגן־שר. אבל לא היה לו הרבה לומר למישעל. מאז שנפרד גרופר מכיסא השר נסתתמו רוב מקורות המידע שלו.

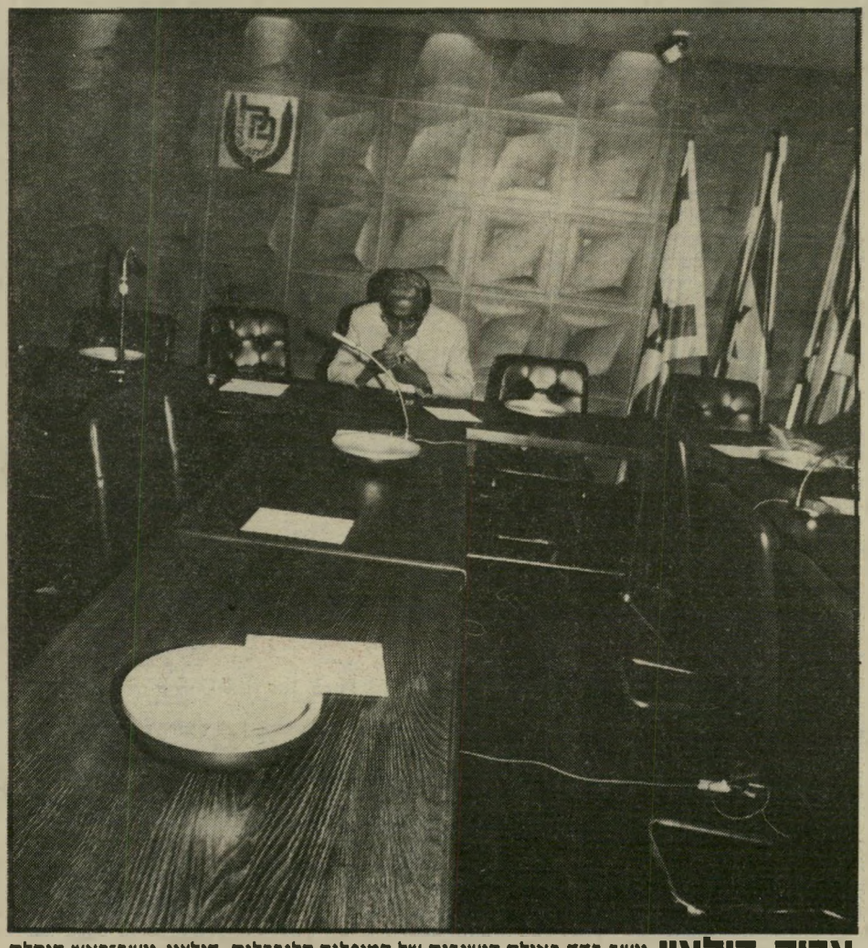

אריה דולצין יושב בדד באולם הישיבות של המיפלגה הליברלית. דולצין, יושב־ראש הנהלת הסוכנות היהודית ומראשי התומכים בפירוק הליכוד, מבלה את זמנו בין בנייני הסוכנות בתל־אביב ובירושלים. כשהוא נמצא בארץ. ביום החמישי האחרון כשהתכנסה הנהלת המיפלגה לדון בעתיד השותפות עם חרות, הוא הקדים לבוא לבניין המיפלגה, משום שסיים את כל פגישותיו בתל־אביב. הוא נכנס לאולם, תפס את מקומו ועישן מיקטרת, עד שהליברלים האחרים נכנסו פנימה.

השלט כדת־וכדין על לוחות־המודעות. עמית הטיל וטו, והכ־רזות שנכתבו נגדו מאוחסנות בעיריה ולא הוצאו להפצה.

■ ערב יציאתו לפאריס כש־ליח־עליה של הסוכנות, גוייס העיתונאי **אריה גולן** לשירות־מילואים קצרצר. גולן, לשעבר הכתב הפרלמנטרי של קול־ישראל, התבקש על־ידי אנשי גלי־צה"ל להנחות את עצרת־הזיכרון במלאות שלוש שנים למותו של **משה דיין**, שנערכה ביום החמישי האחרון באוניבר־סיטת תל־אביב. גולן הסביר שהוא טרוד בענייני־נסיעתו, ואז הודיעו לו שהוא מגוייס לאותו הערב.

■ ראשונים באו לאולם בר־שירה, שבו נערכה עצרת־הזיכרון, **רחבעם** („גנדי") **זאבי** ואשתו **יעל**. הם היו בטו־חים שהערב מתחיל בשעה 8, ולכן הקדימו ברבע שעה תמימה. שעת ההתחלה של העצרת היתה ב־8 וחצי.

■ הכתבים הצפוניים שבילו את השבת האחרונה בבילוי באתרי־נופש באצבע־הגליל, רמ־זו לעמיתם, **מנחם הורוביץ**, המתגורר בקריית־שמונה, שהם לא יתנגדו להתארח אצלו לארוחת־שבת כדת־וכדין. הורו־ביץ חובש־הכיפה אירח אותם כהלכה. לבאים, כתב מעריב **שעיה סגל** ואשתו **שרה**, כתב קול ישראל **חיים הבט** וחברתו **ראלי** מקיבוץ אפיק, וכתב דבר **שימעון** („שימי") **ויים**, הכין הורוביץ חמין של שבת. הסיר הגדול חוסל במהרה אחרי שהורוביץ, הכתב הצפוני של הארץ חדשות, גלי־צה"ל, ג'רוזלם פוסט והצופה קידש על היין, בצע חלה ובירך את ברכת המזון.

■ כתב דבר **טוביה מנ־דלסון** לעג השבוע בגלוי לפט־ריוטיזם הכלכלי של פרס. במא־מר מפורט שהופיע בביטאון ההסתדרות, הוכיח מנדלסון ש־קניית אביזרים חיוניים לתינוק בן שלושה שבועות עולה ב־ירושלים פי שלושה מאשר ב־חנות יוקרה בלונדון.

■ השופט המחוזי **יעקב מלץ** חיפש דרך להודיע שהוא מגיע בזמן לעבודתו. השיטה: פתק שתלתה הפרקליטה **דבר־רה חן** על לוח המודעות בפרק־ליטות מחוז תל־אביב. נאמר בו: „השופט מלץ ביקש להפיץ את השמועה כי ההרכב שלו נכנס לאולם בשעה 8 וחצי. נא לדייק!"

■ אחרי שזכתה במישפט־הדיבה שהגישה נגד הטלוויזיה וכתבת מבט שני **שרי רז**, הזיכרון, **רחבעם** („גנדי") **זאבי** ואשתו **יעל**. הם היו בטו־חים שהערב מתחיל בשעה 8, ולכן הקדימו ברבע שעה תמימה. שעת ההתחלה של העצרת היתה ב־8 וחצי.

■ הכתבים הצפוניים שבילו את השבת האחרונה בבילוי באתרי־נופש באצבע־הגליל, רמ־זו לעמיתם, **מנחם הורוביץ**, המתגורר בקריית־שמונה, שהם לא יתנגדו להתארח אצלו לארוחת־שבת כדת־וכדין. הורו־ביץ חובש־הכיפה אירח אותם כהלכה. לבאים, כתב מעריב **שעיה סגל** ואשתו **שרה**, כתב קול ישראל **חיים הבט** וחברתו **ראלי** מקיבוץ אפיק, וכתב דבר **שימעון** („שימי") **ויים**, הכין הורוביץ חמין של שבת. הסיר הגדול חוסל במהרה אחרי שהורוביץ, הכתב הצפוני של הארץ חדשות, גלי־צה"ל, ג'רוזלם פוסט והצופה קידש על היין, בצע חלה ובירך את ברכת המזון.

■ כתב דבר **טוביה מנ־דלסון** לעג השבוע בגלוי לפט־ריוטיזם הכלכלי של פרס. במא־מר מפורט שהופיע בביטאון ההסתדרות, הוכיח מנדלסון ש־קניית אביזרים חיוניים לתינוק בן שלושה שבועות עולה ב־ירושלים פי שלושה מאשר ב־חנות יוקרה בלונדון.

■ השופט המחוזי **יעקב מלץ** חיפש דרך להודיע שהוא מגיע בזמן לעבודתו. השיטה: פתק שתלתה הפרקליטה **דבר־רה חן** על לוח המודעות בפרק־ליטות מחוז תל־אביב. נאמר בו: „השופט מלץ ביקש להפיץ את השמועה כי ההרכב שלו נכנס לאולם בשעה 8 וחצי. נא לדייק!"

■ אחרי שזכתה במישפט־הדיבה שהגישה נגד הטלוויזיה וכתבת מבט שני **שרי רז**, החלה השדרנית **הלנה עפ־רים** לחשב את שיעור הפיצוי המגיע לה. יש לה בקשה: שבסכום זה היא תוכל לרכוש בארץ בית ובריכה כפי שיש לה בניו־ג'רסי שבארצות־הברית. אבל אם בגלל ההוצאה הכספית הגבוהה יימנע מהציבור לראות את הסידרה דאלאס, היא תוותר על בק־שתה.

■ בחודש הבא יופיע בלונדון ספר ביוגרפי על הכנר היהודי המהולל **יאשה חפץ**. מאחורי הספר עומד **יגאל ורד**, ישרא־לי, מתכנת־מחשבים במיקצועו, יליד חיפה ובנו של גינקולוג צפוני ידוע. ורד פגש לראשונה בחפץ לפני 12 שנה, כשהיה בביקור באנגליה, באמצעות י־דיד משותף. הוא התעניין בכתי־בת ספר על חיי הכנר, אך זה אסר על ורד לכתוב עליו. לבסוף, ב־1979 הוא החליט לכתוב את הספר, על אף סירובו של חפץ. עתה הוא מחפש מתרגם ישראלי לנוסח האנגלי.

■ הד"ר **ניצה שפירא** ליבאי תומכת בשיוויון מוחלט בין גברים ונשים. לכן היא תמכה בכל לב בעריכת מסיבת בת־מיצווה לבתה **דפנה**. לפני שנ־תיים חגגו את טקס בר־המיצווה של **דני**, בנם של ניצה וה־פרופסור **דויד ליבאי**, ואז באו למסיבה חבריה של ניצה מה־אוניברסיטה וחבריו של ליבאי מעולם המישפט והאקדמיה. עתה, כשהוא ח"כ עבודה טרי ונשיא לישכת עורכי־הדין, באו למסיבה שנערכה בבית־המיש־פחה ברחוב א"ר גורדון בתל־אביב ח"כים, שרים, ואף ראש־הממשלה **פרס**. את פניהם קידמו בחזית הבית שוטרים, שלא איפשרו למכוברים לחנות שם אלא במרחק מה מהמקום. ליד הבית חנו מכוניותיהם של המכובדים ביותר, וביניהם ה־שופטים העליונים, שבאו אף הם למסיבה.

שמואל אומני הוא כבר בעל תשובה לכל דבר. השבוע הוא בא עם אשתו, מירי אלוני, שאף היא דתית חדשה, למועדון צוותא בתל־אביב, כשכיפה שחורה מונחת על ראשו וזקן מעטר את פניו. אלוני, הנמצאת בחודש האחרון להריונה, באה בחולצה ובמיכנסיים לבנים. מאז שהשניים עברו שינוי כה דרמאתי בחייהם, משתדלת אלוני להופיע לפני ציבור דתי. אומני, שהוא אמרגנה, עדיין ממשיך להתרועע עם חבריהם החילוניים של בני־הזוג, אך לא בערבי־שבת.

איציק ויינגרטן זוכה לברכות מעמיתים למיקצוע, על מישחקו במחזה ליחיד, גוני שב משדה הקרב, שבו הוא מככב. השבוע נערכה באולם צוותא בכורת המחזה, ומייד אחריה התקיים על אותה בימה דיון על שחקנים המופיעים בהצגות־יחיד, לזכר שחקן הבימה ארי קוטאי. אל מאחורי הקלעים עלו לברך את ויינגרטן על מישחקו המשובח (מימין לשמאל): ריבקה מיכאלי, שהינחתה את הדיון, השחקנית יונה אליאן והשחקנית דינה דורון, שאף הן מככבות במחזות ליחיד.

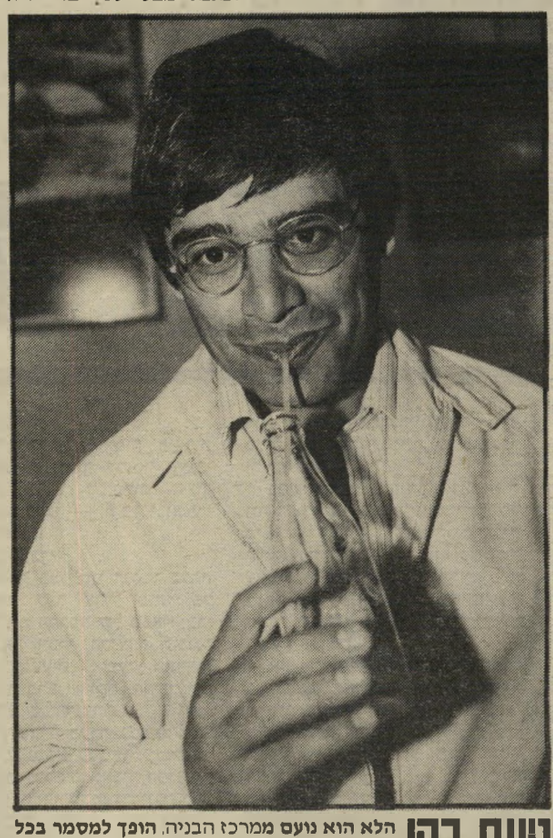

נועם כהן הלא הוא נועם ממרכז הבניה, הופך למסמר בכל מסיבה שאליה הוא מגיע. נועם, המופיע על המסך הקטן בתשדירי־השירות של מישרד־הבינוי־והשיכון, למד תיאטרון וחינוך יצירתי באוניברסיטת תל־אביב, ובמשך שנים הופיע בהצגות קטנות בתפקידים זוטרים. הוא מספר שאחרי שזכה בתפקיד בתשדיר־השירות, הוא היה מלא חששות, והשידור הטלוויזיוני הראשון הותיר אותו מאוכזב. אך כשהחלו להגיע לתיבת־הדואר שלו צ'קים שמנים, הוא התרצה. עכשיו כבר יש לו חוזה חתום עם מרכז הבניה לתקופת צילומים ארוכה. במסיבה שבה הוא צולם השבוע, הוא הסתפק בשתיית משקה־קל וחייך לעבר מי שפנו אליו ובירכו אותו: „שלום נועם ממרכז הבניה!"

פסוקי השבוע

● **שר המישפטים משה נישים** על עמיתו, יצחק מודעי: „הוא בלתי־ציבי ומסוגל להציע דבר והיפוכו בתוך יומיים."

● **שר־הבלבלה גד יעקובי**, על השר ששמו הוזכר בחינגת־האורגיות: „סוף־סוף יר־או שיש שר שכוחו במותניו."

● **השר לתפקידים מיוחדים עזר וייצמן** על הנ"ל: „מאז הפירסום הזה הולך כל שר ואומר זה אני... זה אני..."

● **המועמד למזכ"ל ה־מיפלגה הליברלית איתן רוזנמן** על איש המיפלגה צבי רנר: „קרוקודיל."

● **העיתונאי דידי מנור־סי** על הממשלה: „ספ־שרים!"

● **המנחה מני פאר** על חודש החגים: „הגשרים האלה פוצצו לי כמה סתימות בחשבון הבנק."

● **ח"כ יחד בנימין („פר־אד") בן־אליעזר**: „מוטב ל־עיין בתורה כל השנה, מאשר להחזיק בה יום בשנה."

● **שר־המישטרה חיים בר־לב**: „כמות הסמים ה־מוברחת מלבנון היא עוד סיבה שבגללה צריך לגמור עם הפר־שה הלבנונית."

● **המשורר יב"י**: „מעו־שק לעושק העם מתרושש."

● **העיתונאי אמנון אב־רמוביץ**: „אריק שרון ודויד לוי רבו קודם על בשר־תותחים ועכשיו על עוף קפוא."

● **ח"כ העבודה שבח ויים**: „הבעיה־היא ששר־האוצר הוא מודעי אבל הגיזבר הוא דונלד רגן.

חקירה מיוחדת

שימעון פרס הבטיח לג'יס חמישה מיליון דולר למטרות חינוכיות של „בית ברל"

— וכסף זה משמש בחשאי למימון מיפלגת־העבודה

יו"ר־מיפלגה פרס
„הממשלה – גם בשביל זה"

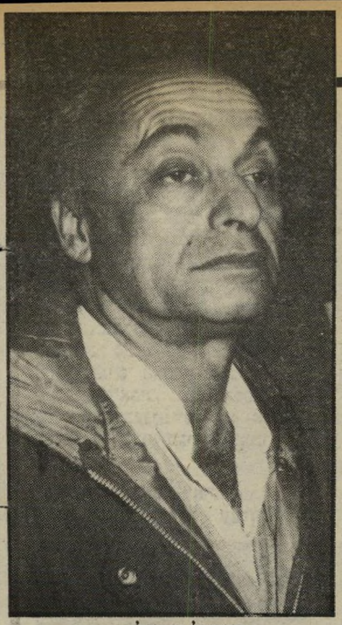

מנכ"ל הראל
עוולות של שנים

שהוא מתחייב להביא למוסד. בתוך שנה, חמישה מיליון דולר, שנועדו לפיתוח המיכללה ולהקמת מיבנים חדשים.

פרס הבטיח להביא את הכסף משני מקורות. האחד הוא קופת המדינה: בית ברל יוכנס למסגרת ההקצבה הממ־שלתית למוסדות חינוך. „אל תשכח שאנחנו נמצאים עכשיו בממשלה גם בשביל זה," אמר ראש־הממשלה בחיוך ציני. מה שלא יצליח פרס להוציא ממישרד־האוצר, הוא התחייב להשלים על־ידי תרומות שהוא ואבא אבן יאספו בחו"ל, וגם בארץ. הוא הוסיף, כיד הדימיון הטובה עליו, שהוא יפעל להביא יזמים לבית ברל.

אכן, מעשה למופת. ראש־ממשלה בישראל, שבעיות הרות־גורל מטרי־דות אותו, מוצא זמן לטפל בנושא חינוכי הקרוב לליבו. „דווקא כשאנחנו בממשלת אחדות לאומית, יש להדגיש את החינוך שלנו לסוציאליזם." אמר פרס למנכ"ל, שרק השנה למד לדעת כמה שוות הבטחותיו של נביא הסוצ־יאליזם החדש.

אבל האמת המרה היא, שספק אם כספי־הציבור וכספי תורמים תמימים, שיוזרמו לבית ברל באמצעות קרן ברל כצנלסון, אכן ישמשו למטרה המוצהרת שלהם.

המניות של המזכ"ל

ד זה שנים מסבסדת קרן ברל כצנלסון פעולות שונות של מיפ־לגת־העבודה. על־פי מיסמכים המ־צויים בידי העולם הזה, מגיע ה־תיקצוב השנתי ל־250 אלף דולר. אולי זו הסיבה שהקרן נתייבשה והיא כבר לא מסוגלת להיניק את אמא מיפלגה, הזקוקה לכסף כאוויר לנשימה.

שיסקה מכים לבים

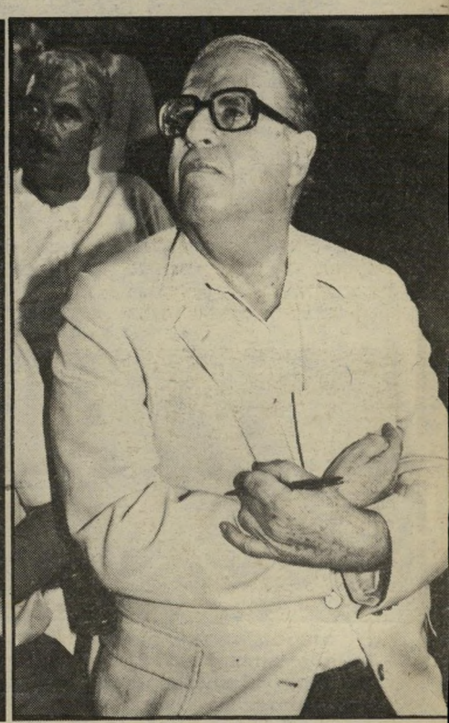

יו"ר אבן
250 אלף דולר בשנה

נתמכת פריישטט
להתחכך בתרבותניקים

ד עיסקה הפיננסית החשובה ביותר של ראש־הממשלה, שימ־עון פרס, נעשתה דווקא בחתונה. ביום השני לפני ארבעה שבועות השיא ח"כ העבודה עוזי ברעם את בנו, נועם, על מידשאות מיכללת בית ברל, שליד כפר־סבא. הצמרת הפוליטית של מיפלגת העבודה ועסקנים מן השורה באו לחגוג את האירוע.

מנכ"ל בית ברל, ח"כ אהרון („אהרל'ה") הראל, חיכה זמן רב לרגע זה. האיש שבקיץ האחרון התבקש על־ידי פרס להיכנס לתפקידו במוסד זה, אחרי שנדחק למקום מסוכן ברשימת המערך לכנסת, 41, ביקש לפרוע את השטר.

כאשר התבקש על־ידי פרס להחליף בתפקיד את המנכ"ל המתפטר, ניסים אלמוג, שנואר־נפשו של פרס, הבטיח לו יושב־ראש המיפלגה שהתפקיד החדש יהיה פיצוי על כל העוולות הפוליטיות שעשה לו עוד מתקופת רפ"י.

הראל שוחח עם פרס בשולי המידשאה. באותה שיחה הודיע פרס, מה עושים?

אפשר להעביר תרומות פטורות ממס למטרות חינוך למוסד חינוכי מיפלגתי, ומשם לפעולות חינוך ותרבות במיפלגה — והכל יבוא על מקומו בשלום.

איך זה עובד?

קרן ברל כצנלסון הוקמה בשנת 1946, זמן קצר אחרי מותו של הוגה־הדיעות המרכזי של מפא"י, כדי להנציח את זיכרו. ההנצחה תוכננה להיות באמצעות מיפעלי תרבות וחינוך. בית ברל, שהוקם אחר־כך, היה ביטוי הולם של ההנצחה.

קרן זו צברה בעבר כספים רבים ובהם רכשה נכסים בסביבות כפר־סבא — בעיקר פרדסים. מוכרי הפרדסים היו ערבים ויהודי, קלמן גרדינגר, בעל חווה פרטית גדולה. בעלי־המניות המקוריים של הקרן, כיום עסקני מפא"י, היו מנועים מלהעביר את המניות בירושה. כך קרה, שמזכ"ל מיפלגת העבודה הוא כיום בעל 96 אחוז מהמניות.

על פי תקנונה, הקרן איננה רשאית לחלק דיווידנדים, ולמעשה אינה יכולה לתת תמלוגים למיפלגה, למרות שהיא חברת־בת שלה. אך דרכי עקיפת ה־מיכשול הן רבות.

הקרן, הפטורה ממסים, יכולה למ־של להחליט שכל פעולות־ההסברה של המיפלגה הן פעולות חינוך, ול־העביר אליה את הכסף הדרוש. היא יכולה לממן ימי־עיון, כינוסים, הוצאת־דיברי־דפוס ולערוך דיונים פוליטיים בבית ברל, על־חשבונה, כמובן. אבל זה לא הכל.

במשך שנים נטען רבות נגד הקר־נות הסודיות של מפא"י, ואחר־כך של מיפלגת העבודה, ועל הדרך הסיבובית שבה עוברים כספי תרומות ממטרות צדקה, פטורות־ממס, לפעילות מיפ־לגתית. העסקנים השימי שהדבר לא ייתכן ושאלה הן בדיות של אוייבי תנועת העבודה.

אין מה לעשות. העובדות מדברות בעד עצמן. בחודש ינואר 1982 שיגר אלמוג, המנכ"ל דאז של בית ברל, מיכתב סודי אישי לאבן, יושב־ראש־הקרן. המיכתב, שבגלל תוכנו הגיעו העתקו גם לגיזברות בית ברל, נמצא בידי העולם הזה. הוא מוכיח חד־משמעית שבית ברל, באמצעות הקרן, תמך במיפלגת העבודה בפרוייקט־ים שאינם קשורים כלל לחינוך תנועתי ושאר סיסמות חסודות.

במיסמך המדהים כתב אלמוג לאבן: „הואיל ונתעוררו בשנה האחרונה לא פעם שאלות הקשורות לתרומתו של בית־ברל למיפלגת העבודה, והואיל ונשמעו טענות כנגד המוסד בנושא זה, הנני מביא לידיעתך רשימת אנשים והוצאות שבית ברל מקיים ללא קשר לעבודתו, אלא כסיוע ישיר או עקיף למיפלגה."

אלמוג הזכיר לאבן, שאין המדובר בנושא של מה בכך, אלא בעניין רגיש ביותר. „כללית ברצוני להדגיש, שבעיית הסיוע הכספי שבית ברל יכול ורשאי לסייע למיפלגה אינה פשוטה" כתב אלמוג, „לא רק מבחינה הכספית אלא מבחינה יורידית ומוסרית, ועל כך שוחחנו לא פעם."

אלמוג מונה את הוצאות רכישת מכוניתו של ברי־לב, מזכ"ל המיפלגה, מכספי תרומות של אמריקאים. מאז, ועד שמונה ברי־לב לשר, נשא המוסד החינוכי בהוצאות ריכבו של המזכ"ל, כולל דלק, תיקונים וטיפולים.

אלמוג הזכיר במיסמך רשימת עסקנים, רובם בלתי־מוכרים, העובדים בשירות־המיפלגה, בבניין המיפלגה, במוסדות־פועלים ובכנסת, המקבלים את כספם מבית־ברל.

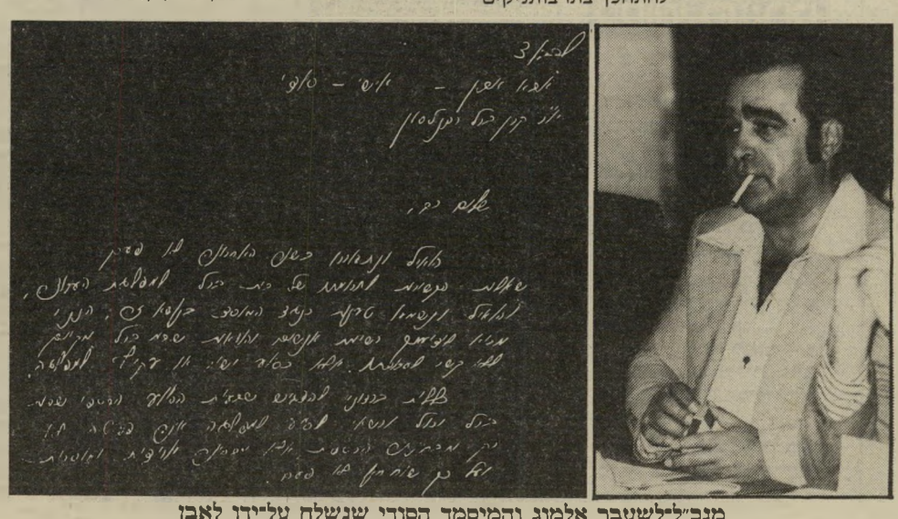

מנכ"ל־לשעבר אלמוג והמיסמך הסודי שנשלח על־ידו לאבן
„בעיה לא פשוטה, לא רק מבחינה כספית אלא מבחינה יורידית ומוסרית..."

הפרופסור המארוקאי

ד גילוי המרעיש במיסמך הוא, שבתקופות מסויימות מימן בית ברל את משכורתה של בקי פריישטט, האחראית על פעולות הגוף אמנים.

מי משלם בעד הביטאון המיפלגתי הכושל?

מיגון — עד כאן

מפלגת העבודה כאלטרנטיבה

חיים ברלב, איאן מקדונלד, יצחק בן־אהרון

עורך רענן
פוזה של אידיאולוג

את ההחלטות הנבונות שקיבל באחרונה אהרון הראל, מנכ"ל בית ברל, היתה המתת־חסד של הביטאון האידיאולוגי של מיפלגת העבודה, מיגוון.

הוצאת הביטאון על־ידי בית ברל היתה אמצעי תשלום נסתר למיפלגה, שמיגוון היה אמור להיות מורה־הדרך הרעיוני שלה.

הראל החליט, בעצה אחת עם אבא אבן, יושב־ראש מועצת המנהלים של הקרן, להעביר את הוצאת הביטאון למיפלגה, מתוך הנחה ש־ברחוב הירקון 110 לא יהיה איש שיקח על עצמו לבזבז על־כך הרבה כסף.

אך הראל עשה רק חצי עבודה. הוא לא החליט על הפסקת עבודתו של עורך הביטאון, אשר מזה שנה אינו מופיע עוד. העורך, נתן רענן, עסקן־מיפלגה אפור השולח ידו בכל תיבה עיתונאית, ממשיך לקבל משכורת מלאה.

סיפורו של רענן משתלב היטב בסיפור הביטאון המיפלגתי.

מיגוון החל להופיע לפני תשע שנים. לפניו הופיע אות, בעריכת דויד שחם, שנסגר אחרי סיכסוך אידיאולוגי עם גולדה מאיר. התפוצה שלו היתה כה נמוכה, עד כי ברור כי אפילו לא כל חברי מרכז מיפלגת העבודה קנו אותו. למכירה החופשית ולמנויים גם יחד נדרשו 800 עותקים בלבד.

מאז שהחל להופיע, עלה הביטאון בכל שנה לקרן ברל כצנלסון בין 60 ל־70 אלף דולר בשנה.

חלק מההוצאה היה על תירגומו לשפות שונות. אך מי שהגדיש את הסאה היה העורך.

לחלוב את הפרה

ענן, בן־עיר שבא להכשרה לקיבוץ, לשעבר ראש המישמרת הצעירה, היה פעיל במישמרת ועורך ביטאונה, רמזור, כשיחיאל („חיליק") לקט היה ראש המישמרת. כשלקט התפטר ב־1974 בגלל גילו הלא־צעיר, נכנס במקומו רענן, שמילא את תפקידו במשך זמן של פחות מקדנציה.

תקופה קשה פקדה אחר־כך את רענן בגלל משבר אישי שהעיב על חייו. אבל הוא התאושש. ב־1978 התחיל לעבוד אצל דב בן־מאיר, במר־עצת פועלי תל־אביב, כדובר. אחר־כך הגיע לבית ברל. הזמין אותו לשם אשר מניב, שהיה אז עורך מיגוון. רענן שימש כרכז מנחה של קבוצות משתלמים במוסד, הפך לסגן־עורך. כשמניב פרש, ב־1982, ועבר למרכז אפעל, קיבל רענן לידיו את עריכת הביטאון המיפלגתי.

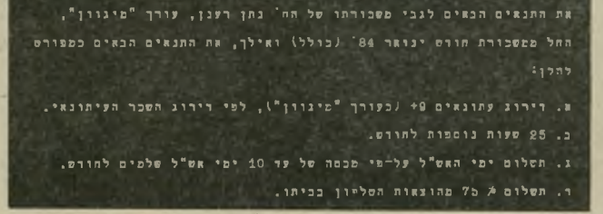

תנאי־העבודה של נתן רענן
לערוך עיתון שלא מופיע –

ניסים אלמוג שהיה אז מנכ"ל בית ברל התלבט קשות אם לתת לרענן את התפקיד. הופעל עליו לחץ מכל הצדדים ואלמוג נכנע.

רענן התחייב לשקם את מיגוון ולהפוך אותו לביטאון אידיאולוגי של המיפלגה. התוצאה: אפס. רענן, כך טוענים יריביו, התגלה כבטלן. הוא החל ללמוד באוניברסיטה, ובמקום לכתוב את החומר שהיה עליו לכתוב, השתמש במחברים פרי־לאנס — עובדים בלתי־קבועים, המקבלים שכר „לפי חתיכות". הביטאון חדל להופיע (בזמנים קבועים), הפך לכתב־עת בלתי־סדיר. בית ברל מימן את אחזקת מישרד־הביטאון ברחוב רופין בתל־אביב.

אבל זה לא הכל. המיסמכים ש־נמצאו בבית־ברל מוכיחים שרענן, כמו כל עסקן־מפא"י אחר, ידע לחלוב היטב את הפרה. בעניין זה הוא מייצג דור שלם של צעירים, שהמיפלגה שימשה להם אמצעי אידיאלי לקידום אישי. אולי אפילו ציני, על חשבון הכלל.

הביטאון, שאינו מופיע ואינו מבטא, מעסיק רכזת מערכת, אריאלה פרידמן; הוא משלם למנקד שירים, תנחום אבגר; משלם למדפיסה מיקצועית: וכמובן, מוציא הון־עתק על תירגומי מאמרים. עורך הביטאון, העסוק כל־כך בעבודתו, נעזר בשירותיו של מישרד־שליחים פרטי.

בתחילת 1984 הבין רענן שהסוס עומד להיגמר, והפרה כבר אינה מסוגלת לתת עוד חלב. הוא פנה לפטרונו אבן, ובין ייעוץ פוליטי לרכילות מיפלגתית פנימית, ביקש כמה הטבות. בחודש מאי, כאשר אבן התחיל לחשוש שתיק־החוץ בממשלת המערך עומד להישמט מידיו, בא אליו רענן לעזור לו במלאכת הלובי הפנים־מיפלגתית.

התמורה באה בצורת מיכתב של אבן למנכ"ל בית ברל. רענן קיבל רטרואקטיבית מחודש ינואר 84, דירוג עיתונאים 9+ הניתן לעיתונאים ותיקים ביותר, אחרי שנות עבודה רבות — 25 שעות נוספות בחודש, עשרה ימי אש"ל בחודש ותשלום 75 אחוז מהוצאות הטלפון בביתו.

רענן גם דאג לרכזת שלו. גם לה רטרואקטיבית. היא קיבלה דרגה 5 בדירוג העיתונאי, אחזקת רכב עד 500 קילומטר בחודש, 20 שעות נוספות לחודש ואחזקת טלפון של 200 שיחות לחודש.

וכל זאת, במערכת עיתון שאינו מופיע כבר יותר משנה.

לבלוע את הכובע

בן אף הרחיק לכת ודרש מגיזברות בית־ברל לשלם לאל־תר את כל חובות מיגוון. הגיזבר, יוסף גריסרו, רצה לבלוע את כובעו כשראה בכמה מסתכמת הדרישה — מאות אלפי שקלים.

באותן שיחות שקיים רענן עם אבן בימי ערב הבחירות, הוא הבטיח לח"כ המזדקן עזרה ביצירת שדולה, שתיפול על במיפלגה למען הענקת תפקיד בכיר ביותר לאבן. היום מבין יושב־ראש ועדת החוץ־והביטחון של הכנסת, שרענן היה טוב בדיבורים. בשטח לא הראה רענן כל פעילות, ומכאן שגם תוצאות לא היו יכולות להיות.

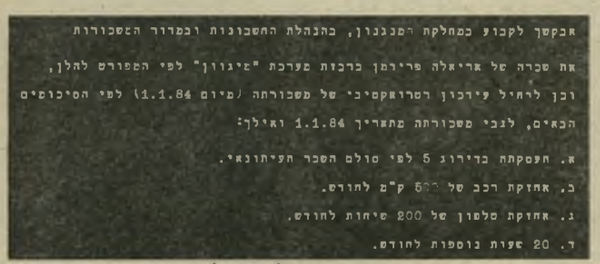

תנאי־העבודה של אריאלה פרידמן
– ולרכז מערכת שלא קיימת

לכן החליט אבן לסמוך את ידיו על החלטת הראל לבטל את מיגוון.

במיפלגת העבודה אין מחבבים את רענן. כמה מיריביו שואלים את עצמם. מתי תפסיק קרן ברל כצנלסון לשלם משכורת של מאות אלפי שקלים לעורך המובטל ביותר במדינה.

סופרים ואנשי־רוח במיפלגת העבודה — פרוייקט מיוחד שפרס גילה בו עניין רב. באותה שנה שבה נכתב המיסמך מימן בית־ברל את רכז מכון האנרגיה של מיכה חריש, שהועסק גם כיועצו ודובריו של חריש בכנסת.

בדיקה שערך העולם הזה מוכיחה, כי מאז שאבן התבקש לתת את דעתו לעובדות שפורטו במיסמך, מאום לא השתנה בטיב היחסים שבין המיפלגה והקרן. הסכומים שבהם מדובר, על־פי המטבע המקובל בתנועת העבודה, הרולר, מגיעים עד ל־250 אלף לשנה. אבן כנראה לא נתן את דעתו לבעיות העדינות של מעבר הכסף מכפר־סבא למרכז שברחוב הירקון 110, בתל־אביב — אולי משום שכל הוצאותיו, ריכבו, נהגו ונסיעותיו לחו"ל ממומנות על־ידי הקרן.

עכשיו יגדל סכום זה.

10% מתוך חמישה מיליון הדולר שפרס התחייב להביא למוסד, מיועדים לבייבי חדש של הראל: מרכז לחקר תנועת העבודה והסוציאליזם.

באותה שיחה גורלית בין הראל ופרס, בערב חתונת בנו של ברעם, רובר על המכון ועל מי שיעמוד בראשו: הפרופסור שלמה בן־עמי, ראש בית־הספר להיסטוריה באוניברסיטת תל־אביב. בן־עמי הוא בעל שם עולמי. בתחומו. אבל החשובה מכל היא העובדה שנולד במארוקו. הוא מיזרחי שבכוחות עצמו ובעקשנות רבה טיפס למקום בכיר בקהילה האקדמית בארץ.

ערב הבחירות ניהל פרס פלירט עם בן־עמי. שמו הוזכר כאחד המועמדים ברשימה לכנסת, שפרס היה מעוניין בהם. נרמז שפרס יבקש ממנו להיות יועץ מיוחד לראש־הממשלה או אפילו שר־החינוך. בן־עמי הירהר בהצעות ולבסוף דחה את הפיתויים. הוא הגיע למסקנה שהבטחות בפוליטיקה שוות מעט מאוד, והחליט להקים לו מרכז־כוח משלו.

ההצעה שהיפנה אליו הראל מספקת את רצונו לבנות לעצמו עוצמה פוליטית במיפלגת העבודה, על תקן האידיאולוג של המיפלגה.

גם להראל, היוזם ההגונה, משמש בית ברל מוקד לשימור כוחו, אחרי שאיבד את כל העמדות האירגוניות שהיו לו בעבר.

לבית־ברל דרושים המכון ובן־עמי, כדי למלא את הפונקציות האידיאולוגיות שלשמן הוקמה המיכללה לפני 12 שנה, ושלמעשה איכזבה בהישגיה עד היום.

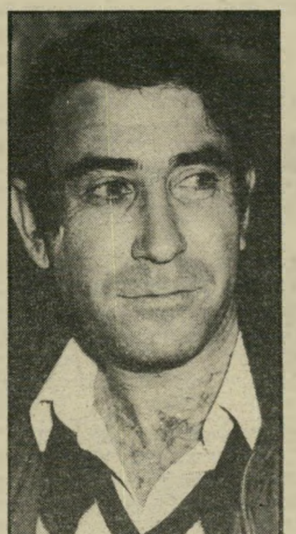

היסטוריון בן־עמי
הבטחות שוות מעט מאוד

לגעת בזוהמה

ב עבר חלם גם אבן להפוך את מידשאות בית־ברל למרכז־כוח שלו, אינטלקטואלי מעיקרו, אבל בגלל בעיות כספיות ואישיות לא עלה הרעיון על פסי הביצוע.

בשיחה עם פרס והראל, על מיד־שאות בית־ברל. הסביר בן־עמי שהמרכז לא יהיה מכון למחקר היסטורי, אלא מרכז חי הבודק והחוקר בעיות שוטפות, המפיק והמפרסם ניירות־עבודה, דיברי הגות וספרים בענייני אקטואליה. דובר על השתלמויות לפרי־עלים וקורס שנתי זוקרתי למנהיגות וסוציאליסטית של מיפלגת העבודה.

ראש־הממשלה לא יכול היה לסרב להצעה המפתה כזו. פרס, האוהב להתחכך בתרבותניקים, נתן תשובה חיובית. הכסף, כך הבטיח, יגיע בתוך ארבעה עד שישה חודשים וייכנס לקופת קרן ברל כצנלסון.

לפני חמישה חודשים, בשיאו של משבר כלכלי במוסד, גילה אבן שהוא ירצה בארצות־הברית למען שיקום תדמית חברת אמפ"ל של בנק הפועלים שנפגעה בשיאה של פרשת לוינסון. החברה, כך הובטח, תיתן בתמורה הלוואה נוחה לבית־ברל (העולם הזה 23.5). ועתה יגייס אבן כספים, כשהוא נהנה מיוקרה גוברת מעבר לים בזכות השתתפותו בסידרה הטלוויזיונית מורשה. על תולדות העם היהודי.

פרס אינו מסתפק ביוקרתו של אבן וביכולתו לגייס כסף לקרן. הוא נכנס אישית בעובי הקורה. וזה מוזר מאוד. פרס יודע בוודאות שבית ברל אינו משמש רק מיתקן לחינוך תנועתי. אלא ציונר לגיטימי, ואולי בלתי־לגיטימי, להעברת כספים למיפלגה.

במשך שנים היה פרס זהיר ביותר בכל הקשור לכסף ולמקורות־מימון מיפלגתיים. יריביו ניסו להטיל בו רפש. אך לשווא. ידיו לא נגעו בזוהמה הזו. האם עתה, דווקא כשהוא מכהן בתפקיד המחייב זהירות כפולה ומכופלת, הוא ייכשל?

בן־ציון ציטרין ■

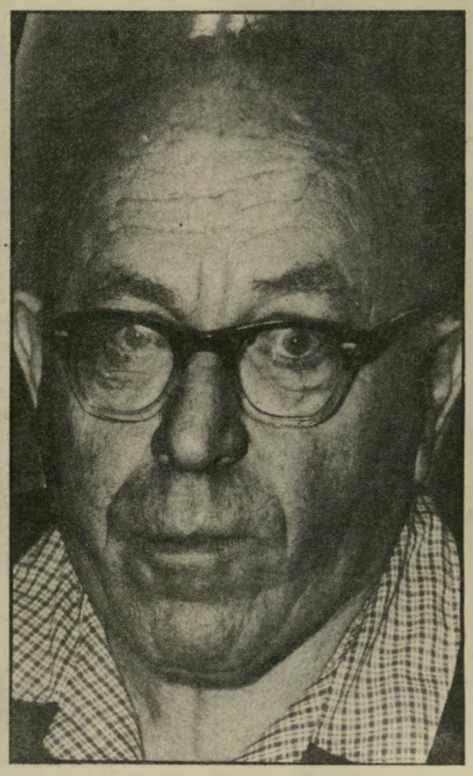

יעקב ארנון:

„אם ייעשו צעדים נכונים ונבונים — נצא מזה!"

אילו היו לנו כל־כך הרבה דולארים כמו תוכניות להבראת־המשק, אולי כבר היינו יוצאים מהצרות. שאלתי את ד"ר יעקב ארנון, מי שהיה מנכ"ל מישרד־האוצר בשנים 1956–1970, איזו מהתוכניות הכי־נראית לו.

התוכנית של הרשימה המתקדמת הכי־נראית לי, כמובן, אבל זה לא המקום לפרט אותה. אומר רק שהיא התוכנית היחידה שלא תפגע בכלל במעוטי־היכולת, תכאיב קצת לשכבה הבינונית ותכאיב די־חזק לחזקים.

● **כמה זמן יימשכו הכאבים, עד להבראה שלמה?**

אני מניח ששנה־שנתיים.

● **אם לא ייעשה כלום או ייעשו צעדים בנוסח אספיריו, אומרים שנגיע לקטסטרופה כלכלית. מה זה בדיוק — איך אני אדע בוקר אחד שאומנם הקטס־טרופה הגיעה?**

הקטסטרופה תגיע ביום שמדינת ישראל לא תוכל לייבא את מה שהיא צריכה כדי להמשיך ולהתקיים כרגיל, או אפילו קצת פחות מהרגיל. כלומר, לא יהיה דלק, לא יהיה תה, לא קפה, לא סיגריות.

● **אתה בכוונה לא אומר לחם?**

כן. אני משער שבכל מיקרה לחם יהיה. אבל לא הרבה מעבר לזה.

● **אמריקה תיתן לנו להגיע למצב כזה?**

אני מסופק מאוד אם אמריקה תמשיך לעזור לנו, אם אנחנו לא נראה שאנחנו עוזרים לעצמנו.

● **אני מקווה שלא נצטרך איזה מילחמה שתיגמור לנו את הצרות הכלכליות, כמו מילחמת ששת־הימים, שגמרה את המיתון ב־'67.**

זה לא נכון שהמילחמה גמרה את המיתון של '67. היום כבר יודעים שאז יצאנו מהצרות בתחילת '67, בינואר או בפברואר. מלבד זאת, המיתון אז היה בחלקו מתוכנן, כדי שלא נגיע למצב של קרוב לקטסטרופה. זה לא כמו הפעם.

● **אתה אופטימי לגבי עתידנו הכלכלי?**

אני אופטימי מטיבעי ואני יודע שאם ייעשו צעדים נכונים ונבונים, אם כי כואבים, נצא מזה.

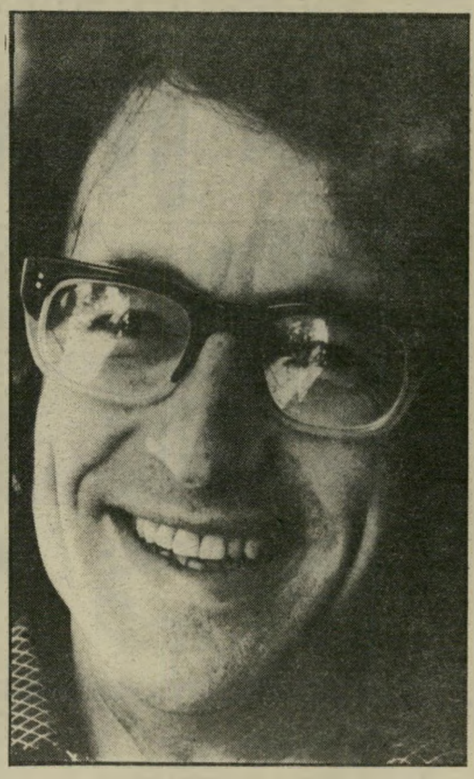

לסלי סבה:

„לא הוכח אם יש הרחעה בעונש־מוות!"

בעיקבות רצח הזוג בבית־ג'אלה, התעורר שוב הוויכוח העתיק על עונש־המוות בישראל. גבר קולם של אלה המצדדים בו. שאלתי את ד"ר לסלי סבה, מהמכון לקרימינולוגיה של האוניברסיטה העברית, מדוע בוטל עונש־המוות ברוב הארצות המפותחות בעולם.

זה היה צירוף של לחץ מוסרי והרצון לא לשלול מאדם את זכותו לחיים.

● **אנשי אקדמיה טוענים כבר שנים, שעונש־מוות אינו מרתיע. מה דעתך?**

נעשו הרבה מחקרים בעניין זה, ורובם טענו שזה לא מרתיע. היה מחקר אחד מאוד מפורסם, שנערך בארצות־הברית, ושטען שעונש־מוות כן מרתיע, אבל אחר־כך הסתבר ששיטת־המחקר היתה פסולה.

בניו־זילנד, למשל, בכל פעם שמתחלפת ממשלה, משנים את החוק לגבי גזר־דין־מוות. כמה שנים יש וכמה שנים אין. תנודות הפשע באותן שנים לא הראו על כל קשר בין שני הדברים. מכאן, לפי דעתי אין הוכחה שעונש־מוות מרתיע וגם אין הוכחה שהוא לא.

● **בוא נעזוב רגע את ההרתעה. מה עם הענישה — מדוע לא לגזור מוות על אדם שרצח מישהו אחר?**

אם אתה מאמין בעונש תגמולי ואם אתה מאמין, בעצם, ב„עין תחת עין". אבל גם כאן תהיה בעיה. מה תעשה לאנס? מייד ייווצר כאן אי־שיוויון בעניישה. הרי אי־אפשר לאנוס אנס או לגנוב מגנב. כך ייצא, שעל רצח אפשר יהיה לעשות „עין תחת עין" ועל שאר הפשעים לא.

● **מה דעתך, האם לחץ דעת־קהל מסויים יכול לגרום להתרת עונש־מוות באיריץ?**

המכסימום שעשו עד היום, זה שבעיקבות איזה פשע מחריד ביטלה ממשלת הליכוד את ההנחיה לא לדרוש עונש־מוות. כלומר, אפשר להטיל עונש־מוות אבל אני לא מאמין שיתירו לבצע אותו.

יש הרבה מאוד התנגדות לעונש־מוות במערכת המישפטית, ואני מאמין שהיא תצליח לרסן את לחץ הקהל, גם אם יהיה כזה.

פנחס גולדשטיין:

„הספירה בקול רם לא "

במיסגרת פינת־התימהון השבועית שלי פניתי אל ח"כ פינחס גולדשטיין ושאלתי אותו, האם זה ייתכן שהוא אמר כי צריך להפסיק ולספור את חללי צה"ל בלבנון, כי זה פוגע בזיכרם ובמוראל הצבא.

לא, לא, לא! כמובן שלא יכולתי להגיד דבר כזה. אני אמרתי שצריך להפסיק להתעסק באיזכור של המיספרים. צריך להפסיק את כותרות הענק האלה „החלל ה־598, החלל ה־599, החלל ה־600". לא התכוונתי, חס וחלילה, שצריך להפסיק ולהוריד על חללים. אני חושב שהספירה הזאת פוגעת/בעם ישראל.

● **אני דווקא חושבת שהעובדה שנהרגו כבר 600 איש סוגעת במוראל של עם ישראל, ולא הפירסום. ואולי הספירה הזאת בקול רם תזכיר למי שצריך את מחיר השהיה בלבנון, ואולי היא תגרום, או לפחות תעזור, לזירוז יציאתנו משם.**

אם הייתי חושב שהספירה בקול רם תעזור לזירוז יציאתנו מלבנון, תאמיני לי שלא הייתי אומר את מה שאמרתי. כולם הרי רוצים שנצא מלבנון בהקדם.

● **מי זה כולם?**

תכתבי שפינחס גולדשטיין מחייב יציאה מלבנון בהקדם האפשרי.

● **תסדר את זה, ואז לא יספרו יותר חללים בקול רם.**

ם אומרים... מה הן אומרות... מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם א

נתיבה בן־יהודה:

„צ'ח־צ'ח זו מילה מעליבה רק כשמתכוונים להעליב!"

גברת אחת מחדרה עומדת לדין בבית־המישפט על כי אמרה לשוטר את המילים המעליבות כלב, מנוול, אידיוט וצ'ח־צ'ח. זאת לא הפעם הראשונה שהמילה הזאת גורמת צרות לאומרה. מה פירוש המילה צ'ח־צ'ח ומה מקורה – שאלתי את נתיבה בן־יהודה.

אני משערת, שמקור המילה הוא בנסיון חיקוי של הצליל צ', שבו משתמשים הרבה בשפה המרוקאית. וכשרוצים לכנות את המרוקאים אומרים „צ'ח־צ'ח", כי זה מזכיר את שפתם. באותה מידה קוראים לדוברי האידיש ווס־ווס ולדוברי ההונגרית אי־גן־מיגן.

● אז למה זה עלבון? כשאני אומרת „ווז־ווז" אני לא מתכוונת להעליב, אלא רק להגיד עליו, בסלנג, שהוא מדבר יידיש.

אולי את לא מתכוונת להעליב, אבל כשמרוקאי מקטמון אומר „ווז־ווז" הוא כן מתכוון להעליב. הערך של המילים האלה עצמן הוא אפס, העלבון הוא עלבון רק אם המילה מושמעת בצורה מעליבה ועל־ידי מישהו שמתכוון להעליב. אני יכולה להתנפל על שוטר בשיגאה איומה ולהגיד לו בארסיות „שולחן שכמוך!" והנה קיללתי אותו, למרות שהמילה שולחן איננה קללה.

סיפור דומה היה עם המילה פרחה, שהיא, למעשה, שם פרטי של אשה, אבל במשך הזמן נעשה כינוי־גנאי. בזמנו, כשעופרה חזה שרה את השיר אני פרחה. פנתה אליי דרורה בן־אבי המנוחה ושאלה את דעתי אם לשרר את השיר ברדיו או לא.

● ומה אמרת לה?

אמרתי שישאלו את עופרה אם המילה מעליבה אותה. השמיעו את השיר המון פעמים ברדיו, וזה סימן שהמילה לא העליבה אותה, כי היא לא נאמרה מתוך כוונה להעליב.

● יש לך עוד דוגמות שהמילה מעליבה רק כשהיא נאמרת כדי להעליב?

בוודאי. מילים כמו ינטה, שלומיאל, ירחמיאל, שהם שמות פרטיים. אבל תגידי למישהו שהוא ירחמיאל — הוא לא יאהב את זה.

לימור פרידמן:

„ביקורת לא משפיעה עלי. אני חזקה!"

לא בכוונה קראתי מאמר שלם העוסק בספורט והמדבר על כישלון ספורטאינו באלימפיאדת לוס־אנג'לס. בין שאר הדברים שנאמרו שם, אמר מאמן ושופט־ההתעמלות נחום פיינשטיין, כי זה היה מישגה לקחת ללוס־אנג'לס את המתעמלת הצעירה לימור פרידמן. אנ יודעת שלימור מתעמלת כל יום לפחות שלוש שעות ושאלתי אותה אם פירסום כזה בעיתון לא מרפה את ידיה.

קודם כל, אני בפירוש לא חושבת שהיה מישגה לקחת אותי ללוס־אנג'לס. זה נכון שלא הצלחתי להגיע לתוצאות, בגלל כל מיני סיבות, אבל זה לגמרי לא אומר שכאשר יצאתי מכאן לא הייתי מוכנה לתחרות.

● אז למה פיינשטיין חושב כך? הרי הוא מבין משהו בהתעמלות.

לפני היציאה ללוס־אנג'לס היו מריבות גדולות. פיינשטיין מאוד רצה לקחת את אחד החניכים שלו, אבל בסוף הוחלט לקחת אותי.

● אז עבשיו זו נקמה אישית, לדעתך?

אני לא יודעת, אולי.

● ובכל זאת, כשדבריו מתפרסמים בעיתון, זה לא משפיע עליך לרעה, על הרצון שלך להמשיך ולהתאמן?

לא. אני בכושר חזקה. הרי אני מתאמנת שלוש שעות ביום, ובזכות זה אני רוצה להגיע לסיאול, לאולימפיאדת 1988.

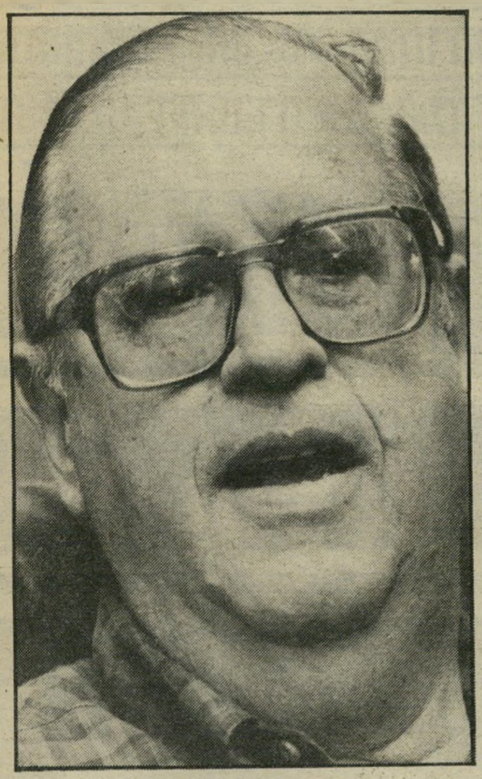

אבא אבן:

„עדיין אין בכנסת חובה להחרשל בלבוש!"

בשבוע שעבר בוטל „חוק האלגנציה בכנסת", שאותו הכניס היו"ר הקודם מנחם סבידור. מעכשיו אפשר לבוא לישיבות הכנסת בכל לבוש, לשימחת־ליבם של הקיבוצ־ניקים נעולי הסנדלים. מה אומר על כך נציג הלבושים היטב, ח"כ אבא אבן?

אני הייתי אוהד לדעתו של מנחם סבידור. אינני חושב שזה מזיק להעניק לכנסת איזו חגיגיות. הדמוקרטיה מבוססת גם על סמלים ודרך־ארץ, ולבוש הולם הוא אחד מהם.

בפרלמנטים של בריטניה, קנדה ואוסטרליה נהוג לקוד קידה לעבר הקתדרה, כמחווה של כבוד למקום. אצלנו, אגב, עשו את זה במשך השנים רק שני חברי־כנסת. משה שרת זיכרונו לברכה ומנחם בגין, ייבדל לחיים. אני אינני מציע, כמובן, דברים כאלה אבל מינימום של כבוד למישכן דרך לבוש הולם — נראה לי הוגן. לא צריך להופיע בכנסת כאילו הולכים לפיקניק.

● למרות ביטול ההנחיה של מנחם סבידור אתה תמשיך לבוא לבוש היטב?

כמובן, הרי אין חובה להתרשל בלבוש. עדיין.

דניאלה שמי

„העולם הזה" חושף מיסמך שהיה גנוז במשך 22 שנה והמטיל אור על המתרחש עכשיו: הנסיון לנצל את מנגנון־ההסברה של המדינה לצרכים מיפלגתיים

מיסמך חסוי

ח"כ בן־מאיר
לצרף את מזכיר־המיפלגה

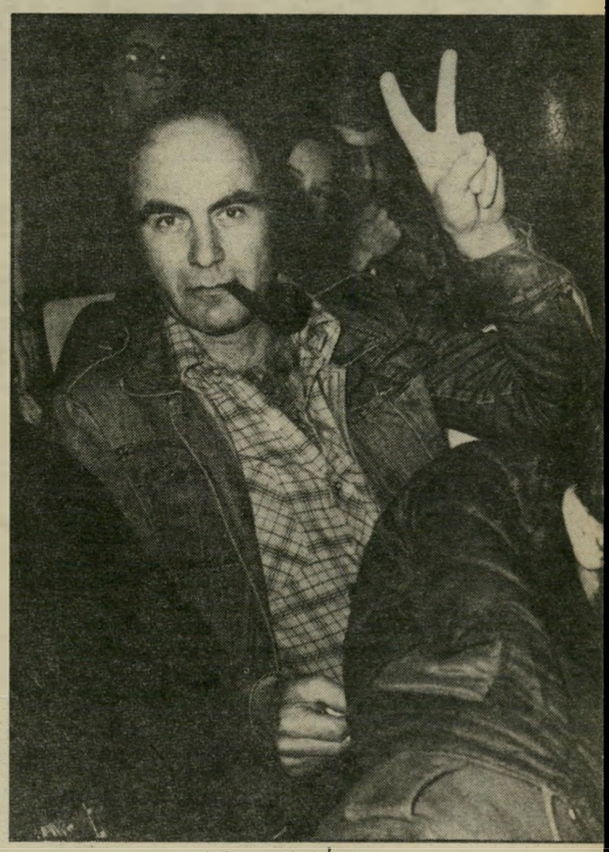

מנהל־יחידה ספירו
אין מקום לשמאלנים

מנהל שיץ
חנופה כלפי מעלה, מלשינות כלפי מטה

ל**סני יותר** מ־22 שנים, ב־16 ב־יולי 1962, כתב מנהל יחידת־הפירסומים במישרד ראש־הממשלה, דב בן־מאיר, מיכתב אישי למנכ"ל שלו, טדי קולק. מיכתב זה לא נועד, כמובן, לפירסום.

בן־מאיר, כיום חבר־כנסת ומישנה לראש־עיריית תל־אביב, אף הוסיף לו הערה בכתב־ידו, וביקש מטדי לשמור את המיכתב בארכיונו הפרטי, ולא במישרד.

תוכנו וסיגנונו של המיכתב מעידים על הכותב יותר מאלפי מאמרי הערכה ופרשנות. היום, כשמרכז־ההסברה עולה שוב לכותרות בשל מגמת ראשיו לסתימת־פיות ולשטיפת־מוח, יש ב־מיכתב הזה עניין מחודש.

המיסמך, שנחשף עתה ב־סעם הראשונה, מאפיין את שיטות „ההסברה" של המימסד, ואת עקרונות הסוליטיזציה שלו, מורשת מפא"י.

אין טעם לצטט מחדש את כל מיכתבו הארוך של בן־מאיר, המציע לקולק לארגן מחדש את מרכז־ההסברה, ולהעניק לעסקן עצמו ג'וב מרכזי, יש בו כל ההצטנעויות הרגי־לות. בנוסח „רין התנועה" כמו: „לא הדרגה, המכונית או תנאים אישיים אחרים עומדים בראש ראגותיי — אם כי אני בן־תמותה ככל האחרים — אינני סגפן"; ואפילו „לא שיקולים קאריריסטיים הביאו אותי לעבודה בממשלה — אם כי גם בשטח זה יש לי סיסמה והיא: לבנות ולהיבנות."

יש בו גם סנינים אמיתיות של חנופה המסווית בהומור של קירבה יתרה, או סתם חנו־פה גסה, ללא בחל ושרק:

„ידוע לי כי אינך אוהב לקרוא מכתבים ארוכים, ובפרט כשהם כתובים עברית," או „רצוני כרגע הוא להעלות את מידת ההבנה בינינו (שהיא רבה ביותר) למדרגה עוד יותר גבוהה," וגם „אני מודע שהפרשה (הכוונה לפרשת־לבון) הפריעה לנו רבות, אני יודע כמה שאתה עובד. זאת היא סיבה נוספת מדוע נוקף אותי מצפוני כשאני בא לגזול את זמנך."

במיסמך הפנימי לא חשש בן־מאיר לרדת על מנהיגים ותיקים של תנועת־העבודה, כדי להפיס את דעתו של קולק הכל־יכול, שבו בכל ליבו לעסקונה הוותיקה של מפא"י ההיס־טורית.

שר־החינוך זלמן ארן, למשל, הוגדר בבוז מוחלט בפתחון: „אני יודע איזו ירושה קיבלת מ־מישרד־החינוך. יש לו, לארן, נטיה להתבטלות מוחלטת בפני אנשים אלימים ותוק־פנים."

האנשים הנכונים

ל**ריבוי של בן־מאיר** למינויים בכירים במרכז ההסברה הוגדרו כ„מיקרים סוציאליים." או „איש ש־סולק מקול ישראל." כל הירידות האלה מוליכות למסקנה הבלתי־נמנעת שכדי לשפר את המצב חייבים לקדם את בן־מאיר עצמו, איש־תנועה נאמן, גם המיומן שבעיתונאים לא יוכל להתחרות לצורך זה בסיגנונו של בן־מאיר עצמו:

„כל הניתוח שלי על המצב במישרד וכן כל הצעותיי — גם אם הם יעסקו במישרין או בעקיפין בי עצמי — נובעים קודם כל מהאינטרס הכללי שאני רואה לנגד עיניי, ואילו אני עצמי אינני אלא פסיק קטן ונלווה..."

אולי. עם זאת, „הפסיק הקטן" מבהיר היטב לקולק, שיש לו הצעות־עבודה מצויינות, ששכרן בצידן, ודחיי־תן נובעת אך ורק מ„האינטרס הכללי".

האור הנשפך כאן על דמותו של ח"כ בן־מאיר, האיש שהתגייס לעזרת שר־הביטחון המורח אריאל שרון בימים השחורים ביותר של הפצצת חפים־מפשע בלבנון, הוא מרתק כשל־עצמו.

אבל לכל המתגעגעים „לימים הטובים ההם" אפשר לספק סחורה עוד יותר עסיסית.

כיצד ראה איש מיפלגת־השילטון ב־1962 את „האינטרס הכללי"? מהו צביונה האמיתי של „הממלכתיות" בעיני איש כמו בן־מאיר, שחיבר ספרים כמו ידע העם והמדינה ואפילו דמותה של מדינת ישראל?

מה הם רצו, בעצם, להסביר?

כותב דב בן־מאיר לטדי קולק, מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה דויד בן גוריון, בסיכום הצעותיו המינהליות למרכז־ההסברה הממלכתי, ותחת ה־כותרת „ריכוז ההסברה בארץ":

„מטה־הסברה עליון, אשר בידיו תופקד כל האחריות לתיכנון כל המע־רכות ההסברתיות של המדינה, כולל בחירות, יורכב מהאנשים הבאים:

שרת־החוץ, מזכיר־המיפלגה, מז־כיר־ההסתדרות ומנהל משרד ראש־הממשלה. ליד מטה התיכנון יפעל מטה־ביצוע, אשר יהיה מורכב ממנהל מרכז־ההסברה, ראש המרכז־לתרבות־ולחינוך, ראש מחלקת־ההסברה של המיפלגה, מנהל מישרד־התחון.

....אם יושם לב לבחירה ה־נכונה של האנשים, וזה לדעתי העיקר, תיפתר סוף־סוף הבעיה הכאובה של הסברת־הסנים. אני בטוח כי לא יקשה עלינו גם להסביר את הדבר בחוץ, ואילו במאזן הנוכחי של הכוחות בממשלה ניתן יהיה ליצור את התקדים בעניין זה."

קשה למצוא — אולי אפילו אי־אפשר — עדות כל־כך בהירה ואותנ־טית של הנחתום על עיסתו. כך ראו מקימי מרכז־ההסברה את תפקידם — „להסביר" לציבור את מדיניות מפא"י, כדי לנצח בבחירות.

מימון המיפלגות היה כמעט מיותר. אנשים כמו דב בן־מאיר אירגנו מנגנון משומן של תעמולה מיפלגתית, איישו אותו בזהירות („בחירה נכונה"), ורתמו אותו לצרכים מיפלגתיים. הם יצרו מסורת, והורישו אותה לדור צעיר, ביצועיסטי יותר, של מפא"־ניקים אומרי־כן ועושי רצון אדונם.

אחד מהם הוא המנהל ה־נוכחי של מרכז ההסברה, איש בן 48, בשם יעקב שיץ.

מה עושה איש כמו שץ, כשחל מהפך מדיני במדינת־ישראל, ומנחם בגין הופך ראש־ממשלה? כיצד מתפקד אז איש שהתחנך במנגנון שלא הבדיל כלל בין המיפלגה השלטת ובין ה־מדינה עצמה?

האיש ששוטט נעשה יותר ליבודניק מהליכוד.

הכל למען אריק

מ**בן שאיש** כמו שץ לא שקל כלל את האופציה להתפטר מתפ־קידו עם המהפך, ב־1977. הוא כתב, אומנם, את נאומיו של ראש־הממשלה המנוח לוי אשכול, והיה ידוע כ־„איש־תנועה" מובהק. אבל הוא ידע

(המשך בעמוד 34)

מתנה כל בוקר..

רק צלצל 824261 שלוחה
540 ואנו נדאג לספק את
העיתון משך חודשיים

בשעות הבוקר המוקדמות
לכתובת שתמסור לנו,

תמורת 8,280 שקל בלבד
(מחיר מוזל למתנה

במקום 17,560 שקל) עם
העיתון הראשון ישלח כרטיס
ברכה עם פרטי שולח השי.

• הארץ • הארץ • הארץ •

צל"ש

דמעות בעיניים

● **לאיתן אורן**, על כתבה אנושית ומרגשת על החלל ה־600 במילחמת־הלבנון, ועל קיבוץ שמיר בכלל. זהו קיבוץ הכולל בתוכו את כל סיפורה של מדינת־ישראל. אורן הצליח בכתבתו לעורר את ריגשות הצופים עד כדי כך, שלרבים מהם עמדו דמעות בעיניים.

לעומת זאת היו רבים מבין הצופים שהזדעזו להתקשר עם מחלקת־החדשות בטלוויזיה כשהם רוגזים וזועמים. הם שאלו בכעס למה הטלוויזיה משדרת כתבות מקבריות, למה עושים לעם־ישראל שחור על הנשמה דווקא בליל־השבת ומרוע השמאלנים שוב משתלטים על הטלוויזיה.

מיכה לימור, עורך היומן, **ויאיר שטרן**, מנהל מחלקת־החדשות, צפו בכתבה לפני שידורה. לימור, כעורך, צופה בכל כתבה קודם שידורה, וברדר־כלל חותך את הכתבות לפני השידור מטעמים של זמן ועריכה. הפעם חתך לימור קטע בכתבה שבו מספר החייל במדים שהוא פוחד לעלות ללבנון.

צל"ג

„תיסמונת קירשנבאום"

● **לבני ליס**, על כתבה על מסיימי קורס־שיריון. הכתבה נראתה כמו כתבה־מטעם, ואחרי שידור הכתבה על קיבוץ שמיר נראתה כאילו הובאה בכוונה כדי „לאזן" את כתבתו של אורן. בני ליס לוקה, כמו כתבים רבים בטלוויזיה בזמן האחרון, ב„תיסמונת **מוטי קירשנבאום**". הוא מדבר אל המיקרופון בטון פאתטי ודרמאתי, מנגן במילים כאילו כדי ליצור אווירה מיוחדת. זהו סינגונו המיוחד של מוטי קירשנבאום (וגם של **חיים גיל**), וגם אצלם אינו משרת תמיד את האווירה האמיתית של הכתבה, אלא נראה כמין התחכמות של הכתב.

בדיחת השופט

במיסדרונות רשות־השידור עדיין לא נרגעו מפסק־הדין החמור ומן הספר המחפיר במישפט־הדיבה שהגישה השדכנית **הלנה עמרם**.

בישיבת הוועד־המנהל השבוע ביקשו חברי־הועד לדון בעניין **ובצדדים שינקטו נגד הכתבת שרי רז** ונגד הממונים עליה בזמן שידור הכתבה: **שימעון טסלר** המפיק **וחיים יבין**, שהיה אז מנהל מחלקת־החדשות. (נגד **ארנון צוקר־מן**, שהיה אז מנהל־הטלוויזיה, אי־אפשר לנקוט צעדים, מכיוון שהוא עזב את רשות־השידור).

הוועד־המנהל רצה לזמן אנשים אלה אליו ולדון בעניינם. אך **נתן כהן**, היועץ המישפטי של הרשות, הודיע לחברי־הוועד כי אסור לדון בנושא זה, מכיוון שהעניין הוא עדין בגדר סוב־יודיצה ויש להמתין עד שייגמרו כל ההליכים המישפטיים.

ברשות חוששים מאור מגובה הסכום שיקבע בית־המישפט כפיצוי, שתצטרך הרשות לשלם להלנה.

ביום השלישי נפגשו צמרת־הרשות עם

שחקנית לסלאו
או ספי ריבלין

סליאה אלבק, מפרקליטות המדינה, כדי להחליט אם לערער על פסק־הדין הקטלני. הסיכויים, כך אמרו מישפטנים, קלושים. השופט דיבר בעיקר על חוסר מהימנותה של שרי רז, ובפסק־דין כזה אין בית־המישפט העליון נוטה להתערב, מכיוון שבית־מישפט זה אינו רואה את העדים ואינו יכול להתרשם מהם.

השופט הישווה בפסק־דינו את אופן הדיווח של רז לבדיחה על תחרות־ריצה בין רוסי ואמריקאי, שבה ניצח הרץ האמריקאי. הרוסים דיווחו, כך כתב השופט, כי הרץ הרוסי הגיע שני במירוץ, והאמריקאי הגיע לפני האחרון.

בניגור לעיתונים, אין רשות־השידור מבוטחת נגד תביעות־דיבה, והיא תצטרך לשלם את כל הסכום מן התקציב הקטן־ממילא.

שלמה עבאדי, מי שהיה המישנה־למנכ"ל הרשות. החליט בזמנו שמכיוון שיש מעט מאוד תביעות־דיבה נגד הטלוויזיה, חבל לשלם כסף רב לביטוח. בעיקבות מיקרה זה, ישקלו מחדש ביטוח נגד תביעות דיבה.

ועוד תביעה

המהומה הפוקדת בימים אלה את מיסדרונות תוכניות־הילדים בטלוויזיה תוביל, כך נראה, לתביעה נוספת ורבת־היקף נגד הטלוויזיה.

כל העניין מסתובב סביב **ספי ריבלין**, שהגיש את תוכנית הילדים שנייים בראש אחד. התוכנית יצאה לחופשה לפני כמה חודשים, שבמהלכם עבד ריבלין כתועמלן במערכת־הבחירות של הליכוד.

רות דובנוב, מפיקת התוכנית, שרצתה לחדש אותה, פנתה ליועץ המישפטי של הרשות ושאלה אם אפשר להחזיר את ריבלין למסך. המישפטן אמר שהתקדים הוא **אורלי יניב**, שהופיעה במערכת־הבחירות הקודמת בתשדיר־

המערך, ובעיקבות זאת לא הוחזרה אל מירקע־הטלוויזיה. היו שטענו, לעומת זאת, שיניב עבדה כמגישת־חדשות, ואילו ריבלין בתוכנית־ילדים, וכמו שמשמיעים את מערכוני הגשש בדרדיו, בוודאי היה אפשר להעסיק את ריבלין.

אך המפיקה לא התווכחה עם המישפטן וקראה **לחנה לסלאו** להגיש את התוכנית.

ההפקה יצאה לדרך. כשחזר **אורי פורת** מחו"ל, הודיע לו ספי ריבלין כי הטלוויזיה אינה רוצה להעסיק אותו. פורת החליט להחזיר את ריבלין למירקע. המפיקה התנגדה וטענה שאינה יכולה לעבור איתו, וחוץ מזה כל התסריטים נכתבו במיוחד לחנה לסלאו. נוסף לזה הוזמן יום־אולפן בהרצליה לשבוע זה, ויום־אולפן עולה כידוע, כסף רב.

לבסוף הושגה פשרה: חנה לסלאו תגיש תוכנית אחת, שתצולם השבוע, וריבלין את השאר. מפיקת־התוכנית אמרה לפורת כי ביום־אולפן בהרצליה אפשר לצלם שתי תוכניות, אך פורת לא הסכים שלסלאו תופיע בשתי תוכניות.

המשא והמתן הזה גרם להתפטרותה הזועמת של **שרה גינור**, מנהלת מחלקת־הילדים, ועד־עוברי־העיתונות־וההפקה בטלוויזיה שלח מיכתב חריף לפורת, שבו הוא כותב, בין השאר: „אנחנו שמחים שחזרת מחו"ל לשבץ מנחים, ואנחנו מוחים על התערבותך הגסה."

בינתיים מתכוונת חנה לסלאו לתבוע את רשות־השידור על ביטול התוכניות איתה. לסלאו אומנם אינה חתומה על חוזה עם הרשות, אך למען תוכנית זו ביטלה הופעות רבות שלה וביטול השתתפותה בתוכנית יגרום לה, לדבריה, לנזק מיקצועי וכספי רב.

קיצוצים

השבוע חל קיצוץ משמעותי במספר המתחרים על תפקיד מנהל־הטלוויזיה. **גידעון לב־ארי**, מנהל הרדיו, הודיע חד־משמעית כי אינו מעוניין בתפקיד. **דן שילון** הודיע גם הוא שהוא פורש מן המירוץ, מכיוון שאיש אינו יכול להתחייב על תנאים כאלה.

נשארו במירוץ, נכון לרגע זה, **חיים יבין** ו**טוביה סער**, המנהל הנוכחי.

יתכן שבסופו של דבר ימצאו אנשי־הליכוד שבוועד־המנהל, המהווים בו רוב, מועמד חדש, אחר, מבחוץ, ויפתיעו את כולם.

עזרה באמריקה

יורם רינן, הכתב המדיני של הטלוויזיה, יוצא בימים אלה להתייעצות רפואית בארצות־הברית (רונן חולה ברגלו, והוא צולע ונזקק לטיפולים רפואיים). שהייתו בארצות־הברית תנוצל, והוא יעזור ל**אלימלך** („כתבנו בוושינגטון") **רם** בסיקור הימים האחרונים של מערכת־הבחירות האמריקאית, ובדיווח על יום־הבחירות עצמו ותוצאותיו.

מאחורי המיקרופון

ישן

סוף־סוף, אחרי חופשה ארוכה מאונס (הבחירות), חוזרת התוכנית הפופולרית יש עניין של **גבי גזית**. התוכנית חוזרת במתכונת קצת שונה: קודם כל, היא קוצרה לשעה (לעומת שעתיים בעונה הקודמת). חוץ מזה משתנות בה הפינות, ונוספו אנשים חדשים לצוות במקום אחרים. מבין הוותיקים נשארו בתוכנית **חנן קריסטל** ו**אסא כשר**, ובין החדשים יהיו **דורון רוזנבלום** ו**שלמה ניצן**. חוץ מזה יהיו בתוכנית גימיקים חדשים וסוריים.

מחדשות לחדשות

רוני דניאל, מי שהיה הכתב הצבאי של קול ישראל ואחר כך ראש־המערכת בתל־אביב, חוזר לרדיו. דניאל לקח לפני שנה חופשה ללא תשלום והלך לעבוד בעיתון חדשות ככתב צבאי. שנת החופשה שלו מסתיימת בשבועות אלה ודניאל החליט לחזור לרדיו. לא ברור עדיין איזה תפקיד יעשה דניאל ברדיו כשיחזור, בכל מיקרה מצטרף מועמד נוסף לרשימת האנשים שאולי יחליפו את **שרה ברנקל**, ראש־המערכת הנוכחית. מועמד אחר לתפקיד הוא **דויד** („דודי") **מרגלית**. אפשרות נוספת העומדת על הפרק היא תוכנית בנושא צבא וביטחון, שאותה יערוך ויגיש דניאל.

בתוככי הרשות

לא קיבלו על הראש

חברי הנהלת רשות־השידור, שבאו השבוע לוועדת־הכספים בכנסת, כדי לקבל אישור תק־ציבם הרבע־שנתי, הופתעו מן היחס החם שבו זכו מחברי־הוועדה. אנשי הרשות חששו משטיפות שיקבלו מן הפוליטיקאים על הדיווח ה„לא מאוזן", אך הם התאכזבו לטובה.

אברהם שפירא, יו"ר הוועדה, פתח ואמר **לאורי פורת**: אתה תציג את הדברים, ו**מיכה יגון** יתן לך כיסוי (כשהוא מתכוון לכיפה שעל ראשו של יגון).

יגאל כהן הציע שהרשות תיזום חקיקה להטלת קנס כבד על אי־תשלום האגרה, או להעביר את הגביה לחברת החשמל, וכך יהיה יותר יעיל. „אולי הגיע הזמן לסגור את השידורים בשעה 11, כדי לחסוך בחשמל ובכסף של הרשות," הציע.

ענה לו דן תיכון: „אני רק מתחיל לחיות בשעה זו."

אז הגיע תור השבחים. חיים קופמן אפילו אמר: „אני מוכרח להחמיא על ייצוג הדיעות הפוליטיות השונות בטלוויזיה."

יאיר צבן, איש האופוזיציה בוועדה, אמר שעל פי סעיף 4 בחוק רשות השידור, אמור הוועד המנהל לשקף את מירב הדיעות והגוונים. לכן הוא מציע לצרף חבר־אופוזיציה לוועד־המנהל.

אריאל ויינשטיין: „חבל על הדברים. לוועד המנהל ממילא אין השפעה ברשות־השידור."

היתה בישיבה דיעה כללית של כל חברי הוועדה להכניס פירסומת בדלת הראשית. כולם טענו שיש לזרז את החקיקה על כך. ואשר לערוץ השני: רוב חברי־הוועדה היו נגדו, בטענה שהתקציב אינו מאפשר זאת.

אנשים במיל

סיפור מוזר מתברר השבוע במחלקת־החדשות של קול ישראל בתל־אביב. **אליעזר סני־גיל**, כתב בדובנה הכל־כלית של הרדיו, הודיע לממונים עליו כי הוא יוצא למילואים. את שירותו הוא עושה בגלי־צה"ל.

בבירור של הממונים עליו נדמה היה להם שהוא אינו משרת במילואים. אלא הגיע לסידור פיקטיבי עם קצינת־הקישור שלו, והוא בעצם יושב בבית. בקול ישראל מינו אדם מיוחד שיבדוק את הנושא.

פני־גיל, מצידו, טוען שהוא אכן שירת במילואים, ואף מוכן להמציא את כל הניירות הדרושים המאשרים זאת. חבריו טוענים כי אנשים במערכת מנסים

כתב סני־גיל
איפה הוא היה?

להכפיש את שמו, ושאין זו פעם ראשונה שעושים לו את זה. כבר היו בעבר נסיונות להתנכל לו.

פני־גיל טוען, באוזני חבריו, שהיה 12 יום במילואים, ובמהלכם הכין תוכנית אחת על צבא וביטחון. ברדיו אומרים שהתוקר מתכוון לזמן את **רון בן־ישי**, מפקד גל"ץ, כדי שיעיד אם פני־גיל היה או לא היה במילואים בתחנה במשך 12 הימים הללו.

שר־הביטחון אמר: לא!

במיסגרת הנסיונות לפתוח את מישדר מוקד גם למראיינים מבחוץ, שקלו השבוע בטלוויזיה להביא את **רון בן־ישי**, מפקד גל־צה"ל, למישדר עם שר־הביטחון **יצחק רבין**.

לפי הנוהל הקבוע התקשר **יאיר שטרן**, מנהל מחלקת־החדשות, עם דובר־צה"ל (רון בן־ישי הוא חייל), כדי לקבל את אישורו. דובר־צה"ל, כמקובל, פנה לרמטכ"ל זה. שוב כמקובל. פנה לשר־הביטחון.

שר־הביטחון החליט שהוא אינו מאפשר את השתתפותו של בן־ישי בראיון של עצמו. הוא חשב שאם בן־ישי יהיה עדין ושקט איתו, יאמרו כל המרננים כי שר־הביטחון הביא לאולפן איש מטעמו, ואם בן־ישי יהיה נוקשה ותוקפני, יאמרו שבן־ישי עושה דווקא.

העניין לא נראה לשר־הביטחון, ורון בן־ישי לא נראה על המסך.

מפקד בן־ישי
עדין או נוקשה

סקופ!

גוד אפטרנון, סנובים חמודים שלי. איזה נקמה מתוקה יש לי בשבילכם. אח, אח, אח! שנים שאני באה לבתים שלכם ואתם מגישים לי תה (למרות שאני אוהבת קפה) ומזבלים לי את המוח חצי שעה בהסברים ארוכים ומדעיים למה שמים את החלב קודם בספל, ורק אחר כך שופכים עליו את התה החם. אני, המטומטמת, אוכלת את השטויות שלכם ומאמינה שאתם באמת מרגישים בהבדל של הטעם.

והנה, פיתאום אני פוגשת באיש אנגלי (אנגלי אשכרה), ולתדהמתי אני רואה אותו מוזג לעצמו ספל תה ואחר כך הוא מוסיף קצת חלב. עשיתי בירורים מיידיים, אם היו במישפחת האנגלי הזה אי־אלו זרים, ואמרו לי שלא. לא התאפקתי ושאלתי אותו למה הוא עושה ככה ולא אחרת.

ואז הגיע ההסבר. האנגלים שותים תה כבר

מאות שנים, בספלי־חרסינה. לספלי־חרסינה מאיכות בינונית ומטה יש נטיה להתפוצץ ולהישבר כשמוזגים בהם משקה חם מאוד. ו ל כ ן, ורק בגלל זה, המציא מישהו לפני הרבה מאוד שנים את הפטנט של קודם חלב קר ואחר כך תה רותח. מי שהמציא את זה, כמובן, היה מישהו עני, שלא היו לו ספלים מאיכות טובה. אבל באנגליה, כמו בכל מקום אחר בעולם, יש הרבה יותר עניים מאשר עשירים, וכך התפשט המינהג לאנגליה כולה ואחר־כך לאיניי־הנפש של כל העולם.

זה הסיפור האמיתי, רבותיי וגבירותיי. את עניין האידמה־שמרומה אתם יכולים להמשיך ולספר רק לאנשים המסכנים שלא קוראים את העולם הזה.

גוד אפטרנון אנד אול דה בסט, מיי דירס.

מטילי־מרק

סוף אוקטובר זה בדיוק הזמן בשביל להפסיק לאכול את המרקים הקרים שאנחנו כל־כך נהנים מהם בקיץ. אבל בלי מרק אי־אפשר, לפחות לא במישפחה שלי. כבר השבוע הצגתי את מרק־הכבורה שלי לחורף 1984/85. היה טוב אבל נגמר מהר. זה נכון שאפשר לעשות סיר ענקי של מרק ולאכול ממנו ארבעה ימים. אבל ארבעה ימים רצופים אותו מרק? זה לא יאה לאשה כמוני, שיש לה יומרות של בשלנית, וגם המישפחה שלי מתחילה להסתכל עליי בעין עקומה: „שוב אותו דבר?" ישבתי והפעלתי את הראש בכיוון המצ־אות, ופיתאום באה לי ההארה. למה סנפרוסט יכולים ואני לא?

לקחתי את הסיר הכי־גדול שיש לי בבית — שיבעה ליטר, נדמה לי — ובישלתי בו מרק־עוף אמיתי. כשהמרק התקרר קצת, שלפתי מתוכו את כל הירקות והבשר, ואת המרק הצף חילקתי לתוך קופסות פלסטיק גדולות. בכל קופסה, ארבע כוסות מרק. את הקופסות הכנסתי לפריזר. כשהן קפאו, הוצאתי את גוש המרק והכנסתי אותו לשקית פלסטיק שקופה — ושוב לפריזר. הרעיון מצאה חן בעיניי ועור באותו יום עשיתי אותו הדבר עם סיר של מרק־בצל ועם סיר של מרק־ירקות. נכון להיום, יש לי בפריזר 21 מטילי־מרק. שיבעה מרק־עוף, שיבעה מרק־בצל ושיבעה מרק־ירקות. אני מבדילה ביניהם לפי הצבע, וכל פעם, שעה לפני האוכל, אני דוחפת קוביית־ענק של מרק לתוך הסיר וכל יום יש להם מרק אחר. חודש ימים שקט מצד המרקים.

אתם מבינים שאין לי זמן ל„ייהלל זד ולא פיך" או עד שיבואו המיכתבים שלכם, אני כבר מסתובבת עם הרגשה של גאוו.

החמצן נותן מתנות

הבנקים, כידוע, יש להם מינהג יפה לחלק מתנות ללקוחותיהם פעם בכמה זמן.

אני יודעת על זה מרכילות. לא מידיעה אישית. בכל פעם שאני נכנסת לבנק שמחלק מתנות, מסתבר שהגעתי מוקדם מדי או מאוחר מדי ולא נשאר להם. כדי שלא יקרה לכם מה שקורה לי כל הזמן, דעו לכם שבנק דיסקונט מחלק עכשיו ללקוחותיו הנשיים מתנה יפה באמת. יומן־שנה מהודר בעל 208 עמודים, שמלבד היותו יומן־שנה הוא אלבום מלא וגדוש בעצות שימושיות על גידול צמחים, העסקת ילדים קטנים, כללי־בטיחות בבית, עזרה ראשונה, איחסון מזון, התעמלות למישפחה, הרבה מאוד מתכונים מעניינים ואינפורמציה לעזרת כל עקרת־בית. ספר שימושי ויפהפה.

אחרי שגיליתי את הסוד, הלכתי לבנק דיסקונט שלי, שבו אני לקוחה כבר 14 שנה, ואמרתי „הבו לי!" אמרו שום הבו, קודם תפתחי חשבון ואחר־כך תקבלי את הספר. אמרתי שכבר פתחתי חשבון לפני 14 שנה. אבל זה לא עזר לי. אמרתי להם שאם לא יתנו לי את הספר אני מייד הולכת לפתוח חשבון בבנק המיזרחי. הם אמרו שהם יחשבו על זה. בשבוע הבא יסתבר אם קיבלתי את ספר־הבית של דיסקונט או אם אצטרך לפתוח חשבון בהמיזרחי.

אתן תלכנה לבנק ותשתמשנה בכל הטריקים הכי־מלוכלכים שאתן יכולות למצוא כדי לקבל את המתנה שמגיעה לכן. באמת כדאי.

באלוהים אני נשבעת שזו אמת

בטח שאני לא מאמינה בניסים ונפלאות. בביאת המשיח ובעין הרע. אני הרי אשה מודרנית לגמרי. אני רק מאמינה באווירונים, במכונות־כביסה ובטלוויזיה. מלבד זה שום דבר בלתי־מוסבר לא קרה לי. כל זה, כמובן, לא הפריע לי לנסוע לאילת ולראות את התינוקת החדשה של אחי, כשבארנקי, במקום מיסחור, מונח לו ראש שום קשור בסרט כחול. הילדה הקטנה לא צריכה לסבול מזה שאני לא מאמינה בעין הרע. פה ושם אני יורקת שלוש פעמים כשחתול שחור חוצה את דרכי, אבל זה הכל פחות או יותר. השאר זה .ממש שטויות

אלא שבעת צרה בן־אדם מוכן להאמין אפילו לשטן. ויש צרה כזאת אמנם הגיעה אליי. הלכתי לראיין גברת אחת מפורסמת וחשובה. ישבתי אצלה ארבע שעות והיה מעניין מאוד. רשמתי לעצמי את כל מה שסיפרה לי הגברת וגם כמה איזכורים לעצמי. אחר־כך חזרתי הביתה.

למחרת החלטתי לערוך את החומר ולהדפיס אותו. רק שלא היה שום חומר. הפכתי את כל הבית. שלפתי את כל המגירות. חיפשתי מתחת לכל דבר ומעל כל דבר ומשני הצדדים שלו. אין ראיון, אין חומר ואין דפים.

מה אני אגיד לאשה הזאת — שאיבדתי את סיפור־חייה? קודם אני אדפוק לעצמי כדור בראש. ישבתי שעה בריכאון עמוק ואחר כך חיפשתי שוב שעה בכל מקום. שוב שעה ריכאון ושוב שעה חיפושים. ככה במשך כל היום. בערב החלטתי שבן־אדם בלי אומץ לב הוא בן־אדם חנטריש, וטילפנתי לגברת. בהתחלה גימגמתי ואחר־כך, בפרץ אדיר של מילים, אמרתי לה שכל החומר אבר לי. זה שום דבר — היא אמרה לי — קחי כוס נקיה והיפכי אותה על השולחן. אם לא תמצאי את החומר אחרי חצי שעה, טלפני אליי שוב.

שמחתי להיווכח שיש בן־אדם אחד יותר משוגע ממני, אמרתי לה תודה וסגרתי את השפופרת. לקחתי כוס. הפכתי אותה, שמתי על השולחן ומייד רצתי וסיפרתי לבעלי שהאשה החשובה והמפורסמת יצאה מדעתה. דיברנו קצת על היכולת של אנשים להסתיר את השיגעון שלהם. מי היה מנחש שהאשה הזאת חולת־דוח, אם לא הענין עם הכוס? עוד אנחנו דשים בנושא ואני מרימה עיתון, שהיה מונח על הספה ומתחתיו כל הדפים מהראיון עם המשוגעת.

עכשיו תגידו אתם, מי משוגע כאן? היא, אני שהשמצתי אותה, או אתם שלא מאמינים שזה יכול לקרות.

חיים במסגרת

אפשר לקנות את זה במשביר לצרכן ואפשר בתנויות למיסגרות ובחנויות למתנות. כל העסק הוא מיסגרת מתכת צבועה, חתיכה זכוכית וגב מקרטון עבה. הכל תוצרת אנגליה הגדולה.

סמדר קנתה 10 כאלה. כל אחד ב־1,000 שקל. עם הכישרון שיש לה לעבודות־יד, ועם כמה חתיכות לבד וקצת חוטי־דיקמה היא קישטה את כל הבית שלה.

לנו, חסרות־הכישרון, מספיקה קצת תושיה. ציור יפה של הילדים — לסבא וסבתא. מפית־תחרה קנויה במקום תמונה, על רקע של צבע נוגד, מתנה לכל חברה, ואפילו דף גנוב מאיזה עיתון ישן יכול למלא את המיסגרת ולשמש מתנה נהדרת.

תעשו כמו סמדר. קנו הרבה מיסגרות, תכניסו להן חיים ותלו אותן בבית שלכם. כל פעם שצריך מתנה, מורידים אחד מהקיר, עוטפים בנייר חגיגי והולכים לבקר. אבל תעשו את זה מהר. המיסגרות מיובאות ואי־אפשר לדעת מה הממשלה תחליט בקשר אליהן.

עשיתי חשבון פשוט, שמתנה כזאת עולה פחות מזר פרחים ופחות מבקבוק יין.

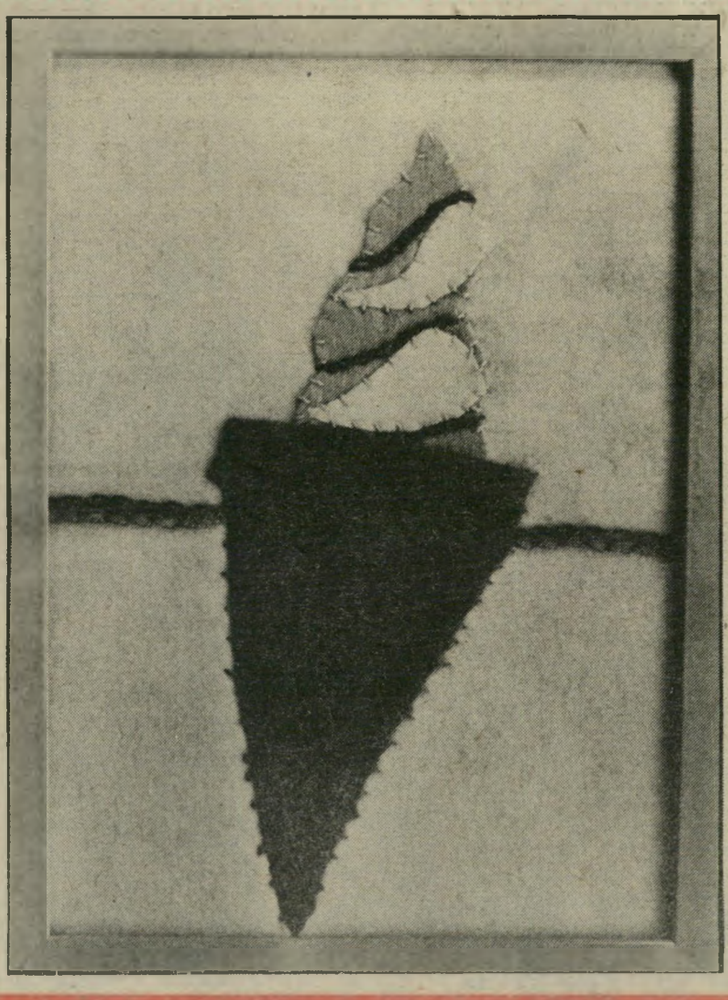

אגב, הבן שלי, בן התשע, אמר שמשבע השקיות של מרק־העוף אפשר לעשות שיבעה מרקים שונים. יום אחד לשים שקרי־מרק, יום אחר ביצה שלוקה, יום אחד חצי חבילה תירס, ועוד כל מיני שאריות שמוצאים במקרר ושהולכות טוב עם מרק־עוף קר. כה אמר הילד, והוא מבין גדול, תאמינו לי.

גמל מקבל את פניהם של הסועדים בהרצליה ★ זמרת ותיקה מאוד מזמינה חיילים צעירים לריקוד בתל־אביב ★ בימאים מקווים שהטובה תיפתח מעכו

מאחורי חומות עכו

הם הלכו בקטן והגיעו למקום הראשון. אלה הם חברי ההצגה, ריקודו של ג'ינגיס כהן.

הם ידעו שיזכו. הם ראו את יתר ההצגות וידעו שהם הטובים ביותר.

אחרי ששהו שבועיים בעכו ועשו את החזרות האחרונות, הם הגיעו בחזרה לתל־אביב. הם החליטו לחגוג את הזכיה במסיבה פראית. עכשיו הם במשא־ומתן עם בית־ליסין, ומקווים שמשם תבוא הישועה.

מיכאל כהנא המחזאי של הצגת ריקודו של ג'ינגיס כהן, שהופעת הבכורה שלה היתה בעכו. הוא שכח שהיה פקיד ואיש־מחשבים. היום הוא משחק אותה כמחזאי.

ענת מסנר שחקנית בהצגה רוקדת יחד עם השחקן איציק סיידוף. למטה מימין רוקדת ורד עמיאל, אשתו לשעבר של שמואל (.שמלוק") מחרובסקי, מנהל מכבי תל־אביב.

יפה ירקוני אחרי ההופעה מהמעריצים. ע
מוע אותה. לידה הזמרת אסנת ויע
פיעה בפאב במחרוזת שירים ישראל

חזרה לאנשי המער

„אני בת 60. אתם שואלים את עצמכם איך היא השמינה, מחפשים את הקמטים ע
אני יכולה להגיד לכם איפה הם — ליד העיניים, היא ממש סבתא! אבל בכל זאת אנ
ואני אשיר לכם שירים שאני אוהבת ואתם אוהבים לשמוע."

נא להכיר, יפה ירקוני.

אחרי שיר הפתיחה, כשורד אדום בידה, היא נואמת את הנאום הקצר, ובכך היא
את המחיצות ומונעת ליחשושים, שבוודאי היו מפריעים למהלך ההופעה.

את ההופעה עורכת יפה במועדון בודגה, הנמצא בסמוך לצוותא תל־אביב. יפה מ
שהיא בחרה במקום הזה כי זה מזכיר לה את המועדון שהיה לאמה. לפני כל שי
מספרת את הסיפור שמאחוריו — מי כתב ולמה. היא מספרת על מילחמת תש"ח
יפה, בבגדים שחורים, מזמינה את אחד החיילים ורוקדת איתו ריקוד טנגו, עם נ
באוויר. חייל המילואים נצמד אליה והחברים שלו מוחאים לו כפיים. צהלה ושימח
יורדת מהבימה כשכולה קורנת מאושר. הם אוהבים אותה ואת השירים שנכתבו עה
שנולדו. כי הקהל שהיה במועדון הוא של 30 בערך.

רותי ירקוני בתה הקטנה של הזמרת יפה ירקוני מתבוננת
המזמרת. ליפה יש עוד שתי בנות, כולן עיתו
הידועה מכולן היא אורית שוחט. ליד רותי יושבת שוש אלוני, אחותה של ר
מירי אלוני. שוש היא מורה ומדריכה לחינוך גופני. היא יפה כמו א

א קיבלה זר־פרחים
ו לפאב בודגה לש־
סקי, שגם היא מו־
. אחרי שוישינסקי

מסיימת את הופעתה העברית הצעירה, מופיעה יפה ירקוני, ומדי שבוע הן נפגשות בפאב. בכל יום רביעי אפשר לראות את שתיהן מופיעות, כשלשלמה, בעלה של אסנת, יושב לידה בפאב ומחכה לסיום הופעתה של יפה ירקוני הוותיקה.

הפלישה הבדווית להרצליה

בכניסה לעיר הרצליה יש מיסעדה מיזרחית. את האוכל מכין מוחמד מועד מנצרת. מגיש אותו שותפו היהודי, משה אבהר. השניים לקחו את המיסעדה הגדולה והפכו אותה למיסעדה כמו שרק במיזרח התיכון אפשר למצוא.

בכניסה יש שני סוסים ערביים וגמל, ובמירפסת ניצב אוהל בדווי. על הריצפה הניחו שטיחים ומחצלות, כריות לישיבה. יש גם אש־גחלים וקנקני־קפה גדולים. האש דולקת כל הזמן ויש קפה בדווי חריף.

על הגשת הקפה והאירוח מנצחים אנשי השבט אבו־רביע. הביא אותם להרצליה מוחמד, שהוא תושב נצרת. עוזרים לו בעשיית הגסטרונומיה בני מישפחתו העניפה של מוחמד. הוא חזר לארץ אחרי שהות ארוכה בדנמרק, שם היתה לו מיסעדה דומה. הוא גם בישל בעבר אוכל ערבי לחיפאים.

משה ומוחמד מבטיחים לכל הבאים בחודש הקרוב קפה בדווי, על חשבון הבית, כמובן.

ריקי צור הרקדנית הופיעה לפני המוזמנים שהצטופפו במיס־עדה. היא קיבלה שטרות של כסף אפילו משולמית אלוני, שהיתה בין המוזמנים. משמאל: בעלי המיסעדה משה אבהר ומוחמד מועד שותים קפה. במשך כל החודש יקבל כל אורח קפה חינם.

היא הופכת ללבוש הלאומי: היא טובה והלילה, לכל בני המישפחה, והיא שווה לכל

האימונית האמינה

קנגרו עם כיס קדמי בחליפת־טרייניגג מפוטר, בצבע זית, של אופנת איילה לחורף '85. החולצה היא רחבה ונוחה, השרוול בסגנון עטלף. הצווארון וכיסי המכנסיים קשורים בחבל. המחיר: 60–80 דולר. למטה: מעיל־רוח קל בצבעי כחול־אדום של אופנת אנוה. בעיצוב של דניאל אקסל.

עובי הבד, איכותו ועמידותו בכביסות רבות טובה יותר.

לבד הפוטר משלבים בדי סאטן, כותנה מקומטת, סריגים למיניהם וקטיפה, כשחלק מן הדגמים הם בסיגנון יוני־סקס.

אימוניות היוני־סקס הן בצבעים המתאימים לכל המינים, כשרק המידות והמחירים משתנים. יש לבעלי הכנסה ממוצעת, יש לעניים, גם מציאות בשוקים לא חסרות.

לבעלי ממון, המחפשים יופי, איכות, טעם מעודן וסמל יוקרתי, מציעה חברת גלי מערכות־לבוש ספורטיביות בסיגנון טוטאל לוק (המראה הכולל): לכל אימונית אביזרים תואמים, נעליים, גרביים, צעיפים, חגורות ותיקים.

מעצב־האופנה שוקי לוי, הממשיך להפתיע ולהדהים ברגמיו החדשים לחברת גלי, עיצב לחורף זה אימוניות ואוברולים מבדי־פוטר וג'ינס בצבעים אחידים וחלקים, בגוני חאקי, תכלת, ורוד, לבן, אדום וציבעי־אדמה.

בחלק מן הדגמים שילב לוי אריגים מקומטים או סריגים הנראים כעבודת־יד. גם את אופנת הסקי הביא לוי לארץ בסרבלים וסווטשירטס בציבעי לבן, צהוב עז, טורקיז ושחור.

לא מוכרחים לגלוש כדי ללבוש את הדגמים האלה, העשויים ניילון ולהם ביטנה.

המחירים: חליפת ניילון — 130 דולר; האימונית הזולה ביותר — 75 דולר; תיקים מסאטן — 20 דולר;

מגבת בד נעים, רך ונוח, שממנו עיצב גדעון אוברזון חליפת־קימונו לבית. צעיף אדום־לבן תואם משמש כקישוט לבגד וניתן גם לקשור אותו על השיער. אחרי הרחצה באמבט, בג'אקוזי, או בגיגית.

דמצאת־המאה זה הטרנינג, בגד־ג'וגינג באמריקאית, אימונית בעברית. זה בגד שימושי ביותר. הסתיו הגיע, החורף בדרך, מה לובשים בימי סגריר כאלה? טרנינג מחמם, נעים ונוח. חוזרים הביתה אחרי יום מפרך. למה נכנסים? לטרנינג. קמים משנת אחר־הצהריים, במה מתרוצצים בבית? בטרנינג. קופצים לביקור קצר אצל השכנים, מה לובשים? טרנינג. הולכים למכולת, מה לובשים? טרנינג. קר בלילה, במה ישנים? בטרנינג. בקיצור,

טרנינג ביום, טרנינג בלילה, טרנינג 24 שעות ביממה — לך ולכל בני מישפחתך.

המראה הכולל. בגד הג'וגינג הפך לא רק אופנתי, אלא גם סמל למעמד חברתי. השוק משופע באימוניות לרוב. כל חברת־בגדים ספורטיבית, המכבדת את עצמה, מעצבת לה כמה דגמים כאלה ונכנסת לתחרות של הפוטרים העשויים כותנה ופוליאסטר. ככל שאחוז הכותנה גבוה יותר,

לכל שעות היום
נפש, גברית ונשית

גרבי־כותנה — שלושה דולר; חגורות — שלושה דולר.

כפתורי־מתכת. גם בחברת ט.ה.בד. המייצרת כותנות־לילה, פיג'מות, חלוקים וביגדי־אירוח ביתיים, שמו השנה את הדגש על אימוניות לגברים ולנשים. בעלי המיפעל, סבינה ויוסי רודרמן, עובדים עם מעצבת־האופנה רחל בנדובסקי, שסיימה את לימודיה בארצות־הברית.

בט.ה.בד עשויים הרגמים מקטיפה, טריקו, פוטר אקרילן ושילוביהם. הצבעים הם ברובם חלקים — שחור, לבן, כחול, אדום. כשסממנים אופנתיים משולבים בהם כמו אבזמים, ניטים, רוכסנים וצווארון גדול, ההופך לכובע.

המחירים: 60—70 דולר.

בקולקציה החדשה לנשים, גברים וילדים, המיוצרת ומשווקת על־ידי כיתן, האימוניות המעוטרות בסמל פייר קרדן על החזה, מאופיינות בעיצוב ספורט־אלגנט. רוב המערכות עוצבו בסיגנון יוני־סקס. שילובי הצבעים במערכות הם שקטים, כחולים עם עיטורים בלבן, אפור עם שחור, תכלת ואדום.

השרוולים והכיסים מעוטרים בכפתורי־מתכת והצווארון סיני או צווארון קטן בסיגנון חולצה. רוב האימוניות העליונות עוצבו עם רוכסן קידמי וכיס פנימי והמיכנסיים בגיזרה רחבה וחופשית. מי שרוצה, יכול לשלב ולהתאים גם סווטשירטס ספורטיביים, עשויים בד פלנל רך ונעים, ולהפוך את המערכת לבעלת שלושה חלקים. המחירים — אימונית למבוגר: 30 אלף שקל. לילדים: 25 אלף שקל.

עצה קטנה. גם באופנת אנווה מאמינים בטרנינגים. המעוצבים שם על־ידי דניאל אקסל. הם עשויים בד פוטר רך ונעים ונאמנים למילה האחרונה באופנה. הם משופעים רוכסנים, קווים א־סימטריים, בשילובי צבעים שקטים כמו זית, צהוב, אפור, לבן ושחור.

באופנת איילה הכינו בטי מנדל וציון נעמן אוסף מגוון של אימוניות מבדי פוטר, טריקו מקומט ומרופר, סריג וכל השילובים יחדיו, כשהצבעים השולטים הם מישמש, חאקי, טורקיז, ירקרק, תכלת, אדום ואפור.

גיזרות המיכנסיים ישרות, פנסים וכיסים חיצוניים. העליוניות רחבות — שרוולי־עטלף וצווארוני־גולף. החידוש המיוחד באופנת איילה לחורף 85' הן אימוניות קלילות וחמות במיוחד, עשויות משתי שכבות של טריקו, כשביניהן שכבת אקרילן היוצרת מראה מרופר. מחירי האימוניות: 60—80 דולר.

ועכשיו עצה קטנה. כאשר קונים אימונית, כדאי לתת את הדעת על האימונית הנמצאת כבר בארונכן ועל ציבעה, ולהתאים את הקניה החדשה לאימונית מהשנה שעברה, כך שאפשר יהיה לגוון ולערבב פריט עם פריט.

לדוגמה: חולצת טרנינג חדשה כחולה, עם פס אדום, עם מיכנסי טרנינג אדום מן השנה שעברה. כך שמכמה מערכות תוכלי ליצור ולשלב מערכות רבות יותר.

כובע לסקי

לגולשים, וגם לאותם הרוצים להגן על קרקפתם מרוחות וגשמים בימי־חורף עזים. שוקי לוי עיצב עבור חברת גלי מיבחר של אימוניות מבדי־פוטר, משולבים בג'ינס, בצבעים כמו חאקי, ורוד, תכלת, לבן, צהוב ושחור. לגבר: אימונית שחלקה העליון ז'אקט, הנרכס בניטים, עם כיסים גדולים ומיכנסי־פוטר ישרים, ארוכים ונוחים. מחיר האימונית היקרה ביותר – 150 דולר.

ג'יאומטרי חליפת־פוטר של דינאמיק מאופנת לודז'יה. במישחק צבעים ג'יאומטרי. מימין: מיבחר אימוניות לה ולו של כיתן.

אבזמים כהים ממתכת. כקישוט על טריינינג יפהפה מפוטר לבן בסיגנון יוני־סקס. מעוטר בפיסת סאטן לבן בחזית הבגד.

השם קריסטל

על המוצר אומר הכל, ואין יותר מה לשאול!

לראשונה בישראל - 24 שעות שרות

זקוק דחוף למודעה?

מודעפון

לשרותך 24 שעות ביממה

03-38 38 38

לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

מודעות בטלפון

לכל העתונים

בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

ישראכרט | ויזה | DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD.

שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל

אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף

03-227117/8

למחזיקי ישראכרט

חייג עכשיו, 03-287651

למסירת מודעות לוח, מודעות

מסגרת ומודעות משפחתיות

בשעות 8.30 - 17.00

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

בע"מ

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272

טל. 780114-5-6 רש' מס' 21 עסק 461/75

שמירת על בריאותך ורכושך

תן טרמפ לחייל

קולנוע

כוכבים

שיר אשיר בגשם של קוניאק צרפתי

הזוכה המאושר בפרס על מיפעל חיים שהעניק המכון האמריקאי לקולנוע בשנת 1985 הוא ג'ין קלי. מי שזכור לעד כרוקד עם מיטריה ברחוב פאריסי בלילה גשום בסרט המוסיקלי שיר אשיר בגשם. הוכתר על ידי נשיא המכון, ג'ורג' סטיבנס הבן, כ"אחד מראשוני הרקדנים הבימאים והכוריוגרפים בהיסטוריה המפוארת של הקול־נוע."

ההכרזה על העיטור כבר נתפרסמה, אך העיקר יתרחש בשיבעה במרס במלון בוורלי הילטון, שם תיערך ארוחת הגאלה המסורתית, מלווה בתוכנית אמנותית. המשודרת לאחר מכן מחוץ אל חוץ בטלוויזיה. תהיה זו הפעם הראשונה שאת הערב כולו יממן ספונסר, חברת הקוניאק הצרפ־תית רמי מארטן.

בסעם השניה. קלי בן ה־72 כבר זכה לפרס דומה על מיפעל חייו מידי האקדמיה בהוליווד ב־1951, אבל תיזכורת לעברו מוכיחה כי גם שני פרסים אינם יותר מדי למי שהחל את הקאריירה שלו ב־1942 באני ונערתי והמשיך בתפקידים שונים בסרטים כמו אמריקאי בפאריס, יירש את הרוח, והלו דולי.

אם רמי מארטן צריך להשקות גאלה אמריקאית במזומנים, אין זאת כי גם האמריקאים אינם טובעים בים של ממון.

תדריך

חובה לראות

תל־אביב: פאריס־טכסאס, צ'יינטאון, מאחורי הסורגים, העדר, לה־טראוויאטה, המטרו האחרון;

ירושלים: פאריס־טכסאס, לה־ טראוויי־אטה, מאחורי הסורגים;

חיפה: פאריס־טכסאס, לה־טראוויא־טה, מאחורי הסורגים;

תל־אביב

★★★★ **פריס־טכסאס** (צפון, מוצג גם באורגיל ירושלים, שביט בחיפה – קו־פרודוקציה גרמניה־ארצות־הברית): אחד התסריטים היפים ביותר בתקופת הבר האחרונה, מאת סם שפרד, נפרש בידו הרגישה של וים וונדרס, גרמני באמריקה רחבת־הידיים. האודיסיאה של הארי דין סנטון בדרכו הביתה, אל עצמו, אל אשתו ואל ילדו.

★★★ **מאחורי הסורגים** (לב 1, מוצג גם

דנב והיינץ בננט ב־"המטרו האחרון"
יהודי במרתף

ברון ירושלים ובפאר חיפה – ישראל) – הסרט שייצג אותנו בתחרות האוסקר בלי בושה וללא ריגשי־נחיתות. כראי לכל הפאפו למיניהם, הכותבים בגאווה נגד הסרט ועקרונית אינם הולכים לראותו, ללכת ולראות הכצעקתה.

★★★★ **המטרו האחרון** (פאריס, צרפת) – אחד מסרטיו האחרונים של פרנסואה טריפו, שאיחד בתוכו כמה מאהבותיו — התיאטרון, הביקורת והאשה הנצחית. קתרין דנב מנהלת את תיאטרונו של בעלה, יהודי המסתתר במרתף התיאטרון בתקופת הנאצים. כולם נפלאים, גם היינץ בננט, גם ז'אר דפארדיה וכמובן קתרין דנב. קולנוע פאריס יציג בזה אחר זה כמה מסירטי הבימאי, כמחווה לזיכרו.

משורר יבש לנשים צמאות

ראובן, ראובן (רב־חן, תל־אביב, ארצות־הברית) – ספר שהפך למחזה שהפך לסרט – סיפור זה על משורר ולשי שתוי, שחדל לשורר מזה שנים וחי על השכר הסימלי שהוא מקבל עבור הרצאתו בחוגי נשים בערי־השדה של אמריקה, ניזון מן הצימאון המיני של הנשים הללו. הדמות הראשית חייבת לא מעט למשוררי־אמת מן העבר הקרוב יותר או הקרוב פחות, כמו ברנדן ביהן או דילן תומאס, והוא צריך להוות בעת ובעונה אחת סאטירה על מוסר הבורגנות האמריקאית ועל יוצרים שמעיין השראתם יבש.

אולם הסרט הוא בראש וראשונה כלי־שרת בידי השחקן טום קונטי, המגלם את התפקיד הראשי בצורה מזהירה. זהו סרט דברני מאוד, כתוב היטב (תסריט: ג'ולייס אפשטיין הוותיק), וקונטי מנצל כל שורה וכל פסיק כדי להפגין את כישרון־המישחק המדהים שלו. לכל אורך הסרט הוא נראה מקומט, מרופט, מבושם ומבוהל מן המציאות, מחפש מיפלט בתוך כוסות משקה ונתלה לרגע באשלייה של אהבת־נעורים. לידו, אמריקה מצוחצחת יעילה, בריאה בגופה עד להגעיל, אמריקה שיש לה מושגים ברורים ומדוייקים על כל דבר שבעולם ואינה יכולה להבין שאדם אינו יכול להיכנס למיסגרות קשוחות ונוקשות כל־כך. וזה הרי בדיוק הקסם של המשורר הזרוק הזה, בעיני הגברות המשועממות מן הפרו־ בינציה.

קלי מק־גילס וטום קונטי: הזרוק והבריאה

מעבר להופעתו של קונטי, יש מעט מאוד מן המקורי בעבודתו של הבימאי רוברט אליס מילר. הסאטירה שלו שיטחית, ועשו אותה כבר פעמים רבות לפני כן. אף אחד מן הצדדים, המשורר או החברה סביבו, אינם זוכים ליותר ממבט שיטחי חולף. המבחין בצדדים החיצוניים המשעשעים. אין הרבה לקחת הביתה מן הסרט – אבל אפשר לפחות לבלות במחיצתו.

הקולנוע צוחק על עצמו

סודי ביותר (הוד, תל־אביב, ארצות־הברית) – השלישיה ג'ים אברהמס, ג'רי צוקר וזייוויד צוקר, שהיתה אחראית למעשי הטירוף של סרט מטוגן ושל טיסה נעימה, חוזרת שוב בסידרה של מעשי־קונדס אפייניים. כלומר המדובר בקומדיה אחוזת תזזית, שעיקר ההומור בה בנוי מבדיחות על חשבון אחרים, בדרך־כלל מפורסמים מאוד, המשולבים עם הרבה מאד סלפסטיק – הלצות חזותיות, המזכירות במידה מסויימת את הסרט האילם.

העלילה, אם כי במיקרה זה אין צורך דחוף להתייחס אליה, נוגעת לתוכנית זדונית של מיזרח־גרמניה לגרום למילחמת־ עולם. כל זה צריך לקרות תוך כדי פסטיבל אמנויות שייערך במיזרח ברלין, אשר ישמש הסוואה להפעלת נשק קטלני חדיש, שאותו מפתח עבור הקומוניסטים מדען נאצי, אשר נפל בשבי ואולץ לעבוד למענם, תוך איום שאם לא ייאות לכך – ייגרמו לבתו דברים איומים ונוראים.

הבת לעומת זאת, מגייסת זמר פופ אמריקאי, שבא להשתתף בפסטיבל, ויחד הם מצליחים בסופו של דבר לסכל את המזימות של הקומוניסטים השפלים, אשר בסרט הזה דומים, ולא במיקרה, כשתי טיפות מים לנאצים.

צריך רק לזכור ששום דבר בסרט זה, שעיקרו פארודיה על סירטי־ריגול, אינו קורה ברצינות. כל מעמד צריך להוביל

ואל קילמר ולוסי גוטרידג': מצחיק עד דמעות

בסופו של דבר לבדיחה, וכמה מן הבדיחות הללו מצחיקות עד דמעות. כך למשל הדרך שבה הופך קילמר את שיריו של פרסלי לפיזמוני־פירסומת, או תרגיל המחתרת המסתתרת בתוך עור פרה.

לא כל הבדיחות מצחיקות באותה המידה, ורק מעטות ייזכרו. אבל כל זמן שיושבים באולם ומתבוננים במסך, אי־ אפשר שלא לצחוק.

הפלונטר של סם פקינפה

העלומת אומגה (מוגרבי, תל־אביב, ארצות־הברית) – סם פקינפה, אביר האלימות המסוגננת (כלבי הקש, חבורת הפראים), חוזר לקולנוע אחרי כמה שנות מנוחה מאונס. בסרט המבוסס על מותחן של רוברט לודלום. הכוונות כאן צריכות להיות מרחיקות לכת. אבל נדמה שטוב היה עושה פקינפה אילו היה מפשט את כל המסרים הרבים שדוחקים זה את רגלי זה, ומתרכז במה שהוא עושה טוב יותר מכל אחד אחר היום בהוליווד: סצינות פעולה.

העלילה הסבוכה עוסקת בסוכן חשאי אמריקאי, שאשתו קיפחה חייה בגלל עיסוקו. סוכן זה מגלה רשת־ביון סובייטית באמריקה, ומשכנע את ראש הסי־איי־אי לאפשר לו הכנת מלכודת אשר תפיל את הרשת בפח. הפיתיון במלכודת צריך להיות שדרי־טלוויזיה מפורסם, שבביתו נוהגים המרגלים להתאסף. שדר הטלוויזיה מתפתה לשתף פעולה, וסוף השבוע בביתו הכפרי הופך להיות מישחק של חתול ועכבר.

השיא הוא, כמובן, מאבק אלים בנשק קר ונשק חם, ובסופו ממשיך פקינפה לטוות את חוטי המזימות כך שאי־אפשר להבין עוד מה כוונת הסרט. ממש כמו כלב הנושך את זנבו.

מאחר שהסרט כולו עוסק בהעמדות־פנים, קשה אפילו לדבר על מישחק. אפשר לדבר רק על פוזות, החל מן השחקן ההולנדי רוטגר האואר (הרובוט מבלייד ראנר) ועד לברט לאנקסטר בתפקיד אפיזודי. אפילו ג'ון הארט, שהוא בדרך־

רוטגר האואר: רק פיסית

כלל שחקן מעולה, (ראה, איש הפיל), נראה כאן מאולץ כאילו כפה אותו השד.

יתכן מאוד שכוונת פקינפה היתה לעשות סרט אנטי־ מימסדי, ואולי הוא רצה לתקוף את אמצעי־התיקשורת ואת הרושם המדומה שהם עושים כאילו רק האמת מעסיקה אותם. אבל בסופו של דבר הסתבך פקינפה כל־כך, שלאיש כבר לא איכפת מה רצה לומר.

דורון ברבע מיליון

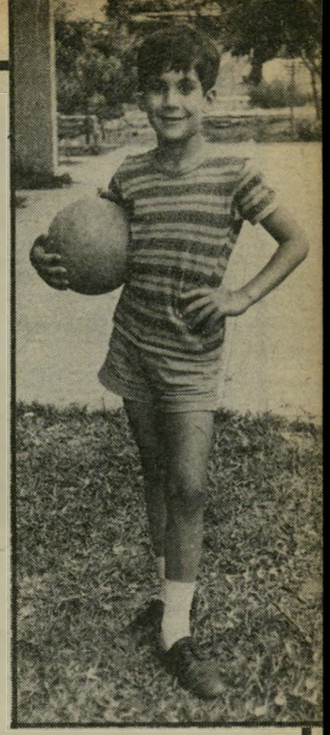

בן 6 כבר עם כדור ביד, אך עדיין לא כדורסל. דורון שיחק כדוריד, ואף שבר את ידו.

מאז דרך כוכבו של דורון ג'מצ'י לפני שלוש־ארבע שנים, זה היה ברור: הוא ישחק במכבי תל־אביב, אלופת הכדורסל הכמעט נצחית.

הכל ציפו לעיסקת־ההעברה הזאת, של הכדורסלן שגדל במכבי רמת־גן, והגיע לרמה של כוכב בקנה־מידה אירופי. השאלה היתה רק: מתי, כיצד וכמה?

בתחילת העונה זה קרה. חוזה ההעברה נחתם. היתה זאת עיסקת־השיא בספורט הישראלי: 250 אלף דולר בערך.

הכנסה של כוכב. מכבי תל־אביב חיזרה אחרי דורון ג'מצ'י זמן רב, אך רק לפני חמישה חודשים הגישה למכבי רמת־גן הצעה רישמית. בתחילה לא הסכימה הנהלת רמת־גן לשחרר את ג'מצ'י, בהסבירה כי עזיבתו של שחקן מסוגו תגרום ליירידה משמעותית ביכולתה של הקבוצה.

הלשונות הרעות הוסיפו שיו"ר רמת־גן, עתנאי ידיעות אחרונות נח קליגר, לא היה מוכן להעביר את ג'מצ'י לתל־אביב, בגלל היריבות בינו לבין יו"ר מכבי תל־אביב, עורך־הדין שימעון מזרחי, שהדיח את קליגר מראשות הנהלת תל־אביב עוד בשנות ה־60.

אך כל אותה עת גם לחץ דורון ג'מצ'י, שהגיע למעמד נכבד בכדורסל הישראלי והאירופי, על הנהלת רמת־גן, דרש חוזה שיקנה לו שיחרור כעבור שנתיים וגם הכנסה שוטפת נכבדה, כיאה לכוכב מסוגו.

הנהלת רמת־גן הסכימה שעד שלא ייחתם חוזה עם ג'מצ'י, הוא יהיה רשאי שלא להופיע לתחילת העונה. וכשהתברר לרמת־גן שלא תוכל לעמוד בחוזה המוצע על־ידי ג'מצ'י, בגלל גרעון־ענק של יותר מ־100 אלף דולר עוד מהשנה שעברה, נפלה ההחלטה: למכור את דורון ג'מצ'י.

מעניקים ומצלמים מנהל מכבי רמת־גן, חיים גיל, מעניק לדורון אות־הצטיינות על מישחקו בהיותו בן 13. את התמונה צילם האב, יהושע ג'מצ'י, שהוא צלם.

אין חתימה שנייה. אז שבה רמת־גן, באין־ברירה, לקונה הפוטנציאלי הטוב ביותר, מכבי תל־אביב, אם כי היו עוד קבוצות שניסו לפתות את רמת־גן והציעו הצעות מושכות.

כך למשל, רמז ראש עיריית רמת־גן, אורי עמית שרצה לראות את ג'מצ'י בהפועל רמת־גן, כי הוא יסייע למכבי רמת־גן מעבר לכסף שתקבל עבור העברתו של ג'מצ'י.

גם הפועל תל־אביב והפועל הגליל העלון הצעות כספיות גבוהות. ההצעה מהצפון דווקא נראתה ליו"ר נח קליגר, אך היה ברור לו שמרכז מכבי לא יעניק לו את החתימה השניה, שלה הוא זקוק כדי להעביר שחקן מקבוצתו.

בסתר ליבו גם ידע היטב שמכבי תל־אביב היא הקבוצה המסודרת והמתאימה ביותר לקלוט את הכוכב היקר לליבותיהם של הרמת־גנים אשר גידלוהו, והיא זו שתממש את העיסקה הכספית בסדר גודל שכזה.

ג'מצ'י עצמו לא הסכים לעבור לכל קבוצה. הוא סבל בשנים האחרונות בכל הקשור לתשלומי שכרו, אז מדוע שיעבור לאגודה כמו הפועל רמת־גן. המצויה בגרעון עצום? להפועל תל־אביב או להפועל הגליל העליון לא הקדיש הרבה מחשבה.

יש כיסוי לגרעון. את ג'מצ'י ייצגה במשא ומתן אחותו, רונית ג'מצ'י בת ה־26, אשר סיימה לימודי־מישפטים ומתמחה במישרדו של עורך־הדין בן־ציון כהן.

האחות העלתה הצעות ורעיונות. והאח אישר אותם ומיסגר אותם, יחד איתה. כך נבנה חוזה לחמש שנים, המקנה לצדדים אופציות שונות.

העיסקה הגדולה הזו, בין מכבי תל־אביב ומכבי רמת־גן, תכסה את החובות של האגודה הרמת־גנית. תל־אביב תסלק את הגרעון של רמת־גן במהלך העונה, ובסיומה, כאשר תגמור להעביר את כל הסכום, יועבר ג'מצ'י למכבי תל־אביב.

עד עתה העבירה תל־אביב על החשבון, יום לפני תחילת הליגה, 27 אלף דולר.

כך תקיים, למעשה, מכבי תל־אביב את מכבי רמת־גן בעונה הנוכחית, במה שנקרא "שיתוף פעולה בין שני המועדונים". תל־אביב תשלם את משכורתו של דורון ג'מצ'י בעונה הנוכחית, כשהוא משחק ברמת־גן (50 אלף דולר).

כמו כן כוללת העיסקה מענק־חתימה לג'מצ'י וכיסוי חובה של רמת־גן לג'מצ'י מהעונה הקודמת. יחד עם תשלומי המיסים והריבית תעמוד העיסקה על סך של 250 אלף דולר, סכום שטרם שולם בספורט הישראלי עבור העברת ספורטאי מאגודה לאגודה.

35 נקודות למישחק. בתום החוזה, כעבור חמש שנים, יהיה כרטיס־השחקן בידו של ג'מצ'י, והוא יהיה זכאי לעבור לקבוצה שיחפוץ בה, כולל קבוצות באירופה או באמריקה.

אנ־בי־איי? אומר ג'מצ'י: "אני לא חושב על זה. מי יודע? אולי?"

מה שכן ידוע, שכל שנה יועלה שכרו של ג'מצ'י בהדרגה, כך שלא ייפגע משחיקת־שכר (למרות שהוא

קונים ומוכרים האנשים שחתמו. מימין לשמאל: הקבלן אריה ברנוביץ, גיזבר מכבי תל־אביב, הפיר־סומאי שמואל מחרובסקי, מנהל האלופה, ונח קליגר, יו"ר מכבי רמת־גן.

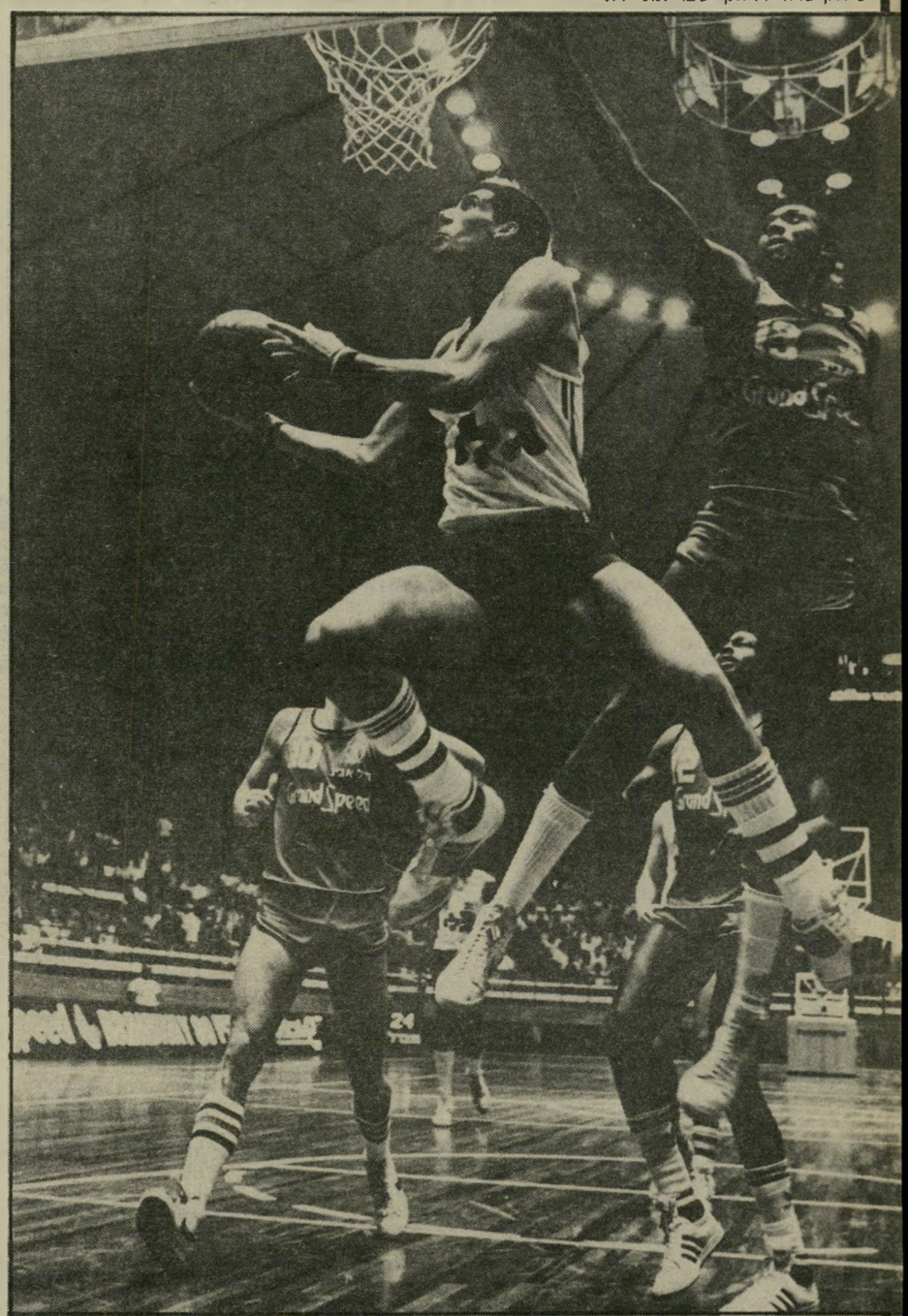

נוסח מיקי במבצע וירטואוזי מערים דורון ג'מצ'י (בחולצת "גלי") על ענק הפועל תל־אביב, לאון מרסר. ומוכיח שגם הוא יודע ללהט ולהתפרץ לסל כמו מיקי ברקוביץ. יש האומרים שבמישחק אחד־מול־אחד נופל דורון ממיקי, אך ליכולת הקליעה לסל שלו אין תחליף.

הידיים היקרות ביותר במדינה נמכרו כדי להציל את מכבי רמת־גן מפשיטת־רגל — ויעזרו בשנה הבאה למכבי תל־אביב

צמוד לדולר) והרי בכל שנה גם עולה מעמדו וערכו בשוק.

הפרידה מג'מצ'י תהיה עבור רמת־גן מכה קשה. יש הטוענים שזו טעות חמורה לשחרר את מי שנחשב ללב הקבוצה, הקולע, דרך קבע, 35 נקודות למישחק.

אומר קליגר: „אם עומדת מת־לקת הכדורסל להיסגר, או יש ברירה לפתוח עונה בתיקווה להתאושש, הרי השיקול הקר והעיסקי הוא למכור את הנכס היקר, כדי לקיים את השאר. לעולם לא חשבתי שאוכל להחזיק את ג'מצ'י עד סוף הקאריירה. מה שכן, אפשר היה להפיק ממנו, וזאת עשינו כעת, בלית ברירה."

„תראה את הילד!" כבר בגיל 11, כשהחל משחק כדורסל, בלט דורון ג'מצ'י וצד את עינו של זאב הרצברג, שהיה מדריך בבית־הספר לכדורסל של האגודה וכיום מזכיר מכבי רמת־גן.

הרצברג הסב את תשומת־ליבו של היו"ר קליגר השכם וערב: „בוא, תראה את הילד!" קליגר בא, התרשם וכבר ב־1975 ניבא שג'מצ'י יהיה כוכב כמו מיקי ברקוביץ. כשג'מצ'י היה בן 14, אמר לו קליגר שהוא חייב להחליף את שמו. „עם השם העיראקי הזה לא תהיה

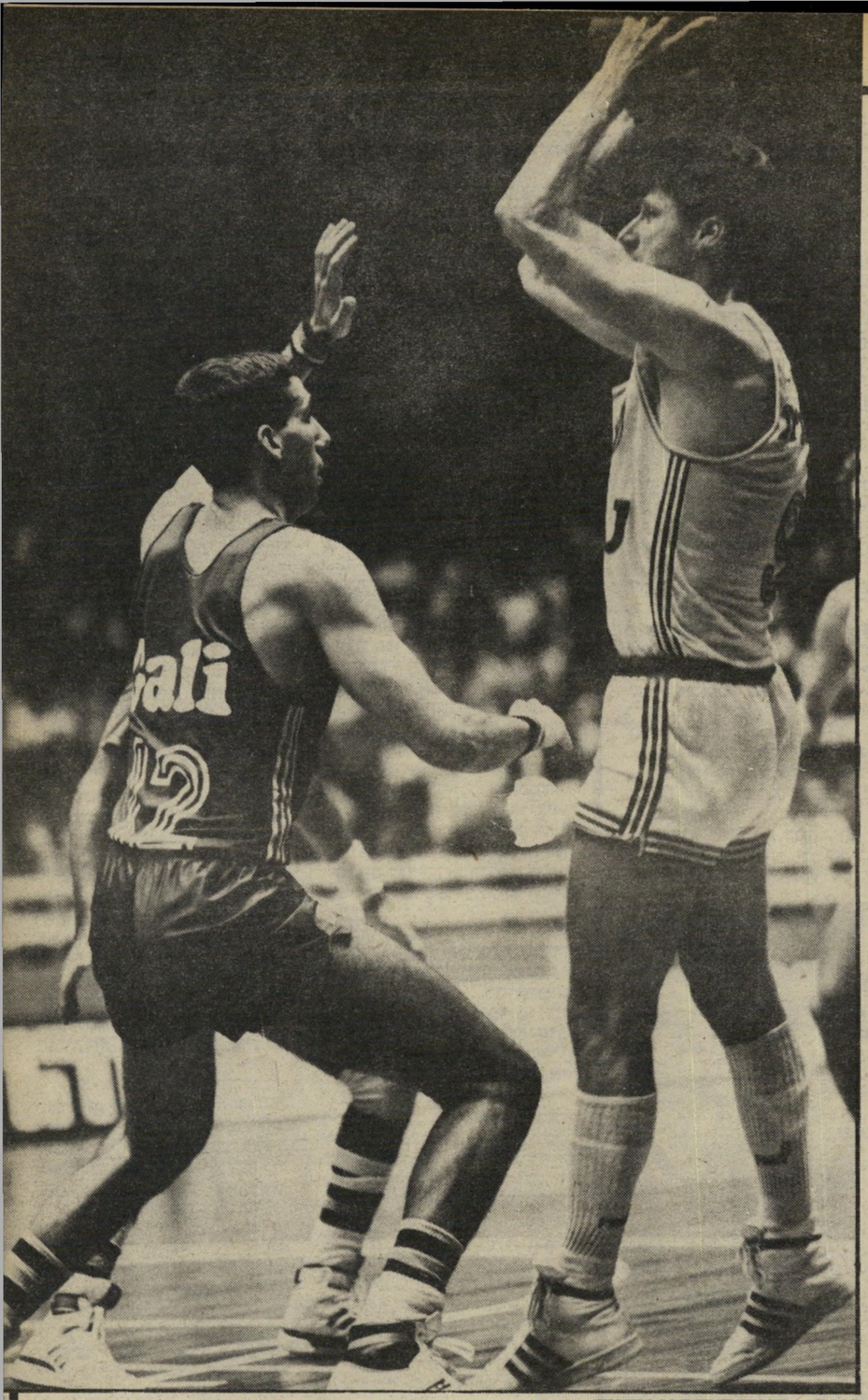

ידידה מכיתה ו' מירב ג'מצ'י, האשה שמאחורי ההצלחה, מחייכת. „התייעצתי איתה על גובה הש־כר, היא צריכה קצת כסף לביזבוז," אומר דורון על מירב, המחכה לחסידה.

שני סופרסטארים במישחק האח־רון שמרו ה־אחד על השני. דורון קלע 38 נקודות, מיקי 28. יש המשווים ביניהם. בשנה הבאה כל הליגה תפחד מהם. למרות היריבות, הם חברים טובים. האם דורון יהיה יורשו של מיקי? במכבי תל־אביב מקווים שכן.

רגליים ארוכות 198 סנטימטרים נ־חים ומתכוננים לעוד מישחק ליגה. גובהו וניתורו המצויין מאפשרים לדורון לעזור במרכיבים נוספים, פרט לצבירת 35 נקודות במישחק. בסלון בביתו הוא מדבר על כסף, הצלחה והאתגר העצום המצפה לו במכבי תל־אביב.

לעולם כוכבי!" ג'מצ'י הלך לשאול את אביו, אך האב לא הסכים.

גם היום, כשג'מצ'י מוכר באירופה, עדיין מסרסים את שמו. באליפות אירופה האחרונה, בצרפת, קראו לו „רמסי" ובספרד אף קראו לו „חמסי".

למעשה, התחיל לשחק כדוריד. הוא שיחק במכבי פתח־תקווה, שהתאח־דה עם מכבי רמת־גן. אחרי ששבר את ידו באחד המישחקים, החליט שהכ־דוריד מישחק נוקשה מדי עבורו, עבר לכדורסל.

בגיל 16 התחיל לשחק בקבוצה הבוגרת. אז לא היה קלע בולט במיוחד, וביצע בעיקר משימות מיוחדות. באחד המישחקים הראשונים שלו הוצב על־ידי המאמן כשומרו האישי של עודד גינדיין, שהיה צולף, בדרך כלל, 30 נקודות למישחק. ג'מצ'י השאיר אותו עם מאזן של ארבע נקודות.

דרך בינלאומית. הפעם הראשו־נה שג'מצ'י צבר כמות נקודות נכבדה היתה בתקופתו של המאמן שמואל יעקבסון. עוזר המאמן של יעקבסון היה מולי קצורין, המאמן היום את מכבי רמת־גן. קצורין לחץ באופן תמידי על יעקבסון להעניק לג'מצ'י אשראי ולפני מישחק נגד אליצור תל־אביב אמר יעקבסון לג'מצ'י:

„היום אתה משחק בחמישיה הראשונה וקולע 30 נקודות!"

נזכר ג'מצ'י: „לא האמנתי למישמע אוזניי. זה כאילו תאמר לכדורגלן בהכוח רמת־גן שהוא יבקיע בשבת ארבעה שערים. אך עליתי לשחק, קיבלתי ביטחון והתוצאה היתה 29 נקודות ב־25 דקות מישחק. רק עבירה חמישית עצרה אותי".

מאז הפך ג'מצ'י לשם־דבר בכדור־סל. מכנים אותו: „מכונת־סלים", „היורש של מיקי ברקוביץ", „דורון ג'מפ־שוט" (קליעת ניתור).

ג'מצ'י ניחן בידי זהב, הצוברות נקודות רבות, לעיתים ממרחקים של שיבעה־שמונה מטרים. גובהו (1.98 מטר) וניתורו מקנים לו יכולת ליטול כדורים חוזרים מהסלים ולשמור על שחקנים־קלעים מסוגו.

באליפות אירופה האחרונה, בצרפת, פרץ אל דרכו הבינלאומית.

אשתקד, במדי מכבי רמת־גן ששי־חקה בגביע קוראץ', גביע אירופה השלישי בחשיבותו, קלע בממוצע 35 נקודות למישחק, והסב תשומת־ליבם של פרשנים העוקבים אחר הסטארים החדשים ביבשת.

יותר קל ביחד. העובדה שג'מצ'י

(המשך בעמוד 36)

(המשך מעמוד 22)

היטב שמנחם בגין של 1977 היה איש רחום וחנון. לא רק רחום וחנון, אלא גם איש־אופוזיציה ותיק ומנודה, שהיה זקוק ללגיטימאציה.

מפא"ניקים שרצו לשרת את בגין נחשבו אז בבחינת נכס (כמו משה דיין, למשל, שאץ לקבל את תפקיד שר־החוץ ובגר במיפלגתו).

לשץ לא היתה בעיה. עד 1981 ביצר שץ את מעמדו כ"ס־מן" של המישטר החדש.

במהפך האמיתי — הקמת ממשלת־בגין השניה, החרי־תית, ב־1981 — היה כבר שץ חלק בלתי־נפרד מהמימסד החדש.

הוא ליקק את דרכו לצמרת גם בדרך של רדיפת עובדיו, שסירבו לומר הן, וגם באמצעות שירות מסור ליעדיה של הממשלה, ובכללם מילחמת־הלבנון.

ביולי 1982 כבר הזדרז שץ להוציא חוברת בשם דע מה שתשיב, שנועדה לסייע לישראלים היוצאים לחו"ל «להסביר» את הפלישה ללבנון.

לא היה שקר מוסכם אחד שלא נכלל בחוברת הזאת. זוהי גירסתו המלאה של אריאל שרון על פרשת לבנון, על המניעים לפלישה, על פרשת ההתנקשות בלונדון בעילה למילחמה, על העדר כל כוונות לסדר חדש בלבנון, על־כך שאורחים לבנו־ניים כמעט שלא נפגעו, על כך שישראל לא תקפה כוחות סוריים, על היעדר כל כוונה להגיע לבירות.

אין מנוס מממקנה פשוטה אחת: שץ המפא"ניק הוציא חוברת בת 23 עמודים, שאץ בה אף מילה אחת של אמת. כל השקרים האצורים בה הופרכו עד אז, ומאז, עלידי «העולם הזה», עיתונים אחרים בישראל ובעולם, וספריהם של אהוד יערי וזאב שיף ושל שימעון שיפר.

יעקב שץ גם הכין תוכניות־הסברה שאפתניות כמו «התיישבות ופיתוח, לרבות פרוייקט תעלת־הימים», תש־תלמות מורי דרך בנושא «ההתיישבות החדשה בשומרון», מהדורה מעודכנת של «האמנה הפלסטינית», מפות ופוס־טרים בעלי אופי סיפוחיסטי מובהק.

מרכז־ההסברה של שץ, ב־ארבע השנים האחרונות, לא נבדל בהרבה ממוסדות־ההס־ברה של «מצודת־זאב». אץ ישראל השלמה נתפסה כי עובדה מוגמרת, וכל הפרוייק־טים של המרכז, שעסקו בנושא זה, הציגו תפיסה זאת כדבר מובן מאליו.

שץ לא בלט, איפוא, במיוחד. גם רודפי המפא"ניקים המובהקים ב־ליכוד כמו ח"כ רוני מילוא, לא הצביעו עליו כעל מיפגע או מיכשול, ולא דרשו את הדחתו. רבים סברו שהוא היה, בעצם, אישיחרות מקדמא דנא, אחד מאלפי המעפילים שטיפסו על אלטלנה אחרי 1977. שץ התחנתן, קרוב לוודאי, לפני הממונים עליו מהליכוד, אבל לא חסך את שיבטו מעובדים שסירבו ללכת בתלם כמותו.

במקרים מסויימים לא בחל שץ אף במלשינות גסה שנועדה להפגין את נאמנותו חסרת המיצרים לשילטון הלאומני ב־ישראל.

ציד שמאלנים

אחד מעובדיו הבכירים של שץ הוא גידעון ספירו, המועסק כמנהל היחידה לזרים במרכז־ההסברה בירושלים. ספירו הוא לוחם ותיק, בעל כנפי־צניחה אדומות מהמיתלה, ואיש־שמאל בעל דיעות נחרצות. בעיתותיו הפנויות הוא גם אחד מפעילי יש גבול והוועד נגד המילחמה בלבנון.

עד לפני כארבע שנים עסק ספירו בעבודה לא־פוליטית, והצטיין בעבו־דתו. מאז יולי 1981 הוא מנוטרל לחלוטין. שץ אינו מאפשר לו לקבל עבודה מעשית כלשהי. בימים אלה ממש דאג מנהל מרכז־ההסברה להע־מיד את ספירו לדין מישמעתי בעוון השמעת ביקורת פומבית על הממשלה. זוהי התביעה הראשונה בנושא זה מאז קום המדינה.

פרשת שץ־ספירו מרתקת במיוחד, ומשקפת היטב את תשוקתו העזה של שץ להוכיח לאדוניו באשר הם שהוא כלב־השמירה הטוב ביותר של האי־נ טרסים שלהם.

ביולי 1981 הגיש ספירו (49), איש נמרץ ולא־קל, את מועמדותו לבחירות לוועד־עובדי מרכז־ההסברה. ספירו הוא עיתונאי לשעבר, וגם ייקה מסודר ודייקן. הוא החליט לשגר מיכתב פנימי לכל עובדי מרכז־ההסברה, ולהסביר מדוע יכול איש כמוהו לשרת את חבריו.

שש הנקודות של ספירו כללו שאיפה להגן על העובדים מפני טיהורים פוליטיים, שעליהם הצהיר ח"כ רוני מילוא; איזכור העובדה שדווקא התנגדותו לממשלה תחזק אותו במאבק על זכויות־העובדים; הצהרה נזכות דמוקרטיה תעשייתית וסולידאריות עם עובדים אחרים; תמיכה נזכות העובדים להשתתף בעיצוב המדיניות של אירגוניהם.

מיכתב לגיטימי זה, על נייר לבן בלתי־רישמי, ובמיסגרת פנימית של עובדים, הביא לתגובה מיידית של שץ. ב־20 ביולי 1981, ארבעה ימים אחרי נסיונו (הכושל) של ספירו להבחר לועד־העובדים, כתב לו שץ, על נייר־מכתבים רישמי של מרכז־ההסברה:

«מצאתי לנכון להעביר אל היועץ המישפטי של מישרדנו את החוזר, שחילקת לעובדים בעת בחירת ועד־העובדים, לבדיקה אם הדברים שכתבת מתיישבים עם מעמדך כעובד־המדינה במעמד בכיר.

בברכה, יעקב שץ.

שץ, חניך תנועת־העבודה, השתמש בדברים שנכתבו לצורך בחירות דמוקרטיות פנימיות לוועד־עובדים, כדי להלשין על דיעותיו של עובד בכיר שלו לפני הרשות. מזרע־המוריעות הישן של בן־מאיר צמחה מיפלצת אמיתית.

מפרשה עכורה זאת נבעו עשרות פרשיות אחרות של יחסים מורעלים במרכז־ההסברה. ספירו, שנרדף עד צוואר, שנוטרל מכל תפקיד, שנשללו ממנו זכויות הנובעות ממעמדו כפקיד בכיר, התגונן. הוא שיגר מיכתבים לוועד־העובדים ולהסתדרות, והאשים את שץ במכירת סיפרו לקסיקון המימשל בישראל בין כותלי המשרד. ספר זה אף חולק לזוכים ב«חידון הגבורה», שיזם ואירגן המרכז, שב־ראשו עומד המחבר.

בסופו של דבר נקם שץ את ניקמתו. הוא ליקט עשרות מיכתבים־למערכת ששיגר ספירו למערכות העיתונים, מחוץ למיסגרת תפקידו ובלא איזכור תוארו כעובד־מדינה, ויזם את העמדתו לדין. באמצעות עורך־הדין אביגדור פלדמן, ממישרד אמנון זיכרוני, טען ספירו שאין לשלול מעובד־מדינה בכיר את זכויות־האזרח שלו, בזמנו הפנוי ומחוץ למיסגרת העבודה.

הדיונים כבר החלו ונציג הנציבות, אריה גולדברגר (גם הוא חניך «תנועת העבודה»), עושה כמיטב יכולתו להביא לפיטוריו של ספירו.

פרשה זאת עוררה עניין בקרב מישטטנים, כי זכותו של הסקיד הממשלתי לפעילות ציבורית, מחוץ למיסגרת תפ־קידו, היא בעלת חשיבות קוני־סטיטוציונית רבה.

ממשלת האחדות־הלאומית, וכני־סתו של שימעון פרס ואנשיו למישרד ראש־הממשלה, הביכה במיקצת את שץ. עתה הוא מעוניין בפרופיל נמוך. אף שהוא מקווה שגם ארוניו החדשים יצטרפו ל«ציד השמאלנים», מה גם שספירו נאסר, כשבוע שעבר, בהפגנה של הוועד נגד המילחמה בלבנון.

שץ יוכל להתנחם בעובדה שמעשיו, מחדליו ודמותו, מהווים המשך נאות למסורת הישנה של קודמיו. גם התגמול מפתה למדי, ולראיה — לאן הגיע חבר־הכנסת דב בן־מאיר?

חיים ברעם ■

במדינה

דרכי־חיים

בדווי על הגג

השומן של הגמל נמצא בדבשת שלו, והחיים של הבדווי הם החופש והכבוד

„החיים של הבדווים במדינת ישראל נגמרו: לקחו מהם את הדבר החשוב ביותר להם — את החופש!" כך מתריס אי־בראהים אבו־עבד בן ה־58, איש שבט נור אל־סעיר.

הוא נולד בבאר־שבע („גם הסבא שלי נולד שם, וגם האבא של הסבא!") ועד לפני שש שנים היו לו 600 ראשי כבש ועבדו בשבילו שלושה רועים. הוא חיסל את העדר, כי לא נותר לו מירעה בשבילו („אמרו: אסור להיכנס פה, אסור ללכת לשפ!").

הוא עשה הסבה מקצועית והיום הוא מנהל את המאהל הבדווי במלון־תיירים אילתי. את אשתו מרים, אם 11 ילדיו (ששה בנים, חמש בנות), השאיר בביתו ברהט שליד שובל, והוא מבקר אותה אחת לשלושה חודשים.

אבל זאת לא סיבה שיתעניין בנשים אחרות: „אני לא אוהב אף אחת אחרת. רק את אשתי השמנה, השחורה, עם העיניים הירוקות!"

וכשהוא כבר מגיע הביתה, יש לו בעייה אחת, ככל זאת: „אני לא יכול לישון בבית. זה כמו בית־סוהר. אני ישן באוהל שהקמתי ליד הבית. רק בחורף, לפעמים, אני ישן בבית. כל המישפחה, האשה והילדים, חיים כל הזמן על הגג של הבית. כשאני נכנס לבית, אני נחנק!"

„אותו הטעם!" אבו־עבד איננו מתפעל כלל מן המעבר מן המידבר ליישוב: „כשהיינו במדבר לא היו לנו מחלות. שתינו מהבאר, אכלנו פיתות טריות ובשר טרי. לפני 11 שנים מת אצלנו בדווי בן 136, שחי רק מחלב ולחם. אין רבר יותר בריא מחלב, חלב של גמלים. זה חלב מתוק, שאנחנו נותנים לילדים שלנו!"

הוא אוכל רק אוכל קל, ירקות ולחם. אף פעם לא דגים. מה שהוא מעדיף באמת זה בשר־כבש. וגם בשר־גמל („אותו הטעם!"). הוא נהנה להרחיב את הדיבור על בשר־הגמל: „כשאנחנו שוחטים אותו, אנחנו מוציאים את כל השומן. השומן נמצא בדבשת של הגמל. אחר כך חותכים את הבשר לחתיכות, מכשלים אותו במים, שמים על הבשר מלח וקצת שומן ומייבשים אותו באור. אפשר לאכול את זה גם אחרי 30 שנה. וכאשר עמדו רבני ירושלים על כך כי יפריש מעשר מכל השמן הנכנס בבית־הבר, אחרת, איימו, יבטלו את תעודת־ההכשר שלו. העולה, תלמיד־ישיבה לשעבר, בעל מוח חריף („הוא היה מסוגל להוכיח, בעזרת פילפול תלמו־די, כיצד מותר לאכול ביום־הכיפורים תרנגולת מטוגנת בחמאה") מצא עד מהרה פיתרון: הוא שפך לכל חבית שמן מים בכמות של עשירית תכולת החבית: השמן צף למעלה, ומן הברז, אשר בתחתית החבית, יצא המעשר, כדת כדין, ועל טהרת המים הוזכים.

היה זה אביה של ציונה רבאו, שנולדה בראשית המאה לאחת המישפחות הבדווים הראשונות אשר גרו בעין־סינייה, גדלה ברחוב נחלת בנימין בתל־אביב הקטנה והיתה, לימים, אשתו של פרופסור ארווין רבאו, אחד הגינקולוגים המבוקשים בארץ.

גברת מס' 3. אביה של רבאו סייע לחיים נחמן ביאליק לנקד את שיריו: אמה לימדה את בן־הדוד, משה שרתוק (לימים משה שרת, ראש־הממשלה ושר־החוץ), עברית והיא עצמה אספה במשך שנים את רשימה (כולל את עובדת שתות אביה, מדי מבשלים חתיכת בשר־גמל כזאת יש לה טעם של בשר טרי!"

זהב לבלה. נושא אחר בו הוא מרבה להגות הוא זהב („כשאני רוצה לפנק את אשתי, אני מביא לה זהב!"). יש לזה גם הסבר יותר מעשי. כל חתונה בדווית עולה כיום כ־20 אלף דולר: „כי הכלה צריכה לקבל זהב. הזהב הטוב ביותר, 18 או 24 קראט. זה הבנק שלה. כשחסר לה כסף, היא מוכרת חתיכה. זה הביטוח שנותנים לאישה, אם בעלה הולך לבית־סוהר, או מת פתאום."

חוץ מזה עולה החתונה כל כך הרבה כסף, כי שוחטים, בהזדמנות זאת, 50־60 כבשים. כבש קטן (השוקל 20 קילו) עולה 200 דולר; כבש טוב (40 קילו) עולה 400 דולר.

בכך עדיין לא מסתיימת ההנהלת החשבונות החתונתית, כי, כאשר מר־פיעים האורחים לחתונה, נערכת רשי־מה מה כל אחד מביא: כסף, שק־קמח, אורז, סוכר, כבש. זה חוב שצריכים להחזיר. רק לפני שנתיים, נזכר אבי־עבר, הוא החזיר כבש, שקיבל אביו לחתונתו. „זה עניין של כבוד, וזה הדבר הכי חשוב אצלנו!"

רפואה לצרצרים

ילדות ברמאללה, בגרות בתל־אביב

כאשר הקים העולה החדש מרוסיה בית־בר בעין־סיניה שליד רמאללה, ערב, חמש עד שמונה כוסות תה ורותח) ופירסמה אותם, לאחרונה, בספר (אני תל־אביבית, סיפריית תרמיל, 162 עמודים).

את בעלה לעתיד הכירה רבאו כאשר שימשה, בשנות ה־30, מדריכה לתזונה בקיבוצים. אז גילתה, כי למרות תקציב־הצנע לכלכלה (28 גרושים לאיש, ליום) ניתנה לחברות הרות מנת־מזון מוגזמת, לדעתה (ארוחת־בוקר: שתי ביצים וגביע שמנת).

היא ביקשה למנוע ביזבוז זה ודרשה מן הממונים עליה שישלחו רופא־גינקולוג לקיבוצים, כדי שיסביר את יתרונות התזונה המתונה. התוצאה היתה שאותו רופא שעלה זה עתה מגרמניה, הסיע את התל־אביבית הצעירה לחולות רמת־גן והציע לה להיות גברת רבאו השלישית (בהתחשב בכך ששני אחיו כבר נשאו נשים).

היא הסכימה. אחר־כך בא ירח־דבש בקאהיר, דירה ומישפחה בלב רחוב אלנבי בתל־אביב וחלוציות בבית־החולים ביל־ינסון בפתח־תיקווה, בר־אשיתו, שם הקים וניהל רבאו את מחלקת־היולדות.

כל אותה עת לא איבדו בני הזוג, כפי שמספרת רבאו בסיפרה הנעים, לא את חוש־ההומור שלהם ולא את חוש המעשה. כאשר לא חדלו צירצורי הצרצרים בדירת־השרד הדלה שלהם בבילינסון. קם ד"ר רבאו ממיטתו, ניגש למחלקתו, הביא בקבוק אתר והתיז ממנו לנקיקים בהם הסתתרו הצרצרים והרדימם לנצח.

תעופה

אל־על ב'

האנשים בצמרון לומדים מן הדרום

הדמיון ממש מפתיע: גם היא נוסדה בסוף שנות ה־40. גם היא מפסידה כמה עשרות מיליוני דולארים לשנה (55 בשנה שעברה). גם היא מושבתת מסיבות של כוח עליון הרבה ימים בשנה (155 ימים בתישעה החודשים הראשונים של השנה הזאת בלבד). וגם היא חברת־תעופה לאומית במרחב.

המדובר, כמובן, באם־איי (ראי־שי התיבות של שמה האנגלי של חב־רת התעופה הלבנונית, מידל־איסט איירליינס) הביירותית. בעלת צי של 19 מטוסי בואינג (שמונה 707 ו־שלושה 747).

מלונדון ללרנקה. למען הדיוק, קשה לקרוא לאם־איי ביירותית, כי ליתר ביטחון מרוכז רובו של הצי שלה בלרנקה הקפריסאית. זאת הת־קדמות לגבי שנות־הדמים הראשונות בלבנון: ב־1976 מולטו המטוסים ללונדון ולפאריס, ובאותה שנה גם נהרגו 50 מעובדי החברה בביירות.

אבל עכשיו מצפים לטוב, ובעלי החברה — שבה לממשלת לבנון יש חבילת מניות־מיעוט — ניגשים לבנות אותה מחדש. הואיל וגם היא, כמו הרבה חברות לבנוניות, כמעט עסק מישפחתי («היו"ר המוסלמי סלים סלאם, הוא אחיינו של מייסד־החברה, מי שהיה ראש ממשלת לבנון, סאאב בי־סלאם ואחיו, סעוד סלאם. הוא הקברניט הבכיר של החברה) זה הולך לא רע. הצוות, למשל, הסכים, לפני חודש, לקיצוץ של 50% בשכרו.

אולם את הישועה האמיתית מקווה סלאם להביא מהרוגמה בדרום: כשם שאל־על מושכת חלק ניכר מהכ־נסותיה מהקשר בין הפזורה היהודית הגדולה בארצות־הברית לישראל, כך החליט סלאם, השבוע, כי שיבעה מיליון הארגנטינים והברזילים ממוצא לבנוני אינם הולכים ברגל.

לא רק שהם אינם הולכים ברגל, אלא הם גם טסים מדי פעם. לכן פנה סלאם למשלוח שתי המדינות הדרום־אמריקאיות הגדולות, ביקש לקבל זכויות־נחיתה והולכת נוסעים ללבנון וגם זכות הולכה לתחנות ביניים בתיקווה כי יוצאי־לבנון ישמחו לטוס במטוס לבנוני גם בין ריו דה־ז'ניירו לבואנוס־איירס, למשל.

מנהל־מאהל אבו־עבד
רק שמנה. שחורה וירוקת־עיניים

אונס במהום שידוך

ל סה (שם בדוי, השם האמיתי נאסר לפירסום) הציצה בחלון חנות־הנעליים שליד התחנה המרכזית בתל־אביב. בעל החנות, יגאל סהר, גבר נמוך בגיל־העמידה, יצא מן החנות ושאל אותה: „מה את רוצה?"

היה הסבירה לו שהיא רק מסתכלת, אך בעל־החנות לא מש ממנה. הוא הביט בה ואמר: „אני יכול לשאול אותך משהו?" אחרי פתיחה זו ביקש לדעת אם היא נשואה או רווקה.

יפה ענתה לו גם על שאלה אישית להסיעה במכוניתו לרמת־אביב, כדי לפגוש שם את הבחור.

כאשר ישבה יפה במכוניתו המהודרת של סהר, שאל אותה הגבר אם היא מוכנה לשכב איתו. הוא גם הציע לה הלוואה אם תצטרך כסף.

למרות החלפת הנושא של החתן המיועד במגע מיני עם בעל־החנות, לא ירדה יפה מייד מהמכונית. לדבריה, היא נשארה שם עוד כרבע שעה, כאשר היא מביעה את דעתה על סהר ו„יורדת עליו בגלל שצחק עליי."

המכונית של סהר

„אני מאחלת לך שתישארי עם חמישה ילדים בלי בעל!"

זו ואמרה כי היא רווקה. בעל החנות המשיך להתעניין מה גילה, וכאשר שמע כי היא בת 22, שאל אם היא מעוניינת להכיר גבר.

„למה לא?" ענתה יפה, וכך החל הסיפור.

סהר, שהוא בן 45, סוחר, נשוי ואב לחמישה ילדים, הציע ליפה, לדבריה, להכיר לה בחור נפלא לשידוך. „סטודנט עשיר מרמת־אביב," הוא אמר. יפה היתה מעוניינת, אך באותה שעת־צהריים בחודש יוני היתה עייפה יותר מדי מכדי לדון בחתנים. היא אמרה כי תלך הביתה ותשוב בשעה שמונה, כדי לפגוש את הבחור מרמת־אביב.

בחזרה לחנות

ב שעה רבע לשמונה הגיעה יפה לחנות הנעליים, אחרי שהתרחצה והתלבשה לקראת הפגישה. בבית שאלה את אמה מה דעתה על ההצעה להכיר בחור טוב לשידוך, והאם תמכה ברעיון.

אולם כאשר פגשה יפה בסהר בערב, הוא אמר לה כי הבחור לא הגיע. כדי למנוע ממנה אכזבה, הציע סהר אולם לפתע, לדבריה, תפס הגבר בידה, השכיב אותה על המושב והטיל את כל כובד משקלו עליה. היא היתה חסרת־אונים ולא יכלה לזוז או לקום. הוא היטה את ראשה אחורה, משך בשיערה כדי למנוע את התנגדותה, ואז אנס אותה.

לפי דבריה של יפה, קרה המיקרה בערך בשעה תשע בערב. במכוניתו של סהר, ליד התחנה המרכזית. היא ירדה מן המכונית והלכה לכיוון התחנה.

כשהיא בוכיה ורועדת, פנתה לשוטר הראשון שראתה, ושאלה אותו היכן נמצאת תחנת־המישטרה. השוטר, יהושע עקה, היה אומנם לבוש מדים, אך לא היה בתפקיד והיה בדרכו הביתה. הוא לא ידע להצביע על תחנת־המישטרה הקרובה, אך היה נכון להאזין לסיפורה של הצעירה השחרחורת.

יפה סיפרה לו את כל הקורות אותה באותו ערב, ועל האונס שאנס אותה בעל החנות.

השוטר והנערה ישבו בבית־קפה, ושם הרגיע עקה את יפה הנרגשת. כאשר שמע כי איננה יודעת את פירטי הזיהוי של האנס, הסביר לה כי כדי להתלונן במישטרה יהיה עליה לברר פרטים אלה. הוא הציע לה לבקר למחרת בבוקר בחנותו של האנס, כדי לקבל את פרטיו, ואז ללכת למישטרה ולהתלונן. הוא גם אמר כי ישמח לעזור לה ככל אשר יוכל, ונתן לה את מיספר־הטלפון שלו.

יפה שמעה בקולו של השוטר. היא חזרה באותו ערב הביתה והלכה לישון. למחרת בבוקר נסעה לתחנה־המרכזית ומיהרה לחנותו של סהר. היא אמרה לו כי היא רוצה להגיש נגדו תביעה מישפטית וביקשה את פרטיו. הוא החזיק אותה בזרועה בחיוך, ומסר לה את כל הפרטים שביקשה. היא רשמה אותם ונסעה לתחנת־המישטרה.

אחרי שגבו את עדותה וקיבלו את פרטיו של החשוד, החליטו השוטרים לצייד את יפה ברשמקול נסתר ולשלוח אותה שנית לחנותו של סהר. הפעם, כדי להקליטו ולהשיג ראיה ניצחת לאשמתו.

יחד עם שוטר מהתחנה, יצאה יפה לחנותו של סהר, אך לא מצאה אותו שם. היא שוטטה ליד התחנה המרכזית וחיפשה את סהר בין שתי חנויות־הנעליים השייכות לו, עד שלבסוף מצאה אותו והצליחה להקליטו. בהקלטה אמרה לו כי היא רוצה שהוא יבקש ממנה סליחה על מה שעשה לה אתמול בערב, ואז תניח לו לנפשו.

אבל סהר היה מוכן לבקש את סליחתה של יפה רק „אם פגעתי בך, חס וחלילה."

עוד באותו לילה עצרה המישטרה את סהר. הוא נחקר ומסר את גירסתו, ומאז הוא יושב במעצר. התובעת, דבר־רה חן, הגישה נגדו כתב־אישום על אינוס. הוא כפר באשמה.

יפה

„הרי לא היה חושך בחוץ..."

„אני שונאת אותך!"

ג ירסתו של סהר היא פשוטה למדי. הוא איננו מכחיש כי פגש את יפה ליד חנותו באותו יום, ביוני השנה. הוא גם מודה כי פתח איתה בשיחה ושאל אותה אם היא מוכנה להכיר גבר. אולם הוא מכחיש כי הציע מיכנסיים, נדמה לי שהיתה לה חצאית שחורה עם כפתורים בצד. היא ישבה על הכיסא לידי ואני אמרתי לה להוריד את הידית בצד שלה ולהשכיב את הכיסא.

שכבתי איתה.

אחרי שהתלבשנו והתחלנו לנסוע, היא אומרת לי: „גם אותך אני שונאת!" אני שאלתי אותה למה היא אומרת את זה, והיא הסבירה שאני כמו בעל־הבית שלה: „אנסת אותי!"

שאלתי מה זאת אומרת בעל־הבית שלה? והיא אמרה שפעם עבדה אצל סוכן־ביטוח. שם היו שני שותפים. אחד היה זקן. יום אחד אמר לה שצריך לכתוב פוליסות בירושלים. „הוא לקח אותי בדרך לירושלים ושם נכנס ליער בן־שמן ואנס אותי."

היא סגרה את הדלת של המכונית ואמרה לי שוב: „גם אותך אני שונאת!" בסביבות התחנה המרכזית, ליד בניין אגד. היא ביקשה לרדת. עצרתי לה והיא ירדה. לא קבענו, כי כשהיא יצאה היא אמרה: „אני שונאת אותך!"

למחרת היא באה אליי לחנות ואמרה: „זה לא יפה מה שעשית אתמול בלילה." היא ביקשה את הפרטים שלי, כי היא רוצה להגיש תביעה נגדי. נתתי לה הכל מה שרצתה. אחר כך היא באה עוד פעם ואמרה לי: „טוב, תבקש ממני סליחה." אמרתי: אני מבקש סליחה רק אם פגעתי בך. מכל אדם אני מבקש סליחה אם פגעתי בו.

„היא אנסה אותי!"

א ני גם רוצה להוסיף כי היא רצתה לתת לי נשיקה לפני המגע, ואני אמרתי לה: תנגבי את האודם. היא נישקה אותי פעם ראשונה באוטו, ברמזורים, לפני שהגענו לחניה. אחר־כך לא התנשקנו, כי אני לא אוהב את זה.

אני לא הבטחתי להכיר לה בחור צעיר סטודנט, אבל הצעתי לה שאם היא תצטרך כסף, הלוואה או עזרה, אני מוכן לעזור לה. זה היה לפני המגע המיני. היא רצתה להיות ידידה שלי ואז אמרתי: אם תצטרכי עזרה, אני מוכן לעזור לך, אם נמשיך בידידות בסדריות.

עד כאן גירסתו של סהר.

שעה ארוכה אחרי שיצאו השופטים יעקב מלץ, שרה סירוטה ויוסף גולדנברג, המשיך הקהל באולם להתווכח גירסתו של מי מהשניים היא הנכונה.

חלק מהצופים צידדו בגירסתו של עורך־הדין מנחם רובינשטיין, סניגורו של סהר, שאמר כי לא יתכן שבחורה תסתובב עם גבר שהציע לה לקיים מגע־מיני במכוניתו במשך חצי שעה כאשר היא מסרבת לו. „אם היא לא רצתה לשכב איתו, אז למה היא לא ירדה מייד מהמכונית?" שאלו חלק מהצופים. „הרי עוד לא היה חושך בחוץ, זה היה בסביבה הומה ליד התחנה־המרכזית, היא היתה יכולה לצעוק," אמרו.

לעומת זאת תמכו חלק מהנוכחים בגירסתה של התובעת, דבורה חן, ואמרו: „אם היא הסכימה ורצתה לקיים איתו יחסי מין במכונית, אז מה פיתאום היא רצה והתלוננה לפני השוטר הראשון שראתה? ולמה מיהרה להתלונן במישטרה ולחשוף את עצמה לכל אי־הנעימות של קורבן אונס?"

הוויכוח היה סוער, והדגים את הבעיה שתעמוד לפני השופטים כאשר יצטרכו לחרוץ את הדין.

בזמן הדיון ישבו על הספסל הראשון באולם אשתו של הנאשם וחלק מילדיו. אשתו, נאה ומטופחת, שלחה מבטי שינאה יקודת לעבר התובעת. כאשר הסתיים הדיון, קפצה האשה ממקומה וצעקה לעבר התובעת: „אני מאחלת לך שתישארי עם חמישה ילדים בלי בעל. איך עושים את זה לאב לחמישה, ששניים מהם בצבא?"

גם הבן והבת, במדי־צבא, התגודדו ליד התובעת, עד שהשוטרים מיהרו להוציאם מן האולם.

היה זה מוזר לראות את הנאמנות המוחלטת של האשה לבעלה, שהודה במו פיו כי פיתה בחורה אחרת ושכב איתה, ולפי גירסת הנערה אפילו אנס אותה. „היא אנסה אותו!" הצדיקה ה־אשה את תמיכתה בבעלה.

אילנה אלון ■

תשבצופן

2461

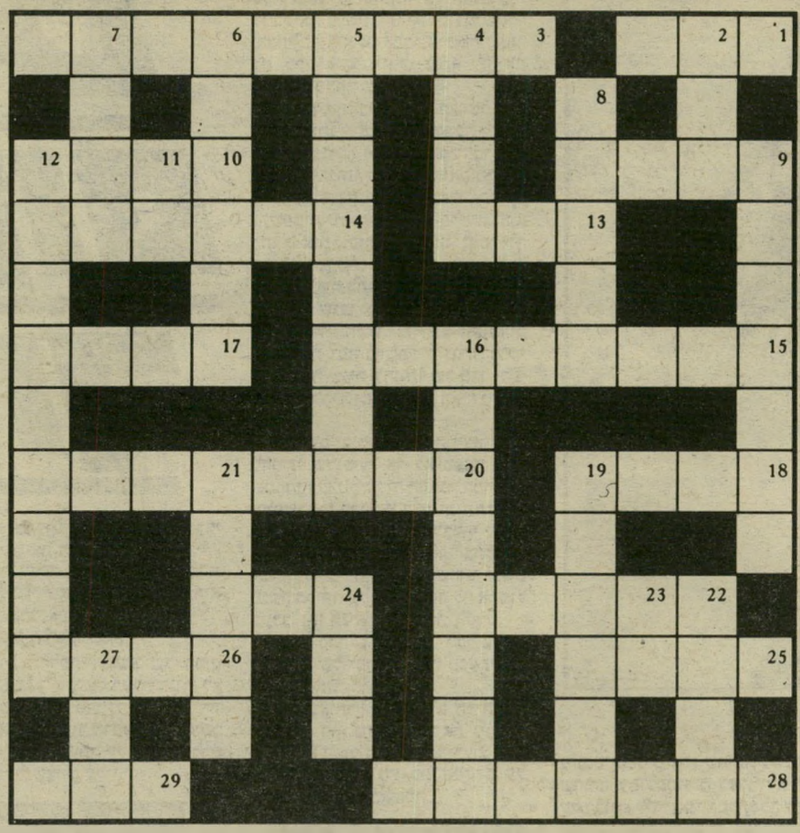

פתרון תשבצופן 2459

מאת

אביגיל ינאי

מאוזן:

1. מאהבה באנגלית, גם אם תתחיל בחטא, אי אפשר להשתכר (3)
3. אם יתרגמו לאידיש סדרת ילדים בטלוויזיה, זה יישמע משהו גס (4, 5)
9. דחוף מאד! למסור מיד בכניסה (4)
10. אם נאכל יותר מן המינימום זה יעשה לנו חור בתקציב (4)
13. איזו אשה בזה לדבר ערך? (3)
14. מקבל עליו כל הצעה ו/או תכנית, ואם תהיינה טובות, אפשר גם להעתיק (3,3)
15. לזה שלא רצהבמשרה על חוף הים, יש כח שכנוע? (4,4)
17. כל שנאמר בבריתא, עומד איתן (4)
18. משהו משובש בשיר "אהבת פועלי הבנין" (4)
20. המוקסין של פני מור קופר (4,4)
22. השן החותכת מקלה על הצמא לרם את מלאכתו (5)
24. הליטאי ושותפיו הסכימו לרגולציה (4)
25. להרבות נשים אמר המשל, זוהי הנאה גמורה (4)
26. בקבוץ הסכימו בדרך כלל, שעם הפקקים קל יותר לסדרן העבודה (3)
28. מקל הרועים הוא אביזר חשוב לפצוח — גם ברינה (3, 4)
29. שיח לוחמים (3)

מאונך:

2. מדוע לא להגיד מלה טובה על בעל־חיים? (3)
4. עם גוף כזה הוא בודאי בטוח בעצמו (4)
5. נשוי עם כסף (3, 5)
6. גוזמות שרות (6)
7. "..... ד' אלוהים את האדם וינחהו בגן עדן...." (בראשית) (4)
8. "מנוח לא יקר"! אפשר לפנות בבוז כזה אל מת? (5)
9. אפשר לשים בושם בגלגלים במקום שמן? בהחלט לא! (4, 3)
11. בסיסה של פירמידה הפוכה? (2)
12. אמרו לנו אל תשתמשו בל"י, אחר יותר טוב! — אין כל ערבות לכך (3, 6)
16. להפקיר אלוף — זה ישתקף מיד בתוצאות (8)
17. התהדרנו בכדי מחלצות בעבר, אך מה צופן לנו העתיד? (6) (ח)
21. מאז שסר האל מבית הנשים אין בו התאמה (5)
22. הבאנו כמה קילו של קפה, ירצו יאכלו... (4)
23. הוא ישן גם כשטילים מתעופפים מסביב (2)
24. רשות או חובה לתת לו תשר (3)
27. הנחל שאכזב (3)

דורון ברבע מיליון

(המשך מעמוד 33)

ישחק לצידו של מיקי ברקוביץ בשנה הבאה מעוררת כבר עתה חלחלה בקרב המתמודדים על התואר.

השאלה המסקרנת היא, במקום מי ישחק ג'מצ'י וכיצד ישתלב עם מיקי ברקוביץ. אומר ג'מצ'י: "אינני עושה תחרות עם אף אחד. מיקי ואני משׂתפים פעולה בנבחרת ומסתדרים היטב. ברור שביחד יהיה לנו הרבה יותר קל מאשר לחוד."

העובדה שמכבי תל־אביב משלמת העונה את משכורתו יכולה להעׂלות הירהור שלמעשה מבזבז ג'מצ'י שנה ברמת־גן. אך הוא בריעה שהעונה הנוכחית סותמת, מבחינתו, חורים ומגבשת אותו לקראת הופעתו במדי תל־אביב. הוא מרגיש שהעונה נוצרו תנאים המאפשרים שיפור ביכולתו.

גם דוגמן. דורון ג'מצ'י מרגיש שהוא הגיע למעמד של סופר־סטאר כבר בגיל 23 (הוא יליד יולי 1961, מזל סרטן). העיסקה נתנה לו אינדיקציה לכך.

עד עתה חי בצינעה עם אשתו מירב, הצעירה ממנו בשנתיים. הוא הכיר

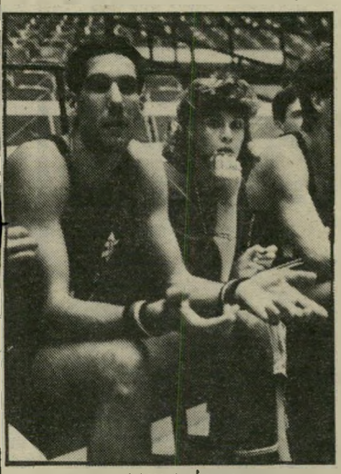

כדורסלן ג'מצ'י
יש אינדיקציה

אותה עוד בבית־הספר היסודי הלל, כשהיה בכתה ח', והיא למדה בכתה ו'.

השניים לא עוזבים אחד את השני. מירב, בחודשים הראשונים להריונה, מלווה אותו למישחקים ואף לאימונים. דורון הולך איתה לקניות ולסידורים שונים.

מעתה יוכלו גם מירב ודורון ג'מצ'י להרשות לעצמם לחיות כמו כוכב ואשתו. סכום של 50 אלף דולר לשנה אינו עניין של מה בכך. זו המשכורת השניה בגודלה לכדורסלן ישראלי. הראשון הוא מיקי ברקוביץ, המרוויח בממוצע 80 אלף דולר לשנה.

ג'מצ'י נוהג במכונית ב־מ־וו, שנת יצור 1981. הוא גם קנה קוטג' בשכונה החדשה הנבנית בגיבעת־שמואל.

את זמנו הפנוי הוא מקדיש למנוחה ולבילויים, מרבה לחזות בסרטים ומדי פעם יוצא לארוחות עם חברים.

נוסף להיותו כדורסלן הוא גם דוגמן לא רע. בינתיים הוא מדגמן מוצרי־ספורט.

יזכרו, יזכרו. במשחקים יש לדורון ג'מצ'י אוהדים קבועים, המלווים אותו. גם ההורים ואשתו לא מחמיצים מישחק.

את רמת־גן הוא עוזב בלב כבד: "יש לי חברים שתמיד אוכור אותם."

האם ישכחו, בעוד חמש שנים שדורון ג'מצ'י היה פעם במכבי רמת־גן כמו שמזהים את חיים שטרקמן, הרכז הנפלא של שנות ה־60, ככוכב תל־אביב בעבר, למרות שנולד במכבי רמת־גן?

מרגיע ג'מצ'י: "הלוואי שיזכרו אותי כמו את שטרקמן. ואם יזכרו אותי בזכות התקופה שלי בתל־אביב, או אני אוכור שזה היה בזכות רמת־גן."

את מכבי רמת־גן יהיה לדורון ג'מצ'י קשה לשכוח. שם הוא הגיע למעמד של סופר־כוכב, ולא לחינם שילמו עבור העברתו רבע מיליון דולר.

יאיר עמיקם ■

דירה להשכרה
בהרצליה
שכ"ד חודשי, 3½ חדרים, קומה 7 (אחרונה), מעלית, טלפון, מזגן, ארונות קיר בכל חדר
טל. 03-249953

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת
ישראכרט | ויזה | DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD
שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום
פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

טלפן לתל־אביב ותפוש אילת
הזמנת מקומות
למלונות באילת ולטיסות "ארקיע"
תורפון TOURPHONE
03-38 38 38
שרותי תיירות באמצעות הטלפון לבעלי כרטיסי אשראי

הלב שלך שווה בדיקה!
בן 35+
הלחם בחשש המנקר,
בוא עוד היום לאיבחון מוקדם
השקט הנפשי שלך
שווה את זה.
הבדיקה כוללת:
בדיקת קרדיולוג, א.ק.ג.
א.ק.ג. במאמץ (ארגומטריה),
בדיקות מעבדה.
מכון לבריאות הלב
בית הרופאים, דיזנגוף 18 פינת פרישמן תל־אביב
טלפונים: 03-221227, 03-244294
ארלוזורוב

מרים בנימיני

מזל החודש:

עקרב

איך משפיע הכוכב מרס על בני המזלות השונים

בעולם העתיק לאסטרולוגיה היתה צורה שונה. האסטרולוגים הקדומים היכירו רק שיבעה כוכבים. הרחוק מכולם וזה ש.סגר" את המעגל היה כוכב סאטורן. בתקופת המהפכה הצרפתית התגלה כוכב חדש – אוראנוס. מאותה עת קיבלה האסטרולוגיה תנופה חדשה והחלה משתנה.

עד 1930 התגלו שני כוכבים נוספים – נפטון ופלוטו שהעשירו רבות את נקודת־מבטם של האסטרולוגים. עד לאותו זמן נהוג היה לשייך שני מזלות לכוכב אחד. כלומר: מאחר שכל מזל קשור לכוכב מסויים, יצא שכמעט כל כוכב שולט בשני מזלות. כל תגלית חדשה העשירה מזל נוסף בכוכב האופייני לו. כך יצא שלחלק מה־מזלות יש שני שליטים ואילו לאחרים אפילו לא כוכב אחד בלבד לעצמם. יתכן שבמשך הזמן יימצאו השליטים החסרים.

למזל עקרב שייכו את כוכב מרס. כוכב זה, שהיום מוכר כשליט מזל טלה, חלש על שני המזלות גם יחד. לאחר גילויו של כוכב פלוטו, הפכו אותו לשליט עקרב, וכוכב מרס הועבר אחר כבוד לשמש, כשליט שני של המזל.

פלוטו הוא הכוכב האיטי ביותר שאנחנו מכירים. ישנם מזלות שתקופת שהותו בהם נמשכת 21 שנה וישנם מזלות שאצלם הוא עורך ביקור קצר יותר, אך אצל כולם הזמן ממושך למדי. יוצא שדור שלם מושפע מאותו פלוטו, השוהה באותה עת במזל זה או אחר.

לפיכך ננסה לראות מהי השפעתו של מרס

על כל מזל. למרות שהוא שליט שני של עקרב, נתייחס הפעם רק אליו.

מרס – מאדים בשפתנו – הוא למעשה חומר־הגלם שממנו "עשוי" כל אחד מאיתנו. המילים אדם, אדמה או דם – קשורות כולן לאותו שורש, ואם תרצו ה־דם" מראה את סוג האדם שאצלו הוא זורם. מרס מראה את מידת המרץ, הכוח והאנרגיה שהאדם משקיע בעצמו, באחרים ובחיים בכלל. כשכוכב מרס נמצא במזל "חלש", לאדם יהיה קשה להיאבק ולהילחם את מילחמת־הקיום ההכרחית לכל חי. מזל "חזק" יאפשר לאדם להגיע להשיג ולהגשים אף את התשוקות המיניות החבויות בתוכו. מרס יכול להראות על אקטיביות בצורה החיובית ביותר, אך לא מן הנמנע שמצבו של מרס יראה גם על מידה של אכזריות תוקפנית או ההיפך, מוגות לב וחוסר־העזה.

מרס בעקרב

מרס כזה ידגיש שרגשות עמוקים, כשמוצאים דרכם באפיק חיובי, יהיו בעלי עצמה אמיתית. אך אם האנרגיה והרגשות חסומים, הצד השלישי עלול להיות מסוכן ולגרום רישעות, קינאה ונקמנות, כמו גם היעדר גילוי־לב. אדם עם מרס כזה יהיה לו תשוקות מיניות עזות, ולעיתים היצריות החזקה תשלוט במעשיו. דרוש אופי חזק כדי לממש את המרס ולהכיר בפוטנציאל החזק והחיובי הטמון במצב זה של מרס. אין ספק שהיסודיות והאהבה לפרטים יבלטו אצל הטיפוס מהסוג הזה.

מרס בקשת

מרס כזה הוא נערי, צעיר, ובעל מרץ כשל תלמיד בית־ספר. הוא פעיל מאוד, ספור־אישית וכלכלית, תהיה חשובה למדי. האנרגיה תוצא בזהירות ובאופן קונסטר־טיבי.

ביזבוז והעדר יכולת הן תכונות בלתי נסבלות. קיימת אהדה לסמכותיות וכוח, ולעיתים ניתן להשיגם מייד וללא עיכוב. הרוגז יתבטא בצורה קרה ומהירה.

מרס בדלי

למרות היותו אימפולסיבי, יפעל בדרך־כלל להשגת מטרותיו האישיות. החרות והחופש חשובים לו. היכולת האינטלק־טואלית נוטה כלפי התחום המדעי. פעולות בלתי־צפויות מקובלות, ויכולת לגרום קשיים ביחסים עם חברים. בשעת חרום התגובות תהיינה מהירות ועניניות. הרוח החלוצית של מרס בדלי יכולה להתבטא בלחימה לחרותם של האחרים. מרס כזה אינו מאפיין את הריחוק מאנשים, האופייני כל־כך למזל דלי. הרגשות והיצרים חזקים וגורמים למתח נפשי רב.

מרס בדגים

דגים אינו מזל אקטיבי במיוחד, כך

מרס הוא חומר הגלם של כל אחד — הוא מעורר תשוקות מיניות, מרץ, אינטואיציה וחוסר־מנוחה

שבמקום זה מרס אינו יכול להתבטא כראוי. כשהוא נמצא במיטבו (בקרינות טובות) תהיה תשוקה ריגשית חזקה לעמול למען הזולת עד הקרבה עצמית. אך אם הוא מוקרן קשה, הוא יהיה חסר כוח אמיתי, המרץ ילך לאיבוד. מצב זה יראה על עצלנות, חוסר־מעש ואהבה יתירה לפינוקים. חוסר ההחלטיות והנטיה להיות מושפע מאחרים יחלישו את האופי של האדם שבו מדובר.

מרס בטלה

כאן הוא במקומו הטיבעי, מלא־אנרגיה מרץ ואון. מרס כזה מקנה נטיה ליטול את היוזמה, הוא בעל אנרגיה גדולה, לעיתים מסוג אינטלקטואלי. הוא מעורב בתחו־מים הדורשים פעילות מחשבתית, והדבר

(המשך בעמוד 38)

מצב־הרוח לא קל. בימים אלה מלווה אתכם הרגשה של כבדות, לאות ועייפות שקשה להסבירה. ובכל זאת נראה שמיספר דברים עומדים להסתדר בצו־רה טובה מהמצופה. לבעיות בתחום העבו־דה יימצא פיתרון בק־רוב, אל תרוצו קדימה – ביותר מדי התלהבות – התוצאות הטובות יוש־גו רק בהרבה מאמצים וסבלנות. ב־2, ב־3, וב־4 בחודש חשוב שתנוחו, תישנו ושתימנעו ממאמץ פיזי מיותר. בגלל המצב הבריאותי.

* * *

תקופה מוזרה עוברת עליכם כעת. מצד אחד אתם מוקפים בחברה ופחות מבודדים, מצד שני מלווה אתכם הרג־שה של תוסר־נוחות. אתם חייבים להיות ז־הירים מתמיד, צעד פזיז וחסר מחשבה עלול להרוס מיפעל שהשקע־תם בו כמעט הכל. ה־31 באוקטובר וה־1 בנובמ־בר יהיו קשים במיוחד, אך גם בשאר השבוע לא נראה שיהיה קל. בשטח הרומנטי נפתחות דרכים חדשות ומעניינות, אך לא מעט מלכודות אורבות לכם בדרך.

* * *

ענייני עבודה מעסיקים אתכם במיוחד השבוע, אפשרויות לשנות מקום או תפקיד תלויות בנכונותכם ל־הופיע כבעלי ביטחון. יכולת הדיבור וכושר השיכנוע שבהם ניחנ־תם יעזרו לכם להגיע לכל מקום שימשוך אתכם. אין ספק שבזמן הקרוב תהיו מאוד עסוקים ועמוסים בע־בודה, ללא רגע פנוי לעצמכם. אורחים עומ־דים להגיע ולהוסיף למאמצים. ה־2 וה־3 בחודש משמעותיים לגבי הקארי־רה שלכם.

השבוע תרגישו יותר עירניים וקלילים. התקופה המתקרבת חשובה במיוחד לאלה מביניכם הבונים קש־רים לטווח ארוך. יתכן שבעיה מסויימת במיש־פחתו של בן־הזוג תביא למצב של בילבול וחוסר יכולת להחליט. רצוי שתדחו החלטות חשו־בות לפחות בשבועיים־שלושה. הזדמנויות ל־סיים קשרים מסובכים ולהתחיל בחדשים מצו־יות השבוע ביחוד ב־ 2, ב־3 וב־4 בחודש. ב־5 וב־6 בחודש תצטרכו להוכיח את עצמכם.

* * *

השבוע תצטרכו להמשיך לטפל בענייני הבית, הרכוש, הדירה וכל מה שקשור בה. אחריות והמון עבודה מוטלים עליכם, ואין מי שיחלק איתכם את ה־מעמסה. בעיות מישפ־חתיות עלולות להטריד אתכם בין ה־1 בחודש עד ה־4 בו. גרעון בבנק עלול להכניס אתכם ללחץ. אך יש מוצא מהסבך – מישהו מה־מישפחה יציע את עז־רתו ויעזור לעבור את התקופה. מיכתב או שיחת־טלפון מחו"ל ישמחו אתכם השבוע.

* * *

בימים אלה אתם עסוקים ביותר בענייניים יומיומיים ולא מתפנים לעסוק במה שבאמת הייתם רוצים. שכנים, קרובים, אחים ואחיות יגזלו מכם זמן יקר. מי שעובד עם קהל יוכל להצליח. אולם ה־31 באוקטובר וה־1 בנובמ־בר הם ימים שעלו־לים להביא לעצבנות ולחרטה מאוחרת על התנהגות חסרת־סבל־נות. הימים ה־2, ה־3 וה־4 בחודש טובים מבחינה רומנטית, סיכוי טוב לפגוש במישהו שהיה מאוד חשוב לכם.

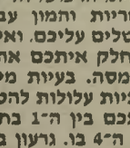

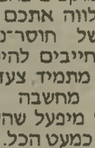

הבעיות הכספיות מטילות צל על כל התקופה, יש לכם המון תוכניות להרחיב את מקום המגורים, לשפצו או לעבור למקום אחר. תמיד חסר איזשהו סכום קטן שמעכב את כל העניין. ה־31 באו־קטובר וה־1 בנובמבר אינם נוחים מבחינת עבודה ויחסים בעבו־דה. אולם במה ששייך לרומנטיקה נראה שת־היו מאוד מבוקשים. ב־2 וב־3 בחודש רצוי לנוח ולא לארגן נסיעה – יתכן שתסבלו מאיזור הגב.

* * *

חודש ימי ההולדת שלכם אינו נוח ביותר. למרות שמורגשת הקלה כלשהי לעומת החודש שעבר, עדיין אתם חשים בדידות, עצב ומעוקה. שקשה ל־השתחרר מהם. בתחום המיקצועי קיימת אפש־רות לקבל תפקיד חדש שכרוכות בו נסיעות רבות, והוא מוסיף סמכות, אחריות ועניין. כדאי לשקול בדבר שינוי בכיוון זה, העשוי להביא לקידומכם. ה־2 וה־3 בחודש מפתיעים בכל מה שקשור לחיי הרגש.

* * *

אם תיכננתם נסיעה ב־31 באוקטובר או ב־1 בנובמבר קחו בחשבון שתיתקלו בעיכובים מרגיזים. לא חשוב כלל מהי מטרת הנסיעה, מישהו ינסה להרוויח מהמצב הלא־נוח שאליו אתם עלולים להיקלע. ב־2, ב־3 וב־4 בחודש עדיף להישאר בבית, לנוח ולתכנן שי־נויים במקום בו אתם גרים. אתם נוטים לח־לות או להקדיש חלק ניכר מזמנכם לאנשים חולים הזקוקים לעזרה. ב־5 וב־6 בחודש תרגישו בהקלה.

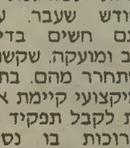

בימים אלה מושם דגש על החיים החברתיים. בחודש הקרוב תהיינה לכם הזדמנויות לקשור קש־רים חדשים. המדובר בעיקר על קניית ידידים חדשים. נסו לצאת מה־הרגל לבלות רק בחברת הידידים הישנים והמו־כרים. או מה שיותר קשה – בחברת עצמכם בלבד. בשטח הרומנטי יש התפתחויות מעניי־נות, אלא שהקשרים עדיין חייבים לשאת אופי סודי. ב־ 2 בחודש תוכלו ליהנות ממידע שקשור בעבודתכם.

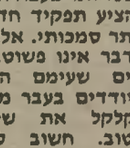

* * *

בימים אלה אתם נתונים ללא מעט הת־לבטויות, בעבודה מרוצים מכם ועומדים להציע תפקיד חדש ו־יותר סמכותי. אלא ש־הדבר אינו פשוט. אנ־שים שעימם הייתם מיודדים בעבר מנסים לקלקל את שימכם הטוב. חשוב לגלות עירנות בקשר לכך. ב־2 בחודש תדאגו לפנות לעצמכם כמה שעות לקשר החדש שמתחיל להיות חשוב עבורכם. ה־5 וה־6 בחודש טובים לאלה מביניכם שעובדים עם קהל.

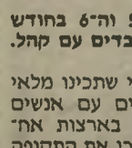

* * *

לשבוע שעומד לפניכם כדאי שתכינו מלאי של מרץ והתלהבות. קשרים עם אנשים השוהים בארצות אח־רות יהפכו את התקופה למעניינת וחשובה. עלי־כם יהיה להחליט במ־הירות על המשך צעדי־כם. זיכרו שחייב לבוא שינוי, וההצעות שתבא־נה אמורות לעזור. תית־כן אף נסיעה לחו"ל לחלק מכם. בתחומי הלימודים יעשו חיל אפילו אלה שמתקשים בשטח זה. ה־31 באוקטובר וה־1 בנובמבר יהיו מעייפים.

מיכתבים לרותי

הצלע הנוספת

נשמע נחמד, והרבה יותר מזה. (1048/84) בהחלט מסוג המיכתבים החביבים עליי. „בן 34, אקדמאי, בתהליכים ובפזילה נבוכה החוצה," הוא מתחיל. „מרגיש לא נוח להיות באור הזרקורים של עיתון מפורסם, ועוד תחת מיספר קטלוגי, אבל חייב לנסות למצוא את הצלע הנוספת. מעוניין באשה בשלה, ולא איכפת אם לא תהיה רווקה, ואפילו עם ילדים, המחפשת כמוני לבנות בית חם ונעים, בית ש־כדאי למהר ולסיים למענו את העבודה שעה קודם. עדיפה אשה בשנות ה־35, אשה שאפשר ללכת עימה על שפת־הים וסתם כך ליהנות מהרוח הנושבת והמניעה את הגלים. אשה אשר מבינה שהחיים הם לא רק מיטה־מיטבח־טלוויזיה, אבל גם זה. פשוט מחפש את הטיפוס הביתי והלא־שמרני, מישהי שתשלים אותי." נו, מה אני אגיד לכן? כל עוד יש גברים הכותבים על טיול על שפת הים, רוח נושבת וגלים, נדמה לי שעוד לא אבדה תיקוותנו.

★ ★ ★

רק ילדות טובות כותבות יומן. לרעות אין זמן.

★ ★ ★

ראש פתוח

עוד אחד שנשמע רציני הוא (1049/84). הוא כותב בקיצור: „בן 26, יליד ארצות־הברית שגרל באר, אקדמאי, מבוסס ועובד ככלכלן בעיסקות־חוץ. מתעניין במוסיקה מתקדמת (בעל תקליטיה עשירה) ושרוף על ספורט, בעיקר כדורסל. מגדיר את עצמי כמסורתי עם ראש פתוח. מעוניין למצוא מתאימה לקשר רציני וחם."

★ ★ ★

שום דבר לא משפר את מראהה של אשה מהר יותר מאשר גבר.

★ ★ ★

הן עושות אותו רעב

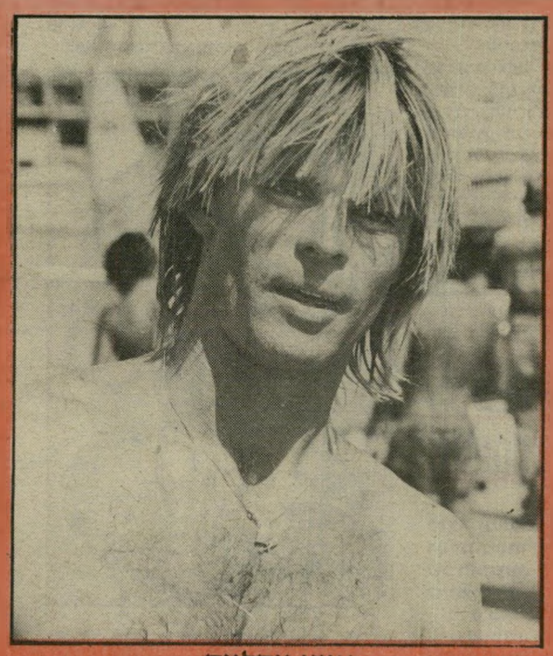

אנדי יוסליוס

חתיך כזה לא רואים כל יום – בלונדי כחול עיניים, יפה־תואר, בעל גוף שרירי וראש טוב על הכתפיים. ליצור הזה קוראים אנדי יוסליוס. הוא ילידשטוקהולם, ולפני שלוש שנים הוא נחת באילת כשליח של חברה שוודית לתיירות, כדי לבדוק אפשרות של אירגון חבילות־נופש לחובבי ספורט המים בני ארצו. אנדי בן ה־~~25~~ 35 הנושא בתואר „אלוף שוודיה ב־גלשני־רוח לשנת 81", בא לשלוש חודשים, התאהב במקום ובאנשים וחתם קבע עד ל־הודעה חדשה, כמנהל פעילויות הספורט הימי באחד מבתי־המלון.

הוא כבר הספיק לנגן גיטארה בלהקת־רוק שוודית, ללמוד כל־כלה ולראות חצי עולם. הנשים הישראליות מוצאות־חן בעיניו. „הן שונות מאלה שהכרתי, וזה חידוש מרענן," הוא אומר. „הן מציבות לך אתגר. הן פרובוק־טיביות ומיתגרות בהתנהגותן ובאופן בו הן מתנועעות. הן עושות אותך רעב..." הוא רק מצטער שאין הרבה ישראליות היכולות להיות בנות־זוגו האי־דיאליות, כי מכיוון שכל חייו סובבים סביב ספורט – טניס, סקי־מים, רכיבה – הוא מצפה שהאשה שלו תצטרף אליו ב־פעילויות אלה. „אולי הצבא גומר לישראליות את הרצון להתעסק בספורט?" הוא מעלה סברה.

אגב, את לא מוכרחה להרחיק עד אילת כדי לתפוס אותו. את החורף הוא נוהג לבלות בתל־אביב.

לא מחפשת יפים

סיגלית ניסן

כאשר סיגלית ניסן בודקת תיק של גבר, במיסגרת תפקידה כחיילת חינ"ם, קורה שהוא אומר לה – אולי תחפשי עליי, במקום בתיק? או שהוא שואל מה היא עושה אחרי שהיא גומרת את תפקידה. עד היום היא לא התייחסה להערות מסוג זה ודחתה את כל ההצעות. „אצלי זה רק עבודה." מדגישה החיילת הנאה. יש לה שיער שחור, חלק וארוך – אסוף כשהיא במדים, פזור כשהיא לא, עיניים בצבע ירוק־חום, חיוך מקסים, 1.69 מטר גובה וגוף חטוב.

היא צברית, בת 19, בת לאם ממוצא תימני ואב ממוצא עי־ראקי, תושבת פתח־תיקווה. ב־עבר למדה ריקוד, והיא מנצלת את הכישרון הזה כדי להרוויח כסף – בהוראת ריקוד ב־מתנ'סים וכרקדנית במופע ה־חדש של הזמר בני אלבז. ילדה טובה, משתדלת לא לקחת כסף מההורים. כבר חצי שנה שאין לה חבר קבוע, אבל היא יודעת בדיוק מה היא מחפשת. סיג־ליח: „מישהו שיידע לאהוב, לכבד ולהעריך את מה שאני בטוח אעניק לו, איש שאוהב את הבית והמישפחה. לא מפורי־סם מעולם הבידור, כי אני רוצה חיים שקטים, עם מישהו רציני, שיודע מה הוא רוצה מעצמו בחיים. לא מחפשת יפים. אולי יש הרבה שאומרות את זה, אבל אני באמת מתכוונת."

למרות שזה לא כל־כך מס־תדר עם ריקוד והופעות, היא מעריכה ומכבדת מסורת ודת – כך חינכו אותה – לא נוסעת בשבת, לא פותחת רדיו וטל־וויזיה ואוכלת רק כשר. יכלה להצהיר ולא להתגייס, אבל ידעה שזה עלול לסגור אחר־כך דלתות בעבודה ובלימודים. למ־רות שהיה לה חבר קבוע במשך שנתיים וחצי, היא טוענת ב־להט: „אני מאמינה בקדושת חיי־הנישואין, ואני מאמינה ש־בעלי יהיה הגבר הראשון בחיי."

יש לה כישרון נוסף: קריאה בכף־היד. אפשר להתחיל להס־תדר בתור, כי מניסיון אישי – היא עושה את זה בכלל לא רע. למדה מתימני זקן ומספרים. היא נוהגת לשמור את זה בסוד, אבל בטירונות זה נפלט לה, ותוך כמה דקות הסתערו עליה 70 בנות עם ידיים מושטות. כאשר היא יוצאת עם מישהו, היא לא רוצה להסתכל בידיו, כדי לא להתבלבל. החיילת־בשירות־המישטרה, מעדיפה ש־העניינים יתפתחו באופן טיבעי.

לא מהגמדים

(1050/84) מתארת את עצמה כנשית, מלאת חיים, צברית בסביבות ה־40, בעלת מיקצוע חופשי בתחום התיקשורת. אוהבת מוסיקה, סרטים טובים וטיולים בחו"ל. לפני שהיא מתחילה לפרט את מי היא רוצה להכיר, היא משתפת אותי בזיכרון מן העבר הרחוק שלה: „תמיד אהבתי לכתוב. בגיל 16 עניתי ל'מיכתבים לרותי'. זאת בטח היתה רותי אחרת, כי את נראית צעירה יותר. ניהלתי התכת־בויות ארוכות עם חמישה בחורים בסביבות גיל 18. חלמתי שהם מי־יודע־מה, אבל כאשר נפגשתי עם שניים מהם, התנפץ החלום. התאכ־זבתי מהופעתם החיצונית. עם השלושה האחרים המשכתי להתכתב. הם התחננו לפגישה, אבל לא הסכמתי. פחדתי לנפץ עוד שלושה חלומות..."

באמת חתיכת היסטוריה — פעם התכתבו. למי כיום יש סבלנות לכתוב מיכתבים? קודם כל לראות בעיניים. מה שהגברת שכחה לספר זה מה היתה התגובה למראיה. אולי גם להם התנפץ איזה חלום? למענה, ולמען כל מי שיענה לה הפעם, אני מקווה שלא. היא מעוניינת להכיר אותך אם אתה לא יותר מ־48, גברי, מעניין, פיקח, בעל הופעה אסתטית (המושג הזה לא ברור לי בריוק, שיהיה), אחד שאוהב ליהנות מכל דבר בחיים (היא בטח תסביר לך למה היא מתכוונת) ופרט אחרון — אתה לא חייב להיות ענק, אבל גם לא מהגמדים. כמו שהיא טורחת להדגיש במילים ציוריות: „אחד שלא מהלך על גחונו".

★ ★ ★

*כשאשתי היתה בהריון היא קראה את **שלושת המוסקטרים** ויצאה לנו שלישיה. עכשיו היא שוב בהריון, ואני מפחד, כי היא קוראת את **עלי בבא וארבעים השודדים**.*

הורוסקופ

(המשך מעמוד 37)

גורם לו למתח. אהבת החופש חשובה ביותר וכן גילוי־לב מופרז. מרס בזה יכול לסבך את האדם בתאונות כתוצאה מפזיזות. המיניות חזקה מאוד וכן הצורך לספק את התשוקות בו.

מרס בשור

מיקום זה של מרס מקנה עוצמה הגובלת בעקשנות. יעבוד בעיקביות ובעקשנות ויהיה מאוד מעשי, בעל מזג המתעורר באיטיות, ועם זאת בלתי ניתן לשליטה. התפרצויותיו עלולות להיות מאוד בלתי־נעימות לסובבים. בתנאי לחץ – תיתכן אלימות.

מרס בתאומים

האנרגיה היא אנטלקטואלית, אולם חוסר מנוחה ונטיה לפזר את המרץ יכולים לפגום. יכולת הריכוז אינה טובה במיוחד. מרס זה רגיש באופן רוחני ופיסי כאחד. גם פטפטן. לעיתים קיימת יכולת כתיבה, המהווה נושא הערצה אצל אחרים. מרס תאומים מביא את בעליו לבצע שינויים בחיים ובעבודה. חוסר סבלנות ומשימות בלתי־מושלמות עלולות לעצור בעד ההתקדמות.

מרס בסרטן

מיקום זה נוטה לעודד רמה ריגשית גבוהה, אשר יש לתת עליה את הדעת בקביעות. קל לו מאוד להעשות בלתי־ מרוצה ובעל מזג גרוע – זאת כשמרס מוקרן גרוע. עקשנות ואמביציה קיימת ולעיתים קשה לו לאדם להיות ישיר. יתכן אף קושי לשחרר מתחים העלול לגרום הפרעות בעיכול ובעצבים. התכונות החזקות של מרס בסרטן הן: מקוריות, עצמאות וחושניות. מצב זה נותן לעיתים קרובות תשוקה מוצהרת לבית ולמישפחה. האינטואיציה חזקה ויש ללכת לפיה.

מרס באריה

התכונות הטובות ביותר של מרס באריה הן: התלהבות וחוש חזק למטרה וליעדים. חוש טיבעי לדראמה יכול להפוך בתנאי מצוקה לדראמתיות יתירה. שאפתנות עצומה הופכת לכוח רב עוצמה. המיגרעות ימצאו ביטויין בהתלהבות יתירה ובנטיות בומבסטיות. אדיבות, אהבה ושינאה אמיתית לצרות מוחין. מרס כזה הוא בעל טבע חברתי, הנהנה מחברתם של אחרים. הרגשות ימצאו ביטויים בפעילות אמנותית וחיי־אהבה מלאי תשוקה. מסוגל ליטול אחריות, מהיר להתלהב ובאותה מידה מהיר להירגע.

מרס בבתולה

עובדים מעולים נולדים כשמרס שלהם בבתולה, אך הם במיטבם כששומרים על הכיוון בעיקביות. בדרך־כלל שאפתנים, אך לעיתים קשה להם ליטול אחריות. דאגות עלולות לגרום בעיות בקיבה או בעור. בעת צרה – נותנים דעתם יותר מדי לפירטי־ פרטים. העניין עצמו עלול להיכשל, אם האדם ירשה לעצמו להיות מעורב יתר על המידה בפרטים הקטנים. יכולת מעשית הגובלת בחריפות מצויה בשפע. קיימות נטיות להתערב בעניינים לא־לו. כמו כן קיימים מתחים הנובעים מתיסכול ריגשי.

מרס במאזניים

ישנה קצת אי־יציבות באנרגיה כשמרס נמצא בסימן זה: לעיתים הוא חלש ורפה ולעיתים מלא תשוקה. לא חוסך במאמצים ביצירת יחסים. כל כוחות השיכנוע והפיתוי יוצעדו להשגת המטרה – „כיבוש הנערה" או מטרה אחרת. הנטיה לריב עלולה להיות למעשה המוטיב של הדחף – לשכנע אחרים.

מאת מאיר תדמור

האוניות של אייזנברג

צים, חברת השיט הישראלית, היא אחת מחברות־הספנות הגדולות בעולם.

הגודל אינו נמדד על פי מיספר האוניות אלא הנפח שלהן, או במילים אחרות, כושרן להוביל מיטען מכל סוג. בשנים האחרונות סובלת הספנות העולמית משפל ככה: יש יותר מדי אוניות ופחות מדי מיטענים להובלה. התוצאה: תחרות חריפה בין החברות. תוצאה נוספת: הורדת מחירים אפילו אל מתחת למחיר העלות, מתחת לכדאיות — הובלת המיטען עולה יותר מהתשלום עבורו.

אפשר למכור אוניות? אפשר. אבל לא כדאי, המחיר שיתקבל יהיה קטן בהרבה ממחירה של האנייה. לכן כמעט שלא מוכרים. קשה גם למצוא קונים, שהרי, כמו שהיה אומר המורה לעברית, הקונים עצמם זקוקים לרחמי־שמים, שהרי גם להם אוניות מובטלות. בקיצור, עיסקי קבצנים ימיים.

אתם בוודאי מבינים שלכל ההקדמה הארוכה הזו יש סיבה טובה מאוד, בלעדית מאוד, שגילויה יגרום לגלים גבוהים בכמה ממקומותינו (שוב המורה לעברית).

הנה הסיפור: בשעתו הוקמה „החברה לישראל", שאמורה היתה ללכד בעלי־הון יהודים, כדי שישקיעו מממונם הרב בישראל ויגרמו לרווחתה ואגב כך ייהנו מרווחים נאים, שאין עליהם מיסים.

ואומנם, נחקק חוק המעניק הטבות לרוב לאותם מבין המשקיעים שישקיעו מכספם בחברה לישראל. קשה לומר שהיתה התנפלות. אחרי כמה חודשים ושנים טובות נאספו כמה עשרות מיליוני דולארים. אחת הרכישות של החברה היתה 50% בצים. (לא ביצים, ב־צים, ותיכף תבינו גם למה) כמו בכל חברה, גם בצים יש מאה אחוז של מניות. השותפים הנוספים לא היו אלא, כלומר הם, ממשלת ישראל — 40% מהמניות ועוד 10% לחברת העובדים. שלענייננו תיקרא למען הקיצור, ההסתדרות.

נסטה שוב לרגע ונזכיר שי"ר מועצת־המנהלים של החברה לישראל היה עד לפני כשנה וחצי הברון רוטשילד (הענף הצרפתי). כדי לקצר, רק נזכיר כי המולטימיליונר שאול אייזנברג, (בית אסיה. אתא. נשק, יפאן וכו') חשקה נפשו להיות יו"ר החברה לישראל. הברון התנגד. ואז רכש המיליונר את החברה לישראל והפך לבעליה בפועל.

אני לא ערב לסיפורים שמספרים מדוע כל־כך רצה בהחברה לישראל. מה שבטוח שכנדרוניה קיבל גם את צים (50%). לקח לו זמן לא רב, אחרי המפולת של ינואר 83' בבורסה, ואחרי מפולת הבנקאיות של אוקטובר אותה שנה, להבין שקנה סוס זקן, עתיר־ניסיון (הסוס), עם הרבה חובות. והסיפור נמשך. כך גם השפל בספנות.

הנה, רק בחצי השנה הראשונה של השנה הספירה „צים" 50 מיליון דולר. הרבה? רק „אל־על" הספירה יותר בשנים קודמות, אבל „אל־על", שהתאר־ שה מעט, היא חברה ממשלתית. „צים" כבר במעט לא.

וכאן אנחנו מגיעים לחלק המעניין ביותר בפרשה, שאולי גם בה ידרשו ועדת־חקירה, שכמו בעניין המניות הבנקאיות — לא תקום. אחד הדברים שלצים יש הרבה מאוד אלה הם חובות כבדים. חלקם בערבות הממשלה, שפירושה — אם צים לא תשלם, אנחנו, קרי האוצר, ישלם.

עוד יותר מעניין למי חייבת „צים". בדקנו. בעל חוב גדול הוא „בנק לאומי". רבע מיליארד דולר, פחות או יותר. בעל חוב שני, קרוב ל־300 מיליוני דולר, הוא „בנק הפועלים". חלק מחובות אלה הם בערבות הממשלה. חלק לא. חלק לטווח ארוך, חלק לטווח קצר.

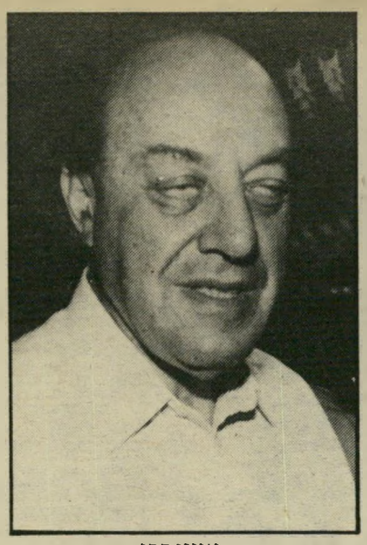

אייזנברג
רכש אותה

עכשיו נחזור לאייזנברג. זוכרים? יש לו 50% מהעסק. גם מהחובות. אבל יש לו שותפים עשירים: האוצר וההסתדרות. זה כמה שבועות שאנשיו של אייזנברג מידפקים על דלתות האוצר ואומרים לשותפיהם שם: רבותי, העסק זקוק לעירוי דחוף של מזומנים, ואתם, כשותפים, צריכים וחייבים להשפיע רוב טובה על העסק הכושל, שחס וחלילה לא ימעד, ולכך יש טעמים שונים ואמיתיים.

הצרה היא שכולם עסוקים בעיסקת־החבילה שלא נולדה, ולכן הם ממעטים ליחס חשיבות לענייני צים. הנה, יש בעיה יותר בוערת, אתא. גם שם הבעלים אינו אלא קבוצת אייזנברג. תחילה נמצא פיתרון לאתא. אחר כך נתפנה לענייני צים.

הנה, כאן העובדות. עכשיו נמתין ונראה מה יקרה. זה מוכרח לקרות.

מה יקרה

בסופו של דבר תהיה עיסקת־חבילה. לא ביום הרביעי והחמישי שעבר, שבהם אמורה היתה להיחתם. גם לא השבוע. לקראת ה־1 בנובמבר. הנה, כבר הספיקו להרוג עוד הצעה לעיסקה, של הנגידים לשעבר משה זנבר וארנון גפני.

עכשיו דנים־לא־דנים בהצעת ההס־תדרות. לזו יש סיכוי גדול יותר. מת־ברר שבלי ההסתדרות אין עיסקה. חבל שלקח להם, לקברניטי־המשק, שלושה שבועות ללמוד את עובדות־החיים.

אמרנו שתהיה עיסקה. לא רק משום שצריך עיסקה למשק, אלא בעיקר (יופי של ביטוי) שהמערכת הפוליטית זקוקה לה. זו הנדוניה של המערך.

טוב, אז מה ואיך יקרה? שיהיה ברור, השכר יקוצץ עוד יותר, אחרי שכבר נשחק כהוגן. תהיה הקפאה של מחירים. תהיה הקפאה של הריבית הבנקאית, בעצם, כך אומרים, יורידו את הריבית. זה טוב למשק אומרים גם הצד השני, המעסיקים, שסיכמו את המהלך עם אנשי המשק ההסתדרותי בשבת האחרונה. יקפיאו מיסים, שהם ממילא גבוהים.

יש בעיה: בנק־ישראל ימשיך להדפיס שק־לים. התקציב, אומרים בממשלה, יקוצץ. אבל זה תהליך ארוך. יהיו מיסים חדשים על אלה שיש להם. לא ברור בדיוק מי הם. בהסתדרות מגדירים אותם „אלה שהכנסתם איננה משכר־עבודה". מה יהיה על הקבצנים?

בינתיים, עד שכל זה יקרה, ימשיכו המחירים לעלות. בקצב כפול מהאינ־פלציה. מחירי־החשמל יעלו שוב למס־רע (כלומר אחורה), גם מחירי המים. גם מחירי הגז. הלחם לא. העופות הקפואים — אולי. השמן כבר יקר. מוצרי חלב יתייקרו הרבה יותר. גם העגבניות ואולי גם המלפפונים.

גפני
הרגו אותה

הדלק? אפשר יהיה לנסוע עד פתח־תיקווה בחמשת אלפים שקל — אבל זה רק מצפון תל־אביב.

ואחרי כל אלה, לא ברור מה יהיה. גם אלה שיחתמו על עיסקת־החבילה לא יודעים מה יהיה. אילו ידעו, היו חותמים עליה לפני שבועיים.

והעיקר — תתחילו לקלל עוד פעם, כשתקבלו ביום הרביעי את משכורתכם באיחור אינפלציוני של חודש. תחלקו בשער היציג של הדולר, התוצאה: שוב דפקו אתכם. גם אותי.

נלחם כארי ונופל כזבוב

היה לי בראש שקראתי משהו בענייני־דיומא (עוד מילה מהמורה לעברית), משהו הנוגע להדפסה הבלתי־פוסקת של כספים על־ידי הממשלה (ההורמה). אבל לא זכרתי איפה ולא זכרתי מתי.

אבל מה? יש לי אוסף של כל מיני קטעים, מכל מיני מקומות. חיפשתי וחיפשתי, ומצאתי (יגעתי ומצאתי!). וכך היה כתוב:

„שש מאות אלף איש היו כאן לפני הקמת המדינה. הם עבדו, סחרו, שירתו וסיפסרו בכמות הכסף שסופקה להם על־ידי ממשלת המנדט. זו היתה, כנראה, מודעת לתיאבון־ההדפסה שלנו, ועם הקמת־המדינה הוציאה אותנו מייד מגוש הסטרלינג. יכול מאוד להיות שזה העונש הקשה ביותר שממשלת בריטניה הנחיתה עלינו. נשארנו בלי מנגנוני בלימה ואיזון, שאילצו אותנו להדפיס כסף בזהירות."

את זה כתב בספר, פקיד־בנק בכיר, לפני כמה שנים.

והוא כתב שם, באותו ספר, עוד משהו. משהו כול:

„נגיד בנק־ישראל, המתמנה דה־פאקטו, באופן מוזר, בהמלצת שר־האוצר, שאת מעשיו הוא צריך לרסן, נלחם כארי ונופל כזבוב."

אתנחתא עם מכונת־כתיבה

בימים טרופים אלה אפשר וצריך לעשות הפסקה קלה, מה שמכנים אתנחתא, ולספר לכם לא על עיסקת־חבילה שלא היתה עדיין, או על שחיקת־שכר או על מחיר־החשמל ששוב עלה — למפרע, אלא מה? — או על גזירות שעוד הונחתו.

הנה מצאתי נושא נחמד ומבטיח לעסוק בו: מכונת־הכתיבה של העתיד, בעלת אוזניים הנשמעת לפקודות בעליה, ללא הבדל קול, מיתר וצליל, כיאה לאוזן רגישה של אדם בן־זימנו. מכונת־כתיבה ממוחשבת, שתוכל לתרגם את קולו של האדם לאותיות, מילים ומישפטים, מבלי להזדקק למערכת קלידים, אינה עוד בגדר חלום. יותר מזה, בדקו ומצאו, האמריקאים כמובן, שלמכונת־הכתיבה המאוינה, בקיצור מכא"ז, יהיה שוק של 3.5 מיליארד דולר בשנת 1989.

הקשיים עדיין רבים. לדיבורו של אדם יש המון וריאציות אקוסטיות, לא רק בין אדם לרעהו, אלא שינוים החלים אצל אותו אדם במשך היום. קשה לחזות את מיבנה המישפט, מהירות אמירתו, המשכו ועוד כל מיני דברים שגם לי קשה להבינם. הקיצור, יש המון בעיות.

כדי לפתור את הבעיות יש גישות שונות. הגישה המקובלת ביותר היא זו האומרת שיש לבנות מילון של תבניות־קול משולבות במילים הבודדות. כך כתוב. המכונה שלנו בודקת ומזהה במהירות של 10 מיליוניות השניה את תבנית־הקול והופכת אותה למיספר, ועכשיו מושווית המילה של הדובר לתבנית־הקול הנמצאת בזיכרון המחשב, כדי למצוא את המילה המתאימה ביותר, המודפסת מייד באמצעות מדפסת.

כמה מן החברות הגדולות בארצות־הברית עורכות ניסויים ובהן איי־בי־אם. חברת הטלפון איי.טי.טי. ואפילו חברת־ענק יפאנית, כדי להגיע לפיתרון משביע רצון — כיצד תוכל מכונה לזהות את דברי האדם, מבלי להבינם.

איי־בי־אם הודיעה בשבוע שעבר כי הצליחה לפתח מערכת ניסיונית, המזהה 95% מתוך 5000 מילה באוצר מילים עיסקי. זהו, לכל הדעות, עניין מרשים. אולם יש לה שני חסרונות — האחד שאיננה יכולה לזהות דיבור שוטף, ויש צורך בהפסקות קצרות בין מילה למילה, והחיסרון השני — הצורך במחשב גדול יחסית ויחידות־עיבוד מסובכות.

חברה אחרת טוענת, שכבר בעוד שנתיים תוציא לשוק מכונת־כתיבה מאזינה, במחיר של עשרת אלפים דולר, עם אוצר מילים בן עשרת אלפים מילים. ויש גם פרופסור מהמכון הטכנולוגי אם־איי־טי, המפתח מכונת־כתיבה מאזינה על פי עקרונות שונים, שאותם, למרבה הצער, הוא מסרב לגלות. זיכרונה יגיע לאלפיים מילים. אבל זה יקרה ב־1988. עכשיו, תארו לעצמכם, שהמזכירות תיעלמנה מהנוף המישרדי. מה יהיה?

שרון רוצה לפתות (ולברוח)

הילדה הטובה של הסרט „חסמבה" חולמת על קאריירה של כוכבת בתפקידי אשה מפתה

אבא של חסמבה יגאל מוסינזון (מימין), שכתב את כל סידרת־הספרים, נהנה מבחירתה של שרון לתפקיד הראשי בסרט – תמר, סגניתו של מפקד־החבורה.

ל ש נערות בנות־מזל. החולמות בהקיץ להיות שחקניות מצליחות ומפורסמות, והנה, ביום בהיר, ללא הכנה מוקדמת, הן מתגלות ומתחילות לשחות בעולם־הווהר.

כזה הוא סיפורה של שרון קלצ'ינסקי בת ה־16.

שרון היא צעירה יפהפיה: עיני טורקיז גדולות ומלוכסנות, אף סולד, פה קטן וחושני, שיער שאטני ארוך וחלק, שתי גומות־חן חינניות וגוף חטוב ושופע במקומות הנכונים. משהו בסיגנון לוליטה קטנה ומפתה.

היא פיקחית, יש לה הרבה חוכמת־חיים, ונסיון לא מועט לבת־גילה.

120 פרצופים. המפיקים הישראליים, הממשיכים לעשות סרטים והממשיכים לחפש פנים חדשות, הגיעו אל שרון. אלה הם ערן דורון ויעור לבנון. אחד מהם מספר: „חיפשנו נערה יפה ומיוחדת לסרט חסמבה, שתגלם את תפקיד תמר. אחרי שראינו וראינו 120 פרצופים והתייאשנו, נזכרנו בשרון, האחות הקטנה והיפה של סמדר קלצ'ינסקי ששיחקה לפני שלוש שנים בתפקיד ראשי בסרט שלנו הפנימיה — שהשתרכה אז אחריה באתרי־הצילומים."

שני המפיקים תפסו יוזמה. יצאו לבית־הספר התיכון תלמה ילין בתל־אביב ופנו למגמת התיאטרון, שם לומדת שרון. כשביקשו ממנה לבוא לבחינה, היא התחמקה („חשבתי בליבי, מה לי ולסירטי־ילדים?") אבל כשהזמינו אותה למיבחן הווידיאו, היא הואילה לבוא.

התוצאה, כדברי ערן דורון: „לא רק שאלה בהפתעה: „איזה חוזה? על מה אתם מדברים?"

אבל האמת היא שאמה ידעה מאז ומתמיד כי שרון ואחותה סמדר חולמות להיות שחקניות־קולנוע. עור מהיותן קטנות. הן היו יושבות במיטה ומדמיינות כיצד תהיינה שחקניות בהוליווד. מפורסמות ועשירות. ואחת

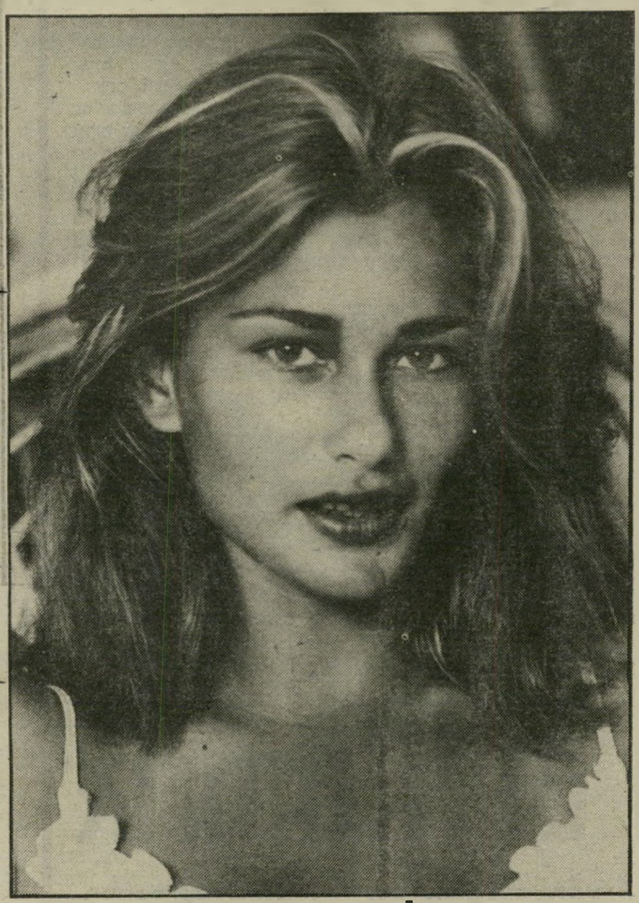

האחות הגדולה סמדר דומה ביופיה לאחותה שרון. סמדר התגלתה לפני שלוש שנים, כאשר נבחרה לתפקיד הראשי בסרט. כיום היא מככבת בסרט חדש.

שהמצלמה התאהבה בה, אלא שהמצלמה חולה עליה. היא עשתה טסט מדהים."

שרון התאהבה מייד בתפקיד שלה בסרט, התפקיד של תמר, שהיא סגנית מפקד חסמבה. תמר היא נערה ישראלית אמיתית, עם הרבה אהבה לארץ. כמובן ששרון קראה את ספרי חסמבה („ודווקא לא לפני הרבה שנים!").

ביקור בטירה. אמה של שרון לא ידעה כלל על מיבחן הווידיאו. כאשר התקשרו אליה הביתה ואמרו לה לומר לשרון שתבוא לחתום על חוזה, היא תבוא לבקר את השניה בטירה הפרטית שלה דווקא.

כשסמדר התחילה להצטלם לרוגמנות ואחר־כך קיבלה את התפקיד הראשי בסרט הפנימיה היתה שרון בת 13. והיא מאוד שמחה בשביל סמדר. היא מאוד אוהבת אותה וקשורה אליה. ועכשיו, כאשר גם שרון קיבלה תפקיד ראשי בסרט, סמדר מאוד מפרגנת לה. היא בעצמה גם כן עסוקה בצילומים לסרט חדש, יתומים בסערה של עמוס גוטמן.

כאשר שרון פגשה את יגאל מוסינזון, מחבר סידרת חסמבה,

מיפגש היופי

שרון, בעלת עיני הטורקיז המלוכסנות, וירדן לוינסון (מימין) הבלונדית, בעלת העיניים התכולות. „אני יפה," אומרת שרון, „אבל סומכת על כישרוני ואישיותי!"

אימונים בפיתוי

לא לכל אחד. כמובן. רק לחברה, הדוג־מן האיטלקי מאורו בן ה־23, המתכוון להגיע לארץ בקרוב, כדי לבקרה. בינתיים לומדת שרון איטלקית.

במסיבה שנערכה לקראת תחילת הצילומים, היא מצאה חן בעיניו מייד, והוא אמר לה שהיא נראית כפי שהוא דמיין לעצמו את תמר באחת הפעמים — כי בכל פעם תמר שלו נראתה לו אחרת.

כאשר שרון אמרה למוסינזון שהיא אינה אוהבת את שתי הצמות המאפיינות את תמר בסרט, הוא אמר לה, שאילו ידע היה עושה את תמר בלי צמות.

האב השוויץ. אין בסרט ארוטיקה או חושניות. יש רק סצינה עדינה של נשיקה בשפתיים, נשיקה תמימה של חברים אוהבים.

אילו היו בסרט סצינות יותר סכסיות, מודה שרון, היא לא היתה כרגע, מוכנה לקבל את התפקיד, וזאת בגלל מישפחת אמה, שהיא מאוד שמרנית ולגביהם היא ילדה קטנה.

אבל חברים זה דבר אחר. גם היה לה וגם יש לה. כשהיתה בת 13 היה לה חבר בן 19, שחקן כדורגל מפורסם. הם יצאו שנתיים עד שהחברות הסתיימה.

עכשיו יש לה חבר איטלקי בן 23, מאורו קרלי. הוא חי באיטליה ועוסק בדוגמנות.

שרון הכירה אותו לפני שלושה חודשים בעת ביקור באיטליה, אצל חברים. „נדלקנו אחד על השני," היא מספרת. כשעיניה קורנות מאושר. „הצלחנו ליצור קשר. למרות שהוא מדבר אנגלית עילגת. עכשיו אני לומדת איטלקית, כי מאורו מתכונן להגיע לארץ בקרוב. מאורו הוא בדיוק גבר חלומות, והטעם שלי," אומרת שרון.

ואכן מאורו הוא גבוה, שחרחר, בעל שיער חלק, גופו בנוי לתלפיות.

לשרון גם חשוב שהחבר יהיה רגיש, שיאהב אותה, שיהיה מצליח ושידע מה הוא רוצה בחיים. אין לה סבלנות למתלבטים.

ומה אומרת אמה על הרומן עם האיטלקי? האם עצמה התחתנה עם נוצרי שהתגייר (אנדרי קלצ'ינסקי, הצייר הפולני, איש תנועת החירות, שהתפרסם בהפגנותיו בשגרירות הגרמנית). אמה אומרת שלא שוללים בן־אדם בגלל דתו, ואם הוא ירצה להתגייר אז טוב ואם לא — גם טוב.

סבא של שרון הוא איש דתי, והוא כועס. לא כן אביה, החי בנפרד מאמה. הוא מתגורר בתל־אביב והיא ברמת־גן, אך הקשר עימו טוב ביותר. היא בישרה לו על התפקיד בחסמבה, והוא שמח

עם המפיק

ערן דורון (מימין), המעיד בשיבחה: „ראינו 120 מרצו־מים של בחורות – וזה לא היה זה. כשראינו את טסט הווידיאו של שרון קלצ'ינסקי, ממש לא האמנו. המצלמה לא רק אוהבת אותה, היא חולה עליה!" שרון תרוויח בסרט חסמבה סכום לא מבוטל של כסף.

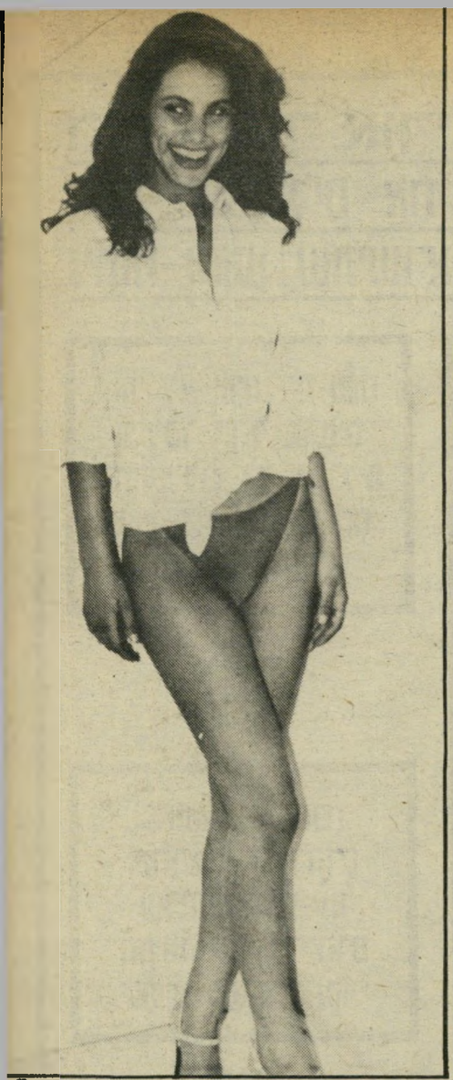

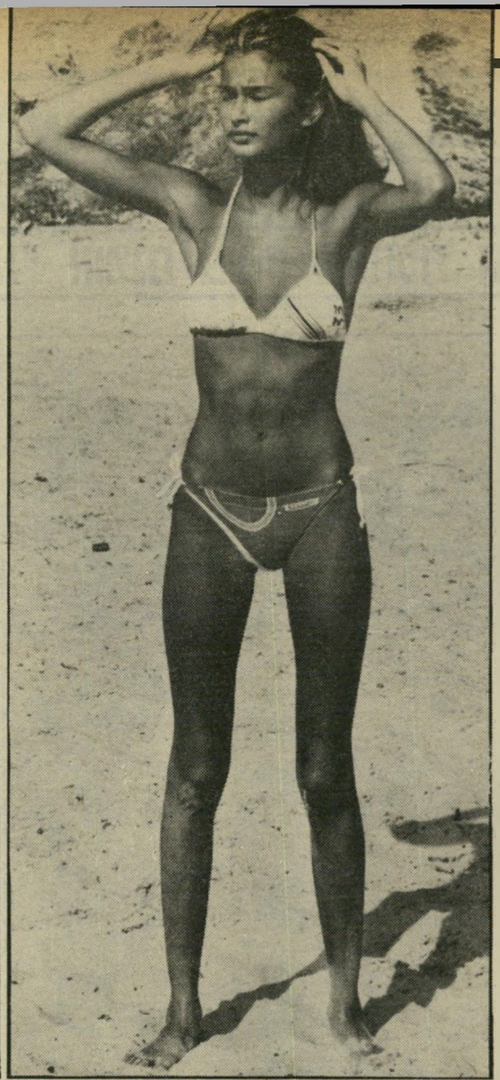

שתי אחיות

שתי יפות, שתי צעירות. שתי מבטיחות. מימין: סמדר, בעלת גוף דקיק כשל אחותה. היא שחקנית־קולנוע ודוגמנית־צילום מבוקשת ומצליחה. משמאל: שרון בת ה־16, תלמידת תיכון במגמת־מישחק. היא רוצה להיות דוגמנית־צילום.

מאוד ומיהר להשוויץ על כך לפני חבריו.

תשובות לשאלות. „מאז ומתמיד אהבתי בחורים מבוגרים," מודה שרון. אמה יודעת זאת, כשכל הבנות בכיתה היו בצופים עם בני גילן, היתה שרון במסיבות עם בחורים מבוגרים. היא מרגישה הרבה יותר מבוגרת מבני גילה. היא עוזרת לחברותיה בשאלות ובבעיות המציקות להן. יש לה תשובות לשאלות שהן אינן יודעות לענות עליהן. היא כבר חוותה את החוויות לפניהן.

אגב, שרון רוצה להתחתן צעירה. זה נשמע מוזר וכאילו נוגד את האופי השובב שלה, אבל מערכת היחסים שהיא מפתחת, היא תמיד מאוד עמוקה. כשהחבר שלה בחו"ל היא מעדיפה לשבת בבית ולא לצאת סתם עם בחור.

יש תיאבון. לשרון אין כל מחסור בביטחון עצמי. היא חושבת עצמה לחכמה: „בנושאי הלימודים אני תלמידה טובה. בענייני־החיים אני מחליטה את ההחלטות שלי לבד, ומסתבר שהן תמיד ההחלטות הנכונות."

היא גם חושבת עצמה ליפה, „אבל יש הרבה יפות. היופי הוא לא מה שצריך לפתוח לי את הדלתות בחיים. אני לא סומכת רק על יופי, אני סומכת על עצמי ואישיותי, אני אוהבת כוח ופירסום, וזה אחד הדברים שהסרט יתן לי. פלוס כסף!"

ומה תעשה עם כל הכסף שתרוויח? היא תחסוך את הכסף לקניית מכונית. התפקיד בסרט הנוכחי נותן לה תיאבון לעוד סרט.

בסרט הבא היתה רוצה להיות הבחורה המפתה: „אני אוהבת לפתות ולברוח: להביט במבט נשי ומושך ואחר־כך לחזור להיות ילדה קטנה, עם מבט מושפל!" אומרת שרון, הילדה־אשה.

הפרופסור אורי אלקיים, רופא־לב, מסביר כיצד אפשר לאתר מחלת־לב לפני שמקבלים את ההתקף, מספר על שיטה רפואית חדשה שבאה למנוע ניתוח וטוען שהישראלי אומנם פוחד ממחלת הסרטן אך לא פוחד מהתקפי־לב

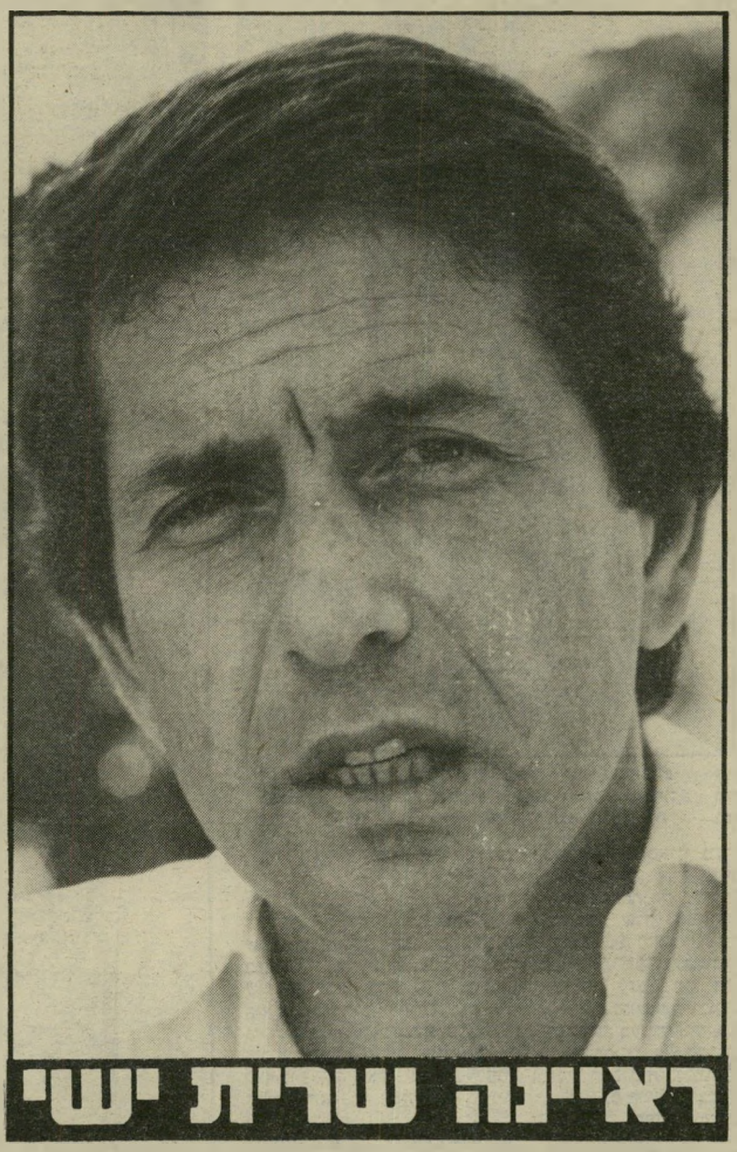

ראיינה שרית ישי

„אני לא יודע אם שום ופילפל חריף מונעים התקפי־לב. אך מאכלים עשירים בשומן מן החי אינם בריאים ללב"

„כשאדם מתווכח ומתרגש, לחץ־הדם עולה. אנשים עם חסימה של כלי־הדם יכולים לקבל התקף"

„אנשים בריאים בני יותר מ־50, המחליטים להתחיל במאמץ גופני כמו ספורט, חייבים לעבור בדיקת־מאמץ"

„אחת הבעיות הקשות ביותר במחלות־לב היא שהסימן הראשון של המחלה הוא לעיתים מוות פיתאומי"

„אתה יושב בדיזנגוף ורואה מחזה, שגורם לך לצחוק וגם לבכות: כל אדם שני אוחז בידו סיגריות וגפרורים"

„הישראלי הוא מעשן כבד. זה פשע שאין לו מחילה. לעשן שתי קופסאות סיגריות ליום זו התאבדות איטית"

„לב האדם הוא פטישת אצבעות!"

מותו של דן עומר מהתקף־לב בגיל 44, לפני חודש וחצי, הדליק אצלי ואצל רבים מחבריי נורה אדומה. קשה היה להתייחס בשוויון־נפש למותו הפיתאומי של דן. לבד מהצער על אובדן חבר ואובדן חיים בגיל כה צעיר, התגנב לו הפחד אל ליבותינו. אחד מאתנו גם הגיע באישון לילה לבית־החולים ועבר בדיקות־לב קפדניות. חברה אחרת גילתה מיחושים בליבה, והלכה לבדיקת אצל קרדיולוג. החששות והחרדות האלה לא פסחו גם עליי.

אחר כך בא סיפרו של יעקב שבתאי סוף דבר והכניס לחרדה את כל מי שקרא את הספר. הלב, עוד לפני הסרטן, הוא גורם התמותה מס' 1 בעולם המערבי. ובעידן של חששות, פחדים וחרדות – מי לא חושש. מי לא חרד, מי לא פוחד?

יתכן שהראיון הזה לא היה מתקיים, אלא שהזדמן לי לשוחח עם חברי הטוב, פרופסור אורי אלקיים, בעת ביקורו האחרון בארץ. פיתאום מצאתי את עצמי שואלת את אורי שאלות שמעולם לא שאלתי אותו קודם, שאלות שהטרידו אותי ואת מנוחתי. רק אחרי השיחה ביננו, ואחרי שסיפרתי על השיחה הזו לכמה ממכריי, גם הם מכורים לנושא שעניינו התקפי־לב, הבינותי כי יתכן, כמעט ודאי בעצם, שהשאלות ששאלתי את אורי אלקיים והתשובות שקיבלתי ממנו מעניינות את רוב הציבור.

השאלה המתבקשת מראיון עם פרופסור אורי אלקיים, המתגורר מזה שמונה שנים בלוס־אנג'לס, היא למה לראיין ישראלי המתגורר בחו"ל. (אני נזהרת פה מהמונח יורד, כי אני יודעת שבכל ביקור שלו בארץ וגם בעת שהותו בארצות־הברית עסוק פרופסור אלקיים בחיפוש מקום־עבודה מתאים בבית־חולים ישראלי, כדי שיוכל לחזור ארצה.) ובכלל, למה דווקא אותו, ולא רופא ישראלי, למשל?

יש לכך תשובה: לפני כמה חודשים ביקשתי לראיין פרופסור נכבד, רופא ראשון במעלה בתחום הגינקולוגיה. רציתי לדבר איתו על בעיות של פריון, על הפריות־מבחנה, שהן תחום עיסוקו, וגם על סרטן השד וסרטן הרחם, שגם הם בתחום עיסוקו. חשבתי שחשוב שאנשים ייידעו ויבינו במה דברים אמורים. הפרופסור שמח להצעתי, אלא ששעתיים לפני מועד פגישתנו טילפן לי וסיפר, כי נאסר עליו להתראיין על־ידי בית־החולים שבו הוא עובד. אותו דבר קרה לי עם רופא־לב נודע.

הבעיה עם הרופאים בארץ היא, שמישהו שם למעלה אוסר עליהם למסור מידע לעיתונות, אפילו פשוט ביותר. הסיבה לכך, כך הבינותי, נובעת הן מקינאה תחרותית, אך בעיקר מהרצון לשמור על נושא הרפואה

בתוך מעטה של סודיות ומיסתורין.

אחרי כל זה, כשאני קוראת בעיתון שהרופאים מזהירים כי אחת מכל 13 נשים בישראל עשויה ללקות בסרטן השד, כשאני נכנסת להיסטריה ובודקת כל הזמן את השד בשלוש אצבעות ויד מעל הראש, אני שואלת את עצמי: למה לעזאזל הם לא מסבירים לציבור באמצעות העיתונות מה הסכנות הטמונות בהתקפי־לב ובסרטן, ואיך אפשר למנוע אותם?

לכן היה כל־כך פשוט בשבילי לדבר על הנושא דווקא עם רופא המתגורר בחו"ל, רופא שבית־החולים שלו וההסתדרות הרפואית שבה הוא מאוגד לא אסרו עליו להתראיין.

אורי אלקיים הוא יליד הארץ, דור עשירי למישפחה ספרדית נודעת. הוא בוגר בית־הספר לרפואה של אוניברסיטת תל־אביב. עם תום לימודיו עבד במשך שלוש שנים בבית־חולים איכילוב. לאחר מכן נסע להשתלמות בקרדיולוגיה בבית־החולים על שם אלברט איינשטיין בניו־יורק, ובבית־החולים ארזי־הלבנון בלוס־אנג'לס. כיום הוא משמש פרופסור־חבר באוניברסיטה של דרום קליפורניה יו־אס־סי, והוא מנהל המחלקה לקרדיולוגיה כללית, הכוללת גם את יחידת הטיפול הנמרץ של בית־החולים העירוני בלוס־אנג'לס, שיש בו 2,000 מיטות.

אלקיים מתמחה במיוחד במחקר, בכל נושא הצינתורים ובטכניקת הבלון להרחבת כלי־הדם, שבאה כשאפשר להחליף ניתוחי־לב. ביחד עם הגינקולוג פרופסור נורברט גלייכר (שאינו ישראלי, אך גם הוא בוגר בית־הספר לרפואה של אוניברסיטת תל־אביב), כתב וערך ספר העוסק בקשר שבין מחלות־לב של האם בהריון לתינוק. פרופסור אלקיים פירסם מיספר רב של מאמרים בנושא אי־ספיקת־לב ומחלות לב כליליות.

הוא בן 40, נשוי לבתיה (מצמד האחיות בתיה ועליזה), ואב לשני ילדים – יונתן ודניאל. הוא רוצה לחזור ארצה ועושה כל מאמץ כדי למצוא לו פה מקום עבודה הולם. כרגע הוא נמצא במשא־ומתן רציני עם בית־חולים באיזור השרון. יתכן שבקרוב ישוב הביתה. אינשאללה.

ולעניין הלב, הרי שפרופסור אלקיים הצליח להבהיר לי כמה דברים שלא הייתי בקיאה בהם. אם אתם חושבים שנרגעתי מזה, איננכם אלא טועים. כעת, כשאני יודעת שכאבים המורים על בעיות עם הלב יכולים להיחשב כקילקול קיבה או כהתקררות, כל פעם שכואבת לי הבטן אני בדרכי לחדר־המיון עם התקף־לב.

■ ■ ■

● מהם הגורמים להתקפי־לב אצל אנשים צעירים?

אצל צעירים ואצל מבוגרים זו אותה סיבה עצמה: סתימה בכלי־הדם של הלב, המונעת זרימת דם לשריר־הלב. הלב עובד כל הזמן וזקוק לאספקת דם וחמצן תמידית. כאשר זרימת הדם נפסקת או נחלשת כתוצאה מחסימת כלי־הדם, שריר־הלב נזוק וזהו בעצם התקף־לב.

● מדוע רוב האנשים מתים עוד לפני שהם מצליחים לקבל טיפול רפואי?

„אנשים הסובלים מלחץ־דם גבוה, מחלת־סוכרת, עודף כולסטרול בדם, אנשים המעשנים סיגריות — לקבוצה זו סיכוי גבוה מהרגיל לקבל התקף־לב בגיל צעיר"

לא רוב, אבל כחמישים אחוזים מהאנשים שמתים מהתקפי־לב מתים לפני שהם מגיעים לבית־החולים. זוהי אחת הבעיות הקשות ביותר במחלות־לב: שהסימן הראשון של המחלה יכול להיות מוות פיתאומי. לכן כל־כך חשוב לגלות מחלות־לב עוד לפני ההתקף, ולהיות עירניים לסימנים. אנשים רבים מתעלמים מהסימנים מחוסר ידע או פחד, חושבים ומייחסים את הסימפטומים לקילקול־קיבה, או התקררות ומוניחים.

● מה הסימנים המזהירים על מחלת־לב?

כמובן שיש מחלות־לב הנובעות ממומי לידה או ממומים נרכשים. אנחנו מדברים כרגע על התקפי־לב הנגרמים ממחלה של העורקים הכליליים, שהם כלי הדם המספקים דם וחמצן לשריר־הלב. ובכן, הסימן הטיפוסי והשכיח ביותר הוא כאב בחזה.

● איפה בחזה?

אורי ובתיה אלקיים השבוע
„עד גיל־הבלות האשה מוגנת מפני התקפי־לב."

אורי ובתיה אלקיים (1975)
„אנחנו לא אוכלים חמאה ושמנת. גבינות לא נכנסות הביתה!"

בקידמת החזה. רוב החולים מתארים אותו כמועקה או לחץ בחזה. הכאבים מופיעים בשעת מאמץ וחולפים בעת מנוחה. הם מקרינים לכיוון הצוואר, השיניים, לגב ולזרועות, במיוחד לזרוע שמאל. אלה הם כאבים טיפוסיים. יש להביא בחשבון כי לעיתים הכאבים אינם טיפוסיים, ועשויים להופיע גם בעת מנוחה.

● האם יש לדעתך לחייב בדיקות־מנע לאנשים צעירים כדי לגלות מראש מחלות־לב?

הסיכוי שאדם בן 40 יקבל התקף־לב הוא מאוד קטן, ולכן אני לא ממליץ לאדם בריא לעשות בדיקות מיוחדות. זה לא תמיד עוזר, וחבל על הכסף ועל הזמן.

● אתה אומר כי הסיכוי שאדם בן 40 יקבל התקף־לב הוא קטן. ובכל זאת, אנשים בגיל זה ואף צעירים יותר מקבלים התקפי־לב.

ישנן קבוצות של אנשים שיש להם סיכוי גדול יותר לקבל התקף־לב, למשל אנשים עם סיפור מישפחתי, זאת אומרת: תופעה של התקפי־לב אצל בני המישפחה הקרובים, כמו הורים, אחים וכו'.

● האם התקף־לב הוא תורשתי?

כן. קיים בהתקפי־לב אלמנט מישפחתי־תורשתי. במישפחות מסויימות שיעור התקפי־הלב הוא יחסית גבוה.

אנשים הסובלים מלחץ־דם גבוה, מחלת סוכרת, עודף של כולסטרול בדם, אנשים המעשנים סיגריות — כל אלה שייכים לקבוצה שיש לה סיכון גבוה מהרגיל לקבל התקף־לב גם בגיל צעיר.

מכיוון שלקבוצת אנשים זו אחוזי שכיחות גבוהים לחלות במחלות־לב, עליהם לעבור בדיקות תקופתיות כדי לגלות את המחלה מוקדם.

● איזה סוג של בדיקות?

מיבחן מאמץ זו הבדיקה המקובלת והיעילה למטרה זו. הנבדק עומד על מסלול הנע במהירות מסויימת, או מפעיל אופניים מיוצבות. בזמן המאמץ הפיסי שהוא עושה הדופק מתגבר, לחץ־הדם עולה, ואם יש לו מחלת־לב הוא מגיב באופן טיפוסי כמו למשל: התפתחות של כאב בחזה או שינויים באלקטרו־קארדיוגרם, הרושם את פעולות הלב. ירידה בלחץ־הדם או התפתחות של הפרעות בקצב הלב.

ישנן שיטות מתוחכמות יותר. במיקרים שמיבחן־מאמץ רגיל אינו מספיק, מוסיפים סריקה עם חומרים רדיואקטיביים, המגבירים את יעילות הבדיקה, אך מייקרים אותה מאוד.

אנשים בריאים שגילם הוא יותר מ־50 שאינם מגלים סימנים של מחלת־לב והמחליטים לעשות מאמץ גופני מעל לרגיל, כמו למשל להתחיל לרוץ, לשחק טניס או להתעמל, חייבים לעבור בדיקת־מאמץ.

● הפרופסור הנרי נויפלד אמר, כי הטניס אינו טוב ללב. אתה עצמך שחקן־טניס מושבע. האם אתה מסכים איתו?

הטניס אינו ספורט המתאים לאנשים הסובלים ממחלת־לב כלילית. ספורט הטניס הוא ספורט תחרותי וכרוך בשינויים פיתאומיים של כמות

„התאחדות־הלב האמריקאית פתחה במסע־הסברה ענקי נגד העישון, וזה אחד הגורמים המרכזיים לכך ששיעור מחלות־הלב בארצות־הברית ירד במידה ניכרת"

המאמץ המושקע במישחק. לאנשים עם מחלות־לב כליליות, אנחנו ממליצים על ספורט כמו שחיה, הליכה, או ריצה. בסוגי הספורט הללו המאמץ הוא קצוב וממושך, ואפשר להתאים לחולה תוכנית מבלי לסכן אותו.

טניס, ואני אוהב מאוד טניס, כמו כל ספורט אחר, מומלץ מאוד לאנשים בריאים. אני משחק טניס בכל יום, לא הייתי רוצה שאנשים יחדלו לשחק טניס. כל אדם העוסק בספורט באופן רציני חייב להביא בחשבון כי אחרי גיל מסויים הוא עשוי להיפגע מפציעות־ספורט, כמו נקע בקרסול או קרע בשריר, כמו שקרה לי. הבעיה

(המשך מעמוד 43)

מתחילה כאשר אדם חולה־לב משחק בטניס. לאדם כזה זה באמת המישחק לא בריא, ויכול לגרום קטסטרופה. אני מניח שלכך התכוון פרופסור נויפלד.

● מהו הספורט המומלץ לאדם החולה במחלת־לב?

קיימות תוכניות של שיקום לחולי־לב אחרי אחלמתם, למשל רכיבה על אופניים יציבות, כאשר כמות המאמץ נשלטת על־ידי רופא ומועלית בהתאם ליכולת החולה ולמידת מחלתו. וכן למשל הליכה, או שחיה, כמו שאמרתי קודם.

● האם נכון כי שחיה הוא ענף הספורט הבריא ביותר?

זה נכון, אך אין בכך שום דבר מיסטי. השחיה היא קיצבית, אין בה זעזועים או שינויים פיתאומיים. גם ריצה בקצב מסויים תחת ביקורת מומלצת.

● האם נכון שאנשים שמנים לוקים בהתקף־לב יותר מאנשים רזים?

אין נתונים המוכיחים כי השמנה כגורם נפרד מגבירה את שיעור מחלות־הלב. מאידך, אצל אנשים שמנים ישנו שיעור גבוה יחסית של יתר לחץ־דם וסוכרת, כך שקרוב לוודאי שכל הגורמים הללו יחד משפיעים לרעה.

● האם פעילות גופנית מונעת מחלות־לב?

קשה להוכיח כי הפעילות הגופנית עצמה מאריכה את החיים, אך כאמור אנשים העוסקים בפעילות גופנית הם בדרך־כלל לא שמנים, לא מעשנים, בעלי רמת מישמעת גבוהה, משגיחים על דיאטה נכונה — וכל הגורמים האלו בקומבינציה הנכונה חשובים לבריאות ויכולים להקטין שכיחות מחלות־לב.

● אדם ששוחה או רץ, משחק טניס, מתעמל, מפתח את שריריי־הלב. האם אין זה הגיוני כי לב הרגיל למאמץ יעמוד בהתקף־לב יותר מאשר לב שאינו רגיל במאמץ?

זו שאלה טובה, אבל אין לכך אסמכתא מדעית. ליבו של האדם הנו כמו טביעת־אצבעותיו. התקף־לב זה עניין כל־כך אינדיווי־דואלי, והרבה מאוד גורמים משפיעים. לעיתים קשה לנתח את ההשפעה של כל גורם בצורה

„אנשים רבים מחשלמים מהסימנים להתקף־לב, מחוסר־ידע או מפחד. הם מייחסים את הסימנים לקילקול־קיבה או החקרדות, ומזניחים"

אינדיווידואלית. ולכן לא תמיד אפשר למצוא אחיזה מדעית למה שנראה כהגיוני.

מצד שני, ישנם דברים שקשורים למחלות לב שהוכחו מעל לכל ספק.

● מה הוכח מעל לכל ספק?

מאוד חשוב שייידעו, במיוחד במדינת ישראל: הוכח מעל לכל ספק כי העישון מהווה גורם ראשון במעלה למחלות ולהתקפי־לב.

מדהים אותי כל־פעם מחדש לראות את שכי־חות העישון בארץ. אתה יושב בבית־קפה בדיזנגוף, אתה רואה מחזה סוריאליסטי שגורם לך לצחוק ובכופני של דבר, אם אתה רופא־לב, גם לבכות: בארץ אנשים לא לובשים ז'אקטים או מעילים. אתה מסתכל על ההולכים ושבים — כל אדם שני אוחז בידיו סיגריות וגפרורים. מדהים ממש!

● העישון, אם כך, הוא גורם חשוב בהתפתחות מחלת־לב.

גורם חשוב ביותר. זהו אגב אחד הגורמים היחידים להתקפי־לב שניתן לשינוי. אדם לא יכול להחליף את אביו במיקרה שהוא לקה בהתקף־לב וקיים סיכוי שעקב כך גם הוא יחלה. אבל לעשן אפשר להפסיק. אתן לך דוגמה: התאחדות הלב האמריקאית, פתחה לפני מיספר שנים במסע־הסברה ענק נגד העישון, וזה לדעתי אחד הגורמים המרכזיים לכך ששיעור מחלות־הלב ירד במידה ניכרת בארצות־הברית. אני למ־של אינני מכיר אף רופא־לב אמריקאי שמעשן, ואני מכיר רבים כאלה בארץ. כעת הגיע להתמחות במחלקה שלי רופא ישראלי. הוא כמובן, כמו אחרים מעמיתיו בארץ, מעשן כבד ומרגיש ממש לא נוח בבית־החולים האמריקאי. חייבים לעשות משהו בנידון. לדעתי, לא מקדי־שים לעישון את תשומת־הלב הראויה, וזו צרה צרורה.

● מדברים מה על סרטן כתוצאה מעישון, לא על התקף־לב.

הגורם מס' אחד לתמותה בעולם המערבי הוא הלב, לא הסרטן. ועישון מהווה גורם מכריע. זה עניין של חינוך מגיל צעיר, חינוך הניתן עם הינקות. הבן שלי יונתן בן שש יודע שעישון זה לא טוב, הוא לא מרשה לאשתי לעשן.

● מתי הספקת אתה לעשן?

אני לא עישנתי מעולם, אבל אני מכיר הרבה אנשים שהפסיקו. אשתי הפסיקה. בארצות־הברית התודעה להפסקת־העישון מאוד עמוקה. בארץ אין כל תודעה, והישראלי הוא מעשן כבד.

זה פשע שאין לו שום מחילה. לעשן שתי קופסות סיגריות ליום זו התאבדות איטית. יש

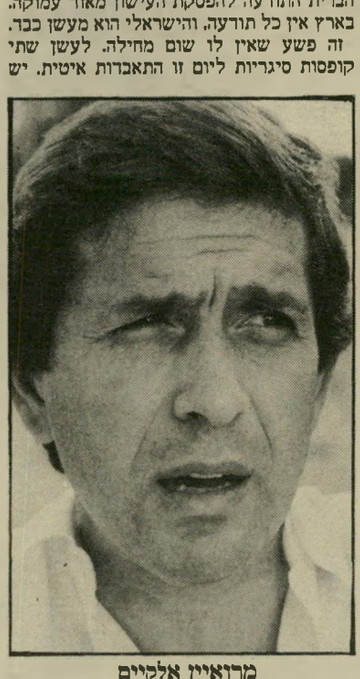

מרואיין אלקיים
לא אוכל בשר אדום, אוכל עופות

הוכחה מכרעת, חד־משמעית, שהפסק העישון מקטינה את סיכון המעשן לקבל מחלת־לב.

כשאני אומר לחברים בארץ להפסיק לעשן, הם אומרים לי: „מה יש, אחיה חמש שנים פחות. אני נהנה לעשן." הבעיה היא שלא תמיד מדובר רק בקיצור החיים ושבהרבה מקרים מדובר בסבל ממושך לשנים וירידה באיכות־החיים, מה שנקרא באנגלית: „לאוורי לייף."

■ ■ ■

● קיימים כל מיני ביטויים כמו „לב שבור" או „לקחת ללב". האם באמת כשאדם לוקח ללב זה מגביר את סיכוייו למחלת־לב?

הביטויים האלה שייכים למיתוס של סימ־בוליזציה, הקושרת את הלב עם רגשות, אהבה וכו'.

● ובכל זאת, כאשר אדם מוטרד, כאשר יש עליו לחץ, כאשר הוא מתרגז — מה קורה לליבו?

באופן כללי, גם מתח נפשי יכול להגביר את הסימפטומים ולהחריף את המחלה אצל אדם שממילא לוקה במחלת־לב.

● אתה שומע לפעמים על אדם שלקה בהתקף־לב כתוצאה מוויכוח או התרגשות פיתאומית.

כשאת מתווכחת — את מתרגשת. לחץ־דם שלך והדופק עולים, ויש מאמץ על הלב. אנשים עם חסימה של כלי דם יכולים לקבל התקפת־לב.

אנחנו מחלקים את האנשים לשני סוגים: סוג א' וסוג ב'. אנשים מסוג א' הם אמביציוזיים, „הלוקחים ללב", משקיעים מחשבה ומאמץ מנטאלי במעשיהם והם מאוד תחרותיים. ישנה סברה שלסוג א' יש סיכוי רב יותר ונטיה ללקות במחלות־לב.

סוג ב' הם אנשים יותר נינוחים, הלוקחים את החיים בקלות, וקיימת סברה, המבוססת באופן חלקי על עדות מדעית, שאנשים מסוג ב' נוטים פחות ללקות במחלות־לב.

● מדוע לגברים יש נטיה גדולה יותר מאשר לנשים לחלות במחלות־לב?

עד גיל הבלות של האשה היא מוגנת מהתקפי־לב בגלל ההבדלים ההורמונליים. אך יש, כמובן, חריגות — כגון נשים המעשנות באופן כבד. אחרי תקופת־הבלות, מגיל שישים ומעלה, שיעור התקפי־הלב בין נשים וגברים משתווה.

● האם נכון ששום ופלפל חריף מונעים התקפי־לב?

אני לא יודע לגבי שום ופילפל חריף, מה שאני יודע הוא כי מאכלים העשירים בשומן מהחי, כמו בשר אדום, סטייקים, או מאכלי חלב שמנים, כמו שמנת וגבינות, וכל מאכל אחר שיש בו שיעור כולסטרול גבוה, אינם בריאים ללב. אני לא מאמין שיש מזון המגן מהתקפי־לב, אך יש מזון המגדיל את הסיכוי לחלות במחלת־לב. בארה"ב קיימת מודעות לאכילת מאכלים דלי שומן לא רק מטעמי דיאטות יופי. חייבים ללמד את האנשים בארץ לפתח מודעות לכך שגבינת קוטג' עם 9% שומן פחות בריאה מאותה גבינה עם רק 2% שומן ושסטייקים או ביצים וכל מוצר אחר העשיר בכולסטרול, צריך להמעיט או להימנע מלאכול אותו.

אצלי בבית שינינו את כל התפריט, אנחנו לא אוכלים חמאה, משתמשים במרגרינה, ממעטים באכילת ביצים, שמנת. גבינות שמנות בכלל לא נכנסות הביתה. לא אוכלים בשר אדום, אוכלים במקום זה עופות, דגים ובשר רזה.

● מה בקשר לאדם שכבר לקה בהתקף־לב?

כיום הקרדיולוגיה מאמינה בשיטה אקטיבית. פעם, כאשר אדם לקה בהתקף־לב קל, היו אומרים לו „היה לך מזל' ושולחים אותו הביתה. כיום מי שעבר התקף לב אחד עובר מיבדקים כדי לגלות אם יש לו סיכוי לקבל התקף־לב נוסף. ואנשים הנחשבים לקבוצת סיכון גבוה עוברים צינתור, אם יש צורך מטופלים על־ידי ניתוח, או דרך שימוש בבלון להרחבת כלי־הדם.

● מה זאת אומרת שימוש בבלון להרחבת כלי־הדם?

זוהי טכניקה חדשה: מחדירים לכלי־הדם של הלב, ללא ניתוח, בלון ומנפחים. הבלון מרחיב את האזורים המוצרים בכלי־הדם ומבטל את החסימה וההפרעה בזרימת הדם.

● אם קיימת טכניקה כזו, מדוע בכל זאת מנתחים?

כי הטכניקה הזו אינה אפשרית אצל כל מי שלוקה במחלת־לב, כי אם רק אצל חולים שהחסימה נמצאת אצלם במקום שאפשר להגיע אליו עם הבלון, או שהמחלה אינה מפושטת אצלם בהרבה כלי־דם.

בנוסף לכך, ישנן תרופות הניתנות למי שעבר התקף־לב. תרופות אלה עשויות להפחית את סיכויו של החולה ללקות בהתקף־לב נוסף.

● רישרוש בלב הוא מושג שכיח ולא ברור. מה זה?

כאשר מאזינים ללב ושומעים רישרוש שלא צריך להישמע, זה רישרוש בלב. אנחנו קוראים לזה אי־שווי.

האיווישה נגרמת ברוב המיקרים על־ידי ליקוי באחד מארבעת המיסתמים או בזרימת־דם דרך פתח, חור במחיצת הלב. אנשים רבים נולדים עם זה. אדם שהתגלתה אצלו אי־שווי צריך להיבדק על־ידי רופא. על־ידי בדיקה פיסיקאלית עם סטטוסקופ, צילום חזה, אלקטרוקרדיוגרם

„הכאבים מופיעים בשעת מאמץ, וחולפים במנוחה. הם מקרינים לכיוון הצוואר, השיניים, הגב והזרועות, במיוחד זרוע שמאל"

(א־ק־ג) ואקוקרדיוגרם ניתן לאבחן את סוג האיווישה. לפעמים יש צורך בצינתור כדי להעריך את חומרת המצב.

● האם נכון כי אחוז הנשים הסובלות מרישרוש בלב גבוה מאחוז הגברים?

אצל נשים קיימת תופעה שכה המפתח הצניפי הוא כאילו גדול מרי, ואז קיים מעין חוסר־התאמה בין גודל המיסתם לגודל הלב. כאמור, זוהי תופעה שכיחה במיוחד אצל נשים צעירות. לאחרונה נערך בארצות־הברית מחקר בעיר פרמינגהאם, לקחו את כל אוכלוסיית הנשים בעיר, ערכו להן בדיקות ומצאו כי אצל 15% מקבוצת הנשים עד גיל 35-40 קיימת התופעה.

● אם כך, אולי התופעה היא טיבעית לנשים?

אצל רוב הנשים אנחנו מאמינים שזו וריאציה של הנורמה, ולא ממש מחלה.

● האם התופעה הזו מפריעה למהלך התקין של מערך החיים?

לפעמים זה גורם לכאבים לא טיפוסיים ולדפיקות־לב.

● האם זה דורש טיפול?

כן, בחלק קטן מאוד מהמיקרים. כאשר ישנם סימפטומים והסימפטומים מפריעים. בכל מיקרה של רישרוש בלב יש צורך בבדיקה של קרדיולוג.

מוטה רץ למנהיגות

(המשך מעמוד 8)

גור נאות לקבל על עצמו את מישרד־הבריאות האפור, אחרי שמישרד זה סבל שנים רבות משר עת"ק־יומין, שהפך זה מכבר לבריחה מהלכת.

פרס אף הצליח להעמים עליו את ח"כ שושנה ארבלי־אלמוזלינו כסגנית־שר. איש מחוץ למוטה לא הסכים לעבוד עם האשה הקשה והמרירה הזאת. הידרעה כנץ בנוסח גאולה כהן. רק משקיפים מעטים תפסו, שמינויה של ארבלי־אלמוזלינו היה צעד מבריק של גור, והשתלב היטב בתוכניותיו המרחיקות־לכת.

יכול להיות שסגנית־השר החדשה איננה טיפוס קל במיוחד, אבל על עובדה אחת אי אפשר למצוא אפילו משקיף פרלמנטרי אחד שיחלוק: ארבלי־אלמוזלינו היא אשה חרוצה ומסורה מאין־כמוה. מבחינת עקשנות, דבקות במטרה, נכונות להקדיש שעות ארוכות לעבודה, אין לה מתחרים בכנסת ה־11. גור, שהעניין שלו בסוגיות־בריאות הוא מוגבל־משהו מצא לו את סוס־העבודה האידיאלי, שיעשה את כל המלאכה השחורה, ויבקש עוד. הוא עצמו יכול להתפנות לדברים חשובים יותר, ואף לקחת לעצמו אשראי מאמציה הבלתי־נילאים של סגניתו.

השר גור כמנהיג לאומי

גור אינו שבע־נחת מהממשלה עם הלי־כוד. לא רק שהוא, אישית, נדחק לקרן־זווית — גור הוא הרמטכ"ל לשעבר היחידי שאינו חבר בקבינט המדיני־ביטחוני — אלא ששנוא נפשו עוד מימי יחידה 101, אריאל שרון, נמצא במרכז־העניינים.

גור מתעב את שרון עוד מימי פעולות־התגמול של שנות ה־50, ובעיקר בשל פרשת המיתלה, שבה נהרגו חיילים רבים — לדעת גור, בעטיו של שרון. מוטה גור הוא איש־הצבא היחידי, הטוען באורח עיקבי ששרון הוא פחדן, ושכל האגדות על אומץ־ליבו אינן אלא „מיתוס".

מידת האמת בטענותיו של גור טעונה בירור מיוחד. שר־הבריאות החדש השתדל לרדת על שרון בוועדת־החוץ־והביטחון, ואין ספק שיחדש את מאמציו במליאת־הממשלה.

גור עצמו אינו נקי מפגמים בולטים. רבים מאשימים אותו באחריות להרג אזרחים רבים במיבצע־ליטני ב־1978, בהיותו רמטכ"ל. זכורה גם התנגדותו להסכם־השלום עם מצריים, והת־בטאויות מבטלות שלו בנושאי „טוהר הנשק". ידוע גם שבתקופת פעילותו בתעשיה ההסתדרו־תית שקד על טיפוח היחסים עם דרום־אפריקה הגזענית. בכל הנקודות האלה אין הוא שונה מרוב בני־דורו, שהלכו לפוליטיקה, במערך או בליכוד.

בשנים האחרונות חל בו תהליך־התמתנות חשוב. הוא אומנם דבק בתוכנית הצבועה של „הסכם עם ירדן", בלי להציע שום דבר ממשי, אבל אין ספק שתופעות הלאומנות הקיצוניות והגזענות עוררו בו סימני שאלה רבים, וגם נטיה להתמודד עימן בזירה הציבורית.

השבוע אותת מוטה גור על כוונותיו לעתיד, באורח שאינו משתמע לשתי פנים. הוא מינה את ידידו הקרוב, אבנר רגב (39) ביועץ כללי במישרדו. לרגב אין כל יומרה להבין בענייני־בריאות. הוא איש המוסד לשעבר, נאה־מראה ובעל רמה אינטלקטואלית גבוהה מאוד. רגב ייעץ לגור בנושאים מדי־ניים־כלליים, ביטחוניים (הוא מיזרחן בעל שיעור־קומה, שעבד שנים רבות בשירות־הביטחון), תיקשורתיים ופו־ליטיים־פנימיים. האתגר האמיתי של רגב הוא לעבור כבר עתה על המלכתו של גור כאיש מס' 1 לקראת הבחירות הבאות.

כל כישלון של פרס (כמו ליל העופות הקפואים, למשל), כל נפילה של מנהיג אחר, ינוצלו באורח היעיל ביותר כדי לקדם את גור. רגב ומוטה גור עצמו רוצים לפורר ולנפץ כליל את מועדון־הארבעה (פרס, רבין, נבון בר־לב), להבליט את שר־הבריאות כמנהיג לאומי „תנר עתי", בעל השקפה סוציאל־דמוקרטית הומאנית, המוכן להיאבק בליכוד. לכן תומכים השניים בעוזי ברעם כמזכ"ל המיפלגה, בשל האינטרס המשותף נגד המנהיגות הקיימת, ונגד „שותפות רעיונית" עם הליכוד.

רגב התחיל כבר השבוע לעבור על רשימות חברי מרכז־העבודה, ולהכין את האסטרטגיה של גור לקראת ההתמודדות בעתיד. כמו רוב המש־קיפים הרציניים, רואה גור דווקא ביציפה רבין את יריבו המסוכן ביותר.

כוונתו המקורית של פרס, לנטרל את גור באמצעות מינוי כשר, נכשלה כליל. מעמדו כשר מהווה לגור קרש־קפיצה ובסיס להכנת המערכה שלו על ראשות מיפלגת־העבודה.

חיים ברעם ■

המשחק החדש מתחיל!
למקומות, היכון, גרד!

חיש־גד אוליימפי
2,500,000

המשחק החדש מתחיל!
למקומות, היכון - גרד!
חיש גד אוליימפי 2,500,000 ש׳.כן! פרס כזה של
2,500,000 ש׳ לא הולך ברגל! הוא רץ במהירות
שיא ואתם יכולים לרוץ יחד איתו ולזכות במקום
במאות אלפי שקלים!
אל תחכו! המוקדמות כבר החלו ושלב הגמר מתקרב!
גרדו ״חיש גד אוליימפי 2,500,000״ ותוכלו לשבור את
השיא העולמי בזכיות החיש גד! 15 אלופים יוכלו לזכות
ב-2,500,000 שקלים במקום!
סה״כ 1,900,000 פרסים ב-844 מליון שקלים!
אתם מוכנים?
למקומות, היכון - גרד!

חיש־גד הזכיה המהירה ביותר במדינה

מפעל הפיס

אניבה=תמי-20:1?

אשתו החדשה של אולסי טוענת שתמי מטרידה אותם, ותמי אומרת שאולסי הוא המצלצל אליה, שהוא יישאר תמיד ידידה

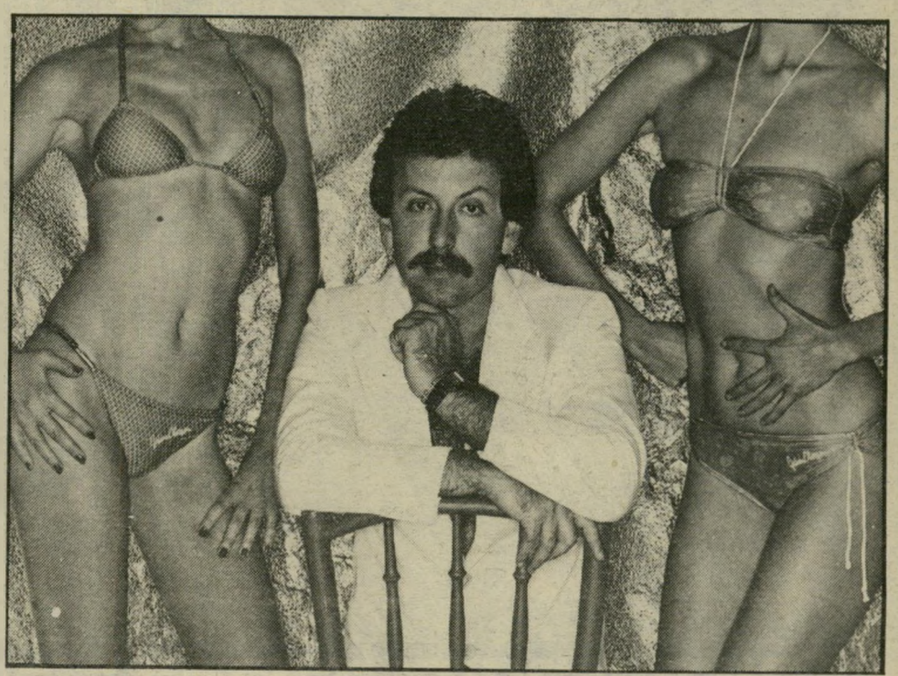

אוסנאי אוברזון
"רק אחרי שהלכה נודע לי שהיא אשתו של אולסי..."

"**א יזה שקר: להעליל עליי ש**־אני מצלצלת ומטרידה את אולסי כל יום בביתו? איך היא מעזה להעליל עליי עלילות כאלה?" הגיבה בכעס הדוגמנית תמי בן־עמי, כשסופר לה שאניבה, אשתו החדשה של אולסי, מתלוננת באוזני ידידותיה הדוגמניות על ההטרדות הטלפוניות של תמי.

טוענת תמי: "לבחורה יש בעיה איתי. לי אין שום בעיה איתה. כשפגשתי אותם, בירכתי אותם בבירכת מזל טוב לחתונתם. למה שלא אכבד אותם? הרי היא כיום אשתו של אולסי. הנשואין לא משנים את העובדה שאולסי היה ידידי הטוב ביותר, ותמיד יישאר כזה. גם עכשיו הוא מצלצל אליי באופן קבוע.

"אני צילצלתי אליהם רק פעם אחת מאז שהגיעו לארץ, היה זה ביום חמישי האחרון. הייתי צריכה אותו באופן דחוף. זה נכון שהיא סירבה לתת לי אותו לטלפון."

עולם הדוגמנות נחלק כיום לשניים — לידידיה של תמי ולאוהדיה של אניבה.

אשתו הטריה של אולסי, מייד אחרי שהגיעה לארץ, החלה מסתובבת בבוטיקים השונים, כדי לברוק ולהכיר את עולם האופנה, שאליו ניסתה לחדור.

בשבוע שעבר היא הצליחה יותר מהמשוער. היה זה ביום השני, בתצוגה שערך גידעון אוברזון במלון הילטון בתל־אביב. אניבה הפכה לכוכב התצוגה וזכתה במחיאות־כפיים סוערות. היתה זאת התצוגה הראשונה בחייה.

אולסי היה נרגש יותר ממנה, כשהביא אותה אחרי הצהריים לחזרה.

בתצוגה עצמה היא היתה לבד. אולסי עבר. היתה לו באותו הערב תחרות חשובה בכדורסל נגד מכבי רמת־גן.

אניבה (משמאל) ירשה את מקומה של חמי בן־עמי (מימין) בליבו של אולסי. החירש גם את מקומה על המסלול?

אניבה התגלתה כבעלת גוף חטוב. גובהה — שני מטר וסנטימטר אחד — ממקד בה את כל המבטים. היא צעדה ורקדה על המסלול באופן מושלם.

איך הצליחה אניבה פרי, בזמן כה קצר מאז נחתה במפתיע כאשתו של אולסי פרי, להפוך לדוגמנית של גידי־עון אוברזון?

בלי פוילע שטיק

יפר גידעון: „לפני חודש נכנסה לבוטיק שלי בחורה יפהפיה, וביקשה לראות את הדגמים, שנראו עליה נפלא. רק אחרי שהלכה נודע לי שהיא אשתו של אולסי.

„שבועיים אחרי זה היא הגיעה בלוויית ציפי לוין, שהציגה את עצמה כסוכנת שלה, ושהודיעה לי שאניבה רוצה לעבוד כדוגמנית. היא כל־כך יפה, שאפילו לא שאלתי אותה אם היא הופיעה קודם לכן בתצוגות.

„אני לא הרגשתי שאני מתנגש עם תמי בן־עמי אם אעסיק את אניבה. תמי לא מופיעה למעני בזמן האחרון. היא דוגמנית בית של גוטקס. לכן הדימוי שלה יותר מדי קשור איתם. זה מפריע לי, כי גם אני מייצר בגדי־ים.

אניבה הצליחה בצורה סנסציונית, כי היא יפהפיה והיא לא הציגה את עצמה. אין לה הפוילע־שטיק של דוגמנית־צמרת."

מספרת ציפי לוין: „הכרתי אותה רק לפני שלושה שבועות. היא הגיעה לבוטיק שלי, כדי לקנות בגדים. לא ידעתי בכלל שהיא אשתו של אולסי. היא פצצה לא־נורמלית, נראית משגעת, ולדעתי יש לה הגוף היפה ביותר שיש לאשה בארץ.

„כשהתפעלתי ממנה, היא הציעה לי להיות הסוכנת שלה. מאז היא כבר הופיעה בשתי תצוגות־אופנה של אוברזון. היא עומדת להופיע בתצוגה של עודד גרא.

„השבוע הצגתי אותה לפני הצלמים המובחרים בארץ. כולם מלאי התפעלות ממנה, וביקשו לצלם אותה. אני אומנם הסוכנת שלה, אבל אני לא מקבלת שום תשלום עבור זה. כל מה שהיא רוצה זה לעבוד, היא לא מוכנה להתראיין. לדעתי, היא בחיים הרבה יותר יפה מאשר בתמונות. בגלל הגובה הפנטסטי שלה היא מופיעה. בדרך כלל, יהפה על המסלול. לדעתי היא תהיה תוך זמן קצר מאוד הדוגמנית מס' 1 בארץ."

לדבריהם של ידידיה, זו אכן המשמה שאניבה לקחה על עצמה.

פגישות במכולת

אם אבן ברצונה להתמקם בצמרת, תצטרך אניבה פרי להוריד משם את תמי בן־עמי, הנחשבת מזה יותר מעשר שנים כדוגמנית מס' 1 במדינה.

המאבק בין השתיים נושא אופי רכילותי. כי עד לאחרונה היתה תמי ידידתו של אולסי, והרומן ביניהם היה אחד הלוהטים ביותר בארץ.

לפני שנה התראיין אולסי בהעולם הזה (6.7.83) וסיפר: „הגעתי לארץ בחודש ספטמבר, פגשתי אותה בנובמבר, התחלנו לצאת בפברואר והתאהבתי בה נורא. הרומן ביני ובין תמי היה קשה מאוד. ידענו שכדי להינשא צריכים להיות ויתורים. זה לא הוגן שהיא תוותר לי. מה שנוגע לי, תמיד היא היתה כל חיי. אני כל־כך מקווה להינשא לה! אך אני אוהב אותה יותר מדי מכדי לגרום לה שאיסחב אחריה בלי עתיד. כי כל מה שאני יודע זה לשחק כדורסל. אני מת על תמי. היא ישרה, ואשה של גבר אחד. היא מאוד חמה, ותהיה אמא נהדרת לילדנו!"

סמוך לאותו ראיון הכיר אולסי את אניבה, כשהיא הגיעה לביקור עם ידידה לארץ. אולסי פגש בה שנית כשנסע לבקר את הוריו בארצות־הברית.

העובדה שאולסי חזר תוך זמן קצר לארץ כשהוא נשוי היתה מדהימה. תמי לא הסתירה את תדהמתה.

מייד אחרי שהוא הגיע בליווית אשתו החדשה, בנה מנשואיה הקודמים ובנו של אולסי, מיהר אולסי לבקר את תמי בביתה.

מייד לאחר מכן הוא עבר להתגורר במלון תל־אביבי, כי הוא ערך שינויים בדירתו הנמצאת בתוכנית ל'. שני הילדים — שלה ושלו — נשלחו לבית־הספר האמריקאי בכפר־שמריהו.

דירתו של אולסי נמצאת במרחק של שני בתים מביתה של תמי. כשהוא שכר את הדירה, הוא לא חלם שאשה אחרת תגור בדירה זאת, וששתי הנשים תצטרכנה להיפגש גם על המסלול בתצוגות־אופנה וגם באותה חנות המכולת.

כשנשאלה תמי בן־עמי אם היא תהיה מוכנה להופיע עם אניבה באותה תצוגה, אמרה: „לא איכפת לי להופיע איתה יחד, תהיה לי דרישה אחת — שישלמו לי את המחיר שאדרוש כדי להופיע בתצוגה כזאת!"

דוגמנית תמי בן־עמי
כשחזר לארץ, מיהר אולסי ללכת לביתה, לספר לה על אשתו

מתגרשים מתחתנים

שלישיה משעשעת מאוד נראתה סוערת לאחרונה במיסעדה אוסקר התל־אביבית. בשולחן אחד נראו יושבים ואוכלים **אלי טמיר, אנבל טמיר** והזמר **איתן מסורי.**

חקירה קטנה שלי העלתה שאלי הזמין את הזוג לסעוד בחברתו במיסעדה שבבעלותו. והרי חלק מהשיחה שהתנהלה במקום:

אלי: „אני סוף־סוף מרגיש עליו, כי אני כיום אדם גרוש וחופשי!"

אנבל: „אז למה אתה לא מתחתן?"

אלי: „אני עוד צריך לחשוב על זה!"

אנבל: „חשבתי שאתה ממהר! הרי הודעת באופן חגיגי בבית־המישפט שאתה עומד לשאת את **אילנית!"**

מה שברור לי הוא שכל אחד מבני־הזוג בטוח בניצחונו. אך אפילו צדק אלי בכל טענותיו, הוא נתון היום במצב עדין, אחרי שבית־המישפט העליון ביטל את פסק־דינו של בית־הדין הרבני, שביטל את נשואיו. מכאן שבני־הזוג נשואים, ורק נשיא בית־המישפט העליון יכול, בעצם, להחליט איזה בית־מישפט מוסמך להתיר את נשואיהם.

בעניין זה כתב לי עורך־הדין **ציון סמוכה** מיכתב מעניין.

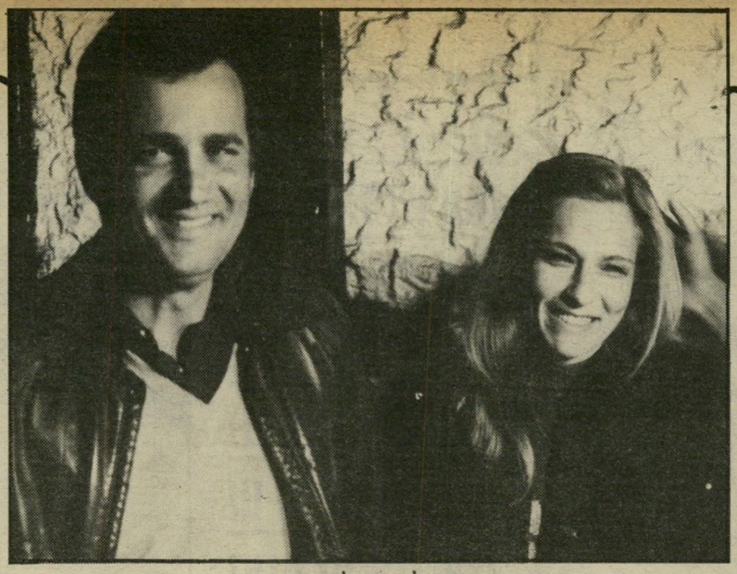

אילנית ואלי טמיר
„אני עליז, כי אני חופשי וגרוש!"

הנה:

קראתי אצלך שאלי תמיר יצא מאולם בית־המישפט „בחיוך רחב על שפתיו, מפני שאופשר לו למעשה לשאת את אילנית."

אחרי קריאת המיכתב המתנתי בסבלנות 21 יום תמים, כדי לקרוא במדורכם, יחד עם כל עם ישראל, כי מר טמיר נישא לבחירת־ליבו, אילנית. מאחר שלא הוזמנתי לחתונה ולא קראתי בעיתון על חתונה, אני מבקש להבהיר ולהסביר את שקרה בבית־המישפט העליון:

בבית־הדין הרבני האיזורי פסקו שבני־הזוג טמיר הינם חופשיים ורשאים להינשא לאחר. בית־המישפט העליון ביטל את פסק בית־הדין הרבני על כל סעיפיו.

הר"ר אבנר שאקי ביקש שאנבל תכריז שהיא נוצריה מלידה. הכרזה כזו ישנה בתיק בית־הדין מלפני שנתיים, ולכן אנבל לא ראתה בזה חידוש וחזרה על הכרזתה.

מכאן שבני־הזוג יצאו מבית־הדין כשהם נשואים יותר מכל זוג יהודי אחר בישראל, שכן גם אם בני־הזוג יחליטו בהסכמה להתגרש, אין בית־מישפט מוסמך שיכול להתיר נשואיהם, והם ייאלצו לפנות לנשיא בית־המישפט העליון, כדי שהוא יחליט איזה בית־מישפט מוסמך להתיר נישואיהם.

במידה שאין הסכמה לגירושין בין בני־הזוג, העניין מסובך יותר.

יתרה מזו, גם אילו היו טענותיו של מר טמיר כולם אמת לאמיתה, ונישואיו הם נישואי־בוסר והנישואין לא תפסו מעולם כי נערכו בין יהודי לנוצריה, יש לבחור, למר טמיר, בעיה: איזה בית־מישפט יחליט כי נישואין הם בוסר ואינם תופסים?

בית־המישפט העליון ביטל פסק־דינו של בית־הדין הרבני, כלומר הרבני לא יכול לעשות כן. בית־המישפט המחוזי, לעומת זאת, אינו מוסמך, מבלי שיתמנה על־ידי נשיא העליון.

לסיכום: הניצחון הוא ניצחונה של אנבל טמיר. היא ביטלה את פסק־הדין הרבני, שאלי טמיר כל־כך רצה בו, וכך פורסם במעריב. למחרת היום, אלא שיום לאחר מכן העיתון פירסם מודעה על טעות והתנצלות, והודיע שמר טמיר חופשי לדרכו, ועיתונכם הלך אחרי אותה גירסה. אז בואו ונזמין את אלי טמיר ואילנית להינשא, או יציג לפנינו אלי טמיר פסק־דין של ערכאה מוסמכת, האומרת שהוא רשאי להינשא, ולא ירוץ לזכות בניצחונות בעיתונות, אחרי הפסד בבית־המישפט.

יש לי בקשה: תבררו מתי מר אלי טמיר מתחתן סוף־סוף עם אילנית. אני הזמנה לא קיבלתי.

אנאבל ואיתן מסורי
„אז למה אתה לא מתחתן?"

פרח בסוף הקיץ

עשרות אנשים התקהלו סביב חלון־ראווה לשמלות־ערב בדיזנגוף סנטר. הסיבה להתקהלות: צילומי־אופנה שנערכו בחנות.

בין הדוגמניות התרוצצה בהתרגשות מתכננת־השמלות **פרח ראובן־פריץ** (30).

לפרח היתה סיבה טובה להתרגשות. היא הוזמנה על־ידי זוג צרפתים, בעלי רשת חנויות־לאופנה בשאנז־אליזה, להיות האורחת שלהם בפאריס. היא התבקשה על־ידם לראות ולצלם את הדגמים שתיכננה.

עבור פרח תהיה זאת הנסיעה הראשונה בחייה.

פרח ראובן
בגידה זו מחלה כרונית

לכן היא התרגשה ולא חדלה מלחייך. בשנה שעברה כמעט שלא חייכה.

לפני שבע שנים העזה פרח ופתחה בוטיק. היא לא למדה מעולם לתפור, אך גילתה כישרון טיבעי לאופנה. אז הכירה את **רמי פריץ**, והם נישאו. השניים פתחו בית־אופנה שנשא את שמה. לזוג נולדו שני בנים.

אז התחיל הסיפור הקלאסי. פרח עבדה קשה בעסק, וגילתה שבעלה מנהל בסתר רומן עם דוגמנית. מספרת פרח: „אני לא מאמינה ביועצי־נישואין, וחושבת שזה שטות להעזר בהם. לדעתי, בגידה זה כמו מחלה כרונית. אפשר לרפא אותה לחודש־חודשיים, אבל בסיכומו של דבר היא תמיד חוזרת. לכן ויתרתי על הכל והחלטתי להיפרד."

בעלה ניסה לנהל את העסק לבדו והסתבך.

פרח הסתגרה והמשיכה לסבול עוד שנה אחרי הגירושין, והנושים לא חדלו להציק לה. לאחרונה הצליחה לשקם את עצמה מחדש. כיום פרח מחייכת שוב.

הקופאית מבית הבימה

בימים אלה מבלה אשת־החברה **אילנה אס** עם בעלה **דוקה**, על יאכטה מפוארת בפלמה־דה־מיורקה.

אילנה טסה לפני שבוע עם בעלה ללונדון, שם חיכו להם הידידים, שהטיסו אותם במטוסם הפרטי ליאכטה שלהם. אילנה היא אשת־חברה מבוקשת מאוד, הידועה גם כאחת הנשים האלגנטיות ביותר בעיר. היא הצטיידה לנסיעה כהלכה במלתחה מתאימה, שכללה שמלות בוקר, צהריים וערב, תכשיטים מתאימים, וגם פרוות מתאימות.

צורת־חיים זאת אינה אופיינית למישפחה הזאת. כי אילנה התגלתה גם במשך השנים האחרונות כאשת־עסקים מצוינת. היא ערכה בערבים עשרות תערוכות בביתה, והצליחה למכור תמונות לידידיה הרבים. בבקרים היא ערכה קורסים להתעמלות לנשים. זה לא הפריע לה לשחק אחרי־הצהריים ברידג', ולהופיע בתחרויות ברידג' בינלאומיות.

את החינוך הזה היא הקנתה גם לבתה, **סיגל אס.** רק לפני שנתיים, כשסיגל כבר היתה דוגמנית מוצלחת בארץ, ערכה לה מישפחתה חתונה מפוארת בהילטון.

סיגל נישאה אז ל**אהרלה קאופמן**, העובד היום כבלש במישרד־לחקירות.

כיום נמצאת סיגל בחודש השביעי להריונה. היא עקרת־בית, ועובדת ארבע פעמים בשבוע כקופאית בבית־הקפה החדש של הבימה. בימים שבהם אין לה עבודה היא מופיעה בשבע בבוקר, כמו כל עובד אחר, במיפעל־הנקניק של המישפחה, ועוזרת שם בניהול הקופה.

אני אישית מעריפה חינוך כזה על זה של צעירים המתרוצצים כיום ברחובות, כשבידיהם צ'קים פתוחים ובאוזניהם עגיל.

אילנה אס
בערב בשולחן הברידג'

סיגל קאופמן
בבוקר ליד הנקניקים

רחל מרחלת על כל העולם

שיר לסבתא

יואל ריפל כתב ל**פנינה רוזנבלום** את המילים לשיר מצאתי את אבא, שאותו היא עומדת לשיר בתוכנית־טלוויזיה גרמנית לפני 15 מליון איש.

דרינג־דרינגתי אליה לפני שנסעה ביום הראשון לגרמניה.

„פנינה, סיפרת לי שאת מדברת כל יום כמה פעמים עם אביך, סיפרת לו גם על **פרידה מנשה**, הטוענת שהיא בתו ואת אחותה. מה הוא אמר על זה?

„אבי טוען שהפרק הזה בחייו מטושטש, והוא לא מוכן לזכור את זה במיוחד. אבל אפילו אם היא

פרידה מנשה
הבדיחה הפרטית

בתו, מה זה משנה? אותה הוא לא מוכן בכלל להכיר, ואני בטח לא רוצה שום עסק איתה."

אך מה הוא יעשה אם היא תתבע אותו לדין, כמו שטענה?

„זה סתם בילבול־ביצים. שאלתי גם עורך־דין, שטוען שיש חוק התיישנות שחל על מה שקרה לפני 30 שנה, וכל הסיפור שלה הוא לפני 32 שנים."

שמעתי שאביך שילם את כרטיס־הנסיעה שלך לגרמניה.

„נכון. אז מה? הוא הרי אביך!"

דרינג דרינג.

את פרידה מנשה?

„מדברת!"

שמעת שפנינה נוסעת שוב לגרמניה, כדי להופיע ולשיר שיר לאביך?

לחמם את הלב

אחרי שהייה של שבועיים בארץ חזר **יוסלה בוכמן** ביום החמישי לפרנקפורט.

הוא הגיע לארץ כשהוא מלווה בשתי צעירות יפהפיות גרמניות, עדויות ביהלומים רבים, שאותן הציג כמנהלות מועדוני־לילה בגרמניה.

כדי לחמם את הלב, הוא תרם ערב נסיעתו 3000 דולר למיבצע שעורך **אייבי נתן** לקניית נפט לזיקנ־ירושלים.

במיפגש עם ידידים הוא סיפר ביידיש־גרמנית שלו על אירוח מלכותי שערך בביתו לראש עיריית תל־אביב **שלמה להט**. האירוח כלל ארוחת־ערב עם שמפניה וקוויאר, בחברת מיטב החתיכות הגרמניות.

יוסלה בוכמן וידידה ישראלית
3000 דולר

פנינה רוזנבלום
„יש התיישנות!"

„למה היא שרה רק לאבא? שתשיר גם לסבתא שלנו. שתמשיך את הבריחה הפרטית שלה. חוץ מזה, היא לא שמעה ממני עד עכשיו, כי החלטתי שהעיתונות לא מעניינת אותי יותר. אני אדבר איתה רק באמצעות עורך־דין. עורך־הדין שלי היה בחו"ל, וחזר רק השבוע."

אז מה את מתכננת לעשות?

„לתבוע אותם לדין. שהיא ואבי הנחמד ישלמו בעד הכל."

שמעת שהיא טוענת שיש חוק־התיישנות על כל הסיפור?

„מה שהיא מדברת זה לא חשוב. איזה חוק התיישנות יכול להיות? אני מצאתי את אבי רק עכשיו!"

„הוא מקנא בי!"

בבית־מישפט השלום בתל־אביב הואשם העי־תונאי **אורי אלוני** בהאשמות כבדות מאוד. לולא הייתי מכירה אותו, הייתי בטוחה שמשהו באמת קרה לבחור.

הסיפור מתחיל ברומן לוהט שהוא מנהל מזה יותר משנה עם הגרושה היפה **אורה שינרמן**,

אורי אלוני
וגם וידיאו

בעלת המכון ללימוד אנגלות שחר.

אורה התגרשה מבעלה, **אבי שינרמן**, בעל חברת־מחשבים לעיבוד נתונים, ואורי עבר להתגורר ברעננה, בווילה מפוארת של בני־הזוג לשעבר. הווילה היא רכושם המשותף של בני־הזוג שהתגרשו, אבל בגלל סיבות טכניות עוד לא נמכרה.

הבעל־לשעבר האשים את אורי בהחלפת המנעולים בבית, בהתעללות בילדיו ובהשתלטות על הווידאו בבית. הוא דרש מאורי לעזוב את הבית.

השבוע הוגשה על־ידי האשה תביעה נגדית, שבה היא דורשת מבעלה־לשעבר סכום של 1000 דולר לחודש, כדי לממן את החזקת הילדים. בטענה שהמכון הנמצא בבעלותה נקלע לקשיים כלכליים. ואילו אורי אלוני טען בבית־המישפט שכל הטענות של הבעל מקורן בקינאה, על זה שהוא חי עם גרושתו.

הלכה ומעשה

אני טוענת מזמן שהייתי צריכה לעבוד כתחקירנית בטלוויזיה. מדור שלם של סיפורים יכולתי לכתוב לכם על תוכנית־הטלוויזיה האחרונה, מיפגשים, שבהם הופיעו שמונה נשים ודנו בקשר שבין קאריירה לנשואין.

הפעם אכתוב לכם על אחת מהן, שלדעתי עברה במיקצת על גבולות הטעם הטוב.

זוהי הרופאה הירושלמית **רנה יהלומי**, העובדת בקופת חולים מכשרת־ירושלים.

בתוכנית היא סיפרה על חשיבות שיתוף־הפעולה שבין הבעל לאשה. האשה יכולה להגשים את עצמה בעזרתו של הבעל, העוזר לה.

הכל טוב ויפה. מה שרינה שכחה לספר הוא ששלושה ימים לפני שידור התוכנית היא התגרשה גירושין אזרחיים מבעלה ואבי ילדיה, **אחי יהלומי**, העובד בהדסה בעין־כרם.

פרט נוסף, שהיא שכחה לספר, נוגע לרומן שלה עם מנהל־לשעבר של חברה למכוניות, המתגרש גם הוא מאשתו בימים אלה.

מסורת מישפחתית

לפני כמה חודשים טרחו לצלצל אליי כמה מידידותיי הטובות ביותר. הן ביקשו שאגלה להן מיהו אותו **עורך־דין** נודע, שהאשים את **אשתו** בבגידה עם 17 מאהבים.

הרגעתי אותן מהר מאוד. ראשית, לפי מיטב ידיעתי עורך־הדין הוא לא נודע כל־כך, לדעתי נודעת אשתו יותר. היא עשירה, בת אחת המישפחות הידועות באנגליה.

ואשר לרשימת המאהבים: עיינתי בה והיא נראתה לי מוגזמת. הופיעו ביניהם שמותיהם של זמרים ושחקנים ידועים, כולם נשואים. הגעתי למסקנה שאפילו היתה האשה אלופה אולימפית, לא היתה מצליחה להגיע מאחד לשני. אפילו על אופניים מתאימים. לכן החלטתי שהסיפור שייך יותר לספר־השיאים של גינס.

אך מאחר שאני כל־כך דואגת לעדכן אתכן בכל מה שקורה בינו לבינה, החלטתי לספר לכן פרט מעניין, שנודע לי השבוע על המישפחה הזאת.

גיסו של אותו עורך־הדין, שאף הוא עורך־דין, היה נשוי לפני חמש שנים ל**עורכת־דין** ידועה, יפה וסכסית. הבעל הגיש נגדה תביעת־גירושין, והאשים אותה בבגידה עם שישה מאהבים. הרשימה הזאת לא עשתה משום־מה רושם על בית־המישפט. הרבה יותר הרשימו חשבונות הסופרמרקט שהוגשו על־ידי האשה. התברר שהאשה דאגה להוסיף כמה אפסים לחשבונות. כתוצאה מתוספת זאת הועמדה הפרקליטה לדין. הזוג התגרש, והבעל נישא מאז בשנית. הסיפור שייך קצת להיסטוריה, אבל למדתי ממנו שהרשימות הארוכות של מאהבי־הנשים הפכו כבר למסורת מישפחתית.

במדינה

דרכי־אדם
כ"ך ייפסל כהנא

יש עילה טובה לפסילת כהנא: גם מקורית, וגם חוקית

שמואל גוטנטג, בעל סוכנות־הביטוח ברק בתל־אביב, היה מרוגז ממה שראו עיניו על המסך הקטן. הופעתו הטלוויזיונית של מאיר כהנא, אחרי שהתברר שהוא נכנס לכנסת, קוממה אותו.

באותו הלילה לא יכול היה גוטנטג (37), נשוי ואב לשניים, להירדם. באמצע הלילה הוא ניתר מהמיטה, פתח את חוברת חוק הבחירות לכנסת ופניו אורו. הוא מצא דרך כיצד אפשר לפסול את רשימתו של כהנא (בעלת האותיות המזהות כ"ך) מלכהן בכנסת ה־11.

סעיף 61 (א) לחוק קובע ש„רשימת מועמדים תישא כינוי עם אות או עם שתי אותיות שונות של האלף־בית העברי, להבדילה מרשימות מועמדים אחרות."

זכות בחו"ל. גוטנטג שיגר מיכתב רשום לירושלים הכנסת ועירער על תוצאות הבחירות. הוא ביקש ש„ה־כ"ך תיפסל מלהשתתף בכנסת ה־11 מכיוון שהיא נבחרה בניגוד לחוק, שכן היא נבחרה בידי אזרחים שאינם נמצאים בישראל, ואין להם זכות בחירה לפי החוק. הוא ביקש גם שהכנסת תכריז על בטלות הבחירות, מכיוון שהן נערכו בניגוד לחוק.

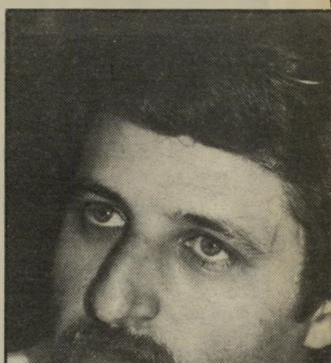

מעריר גוטנטג
לבחור – כן; להיבחר – לא

כנסת תכריז כי באישור האותיות כ"ך, אותיות זהות (פעמיים אותה אות), היתה טעות והטעיה לגבי הבוחרים, ואין לחלוק שבהנהלת הבחירות או במהלכן היה פגם שהיה עלול להשפיע על תוצאות הבחירות, על מיספר הקולות או על חלוקת המנדטים."

אחרי מישלוח תיזכורת נוספת זומן גוטנטג להופיע בפני ועדת־הכנסת, ביום השלישי הבא. אם תתקבל טענתו, הרי שוועדת הכנסת יכולה, בסוף הדיון, להכריז שכהנא לא נבחר כח"כ.

אין זו הפעם הראשונה שגוטנטג עוסק בנושא הבחירות לכנסת ומבקש לקבוע תקדים.

בשנת 73', כשהיה סטודנט בניו־יורק, הוא פעל למתן זכות־הצבעה לישראלים, בעלי דרכון ישראלי, ה־שוהים בחו"ל.

מכוסית לבקבוק וחזרה

שיבעה מדורי־הגיהינום של שתיין שהפסיק לשתות

שתייני תל־אביב זוכרים אותו. איתמר ארבר (37) היה שתיין של קבע בבארים בעיר הגדולה, ובתקופה קצרה אפילו הבעלים והמוזג של שלושה בארים. היום הוא כבר אינו נכנס לשם, גם אם מזמינים אותו לכוסית קטנה־קטנה. אם הוא כבר ייכנס לבר, תהיה מטרתו איתור אלכוהוליסטים, כדי להביא אותם לגמילה. כי ארבר הוא יושב־ראש הועד הארצי של נגמלי אלכוהול.

חינגה יומית. השינוי שחל בחייו של ארבר, נשוי ואב שלוש בנות, לא התרחש ביום אחד. הוא היה צריך לעבור שיבעה מדורי־גיהנום, כדי להגיע למקום שבו הוא נמצא עתה.

ארבר, יליד גרמניה, שגדל והתחנך בצפון תל־אביב, לא ידע בצעירותו מהי שתיה. בביתו לא שתו, וגם החבר'ה מיעטו ללגום מהטיפה המרה. כשהוא התגייס לצה"ל, הוא הוצב במישטרה הצבאית, ולקראת מועד שיחרורו חתם לשירות־קבע. הוא עלה בסולם הדרגות, הגיע לדרגת רב־סרן.

בשנת 72' פורסמה תמונתו ברחבי העולם, כששמר אישית, בעת מישפטו, על רוצח־ההמונים היפאני (באולם ה־נוסעים החזרים בנמל התעופה בן־גוריון) קוזו אוקמוטו. ארבר הקפיד להיות לצד אוקמוטו כל הזמן, משום שהיה מידע שאוקמוטו ינסה להתאבד במהלך מישפטו.

אבל כבר אז היה ארבר בעיצומה של חינגת־שתיה יום־יומית. „עברנו יום ולילה, וחשבתי שבוסית תשפר את מצב הרוח ואת כושר־העבודה, ושאני אתפקד יותר טוב," נזכר ארבר. ה־תוצאה היתה אחרת. מכוסית עבר לבקבוק, ובתוך זמן קצר לשלושה בקבוקים ויותר: יין, ערק, ויסקי וודקה.

חיסון אמיתי. ארבר השתחרר מצה"ל בשנת 81' ואז החל להידרדר. בלחץ מישפחתו הגיע למרכז העירוני לגמילה מאלכוהול ברמת־גן, שבו הטיפול הוא באמצעות שיחות. אבל כדי להתחסן באמת החליט ארבר לשהות בבארים מהצד השני של הדלפק. בשנה שבה הוא לא שתה, הוא ניהל את הפאב מי ומי ביפו, את אינפוזיה. בסוף רחוב דיזנגוף, ואת אליבי בר בכיכר מלכי־ישראל בתל־אביב.

הנפילה באה בחתף. ארבר שתה אצל חברים, גמר שני בקבוקים, שב לבר שלו והתמוטט, אחרי שנהג באלימות כלפי אורחיו.

אז נתנה לו המישפחה צ'אנס אחרון. הוא נכנס למוסד אישפוזי לגמילה: „מופנים אליו רק המיקרים הקשים, שבעבר היו מופנים לבתי־משוגעים, כי חשבו שאלכוהוליסט הוא חולה־נפש."

שלושה וחצי חודשים שהה ארבר במוסד („בתנאים של מלון ארבעה כוכבים"). כשיצא, החליט להירתם לדיכוי מגיפת האלכוהוליזם, והוא מוזמן לשיחות, חוגי־בית והרצאות לפני מי שכבר נרבקו במחלה, או לפני קרוביהם.

נזקים חמורים. בארץ מצויים 12 אלף אלכוהוליסטים, שהודו במחלתם. אך המומחים מוסיפים מיספר דומה של אלכוהוליסטים, שלא הצהירו על כך.

לדעת ארבר, הנזקים הנגרמים משתיית־יתר אינם רק פגיעה שאינה ניתנת לתיקון בכבד אלא גם ניוון שרירים, פגיעה בזיכרון ואימפוטנציה.

זמר תבורי
גם להסתבך וגם להתחכך

ישראלים בחו"ל
הזמר שהחליף מדינה

שימי מנס־ציונה הגיע ללוס־אנג'לס

שימי תבורי לא היה יכול לצפות בתוכנית הטלוויזיה, שבה הוא כיכב ואשר שודרה בחג הסוכות. כי ממש באותה שעה הוא הופיע בשידור טלוויזיה בלוס אנג'לס, בתוכנית בעברית, ברשת מקומית, והודיע שהוא בא לארצות־הברית כדי לנסות את מזלו שם. „הארץ קטנה עליי," אמר, כשהוא מסביר שהוא מבקש לכבוש את השוק האמריקאי.

נלוותה אליו לארצות־הברית אשתו הבלונדית ג'ניפר, הנמצאת בשמירת־הריון אצל הוריה, במנהטן.

נישואי־בזק. תבורי מנס־ציונה החל את דרכו כפתח־רכב. הוא נהג לזמר לחבריו, ואחר־כך פרץ לתחנה המרכזית בתל־אביב. הוא הופיע בחתונות ובמועדונים וקצר הצלחה רבה. מהר מאוד הוא יצא מהתחנה המרכזית אל תחנות־הרדיו.

בזה אחר זה הוא זימר להיטים שהפכו נחלת־הכל, מלילה בלי כוכב דרך שחורה ונאווה ועד אין לי אהבה. מהאחים ראובני, המפיקים של שכונת התיקווה, הוא עבר להקליט בחברת־התקליטים המכובדת סי־בי־אס.

תבורי הספיק להתחכך בשמואל פלאטו־שרון, ונשרף מהר מאוד מהמגע איתו: לפתוח בית־אופנה לג'ינסים, שי־מי ג'ינס; לעזוב את חברתו, הדוגמנית רונית בן־בסט, ולהינשא בארצות־הברית, בניישא־בזק, לבת העשירים ג'ניפר; וגם להסתבך עם החוק — פעם בעניין רכוש גנוב ופעם על החזקת סמים.

תאריך־שיבה. בתחום הפיננסי האירה ההצלחה פנים לתבורי. ראוי־תנותו והרכב המפואר שבו הוא נהג, שברולט מדגם קמארו, היו לצנינים בעיני שילטונות־המס, ופעם אף טיפסו עליו כדי לראות אם הוא לא מעלים הכנסות.

הוא לא העלים הכנסות וגם לא העלים את רצונו לפרוץ לקהל חדש. „כיגל להיות, שכשאהיה בן 35 אחליף את המדינה, אסע לניו־יורק, אעבוד ואפתח עסק טוב," אמר תבורי כבר לפני שלוש שנים (העולם הזה 5.10.81).

למרות שיש לו עוד חמש שנים עד לגיל שקבע לעצמו, ודווקא בזמן שהוא זכה להכרה ממלכתית בשידור תוכנית־טלוויזיה שבה כיכב, הוא החליט להגשים את חלומותיו הכמוסים. בעוד שבארץ הופיע בשוק תקליט חדש שלו, הוא התחיל להופיע בלוס־אנג'לס ועדיין אין לו תאריך־שיבה ארצה.

ארבר (הקצין מימין) ואקומוטו (1972)
יין, ערק, וויסקי וודקה

עיתונות
אחד אפס לשדר

במילון של איש־הרדיו שהרגיש עצמו נפגע היתה גם המילה „תביעה"

השדר דניאל דבורין, ראש מחלקת הספורט ברדיו, קבל במשך שבע שנים כי טרי פרויס, מבקר הרדיו והטלוויזיה של היומון דבר, מבקר את אופן שידוריו ללא הבחנה וללא התייחסות עניינית.

במשך השנים בלע דבורין את הביקורת הקשה. אך לפני שנה, כאשר פרויס כתב כי הראיון שביצע דבורין עם המאמן הלאומי יוסף מרימוביץ, אחרי מישחק כדורגל בנתניה, כלל שאלות טיפשיות, לא ענייניות וכי אוצר־המילים של דבורין הוא דל („הוא יודע רק 84 מילים בעברית:"), לא התאפק דבורין עוד, הגיש תביעה על סך מיליון שקל.

לגופו של עניין: פרויס לא שם לב לכך כי המראיין בנתניה לא היה כלל דבורין, אלא שדר אחר, שהיה מוצב גם הוא בעמדת־שידור במיגרש, ושותף בדיווח מן המישחק.

פיצוי רצוי. סופה של התביעה היתה, השבוע, בפשרה בבית־המישפט. הפשרה עלתה לדבר מעסיקו של פרויס, לא מיליון שקל, אבל כמה מאות אלפים טובים בכל זאת.

דבר הסכים להעניק לדבורין שני כרטיסי־טיסה לאירופה. היה זה פיצוי רצוי לשדר שהיה עסוק, בשבועות האחרונים, בדיונים עם התאחדות הכדורגל בנושא שידור שירים ושערים בשבתות.

הוא הירשה לעצמו לקחת פסק־זמן, נטל את אשתו, יצא איתה לרומא ושם הם חזו, באיצטדיון האולימפי, בשני מישחקי ליגה איטלקיים מרתקים: נאפולי נגד רומא ורומא נגד המובילה בליגה, ורונה.

מה, שכמובן, לא השכיח לו את התוצאה האישית — רומא:נתניה, 1:0, נשלף על־ידי משה ארנס להיות ציר מדיני, ולאחר מכן, ציר־הסברה בוו־שינגטון. עת שימש בה ארנס כשגריר. נתניהו הוא נץ קיצוני, נשוי בשניה ואב לבת אחת, מאשתו הראשונה.

המלכה ויקטוריה
23.100 דולר

חמרורים

ראש מבית־המרקחת

נתמנה ◆ על־ידי המימשל הצבאי, חודש אחרי רצח ראש העיריה הקודם, לראש עיריית רפיח (אוכלו־סיה: 70 אלף) **הד"ר סליימן עודה מחמד זוערוב**, 44, איש החמולה הגדולה ביותר בעיר־הספר, רוקח ב־מיקצועו ואב לשמונה. בין חברי מוע־צת העיריה הממונה: כמה פליטים פלסטיניים, ירקן אחד, חייט אחד ונהג אוטובוס אחד.

● ● ●

תפריט מן הארמון

נמכר ◆ בלוס־אנג'לס, על־ידי **אליזבת קראהאן**, ספרנית ובעלה, **הד"ר מרכוס קראהאן**, 73, רופא, תמורת 604,378 דולר, אוסף של 800 ספרי־בישול. את מחיר השיא (39,600 דולר) השיג ספר־הבישול הראשון שהודפס אי־פעם (בשנת 1475). ספר אחר, ספר תפריטי הארמון של המלכה ויקטוריה, זכה ב־23,100 דולר.

● ● ●

שגריר מן הרהיטים

נחוג ◆ בניו־יורק, יום־הולדתו ה־35 של **בנימין** („ביבי") **נתניהו**, השגריר־הצבר הראשון של ישראל לאו"ם, אחד משלושת בניו של ההיס־טוריון בן־ציון נתניהו (מעורכי האנ־ציקלופדיה העברית. השוהה זה שנים בארצות־הברית. שם הוא משלים את חמשת הכרכים שלו על תולדות יהודי ספרד בימי־הביניים). נתניהו, ששרת בצה"ל חמש שנים קבע (כסרן בסיירת עילית) הוא בעל השכלה של אדריכל ומנהל־עסקים, היה פקיד בכיר במפעל תעשיה ירושלמי (רהיטי רים). שממנו

● ● ●

פנסיה מן הממשלה

נחוג ◆ יום־הולדתו ה־65 של **פייר אליוט טרודו**, מי שהיה עד לקיץ האחרון ראש ממשלת קנדה, העוסק עתה בעריכת־דין והנותן עינו במישרת מזכ"ל האו"ם. טרודו, המגדל לבדו את שלושת בניו (ג'סטין, 12; סאשה, 10; ומישל, 9) מאשתו הצעירה מרגרט, שנטשה אותו, לא זקוק במיוחד לקיצבת־הזיקנה הקנדית (272 דולר ו־17 סנט) המשולמת לו החל מהחודש. בנוסף להכנסות ממישרתו מובטחים לו גם 80 אלף דולר לשנה, פנסיה כראש־ממשלה לשעבר.

---

* *האח הבכור סנן־אלוף יהונתן („יוני"). נפל כשפיקד על מיבצע אנטבה; האח הצעיר, עידו, הוא רופא.*

אזהרה: משרד הבריאות קובע כי- העישון מזיק לבריאות

מיספר 2461 ה' חשון תשמ"ה 31.10.1984 שנה 49 המחיר 800 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

אשתו של אולסי פרי נגד חברתו לשעבר:

„אני אגמור אותה!"

אולסי פרי עם אשתו אניבה

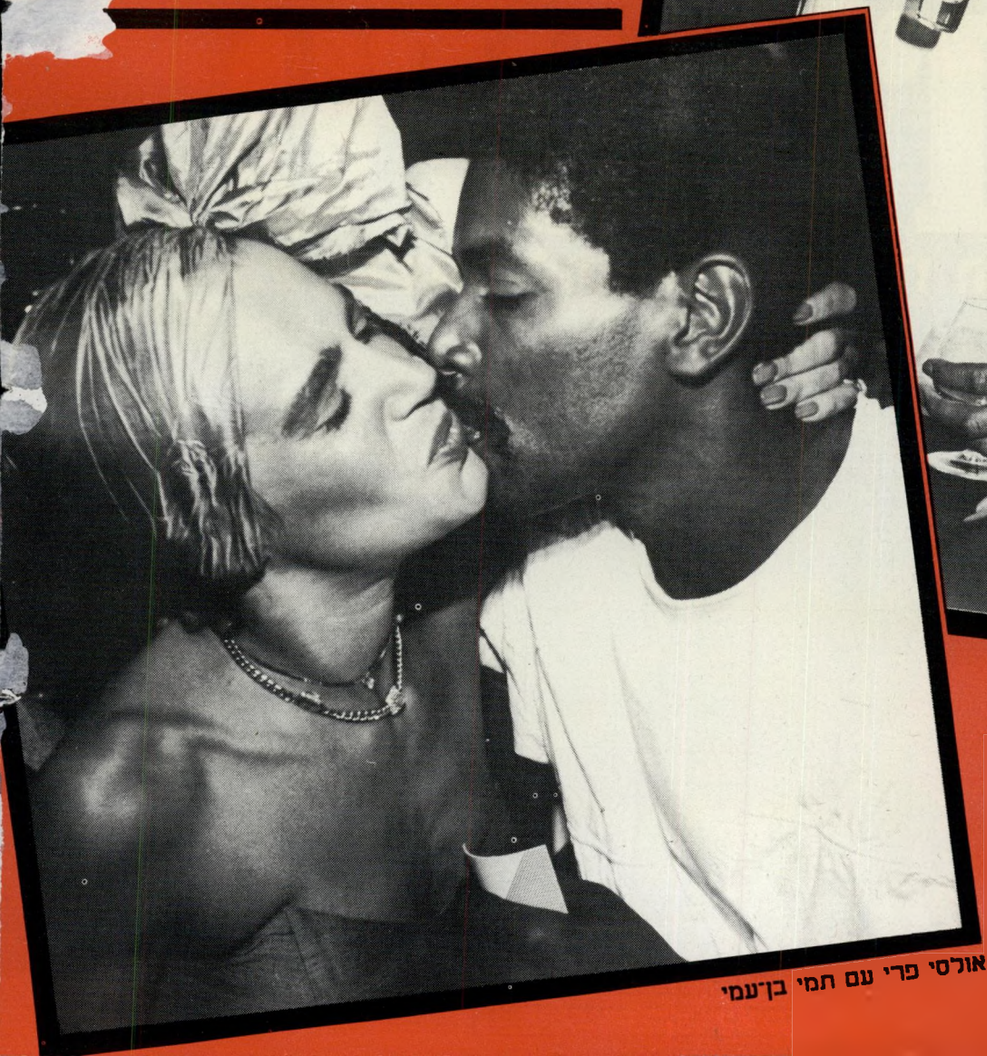

אולסי פרי עם תמי בן־עמי

אניבה: „תמי מטרידה אותנו!"

תמי: „אולסי מטלפן אלי!"